Karnataka State Archives,
(Departmental Library)
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ದಾಖಲೆಗಳು
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಪುಸ್ತಕ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No. (B) 4731
ದಿನಾಂಕ Date.....

Date of Issue : 25-5-1957.

THE MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

Karnataka State Archives
(Departmental Library)
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರ
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No. 473
ದಿನಾಂಕ Date.....

OFFICIAL REPORT
OF THE
PROCEEDINGS OF THE FOURTH DAY
OF THE
SECOND SESSION

FRIDAY, 22ND MARCH 1957

Vol. II—No. 4

CONTENTS

	Pages
Questions and Answers—213, 215, 234, 292, 239, 240, 262, 245, 191, 241, 289, 172	165—179
Questions for Answers on the day but not taken up—89, 250, 282, 284, 302	179—182
Paper laid on the Table—	
Notification dated 12th February 1957 issued under Mysore Motor Vehicles (Taxation and Tolls) Act, 1951 ;	182
Rules under Section 14 of the Mysore Legislature Salaries Ordinance, 1956—	
(i) The Mysore Legislature Salaries of Members Rules, 1956 ;	183
(ii) The Rule regarding members election to have fully furnished accommodation at the place of meeting ; ...	183
(iii) The Rule regarding the disbursement of travelling and daily allowances to Members of Legislature at the close of each session	183
Members' Representation	183
Budget for 1957-58 Demands for grants "on Account" from 1st April to 31st July 1957(Discussion not concluded.) ...	183—215

BANGALORE :
PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS
1957

Price : Re. 0—4—0

Q. No.	*Subject*
213	Benni Nala Bridge between Hubli and Shiraguppa Village.
215	Proposal to take up the construction of a Road connecting Dharwar, Raichur and Bellary Districts.
234	Feeding of Budanoor Tank with water from Cauvery river or from Channels running nearby.
292	Estimates for the construction of Feeder Channel in Sothehalla.
239	Estimates for the supply of Power to the Electric Pumps at Yanagalli in Chamarajanagar Taluk.
240	Iron Poles provided for supply of Power to Ummattoor in Chamarajanagar Taluk.
262	Reorganisation of the Educational System in the State.
245	Marketing Committee for Belgaum Taluk.
191	Police Bandobust in Belgaum, Khanapur and Nipani Taluks of Belgaum District.
241	Drinking Water to the Peenya Village in Bangalore North Taluk.
289	Elections to the District Boards.
172	Detail of Survey conducted in Jodichannapura, Kunigal Taluk.
89	Acts to eradicate Social Disability and Untouchability in the State.
250	Kolar Gold Fields Sanitary Board.
282	Applications from the people of Araleri and neighbouring villages for Power for Irrigation Pumps.
284	Estimates for Rural Electrification of Hulimangala and other villages in Malur Taluk.
302	Estimates for the supply of Power for Rural Electrification to Sampangere Village.

Date of Issue : 4-6-1957.

THE MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

OF THE

PROCEEDINGS OF THE SEVENTH DAY

OF THE

SECOND SESSION

TUESDAY, 26TH MARCH 1957

Vol. II—No. 7

CONTENTS

	Pages
Questions and Answers—229, 272, 303, 313, 315, 318, 335, 339, 442, 259	327—740
Questions for Answers on the day but not taken up—77, 222, 371 ...	340—341
Demands for Grants "On Account" for 1957-58—Voted ...	341—388
Demands for Supplementary Grants 1956-57—Voted	388—389
Business of the House	390—393

Karnataka State Archives
(Departmental Library)
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರ
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No. 4735
ದಿನಾಂಕ Date.....

BANGALORE :
PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS
1957

Price : Re. 0—4—0

Q. No.	Subject
229	Population of Scheduled Tribes in the State and their Welfare.
272	Report of the Committee appointed to enquire into the Malnad Development Scheme.
303	Rural Industrial Co-operative Societies working in Malur Taluk.
313	Construction of a Dam at Harobele.
315	Water Supply Scheme at Harohalli.
318	Measures to be adopted to check the spreading of Leprosy in Kanakapura Taluk.
335	Hardships and inconveniences to pupils as a result of long-term vacation.
339	Increasing the strength of the Mysore Public Service Commission.
442	Grant of a Middle School to Arsikere Village, Pavagada Taluk.
259	Accounts of the assets and liabilities of the integrated areas.
77	Taking over the Ajjampur Khadi Centre.
222	Maternity section of the Challakere L. F. Dispensary.
371	N.E.S. Block to Chikmagalur Taluk.

Karnataka State Archi
(Departmental Libra
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾ
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಪುಸ್ತಕ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No
ದಿನಾಂಕ Date 4731

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY.

FOURTH DAY.

Friday, 22nd March 1957.

The House met in the Assembly Hall, Vidhana Soudha, Bangalore, at Twelve of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI S. R. KANTHI, B.A., LL.B.) in the Chair.

QUESTIONS AND ANSWERS.

Benni Nala Bridge Between Hubli and Shiraguppa Village.

Q.—213. **Sri C. S. HULKOTI** (Gadag-Mundargi).

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether it is fact that the Benni Nala Bridge between Hubli and the village Shiraguppa in that taluk on Karawar-Bellary Road is a very old one and has become shaky due to its old condition and wooden construction;

(*b*) whether they are aware that it is likely to give in and cause serious accidents;

(*c*) whether they would get the above bridge examined and if it requires re-construction, to get it re-constructed ?

A.—**Sri H. K. VEERANNA GOWDH** (Minister for Public Works).

(*a*) The bridge is old and is reported to be weak owing to long use.

(*b*) and (*c*) The bridge has been examined and action is being taken to re-construct it. In the meantime, precautions are being taken to avoid the possibility of accidents.

Sri C. S. HULKOTI.—Are the Plan and estimate ready ?

†**Sri H. K. VEERANNA GOWDH.**—They are being finalised.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—May I know whether it is proposed to construct this on sound basis ?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—Yes.

Proposal to take up the construction of a Road connecting Dharwar, Raichur and Beliary Districts.

Q.—215. **Sri C. S. HULKOTI** (Gadag-Mundargi).

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether they are aware that there was a proposal to take up the construction of a road connecting Dharwar, Raichur and Bellary Districts area *via* Gadag Taluk area villages—namely Lokkrendi, Horlapur and Mundargi petta area villages Halligudh and Hallikeri, Koppal Taluk area villages—Bannikoppa, Banapur, Ilakal and others in Raichur District area and then connecting Bellary District area near Hospet in that district before re-organisation in the respective States;

(*b*) whether they will take up that proposal and issue necessary orders sanctioning and starting the said work?

A.—**Sri H. K. VEERANNA GOWDH** (Minister for Public Works).

(*a*) Yes.

(*b*) Preliminary investigations have already been taken up.

Sri C. S. HULKOTI.—Are the plan and estimate ready ?

†**Sri H. K. VEERANNA GOWDH.**—The plan is also ready and provision is made in the next year's budget.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—Is it proposed to take up the work immediately ?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—Certainly.

† Asterisk indicates that the remarks or speeches have not been revised by the Member concerned.

Feeding of Budanoor Tank with water from Cauvery river or from Channels Running nearby.

Q.—234. Sri G. A. THIMMAPPA GOWDA (Arkalgud).

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether the people of Budanoor village, Ramanathapur Hobli have made any representation to the Agricultural Minister during October 1956, regarding feeding of Budanoor Tank with water from Cauvery river or from channels running nearby ;

(*b*) whether any action has been taken to supply water to the tank ?

A.—Sri H. K VEERANNA GOWDH (Minister for Public Works)

(*a*) Yes.

(*b*) Out of two possible proposals that were investigated, one was found to be not practicable and another costly and prohibitive.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ, ಅದು ಯಾವುದು? ಏಕೆ?

*ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ನಾಲೆಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ನೀರು ನಾಲೆಯಿಂದ ಒದಗುವಂತಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ಇದಕ್ಕೆ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೆ ? ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಯಾವಾಗ ಮಾಡಿದರು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಎರಡು ಮೂರು ಅಲ್ಟರ್‌ನೇಟಿವ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು, ಯಾವಾಗ ಮಾಡಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. 38 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಅಂದಾಜಾಗಿದೆ, ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಿಂದ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜಾಗಿದೆ. ಎಕರೆಗೆ 230 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಲೆಯಿಂದ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುವುದಾದರೆ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳು ನೀರಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಅನನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಎರಡು ಯೋಜನೆಗಳಿಂದಲೂ ಬಹಳ ದುಬಾರಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ಆದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ಯಾವ ಇಲಾಖೆ ಈ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯಿದೆಯೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಅದು ನಿಜವೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ತಾವು ಹೇಳುವುದು ಸಮಾಚಾರ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ನಿಜವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ಈ ಕೆರೆಯ ನೀರಿನಿಂದ ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—135 ಎಕರೆ ತರಿ, 35 ಎಕರೆ ಬಾಗಾಯ್ತು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ನೀರು ಬೇಕಾಗಿರುವಾಗ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಸಾರಿ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಟ್ಟರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ ಈಗ ನಲಹೆ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಇದಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ಖರ್ಚನ್ನು ತಾವೇ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲವೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ರಾಯರಾದ ತಮಗೇ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ, 230 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ನಾಲೆಯಿಂದ ಈ ಕೆರೆಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಾರಿಯಾದರೂ ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೆರೆ ತುಂಬಿಸಲು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

Estimates for the construction of Feeder Channel in Sothehalla.

Q.—292. Sri G. A. THIMMAPPA GOWDA (Arkalgud).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether and if so when has the estimate been prepared for the construction of feeder channel of Sothehalla to feed water to Konanur tank ;

(*b*) whether the estimate has been sanctioned and if not, why ;

(*c*) whether the people concerned (atchkatdars) have agreed to all the conditions laid down by the Government ?

A.—Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Minister for Public Works).—

(*a*) Yes; in May 1953.

(*b*) No; because no agreement could be reached by the old Mysore State with the previous Coorg Government regarding the sharing of waters.

(*c*) Yes.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ಇದರ ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಅಂದಾಜು ತಯಾರಾದ್ದು ಯಾವಾಗ ?

*ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—1953ನೆಯ ಇಸವಿ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ಕೊಡಗು ಸರ್ಕಾರ ಮೈಸೂರಿಗೇ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಅಂದಾಜನ್ನು ಬೇಗ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಪುನಃ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಒಂದೇ ಸರ್ಕಲ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ಆಗಲೇ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ "ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜನರು ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಪರತ್ತುಗಳಿಗೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇತ್ತಿರುವರೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿರುವುದಕ್ಕೆ "ಹೌದು." ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಅಂದಾಜನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಇಲ್ಲ; ಕೊಡಗು ಸರ್ಕಾರ ಬೇರೆ ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ಸಲಹೆ ಯಿತ್ತು, ಈ ಅಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆ ಅಥವಾ ಹಾರಂಗಿ ಹತ್ತಿರ ಮಾಡಬೇಕೆ ಎಂಬುದು ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಈಗ ಸರ್ಕಲ್ ಒಂದೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನಬೇಕು.

Estimates for the supply of Power to the Electric Pumps at Yanagalli in Chamarajanagar Taluk.

Q.—239. **Sri U. M. MADAPPA** (Chamarajanagar).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) the date on which the estimates pertaining to the supply of power to the Electric Pumps at Yanagalli in Chamarajanagar Taluk were submitted to the office of the Chief Electrical Engineer with a request to sanction the same;

(*b*) the date on which the abovementioned estimates were submitted to the Minister Concerned for the approval;

(*c*) whether they have sanctioned the same?

A.—**Sri H. K. VEERANNA GOWDH** (Minister for Public Works).—

(*a*) 17th November 1956.

(*b*) The estimate has been forwarded to Government on 1st March 1957 and is under consideration.

(*c*) Does not arise in view of reply to (*b*).

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ನಿಧಾನವಾದರೂ ಮಂಜೂರಾಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವೇನು?

*ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ನಿಧಾನವಾಗಿಲ್ಲ, ಈ ತಿಂಗಳು ಒಂದನೆಯ ತಾರೀಖು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂತು, ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಫೈಲು ಪರ್ಕಅವ್ ಆಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಲೆವಲ್‌ಗೆ ಬಂದು ಆರು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಲೆವಲ್‌ಗೆ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲವೆ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಅಷ್ಟು ಕಾಲ ಪಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ಬಂದು 20 ದಿವಸವಾಗಿದೆ ಅಷ್ಟೇ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಳಿಗೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ಈಚೆಗೇನಾದರೂ ಬಂದಿದ್ದರೂ ನಾನು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನೋಡದಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Iron Poles provided for supply of Power to Ummattoor in Chamarajanagar Taluk.

Q.—240. **Sri U. M. MADAPPA** (Chamarajanagar).—

Will the Government be pleased to state.—

(*a*) the number of iron poles provided from the Central Stores supplies (Electricity), Bangalore for supply of power to Ummattoor in Chamarajanagar Taluk;

(*b*) the number of such poles requested to be supplied by the Mysore Superintendent's Office to that Village?

A—**Sri H. K. VEERANNA GOWDH**—(Minister for Public Works)—

(*a*) 14.

(*b*) 147.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಈ ಕೆಲಸ ಯಾವ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿದೆ?

*ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಇಲಾಖೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ವರದಿ ಬರಬೇಕು. ಯಾರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವರದಿ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Reorganisation of the Educational System in the State.

Q.—262. **Sri S. S. KOLKEBAIL** (Brahmavar).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether there is any proposal before them to reorganise the entire

(SRI S. S. KORKEBIAL)

Educational system in the State from Primary Stage to the Collegiate Course with a view to evolving uniformity in methods, system, etc. ;

(*b*) if so, when will it be done ;

(*c*) whether they issue a White Paper embodying their recommendations at an early date ?

(*d*) if not, why ?

A—**Sri Kadidal MANJAPPA** (Minister for Education) —

(*a*) Yes. Government have constituted a Committee to evolve a common pattern at all levels of Education for the new State.

(*b*) The Committee is considering these problems.

(*c*) and (*d*). The question will be considered at the appropriate time.

Sri S. S. KOLKEBAIL.—In the answer it is stated that a Committee has been appointed. May I know the personnel of the Committee ?

Sri Kadidal MANJAPPA.—There are a number of members. If the Hon'ble Member wants, I will read out the names. But it takes some time.

Mr. SPEAKER.—How many names are there in the list ?

Sri Kadidal MANJAPPA.—About thirty names.

Sri S. S. KOLKEBAIL.—We want to know whether the Committee contains members of this House and whether it consists of members from the various parts of the State. If it is not confidential, I want to know that information.

Sri Kadidal MANJAPPA.—Sir, it is not confidential. But it is a big list.

Mr. SPEAKER.—Supposing the list is laid on the Table of the House, will it meet the Hon'ble Member's needs ?

Sri S. S. KOLKEBAIL.—Yes, Sir.

Mr. SPEAKER.—Then a copy of the list may be placed on the Table of the House.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—May I know the terms of reference of this ommittee, Sir ?

Sri Kadidal MANJAPPA.—The main purpose of setting up this Committee is to evolve a common pattern which will be applicable for the entire State of Mysore as it has been constituted now. As the Hon'ble Member knows, there are five different areas having their own system of education, even in regard to syllabus, management and other matters. To bring about a uniform system, the Committee has been set up.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—Would the Committee also consider technical education like the Engineering, Medical and Agricultural Sciences ?

Sri Kadidal MANJAPPA.—There is not much difference so far that is concerned. But that matter will be gone into at a later stage.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈ ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆ ಯಾವಾಗ ಆಯಿತು ?

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ತಾರೀಖು 29-12-1956ನೆಯ ದಿವಸ ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅನಂತರ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಈ ಸಮಿತಿಗೆ ಸೇರಿಸ ಲಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈ ಸಮಿತಿಯು ಇದುವರೆಗೂ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿಲ್ಲವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಹಾಗೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಿತಿಯು ಮೂರು ಬಾರಿ ಸಭೆ ಕೂಡಿಸಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದೆ. ಒಂದು ಸಬ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಸಹ ನೇಮಿಸಿದ್ದು ಅವರು ಪ್ರೈಮರಿ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್ ಸಿರೆಬಸ್ಸಿನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳ ಅವಧಿಯೊಳಗಾಗಿ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಮಿತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ: ಈ ಸಮಿತಿಗೆ ನಾನೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂಥ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಸಮಿತಿಯವರು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವವರೆಗೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಉಪಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸಹ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಉಪಸಮಿತಿಯು ಪ್ರೈಮರಿ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್ ಸಿರೇಬಸ್ಸಿನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಸೆಕೆಂಡರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಸಿಲೆಬಸ್ಸನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಇನ್ನೊಂದು ಉಪ ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಕೆಲಸ ವನ್ನು ನಿಧಾನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಜಟಿಲವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಹಿಡಿಯಬಹುದು.

Sri H. S. METGUD.—Sir, supplementary to (*a*): Does this proposal for re-organisation of the entire educational system include the policy of education in the State Sir?

Sri Kadidal MANJAPPA.—I am not able to follow the question, Sir.

Mr. SPEAKER.—He wants to know whether the policy of the Government as regards education is also involved.

Sri Kadidal MANJAPPA.—To some extent. Whether secondary education should be spread over four years or three years and such questions will have to be decided after consulting the committee. Such matters will naturally come up before the committee for discussion.

Sri H. S. METGUD.—Has the Government taken into account that the policy of education in this State should not be different from the policy of education as adopted by the Central Government?

Sri Kadidal MANJAPPA.—It cannot be different. We will have as far as possible all over India, to follow uniform pattern as suggested by the Government of India.

Sri H. S. METGUD.—Will there be under the contemplation of Government a vast change from the policy of education as it is?

Sri Kadidal MANJAPPA.—The Policy has been enunciated by the Government of India in accordance with the advice of the experts in the field. We will have to conform to the pattern suggested by the Government of India as far as possible. They have left certain matters to the discretion of the State Government. In these matters the State Government is free to take their own decision. In regard to other matters, we will have to follow the pattern generally accepted by the Government of India and other States.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಸರಕಾರದವರು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತರುವವರೆಗೆ ಈಗಿರುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೀರಾ?

Mr. SPEAKER.—That is a different thing altogether.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯು ಬರುವವರೆಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿ ವರದಿ ಬಂದ ಆನಂತರ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪದ್ಧತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದೇ?

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಹಾಗೆ ಭಾವಿಸಬಹುದು, ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವವರೆಗೆ ಈಗಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರವು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಆ ಸಮಿತಿಯು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದೆ. ಆ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಎನಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಈಗ ಎರಡು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದಿರುವುದು ಮೊದಲನೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ. ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವ ವಿವಿಧ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವದು ಮತ್ತೊಂದು. ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತರಲು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಯಾವ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೋ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಾವು ಡಿಸ್ಕ್ರಿಪ್ಷ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈಗ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪದ್ಧತಿಯು ಇಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಇರುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಭಿನ್ನಭಿನ್ನ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಇವೆ.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—It is well ecognised that the present system of education all over the country has produced only quill drivers on foolscap paper and that it is necessary that our system of education should be such as to enable our young men to prepare for life. Will this fact be kept in mind by this committee while reorganising our system of education?

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—It has produced Dr. Nagan Gowda also.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—I am not a bad cultivator of crops.

Marketing Committee for Belgaum Taluk.

Q.—245. Sri N. O. SAMAJI (Belgaum—Rural).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether it is a fact that a Marketing Committee for Belgaum Taluk has been appointed at Belgaum;

(SRI N. O. SAMAJI)

(*b*) why only 4 Marathi Members are taken on this Committee in spite of the fact that the Marathi speaking people are in majority in Belgaum City and also in Belgaum Taluk;

(*c*) If so, whether Government is aware that the Committee has resolved to carry on its proceedings in Kannada and provision has been made accordingly in the bye-laws also;

(*d*) whether any complaint against this Committee have been received by Government; and if so, what action has been taken; if not, why not;

(*e*) why a representative of the business community has not been taken up on this Committee even though the Marathi-speaking business community is in Majority in Belgaum City?

A.—Sri A. BHEEMAPPA NAIK (Minister for Co-operation).—

(*a*) Yes. The Market Committee at Belgaum in Belgaum Taluka is constituted under Bombay Government Notification No. APM—3055 (a), dated 11th April 1956.

(*b*) The Committee is not constituted on linguistic basis.

(*c*) Yes.

(*d*) No complaints have been received and hence the question of taking action in that behalf does not arise.

(*e*) 4 seats have been given to the Traders, as per Section 6 (ii) of the Bombay Agricultural Produce Markets Act, 1939. But this is not based on linguistic basis.

[†Sri N. O. SAMAJI (*In Marathi*).—In reply to (*d*) it is stated that no complaints have been received. When Sri M. P. Patil met a deputation at Belgaum whether any complaints were received by him?]

[Sri M. P. PATIL (*In Marathi*).—At Belgaum they had come to see me only. No written complaint has been given to me.]

[Sri N. O. SAMAJI (*In Marathi*).—Why the Committee proceedings are in Kannada?]

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Even those who were Marathi-speaking people agreed to it; they never protested against it.

[Sri N. O. SAMAJI (*In Marathi*).—Why are the records not kept in Marathi?]

ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕ್.—ಅಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡ ಜನರಿಗೆ ಮರಾಠೀ ಭಾಷೆಯೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಮರಾಠಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡವೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಯಾರೂ ಆರೋಪಣೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್‌ನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಒಪ್ಪಿರುವುದರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ರಿಕಾರ್ಡು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಆ ರೀತಿ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಿದ್ದರೂ ಯಾರಿಗೂ ಇದರಿಂದ ತೊಂದರೆ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ.

[Sri N. O. SAMAJI (*In Marathi*).—Is the Government aware that the Marathi-speaking people are put to inconvenience as the records are maintained in Kannada?]

ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕ್.—ಅಲ್ಲಿಯ ವರ್ತಕರೆಲ್ಲರೂ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿರುವುದರಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್‌ನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅಲ್ಲಿಯ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಕನ್ನಡದ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

Police Bandobust in Belgaum, Khanapur and Nipani Taluks of Belgaum District.

Q.—191. Sri N. O. SAMAJI (Belgaum—Rural).—

Will the Government be pleased to state:—

(*a*) the number of Police personnel that were posted on 1st November in Belgaum, Khanapur, Nipani and in other Marathi parts for bandobust duty and the number still remaining on duty there;

(*b*) whether anybody demanded for such Police bandobust; if so, who demanded it and for what reasons; what is the expenditure incurred on the extra bandobust?

A.—Sri M. V. RAMA RAO (Minister for Home Affairs and Law).—

(*a*) The following police personnel were posted on 1st November 1956;

1	Belgaum (including Belgaum Cantonment and Shahapur City).	2 A.S.Ps. of the H.S.R.P. and Mysore Armed Reserve Police. 2 Deputy Superintendents of Police. 8 Police Inspectors. 7 Sub-Inspectors. 121 Un-armed Policemen. 343 Armed Policemen. 128 Men of the H.S.R.P. and M.A.R.P.
2	Khanapur taluka ...	1 Deputy Superintendent of Police. 1 Police Inspector. 3 Sub-Inspectors 106 Police Constables.
3	Nipani ...	2 Sub-Inspectors. 109 Constables.
	Kognolli ...	8 Constables.
	Kurli ...	8 do
	Mankapur ...	4 do
	Bedkihal ...	4 do
	Karadaga ...	7 do
	Mangur ...	4 do

(*b*) There are no police personnel still remaining on duty at any of the places referred to above except at the following two places:

Nipani—2 Head Constables and 8 Constables.

Mangur—1 Head-constable and 3 Police Constables.

There was no demand from anybody for such bandobust. Precautionary measures were taken to prevent breach of peace and maintain law and order on the eve of the formation of the new State of Mysore.

Expenditure in respect of travelling and daily allowances to the additional force sent to Belgaum was incurred and information regarding the exact amount so spent is not readily available.

[Sri N. O. SAMAJI (*In Marathi*).—Are the Government aware that police force was kept before private houses ?]

*Sri M. V. RAMA RAO:—That is not so.

[Sri N. O. SAMAJI (*In Marathi*).—Whether is it a fact that 7 or 8 police constables were kept before the house of Sri B. N. Datar ?]

Sri M. V. RAMA RAO:—As the Hon'ble Member is aware, when a Minister of the Government of India goes to any place and stays there it is usual to make security arrangements. I dare say that any police personnel that was present there must have been for security reasons.

Drinking Water to the Peenya Village in Bangalore North Taluk.

Q.—241. Sri. R. MUNISWAMIAH (Bangalore North—Scheduled Castes).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) the steps they have taken to make available drinking water to the Peenya Village in Bangalore North Taluk (6 miles from Bangalore on Bangalore–Tumkur road);

(*b*) the amount that the Peenya Village people have deposited for the purpose and when they did so ?

A.—Sri R. CHENNIGARAMIAH (Minister for Local Self-Government).—

(*a*) The first stage of the work for providing water to the Peenya Village by tapping water from Soldevanahalli 15" Raising Main has been completed and four taps have been provided at a distance of one furlong to the village. The proposal for taking up the second stage of the work, *i.e.*, for continuing the pipe line and providing public fountains inside the village is being examined.

(*b*) Rs. 1,670 on 26th November 1953.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಈ ಊರಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋಗಿದ್ದರು ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋಗಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಯಾವ ಇರಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋಗಿದ್ದರು ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇರಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋಗಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಈ ಹಳ್ಳಿಯವರಿಂದ 1,670 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಯಾವ ನಿಯಮದಮೇಲೆ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ—ವಿಲೇಜ್ ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಸರಕಾರದವರು ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು ; ಹಾಗೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ನೀರು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೆ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಅದೇ ನಿಬಂಧನೆಯಮೇಲೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Elections to the District Boards.

Q.—289. Sri B. HUTCHE GOWDA (Turuvekere).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) when the District Boards were placed in charge of the Special Officer and for what period ;

(*b*) whether they contemplate to hold the elections ;

(*c*) if so when ;

(*d*) if not the reasons for postponing the elections indefinitely ;

(*e*) whether they intend to constitute advisory committees ; and if so when ?

A.—Sri R. CHENNIGARAMIAH (Minister for Local Self-Government).—

(*a*) (i) 1st March 1954.

(ii) The period is not specified.

(*b*), (*c*), (*d*) and (*e*) The matter is under consideration.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲು ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ದಿವಸ ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಸ್ಪೆಷಲ್ ಅಫೀಸರುಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದು ಎಷ್ಟುವರ್ಷಗಳಾದುವು ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಾದುವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನರಿಯಾದ ತಾರೀಖು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದು ಸುಮಾರು ಹತ್ತುವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ, ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಅನಿವಾರ್ಯ ಎಂದರೆ ಏನು ಅನಿವಾರ್ಯಗಳೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ತಮಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡು ಕಾನೂನು ಒಂದು ನಲ ಆಯಿತು. ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನಾ ತೊಂದರೆಗಳು ಬಂದುವು. ಒಂದು correct system ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಕಡೆ objections ಬಂದುವು. ಅವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಪುನಃ ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಬಂದುವು. ಅನಂತರ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ objections ಬಂದುವು. ಹೀಗೆ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನಾ ತೊಂದರೆಗಳು ಬಂದುದರಿಂದ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡುಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕಾನೂನು ಇದೆಯಲ್ಲವೆ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಕಾನೂನಾಗಿ ಮೂರು ವರ್ಷವಾಗಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಆಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಮೂರು ವರುಷಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ನಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿಲ್ಲ; ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಮಾಡದೇ ಇರಲು ಕಾರಣ ನಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶವಿರಲಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ನಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿರಲಲ್ಲವೆಂದರೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದುಮೇಲೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವುದರ ಅರ್ಥವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ನಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿದ್ದುದರಿಂದ ನಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಆಗಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆಗಳಾಗದಿದ್ದರೂ ನಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನೂ ನೇಮಕ ಮಾಡಲಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತೊಂದರೆ ಬಂದುದರಿಂದ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಲಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣ ರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೇ ಕಾರಣ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿ, ಕಾನೂನಾಗಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಆತಂಕವೇನು?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರ ಯೋಚಿಸಿತ್ತು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಬಂದುದರಿಂದ ಮಧ್ಯೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಚುನಾವಣೆಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೂ ಏನು ಕಾರಣದಿಂದ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಏನೇನಾಗಬೇಕಿತೋ ಎಲ್ಲ ಆಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಅದರ ಯೋಚನೆ ಈಗ ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವೇನೆಂದರೆ, ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾವು ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಪ್ರತಿ ಸಲವೂ ಕಾರಣ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಉತ್ತರ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಹೊಸ ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡ್ ಕಾನೂನನ್ನು enforce ಮಾಡುವುದು ಯಾವಾಗ?

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—Notice please.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಸಲಹಾಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೀರೊ ಅಥವಾ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ, ಅನಂತರ ಚುನಾವಣೆಗಳು.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳ ನೇಮಕ ಯಾವಾಗೆ ಮತ್ತು ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಯಾವಾಗ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ, ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಯಾವಾಗ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಂಗಳು, ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—Calendar of events ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ತಾರೀಖು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅಥವಾ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಬದುಕಿವೆಯೇ, ಸತ್ತಿವೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಬದುಕಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಯಾವರೀತಿ ಬದುಕಿವೆ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನಾಗಲೀ, ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಮಾಡದೆ ಇರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಹಿಂದೆ ಕೆಲವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರುಗಳು ಅನೇಕ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಕೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಧಾನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಕಾಂಗ್ರೆಸೇತರ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರೂ ಇದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಎಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸೇತರ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಎಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಆ ವಿಷಯ ಈಗ ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ.—ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳು ಹೋದಲಾಗಾಯ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡು ಕೆಲಸಗಳು ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಆ ರೀತಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮಂಥ ಮಹನೀಯರಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ.—ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗವಾಗದೆ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿರುವುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿರುವ ವಿಷಯ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ.—ದುರುಪಯೋಗವಾಗದೆ ಇದ್ದರೆ ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿರುವುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿಲ್ಲ ಹಣ ಸಾಲದು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ popular representation ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸರಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಆ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಅಂಥ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲ; ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಏನು?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಉದ್ದೇಶ ಹೇನ್ನಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಲಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇನು ಮಾಡುವುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಈಗಲಾದರೂ ಒಂದು ಖಚಿತವಾದ ತಾರೀಖನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ. ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಬಹುಶಃ ಫೆಬ್ರುವರಿ, ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಅದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಎಂದರೆ ಯಥಾ ಪ್ರಕಾರ ಹಿಂದೆ ಆದಂತೆಯೇ ಆಗಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವಾಗ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಫೆಬ್ರವರಿ-ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ತಾವು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಸರಕಾರದಿಂದ ಕೊಡತಕ್ಕ ಗ್ರಾಂಟ್ ಸಾಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅಲ್ಲಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಅನಾವಶ್ಯಕ ಖರ್ಚನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ waste ಆಗುತ್ತಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವೇನು?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲ. ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಇಲ್ಲದೆ ವ್ಯರ್ಥಾ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡುಬರುವುದು ಸರಕಾರದವರ ನೀತಿಯೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯದೇ ಇರಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಾಗಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಅದೆಲ್ಲಾ ಆಕ್ಟಿಚ್ಟೆಸ್‌ರೋಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಈಗ ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದರ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

Mr. SPEAKER.—Order, order, this is outside the scope of the main question.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—The Government were pleased to say that the Committees would be constituted; may I know the composition of the Committees?

Mr. SPEAKER.—The Committees will be attached to every District Local Board, and naturally it will be considered at the exact time.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—Now the Government were pleased to say that they would constitute a committee immediately. I want to know its composition.

Mr. SPEAKER.—How can he give the names of the personnel?

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—I want to now the principle that they would keep in mind while constituting the committee. I would like to know whether the Committee in question will include the members of the Legislative Assembly of the District or whether they would constitute the members that are existing, because when it was discussed previously, there was a dispute as to whether it should constitute the legislators of that district or whether it should be composed of old members. I want to know the policy of the Government in constituting the committee or the principle the Government would keep in view while constituting this Committee?.

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—It may be both, Sir.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಚ್. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಸ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಬೋರ್ಡ್ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ವಿನಾ ಬಾಕಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಬೋರ್ಡ್ ರಚನೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಚ್. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಮೈಸೂರಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಬೋರ್ಡ್ ರಚನೆ ಇದ್ದು, ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಚನೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಡೆಮೊಕ್ರೆಟಿಕ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ಸ್‌ಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆದು ಕೆಲವು ಕಡೆ ನಡೆಯದೇಇರುವಾಗ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಈ ವರ್ಷದೊಳಗೇ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಚ್. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಕೂಡ ಚುನಾವಣೆಯೊಂದರಿಂದಲೇ ನಿಂತಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ದೇಶಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆಯಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಚುನಾವಣೆಯೊಂದರಿಂದಲೇ ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅದಕ್ಕೇ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಚ್. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ನಾನು ಕೇಳತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಲಹಾಸಮಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಷನಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನಾವು ಎದುರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು

V-31 N57
N57-2.4-7
(B) 4731

ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಚುನಾವಣೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಿ, ಹೊಸ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್‌ರಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮವಲ್ಲವೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಫೆಬ್ರುವರಿ ಅಥವಾ ಮಾರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ 12 ತಿಂಗಳು ಏಕೆ ಬೇಕು ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಆ ಮಧ್ಯೇ ಮಳೆಗಾಲ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಟೋಬರ್, ನವೆಂಬರ್, ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾರ್ವೆಸ್ಟ್ ಸೀಸನ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಆಗ ಕಷ್ಟ. ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಹಾಕಿ, ಓಟರುಗಳ ಲಸ್ಟು ತಯಾರುಮಾಡಬೇಕು. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಜನರಲ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಆಯಿತು. ಬಹಳ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಅವರೇ ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಕೂಡ ಈಗಲೇ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮುಂದಿನ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ಜನಗಳು ಮಳೆಗಾಲವಾಗಲೀ, ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲವಾಗಲೀ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕು, ಸರಕಾರ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಅದನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಹೌದು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಹನುಮಯ್ಯ.—ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ನೇ ಅಥವಾ ಇನ್‌ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ನೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ನಾಯ್ಡು.—ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದರು, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಬೇಕೋ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಬೇಕೋ? ಈ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ 'Rest' ಎನ್ನುವ ಪದ ಇದೆಯೇ?

Mr. SPEAKER.—That is evident on the face of it.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—May I know, Sir, whether the Government will introduce a uniform Act throughout the State before they conduct next elections?

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—We have been trying at it.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—My question was: whether they will be able to have a new uniform Act before the next election is conducted?

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—I cannot definitely promise, but we will try.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಳನಿಯಪ್ಪನ್.—(*a*) whether they contemplate to hold the elections (*b*) whether they intend to constitute advisory committees, and if so when; ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ the matter is under consideration ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. (B) ಮತ್ತು (C) ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಕಾಂಟ್ರಡಿಕ್ಟರಿ ಆಗಿರುವುದು ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?

Mr. SPEAKER.—There is no inconsistency.

Sri M. PALANIYAPPAN.—So, the Government is constituting advisory Committees as well as going to hold the elections simultaneously?

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—Both are under consideration.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಳನಿಯಪ್ಪನ್.—ಯಾವುದು ಮುಂಚೆ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಯಾವುದು ಆಮೇಲೆ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ಮೊದಲು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಚುನಾವಣೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಫೆಬ್ರುವರಿ, ಮಾರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಳನಿಯಪ್ಪನ್.—ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗೆ, ಆಯಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಿಂದ ಪ್ರಪೋಸಲ್ಸ್ ಬಂದಿರುವುದು ನಿಜವೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಆ ವಿವರ ಎಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದು ಅನಾವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

Sri M. PALANIYAPPAN.—I want to know whether the Government have already called for the names from various districts and it is in the final stage of issue of order. I want to know whether it is a fact or not.

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—I am not prepared to answer that point. Government knows how to constitute Advisory Committees; they have got their own agencies.

Mr. SPEAKER.—The point is: if the matter is of a very confidential nature and is not in public interest, I do not press the Minister to reply. I want to know from the Hon. Minister whether the matter is of such a nature that it is not in the interests of the public to disclose it here.

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—I think, it is not desirable to disclose this matter at this stage.

Mr. SPEAKER.—I would difinitely like to know whether it is not in public interest.

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—Yes Sir, it is not in public interest to disclose it.

Sri M. PALANIYAPPAN.—May I know the public interest which is involved here?

Mr. SPEAKER.—I would like to inform the House that when a matter

(MR. SPEAKER.)

cannot be disclosed because it is not in public interest to disclose it, neither I nor any member of this House has any right to compel the Minister to do so. It is not right to ask what is public interest and what is not. The point has to be decided by the Government and the Minister concerned. Once they have decided that a certain matter is not in public interest to disclose in this House, the matter should end at that.

Sri M. LINGANNA.—May I know whether the District Boards are functioning in parts other than the old ones ?

Mr. SPEAKER.—A reply to that has been given. The reply is that except Coorg, in other parts of the State outside old Mysore there are District Local Boards.

Sri M. LINGANNA.—I want to know whether District Boards as such are functioning in parts of Mysore other than the old ones ?

Mr. SPEAKER.—They are functioning much better in other parts.

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—The Bombay Karnataka District Boards as such are functioning.

Sri M. LINGANNA.—May I know, Sir, whether these District Boards will be allowed to function under their respective District Boards Act ?

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—They would be allowed to function till the expiry of their periods.

Sri M. LINGANNA.—May I know when the time would expire for these areas ?

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—The date varies from district to district.

Sri M. LINGANNA.—Which Act, whether the existing ones or the Mysore Act, would be operative when the present period expires ?

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—Suitable action is under contemplation.

Sri M. LINGANNA.—In pursuance of the Government's decision to postpone elections, what is the attitude of the Government so far as these District Boards are concerned ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿದೆ.

Sri M. LINGANNA.—I would like to know whether the Government is contemplating postponing elections in these areas also ?

Mr. SPEAKER.—The reply given is that suitable action would be taken.

Sri M. PALANIYAPPAN.—What were the reasons for the Government for not issuing a final order about constituting these advisory bodies for over an year ?

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—I do not admit that it has been delayed for over a year. It was possibly two months or so. Government had an idea of constituting the advisory boards, but since the general elections intervened we thought it wise to postpone.

Sri M. PALANIYAPPAN.—May I know why Government did not constitute these advisory boards in spite of receiving names and suggestions from the various districts to constitute these committees ?

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—Since the general elections intervened, it was considered not desirable to hold elections to district boards also, which were also direct elections. It was therefore considered desirable that in the place of elected bodies, advisory boards be constitued.

Sri M. PALANIYAPPAN.—Sir, there is no connection between the general elections and the Government passing an order constituting an Advisory Body. What is the difficulty that came in the way of the Government's forming advisory bodies ? It cannot be the general elections.

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—That has already been explained.

AN HON'BLE MEMBER.—May I know whether the district boards would be constituted in Coorg ?

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—It is under examination, Sir.

Detail of Survey conducted in Jodichannapura, Kunigal Taluk.

Q.—172. Sri N. HUCHMASTHYGOWDA (Huliyurdurga).—(3-12-1956)

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) the year in which survey was conducted in Jodichannapura, Kunigal Taluk ;

(*b*) the number of survey numbers into which this village has been divided;

(*c*) whether the name of the saguvalidar of each survey number is not recorded when the survey was conducted; (if recorded particulars to be furnished);

(*d*) whether these saguvalidars have not alienated the lands by way of mortgage or hypothecation, etc., after the survey was conducted;

(*e*) when the Notification relating to Hissa survey and settlement of this village was issued;

(*f*) the date from which the Hissa survey would be taken up as mentioned in that Notification;

(*g*) (i) when Amildar had gone to this village to prepare the preliminary records;

(ii) whether he has verified as to who the saguvalidars were; (information to be given as to the nature of the report);

(*h*) when the Mojinidar had gone to that village to conduct settlement;

(*i*) whether the complaint made by the villagers on the date of his visit to the effect that the names of the saguvalidars had not been corre tly recorded in the preliminary records has been reported to the higher authorities;

(*j*) whether it is a fact that the District Survey Superintendent visited this village on 20th July 1956:

(*k*) whether the District Survey Officer when he visited on 20th July 1956 has verified survey numberwise who the saguvalidars were;

(*l*) the nature of his report?

A.—Sri M. P. PATIL (Minister for Revenue).—(31-12-56)

(*a*) 1927-28.

(*b*) 152 survey numbers.

(*c*) The name of the saguvalidar of each S. No. has been recorded during survey operations. A copy of the recorded particulars is placed on the Table of the House.

(*d*) Information is not readily avaliable.

(*e*) The Notification was issued on 15th May 1956 and published in the *My sore Gazette* dated 17th May 1956.

(*f*) From 1st June 1956.

(*g*) The concerned Revenue Inspector went to the village to get the preliminary records prepared. The Amildar checked 25 per cent of the entries and found them all correct.

(*h*) June 1956.

(*i*) whatever changes that were noticed in the preliminary Register and as found on the field during measurement were incorporated in the concerned Registers when all the concerned parties admitted as per the Record of Rights Rules.

(*j*) Yes.

(*k*) The Survey Settlement rates were announced before the assembled ryots on 20th July 1956, survey numberwise and Hissawise and certain petitions presented at this time for change of names have been forwarded to the Amildar for being dealt with on merits of each case by effecting phodes in the names of the individuals after notification under section (4), 2 of the R.R. Act, was notified in the village after settlement is announced.

(*l*) *Vide* reply to item (k).

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—(G) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಅಮಲ್ದಾರರು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತನಿಖೆಮಾಡಿದ ತಾರೀಖನ್ನು ಕೊಡಲುಸಾಧ್ಯವೆ?

Sri M. P. PATIL.—I am sorry that information is not here with me.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ತಾರೀಖು ಕೇಳಿರುವ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಅಮಲ್ದಾರರು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ತಾಲ್ಲೂಕಾಫಿಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬ ವರ್ತಮಾನವಿರುವುದು ಸರಿಯೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು, ಆಮೇಲಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

Sri M. P. PATIL.—I shall look into it.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅಮಲ್ದಾರರೇ ಹೋಗಿ ತನಿಖೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯವಲ್ಲವೆ? (G) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ರೆವೆನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಹೋಗಿ ತನಿಖೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅಮಲ್ದಾರರೇ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರಿಲಿಮಿನರಿ ರಿಕಾರ್ಡ್ಸ್ ತಯಾರಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯವಲ್ಲವೆ?

Sri M. P. PATIL.—First the Revenue Inspector does it. Then some of the entries are checked by the Amildar. The reply given in this case is that 25% of the entries were checked and found correct.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಶೇಕಡ 75 ಮಂದಿ ಸಾಗುವಳಿದಾರರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ದೂರುಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ನಿಜವಲ್ಲವೆ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಯಾವೆ ಹೆಸರಾದರೂ ತಪ್ಪುಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಅಮಲ್ದಾರರಿಗೆ ಅರ್ಜಿಹಾಕಿದರೆ ಹೆಸರು ದುರಸ್ತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಆಮೇಲೆ ಬರ ಬಹುದು. ಈಗ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. (i) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಿರ್ಧಾರವಾದ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವೆ? ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದೆಯೆಂದು ದೂರುಕೊಟ್ಟರುವರೆ ಎಂಬುದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನರಿಯಾದ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ

Sri M. P. PATIL.—The reply is already there, Sir, in (*k*). The complaints were forwarded to the proper authorities to be dealt with by them.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—2ನೆಯ ಸ್ಟೇಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದಾಗಿರಬೇಕು. ಸೇಕದಾರರು ಹೋಗಿ ಪ್ರಿಲಿಮಿನೆರಿ ರಿಕಾರ್ಡ್ ತಯಾರಿಸಿದಮೇಲೆ ಅಮಲ್ದಾರರು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಮೊದಲನೆಯ ಸ್ಟೇಜು. ಮತ್ತೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸರ್ವೇಯವರು ಹೋಗಿ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಯಾರು ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ಯಾರು ಎಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿರುವುದು ಎರಡನೆಯ ಸ್ಟೇಜು. ಎರಡನೆಯ ಸ್ಟೇಜು ಹೋಗಲು, ಮೊದಲನೆಯ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಮಲ್ದಾರರಿಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆ?

Sri M. P. PATIL.—At any stage, whether it is the first or the second, it can be looked into. That is not the point-at-issue now. The point is whether the complaints have been dealt with or not. If they were at the first stage they are dealt with by the proper authorities and if they were at the second stage then too it is looked into by the proper authorities.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—2ನೆಯ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಾದರೂ ದೂರುಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು. ದೂರು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಯಾವ ಯಾವ ಸರ್ವೆ ನಂಬರುಗಳಿಗೆ ಯಾರು ಯಾರು ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ಎಂಬುದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

Sri M. P. PATIL.—I want notice, Sir, because these things are dealt with by the Amildar.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಫೈನಲ್ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಅನೌನ್ಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ನಿರ್ಧಾರಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

Sri M. P. PATIL.—It is a suggestion for action, Sir.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಚ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡ.—ಸಾಗುವಳಿದಾರನನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ಯಾವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನುತ್ತೀರಿ? ಯಾವ ಯಾವ ದಾಖಲಾತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

Sri M. P. PATIL.—When the officials go there, they make the enquiries as faa as possible. They then make the entries according to their information and to the best of their knowledge. But that however is not final. The parties concerned, if they are dissatisfied with the initial findings, can go a step further and appeal to the proper authorities who would deal with them.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಚ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡ.—ಹತ್ತುವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲದ್ದ ಸಾಗುವಳಿದಾರರು ಕಂದಾಯದ ಪಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಹಿಂದಿನ ದಾಖಲಾತಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆ?

Sri M. P. PATIL.—That has not come to my notice, Sir.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಚ್. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ಸಾಗುವಳಿದಾರನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವಾಗ ಅಮಲ್ದಾರರಾಗಲಿ ರೆವೆನ್ಯು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರಾಗಲಿ ಇಂಟರ್‌ಪ್ರಿಟ್ ಮಾಡಿ ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿರುವುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆ?

Sri M. P. PATIL.—There may be some cases. I have already explained this point. They are not the final orders. They are only in the nature of preliminary enquiries. If some party hinks that the entry is incorrect, that party has every right to apply to the proper authorities.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಚ್. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ನರ್ವೆನಂಬರು 27, 28ರಲ್ಲಿ ಹೆಸರುಗಳು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿ ಈಚೆಗೆ ಸರ್ವೆ ಆದಾಗ ಇನಾಂದಾರರ ಹೆಸರು ದಾಖಲಾಗಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಬಂದಿದೆಯೆ?

1 P. M.

ಸರ್ವೆ ಆದನಂತರ ಸಾಗುವಳಿದಾರರ ಹೆಸರು ಹಚ್ಚಿದ್ದು ಕಾಗದಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನಮೂದಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆ?

Sri M. P. PATIL.—What has happened in this particular village is, survey was made in 1927 but settlement was not ordered. The settlement was ordered only recently and there are no records of rights during this period.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಚ್. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ಯಾವ ಯಾವುದು ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಆದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ರಿಕಾರ್ಡ್ ನರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ವೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

Sri M. P. PATIL.—I do not think so. A number of changes have taken place because it is a very long period. If any injustice is done to any body he may complain to the proper authorities.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಚ್. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಹಿಂದಿನ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟನಂತರ ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ಯಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ?

Sri M. P. PATIL.—It has not come to my notice. If there are such complaints they will be dealt with by the concerned authorities.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಚ್. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಿಜವೇ?

Sri M. P. PATIL.—That is a matter of opinion.

ಶ್ರೀ ಟಿ ಎಚ್. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ಹಾಗಾದರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವಿರಾ?

Sri M. P. PATIL.—I want notice.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಚ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡ.—ಜಪ್ತಿನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿವೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

Sri M. P. PATIL.—No, Sir.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ತನಿಖೆ ಮಾಡಿದ ಅನಂತರ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

Mr. SPEAKER.—Question hour is over.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(But not taken up)

Acts to Eradicate Social Disabiiity and Untouchability in the State

Q.—89. Sri C. T. HANUMANTHAIYA (Pavagada—Scheduled Castes) Will the Government be pleased statle:—

(*a*) when sections 108 and 110 of Public Health Act, Removal of Social Disabilities Act, Removal of Untouchability Act, and Section 372 of I.P.S. came into force throughout the State ;

(*b*) the unmber of cases launched by the Police and Revenue Officers and the fines and punishments inflicted (information hobliwise, talukwise and districtwise to be furnished)?

A.—Sri R. CHENNIGARAMIAH (Minister for Local Self-Government).—

(*a*) Sections 108 and 110 of the Public Health Act came into force from the 20th January, 1944. As regards the removal of Social Disabilities Act and Removal of Untouchability Act, those Acts are not in operation now and in their place the Untouchability (Offenders) Act, 1955, is in force from the lst June, 1955, Section 372 of the I.P.C. came into force from the date the I.P.C. was brought into operation.

(*b*) *Vide* list given overleaf.

(SRI R. CHENNIGARAMIAH)

Vide REPLY TO CLAUSE (*b*).

(1) Cases put up under Sections 108 & 110 of the Mysore Public Health Act, 1944.

District	Taluk	No. of cases reported	Convicted	Dis. / Acq.	Compromise	P. T.	B. reported	Remarks
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1954								
Shimoga	Bhadravati Town	3	...	3	...	...	...	...
1956								
Bangalore	Channapatna	2	1	1	...	...	...	...

(2) Cases put up under the removal of Civil Disabilities Act, 1943 and their disposal.

1947-48								
Belgaum	Belgaum	2	...	...	...	...	...	Accused fined.
North Kanara...	Ankola	4	2	2	...	...	...	Rs. 10 and Rs. 30
	Siddapura	1	...	1	...	...	...	...
	Kumta	2	1	...	...	...	1	Rs. 10.
	Karwar	1	...	1	...	...	...	...
	Mundagoal	1	...	1	...	...	...	...
	Sirsi	2	...	...	...	...	2	...
	Konada	2	...	...	...	...	1	...
1948-49								
Shimoga	Shimoga	1	...	1	...	...	...	...
North Kanara...	Ankola*	5	5	...	...	...	...	*Fined Rs. 50 in 4 cases and Rs. 5 in one case.
	Siddapura ...	1	...	1	...	...	..	...
1949-50								
Mysore ...	Mysore ...	1	1	...	...	...	Accused fined	Rs. 10.
Shimoga ...	Shimoga ...	2	2	...	...	...	Do	Rs. 2 each.
	Honnali ...	1	1	...	...	...	Do	Rs. 5.
Belgaum ...		2	...	...	...	...	...	...
North Kanara...	Kodawal ...	1	1	...	...	...	...	...
	Kolagi ...	1	1	...	...	...	Accused fined	Rs. 25.
	Amminhalli ...	1	...	1	...	...	...	...
1950-51								
Tumkur ...	Chiknaikanahalli ...	1	1	...	...	...	Accused fined	Rs. 5.
	Tumkur ...	1	1	...	...	...	Do	Rs. 5.
Kolar ...	Kolar ...	2	...	...	2	...	...	...
Mandya ...	Mandya ...	3	1	...	2	...	Accused fined	Rs. 5.
North Kanara...	Kumta ...	1	...	1	...	...	...	...
1951-52								
Mysore ...	Mysore ...	1	1	...	...	...	Accused fined	Rs.5.
Mandya ...	Mandya ...	1	...	1	...		...	...
Chitaldrug ...	Davangere ...	1	1	...	...	...	Accused fined	Rs. 25.
North Kanara...	Haruchelly ...	1	...	1	...	...	...	...
	Murdeswar ...	1	1	...	...	...	Accused fined	Rs. 25.
1952-53								
Mandya ...	Mandya ...	1	...	1	...	...	...	...
1953-54								
Mysore ...	Mysore ...	3	1	2	...	...	...	...
Hassan ...	Hassan ...	4	3	...	1	...	Accused fined	Rs. 5.
Mandya ...	Mandya ...	*2	2	...	...	...	...	*Rs. 20 & Rs. 40
Chickmagalur...	Chickmagalur ...	1	...	1	...	...	...	Rs. 15
Chitaldrug ...	Davangere ...	1	...	1	...	...	...	Rs. 5 each

District	Taluk	No. of cases reported	Convicted	Dis. / Acq.	Compromise	P.T.	B. reported	Remarks
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1954								
Tumkur ...	Tumkur ...	1	...	1	...	...	...	
Mysore ...	Mysore ...	*6	4	2	...	...	...	*Rs. 5, 5, 15 & 35
Shimoga ...	Kumsi ...	1	...	1	...	...	...	Rs. 15 & 80
Kolar ...	Kolar ...	2	2	...	...	...	...	
Mandya ...	Mandya ...	1	...	1	...	...	...	
Chitaldrug ...	Davangere ...	2	...	2	...	...	...	
	Holalkere ...	1	...	1	...	...	...	
	Molakalmuru ...	1	...	1	...	...	...	
North-Kanara...	Valagi ...	1	1	...	...	...	...	
	Tayoda ...	1	...	1	...	...	...	
Dharwar ...	Dharwar ...	2	...	...	...	...	2	
1955								
Tumkur ...	Tumkur ...	1	1	...	...	...	...	Rs. 15
Kolar ...	Kolar ...	1	...	1	...	...	...	
Mandya ...	Mandya ...	1	1	...	...	...	...	
Chitaldrug ...	Holalkere ...	2	...	2	...	...	...	Rs. 15
	Bharmasagar ...	1	...	1	...	...	...	
	Chitaldrug ...	1	...	1	...	...	...	
1956								
Mysore ...	Nanjangud ...	1	...	1	...	...	...	
	T.-Narasipur ...	1	...	1	...	...	...	
	K. R. Nagar ...	2	2	...	...	...	...	
North Kanara...	Halager ...	2	2	...	...	...	...	
	Utrajjan ...	1	...	1	...	...	...	
Dharwar ...	Dharwar ...	2	...	...	...	...	2	

NOTE —19 cases in Bijapur District and 29 cases in Belgaum District under this Act havebeen registered and their disposals are called for.

3. Cases put up under the Untouchability Act, 1955.

1955							Accused	
Mysore ...	Mysore ...	1	1	...	...	...	fined...	Rs. 2
Tumkur ...	Sira ...	1	1	...	...	...	...	
	Tumkur ...	1	1	...	...	...	...	
	Gubbi ...	1	...	...	...	...	1	
Bangalore South ...	Bangalore South ...	1	...	...	...	1	...	
Kolar ...	Royalpad ...	1	...	...	...	1	...	
Chitaldrug ...	Challakere ...	1	...	1	...	...	...	
1956							...	
Mysore ...	K. R. Nagar ...	1	...	...	1	...	...	
	Mysore City ...	1	...	...	1	...	...	
Tumkur ...	Chicknaikanahalli ...	2	...	2	...	...	...	
	Sira ...	1	...	...	...	1	...	
	Thuruvekere ...	1	1	...	...	...	...	
Hassan ...	Arkalgud ...	1	1	...	...	...	...	
	Ramanathapur Taluk ...	1	...	1	...	...	...	
Bangalore Dist.	Kanakapura ...	1	...	...		1	...	
Shimoga ...	Channagiri. ...	1	...	...	1	...	...	
	Shimoga ...	1	...	...	1	...	...	
	Talaguppa ...	1	...	...	...	1	...	
	Nyamathi ...	1	...	...	1	...	...	
Mandya ...	Mandya ...	1	...	...	...	...	1PP.	
Chikmagalur ...	Chickmagalur ...	3	2	1	...	...	...	Rs. 4 Each
	Gonibeedu ...	2	2		...	...	...	Rs. 3 and Rs. 5
Bangalore North ...	Bangalore City ...	1	...	...	...	1	...	
North Kanara...	Illegadde ...	1	...	...	...	1	...	
	Balale ...	1	...	...	...	...	1	
	Zoog ...	1	...	...	...	1	...	
Coorg ...	Punnampet ...	1	1	...	...	...	...	Rs. 10
	Veerajpet ...	1	1	...	...	...	...	Rs. 10
South Kanara...	Mangalore ...	10	1	5	...	4	...	
	Udipi ...	14	10	...	2	...	1PP.	
	Puttur ...	1	1	...	...	...		
	Karkal ...	9	8	...	...	...	1PT.	
Gulberga ...	Gulberga ...	1	1	...	...	...	...	

4. Cases put up under Section, 372, I.P.C.

Nil

Kolar Gold Fields Sanitary Board.

Q.—250. Sri K. S. VASAN (Kolar Gold Fields).—

Will the Government be pleased to state:—

(*a*) when the present members of the Kolar Gold Field Sanitary Board were elected or nominated;

(*b*) since then, how many times and for what periods each time, the life of the Board has been extended by executive orders of the Government;

(*c*) whether it is under their consideration to extend the life of the Board as it is now constituted once again;

(*d*) whether it is not their intention to raise the status of the body to that of a Municipality?

A.—Sri R. CHENNIGARAMIAH (Minister for Local Self-Government).—

(*a*) On 1st July 1953.

(*b*) Four times:—twice for one year each time and twice for six months each time.

(*c*) No.

(*d*) It is under consideration.

Applications from the people of Araleri and neighbouring villages for Power for Irrigation Pumps.

Q.—282. Sri H. C. LINGA REDDY (Malur).—

Will the Government be pleased to state:—

(*a*) whether the people of Araleri and round about villages have applied for power for Irrigation Pumps in Malur Taluk;

(*b*) whether deposits have been given by the raiyats;

(*c*) if, so, the action taken thereon?

A.—Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Minister for Public Works).—

(*a*) Yes.

(*b*) Yes, but only according to rates that were in force prior to 1st April 1956.

(*c*) Estimate is ready.

Estimates for Rural Electrification of Hulimangala and other villages in Malur Taluk.

Q.—284. Sri H. C. LINGA REDDY (Malur)—

Will the Government be pleased to state:—

(*a*) whether any estimate for rural Electrification of Hulimangala, Hosakote, Lakkur Hobli, Malur Taluk, has been received;

(*b*) whether the estimate is pending with the Chief Engineer;

(*c*) the value of the Estimate and the action taken by them thereon?

A.—Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Minister for Public Works).—

(*a*) Yes.

(*b*) No.

(*c*) Rs. 14,965. The estimate has been sanctioned.

Estimates for the supply of Power for Rural Electrification to Sampangere Village.

Q.—302. Sri H. C. LINGA REDDY (Malur).—

Will the Government be pleased to state:—

whether an estimate has been prepered for supply of power for rural electrification to Sampangere Village, Lakkur Hobli, Malur Taluk; if so, the details thereof?

A.—Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Minister for Public Works).—

Yes. The estimate is for providing 60 lighting installations and 10 street lights and works out to Rs. 18,500.

Sri M. V. RAMA RAO (Minister for Home Affairs and Law).—Sir,

I beg to lay on the Table Notification No. T. 9308-MV. 19-56-86 dated the 12th February 1957 issued under sub-section (1) of Section 8 of the Mysore Motor Vehicles Taxation and Tolls Act, 1951.

I beg to lay on the Table of the House Rules made under section 14 of the Mysore Legislature Salaries Ordinance, 1956.

(i) the Mysore Legislature Salaries of Members Rules, 1956;

(ii) the rule regarding members election to have fully furnished accommodation at the place of the meeting.

(iii) the rule regarding the disbursement of travelling and daily allowances to the Members of the Legislature at the close of each session.

MEMBERS' REPRESENTATION

*ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ (ತುರುವೇಕೆರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮಗೆ ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಿಧಾನ ಸೌಧ ಇನ್‌ಕ್ವಾಯರಿ ಕಮಿಟಿಯ ವರದಿಯ ಮೇಲೆ Strictly Confidential ಎಂದು ಬರೆದಿದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೂ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಪೇಪರುಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಬರಿಯ ಮೆಂಬರುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಷಿಯಲ್ ಆಗಿದೆಯೇ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವಿರಾ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮೊದಲು ಅದು Confidential ಇತ್ತು; ಈಗ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಬಡ್ಜೆಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಣ ಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಏನು, ಸಾಲ ಲೇವಾದೇವಿ ಜವಾಬುದಾರಿ ಎಷ್ಟು ಎಂಬ ವಿವರದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು ವಾಸ್ತು ಹೋದನಲ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ಸಾರಿ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಆದಕಾರಣ ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲು ಬರದಂತೆ ಆಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹೋದನಲಹಾಗೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದು ನಿಜ. ಈಗ ಅದನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಂತ್ರಿಯವರು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಮಾಹಿತಿ ಇರುವ ಒಂದು ವಿವರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಈಗ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮುಖ್ಯ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈಗ assets and liabilities ಎಷ್ಟು ? ಈಗ ಯಾವ ಯಾವುದು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಆಗಿದೆ—ಇಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ಪೂರೈಸಿದರೆ ಕೆಲಸವಾಗುವುದು ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

BUDGET FOR 1957-58

Demands for grants "on Account"

DEMAND NO. 2—LAND REVENUE.

7. *Land Revenue:*

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

"That a sum not exceeding Rs. 49,50,000 be granted 'on account' to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957 in respect of 'Land Revenue'."

Sri J. MOHAMED IMAM (Jagalur).—Sir, I want to know the procedure to be adopted today.

Mr. SPEAKER.—As all the Hon'ble Members know, the budget for the whole year is presented before the House but we are at present concerned with the Vote 'on Account' for 4 months. It would be better for us to confine ourselves to the Vote 'on Account' expenditure for the coming four months. So, the procedure in this regard is that speeches are not made at all or if at all they are made they should be short and confined to general remarks. I request the Hon'ble Members to be as brief as possible and not to refer to the whole Budget. Incidentally they may refer to the Budget, but, as we are concerned only with the account for the coming four months it is much better if the Hon'ble Members confine to the discussion of four months' account.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ಸಾಗರ—ಹೊಸನಗರ).—ಶ್ವೇತ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಬಹುದೇ ? ಅಥವಾ ಹಣ ಕಾಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ ರಿಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುವುದೇ ?

Mr. SPEAKER.—Of course, the White Paper is also before the House. The Hon'ble Members may make their remarks on that also. As I have just now said, the whole Budget is before the House but we are concerned with only the Vote on Account.

*Sri J. MOHAMED IMAM.—Sir, if you permit me I want to make a few observations not only on the Budget but on other matters also. Sir, it is with a feeling of gratitude that I am taking part in the discussion on the Budget

(SRI J. MOHAMED IMAM.)

on this occasion, knowing full well that this will be the last occasion I am doing so. Ever since democracy was ushered in . . . .

Sri H. S. RUDRAPPA (Minister for Agriculture).—The Hon'ble Member is promoted, Sir?

Sri J. MOHAMED IMAM:—I would say rather, I was kicked out.

I have taken part, Sir, in the Budget discussion and I have opened the discussion on the Budget, I think for the last ten years and now I know I am leaving the finances of the State in a very unsatisfactory state; and it is a matter of deep concern to me that in spite of repeated efforts by myself and the members of the Opposition on this side, the financial condition of the State still remains deplorable and I am afraid it is going to become more deplorable.

Sir, we are just out of the grip of a cruel election. You know, Sir, how cruel the present day elections are and what an ordeal it is to the candidates, specially to those who have to fight against a mighty organisation which is backed up with power and money. Sir, I must say that the elections have been specially cruel to the Members of the Opposition. They have to fight against odds, against power, against money, against illicit distillation and various other practices. I know, Sir, in my opinion the elections in India are the most difficult and I do not think elections of such vast magnitude and so difficult can be found in any other country. Whatever may be the cause, Sir, I am very sorry and it is with great regret that many of my colleagues who worked with me and who contributed a great deal to the debate in this House, will not continue in this House, at any rate, till the next General Elections. I know, Sir, all my colleagues on this side were guided by the highest of motives. They were guided by the love of the country. They never asked anything in return and if they are defeated and if they are not in this House, it is not their fault. The loss is not theirs, but that of the country. Anyhow, Sir, I take this opportunity to say that all my colleagues on this side of Opposition stood solidly behind me. It is true that now and then some people were wooed by the other side and they crossed the floor. I know such a thing will not happen in future. But this much I can say, Sir, that all those Members who formed the Opposition, did their very best without fear or favour to serve the country, to set right the administration and to lead the Government along the right path. I take this opportunity to thank all of them.

At the same time, I will be failing in my duty if I did not refer to the Members of the Treasury Bench. Sir, we were anxious to set up a tradition in this House. We knew that a healthy Opposition was essential and greatly needed for the proper working of democracy; and I must say that both sides have worked in a spirit of sportsmanship. We have criticised each other bitterly many a time and we have fallen out, specially myself and Sri T. Mariappa. But still our personal relationship has remained unimpaired. Sir, I know that I enjoyed the confidence of many Members of the Treasury Bench much more than any other.

Sri T. MARIAPPA (Minister for Finance).—Even now.

Sri J. MOHAMED IMAM.—We acted like members of the same family and they have never misunderstood me and I have never misuderstood them. Sir, since I assumed the role of the Leader of the Oppossition, I think there has been quick succession of changes in the leadership of the Treasury Bench. I think I had to face four Chief Ministers and a number of other Ministers also. Firstly Sri K. C. Reddy; he was succeeded by Sri K. Hanumanthaiya; and he was succeeded by Sri Kadidal Manjappa and last came Sri Nijalingappa. It is a matter of pride for us that though there have been frequent changes in leadership of the Treasury Benches, on the side of the opposition, the leadership has remained the same and never changed from the beginning till the end (*Laughter*). That shows that when the Opposition comes to power—I am sure that after

the next General Elections it will come to power—there will not be such frequent changes and there will be stability of Government and stability of administration.

Sir, I am glad that the present members of the Opposition are going to be replaced by a still bigger body. I think about 55 members are entering the House who are not connected with the Treasury Bench. I am sure that all of them will form a well-knit Opposition. I am also sure that they will play their part worthily and keep up the traditions and conventions which we have established. I am also confident that this time the number of Opposition members will not dwindle as it did last time. Many of them, I know, are such as can very well defy the attractions or the wooings from the other side.

Sir, as circumstances have ordained, the Congress has the majority. They are going to shoulder the responsibility for administration of the country once again. I will not grudge it. In fact, I wish them very good future. I am only anxious that whatever may be the Government that might be formed, it should be formed in such a way as to confer ever lasting benefits on the country. I know, Sir, now there has been a good deal of feverish activity in the selection of the Leader.

Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—No feverish activity.

Sri J. MOHAMED IMAM.—That fever will come in course of time. I know we on this side have no hand in that.

What I am anxious about is, that there should not be a repetition of what happened during the last five years in the coming five years. In the interests of the State and the people and in the interests of a sound and stable administration, we do wish that a stable Government must be formed. Not only should the Ministry be stable but it should also be competent and prove itself worthy of the trust that has been reposed in it by the electorate. I think it was the eminent philosopher Aristotle who said about 2000 years ago that a good Government is a Government which confers benefits on the people and which is guided by the highest motive of patriotism. It is only such a Government which will be blessed by the people.

Now, monarchy, it is said, is out of date. But I must say that the names of many monarchs remain immortal because they were benevolent monarchs and the good that they conferred on the people is even now remembered by the people. Even a benevolent monarchy will become absolutely unpopular if the monarch misbehaves. Similar is the case with democarcy. If democracy is selflessly and properly worked it will certainly confer benefits on the people, but if it is worked selfishly and if it is misused for personal gains, then I am afraid even demoeracy will become mobocracy. Unless the people who are in charge of democracy are guided by the highest and the noblest ideals, it is better that democracy is scrapped. After all, democracy is not an end in itself. It is only a means to an end and that end is to serve the State to the best of one's ability. Our concept of democracy is that it affords an opportunity to the people to play their noble part in serving the people. That part must be played worthily, selflessly and in the interests of the State. If these ideals are nourished and cherished by the future administration, the people will bless the administration and the administration will justify the trust reposed by the people in it.

On this occasion, Sir, I want to refer briefly to the Budget of this State. As pointed out by you, Sir, I shall not go into details, but, Sir, this much is certain that the finances of our State are very unsatisfactory. Our deficit is mounting up. The deficit revealed by the Budget is about Rs. 12 crores, *i.e.*, about Rs. one crore a month as against Rs. one crore a day in the Central Budget. This Budget does not reveal the actual state of affairs of our State. The figures shown are only more or less approximate, if not imaginary, and it is quite possible that the deficit may be still higher than what is shown. We are not aware of the actual debt position of the State.

(SRI J. MOHAMED IMAM.)

We do not know what exactly will be our liability. I am afraid I must give a warning to the people who are going to take charge of the administration that in course of time half of our normal revenue will be taken up for debt services. It is at present Rs. five crores before deducting some of the recoveries, but, after some time, say five years, a substantial portion of our normal revenue will be taken away for debt services, including interest on loans and sinking fund and there will be very little left thereafter. This deficit has caught hold of our State like a dragon. It has taken a firm grip on the administration. I am sure that in course of time this dragon of deficit will entirely swallow the administration. Even taking the present figures, the Finance Secretary anticipates an income of Rs. 49 crores and an overall expenditure, including the expenditure outside the revenue accounts, of Rs. 91 crores. According to the figures that he has given, the uncovered gap will be about Rs. 41 crores. It is said that this amount has to be found through Central assistance, borrowings and other means. Rs. 41 crores is not a small sum. Even assuming that this sum of Rs. 41 crores is the correct figure, I do not know how this amount is going to be reimbursed.

Obviously, there are only three ways of covering this gap, namely, taxation, borrowings and Central assistance. We are not sure as to how much will be the Central assistance. As it is, we are already indebted to the Centre to the extent of about Rs. 30 to 35 crores. Nobody is sure, not even the Chief Minister or the Finance Minister, as to how much of the central assistance will be by way of grants and how much will be by way of borrowing from the Centre.

Sri T. MARIAPPA.—We will be able to know it by next month.

Sri J. MOHAMED IMAM.—I must give a warning to the Finance Minister that indiscriminate borrowing will have very serious repercussion on the finances of the State and the country. As it is, for the old Mysore State, our debt position including the unfunded debts, comes to Rs. 80 crores. I do not know how much it will be in the bigger State of Mysore. In the old Mysore State we were paying more than Rs. 2 crores towards our debt services. In the new Mysore State it will come to Rs. five crores and odd before recoveries. So, if we go on borrowing, we will have to set apart from our normal revenues more and more funds towards interest charges and sinking fund. The normal revenue for the old Mysore State was Rs. 18 crores. For the new Mysore State perhaps it will be about Rs. 50 crores. If this amount of Rs. 41 crores which is left uncovered is to be found by borrowing, we will have to find more than Rs. two crores from the normal revenues of the State for interest charges alone. If we go on borrowing like this, then after five or ten years the entire revenue of the State will be consumed towards satisfying debt services only. So, this borrowing without knowing the nature of our finances and without knowing how much our revenues could stand is really a very unsound policy. Sir, a sound financial policy lays down that only a certain percentage of the total revenue should be set apart for the debt services. Also, a limit is laid down for borrowing. I am quite sure that only 20 per cent of the revenue should be set apart and the debt services should not exceed that amount. If you go on borrowing and borrowing every year, I am afraid a day will come when we will have no money to pay your servants.

1-30 P.M.

Then, Sir, taxation. For everything taxation, taxation. The Central Government levies taxes and the local Government also levies taxes. The sword of Damocles is always there hanging over the head of the common man. Sir, we have been consistently and repeatedly opposing the levy of fresh taxation. Since the advent of Democracy, I think, more than 35 items of taxation have been imposed on the people. We have been repeatedly urging upon the Government to think of the earning and paying capacity of the common man before taxes are

levied. But, taxes are being levied without paying any attention to this aspect of the matter. Sir, I am nervous of the future. People are very nervous of their future. They do not know when and to what extent they would be taxed.

Again, Sir, in the name of the Second Five-Year Plan anything is being done. Great injustice is being done to the country. What is this Second Five-Year Plan, Sir? This is a Plan which is intended to be implemented without funds. For the former Mysore State it was 90 crores and for the new State of Mysore it is 150 crores. But, the resources of the State are such that they are not able to contribute even two crores to implement that plan. According to the statement of the former Mysore State, it was disclosed that they could contribute only one crore towards the implementation of the plan costing 90 crores. We all know that the State of Mysore is a deficit State. Such being the case, how can the Plan be implemented? It could only be done by either Central aid or by borrowing. Government must work out and find out the resources. They must have a clean picture before them before they venture to implement such plans.

Sir, I do not want to go into the details of the Budget, except referring to one or two features. Now, Karnataka State is formed. I must give the credit to the present Ministry and the present Legislature of having carved out a big State. This Legislature will be remembered for ever as the pioneer in having brought about the Karnataka State. Sir, this new State has its own problems; many fresh problems have arisen and they will have to be solved. I admire two things—the unification of Karnataka and the nationalisation of the Gold Mines. But, many other problems remain to be solved.

Sir, my friend was referring to the holding of elections to the District Boards. That is a thorny question and if anybody is responsible for the delay in holding elections to the District Boards, it is the Government. We, on the opposite side, gave them sane and serious advice. But, they committed mistake after mistake, so much so they are now in a mess and do not know how to get out of it. Sir, according to the present Act, they have to hold elections on the basis of adult franchise. You know, Sir, what adult franchise means and how costly it is. If elections to District Boards are to be held on the basis of adult franchise, who should meet the huge cost? Normally, Government says, the District Boards should meet the cost. But, all our District Boards are financially helpless. For the elections on adult franchise each District Board will have at least to spend one or two lakhs. That is why, in the earlier stages, we recommended to have elections on indirect system. If it is on indirect system, the cost would be less. True, there may be corruption; there may be undesirable influence. But, still, that would be much better, under the circumstances, than the adult franchise system. Or, the best course to get out of the trouble would be to go back to the good old system, though it may look undemocratic, *i.e.*, to confine the electorate to the rate-payers. Government may not agree to this proposition. The Government, specially the Chief Minister, should chack out a policy as to what to do.

Sir, the other point to which I want to refer is the problem of Shanbhogues and Patels, which remains still to be solved. You know, Sir, that very recently the Shanbhogues and Patels have gone on strike.

(Sri T. A. Pai and the Chief Minister were talking)

Sir, I claim the ears of the Chief Minister on this aspect.

I raise a point of order, Sir. Can an Hon'ble member sit by the side of the Minister and talk to him and interrupt him from listening to the speeches of the Members?

Mr. SPEAKER.—There is no point of order in it.

Sri S. NIJALINGAPPA.—May I intervene, Sir? Government has got a number of ears. (*Laughter*).

Sri T. MARIAPPA.—Sir, I am very carefully following the Hon'ble Member Sri Imam.

Sri J. MOHAMED IMAM.—Sir, I was referring to the strike of the Village Officers. They are fighting for their rights and status. They have now gone on strike and the revenue collections have been suspended by most of them. I want to know what steps have been taken by Government to implement their demands? The Village Officers in Mysore are in a very unhappy position. They are paid only allowances, unlike the Village Officers of the neighbouring areas like the State of Madras. In Madras, Village Officers are being paid every month. In fact, in Bellary District it is so. I think this is the case in Bombay also.

Mr. SPEAKER.—Patils or Vatanadars are not paid; they get *potige*. Only Shanbhogues and Tallaries get their regular pay.

Sri J. MOHAMED IMAM.—There is no such thing here. They get only *potige*; Tallaries get nothing.

Sri M. P. PATIL (Minister for Revenue).—They have got inam lands.

Sri J. MOHAMED IMAM.—I am afraid, Sir, it is not always the case. In my district, Toties depend on the *Mirase*. The main duty of these Toties and Talaries is to help in the collection of land revenue; that is Government work. For the Government work they do, they are expected to go to the raiyats and get their emoluments. This is quite inconsistent and unfair. The Patels and Shanbhogues do not know whether they are Government servants or otherwise. They had previously the privilege and right to take part in elections and sit in legislative bodies on the ground that they were not Government servants and were working only on commission basis. Now, that privilege is denied. They are supposed to be full Government servants and it is held that they are holding offices of profit. So, Sir, it must be decided whether they are full Government servants or only commission agents. If they are not Government servants, they must be allowed to contest in elections and to take part in the administration. If you consider them as full Government servants, you must give them full emoluments as you give to other Government servants. They have now gone on strike and Government has not taken this House into confidence as to how this problem is going to be solved by them. We are anxious that this question should be settled. What is more, it must be solved satisfactorily to all. It is true, Sir, that it may cost more to the Government. But if, everything is worked judiciously, I think, the cost would not be more. I suggest that a small committee may be appointed to go into the question and solve this problem. Sir, many of these Patels and Shanbhogues have represented that they are prepared to resign their offices provided Government pays sufficient compensation. Even this aspect may be considered.

Sir, Government, it is true, have revised the pay of the low paid employees of the State. This has been received with mixed feelings. There are some who are immensely satisfied, but there are certain classes of officials who feel that the reorganisation has not helped them to a material extent. Many have come to me and represented that the revision has not at all helped them. Sir, Sri Kadidal Manjappa, when he was the Chief Minister, increased the salaries of the officials by 10 per cent. I understand that most of the officials were satisfied because this was more equitable and all got uniform rise in their pay. But, under the present new scales many officials are not materially benefited. I appeal to the Chief Minister and the Finance Minister to go into the question and to find out what class of officials has not been benefited by the revision and to remedy this defect.

Sir, I do not want to take much time but would deal with one or two aspects. During the last 10 years we have spent a good deal of money. Crores and crores of rupees have been spent. I do not deny, some material benefits have been conferred on the State. Some irrigation works were started and completed. There is considerable extension of electricity throughout the State. The number of schools has

increased. But, all this has been done at a considerable cost and there has been a good deal of wastage. There has been a good deal of almost pilferage also. Recently, Sir, the Vidhana Soudha Committee Report was in our hands. The Committee has rightly or wrongly stated how money is being wasted. This may be taken as an indication of all other major works also. Sir, I do submit that in such major works, estimates are being prepared indiscriminately; I do submit that works are executed in advance of the sanction of the estimates; I do submit that accounts are not properly checked and it must be admitted that supervision also is very slack. The Committee has held the Chief Minister and others responsible for this wasteful expenditure.

Sir, as a democratic Leader of the Opposition, I must hold responsible not only the Chief Minister but all those who voted the money into his hand, who approved all his plans and designs. It is not merely the Chief Minister Sri Hanumanthaiya who must be held responsible but his entire Cabinet must be held responsible as also the members who voted the money into his hands. The Opposition Party had been consistently opposing all those demands.

Sri T. MARIAPPA.—The hon'ble leader of the opposition had kept quiet at that time.

Sri J. MOHAMED IMAM.—Every time we have opposed the Appropriation Bill and we have opposed the grants. If the Members on the other side had prevented the person from going headlong and if the Cabinet colleagues had checked him, there would have been no calamity. In my opinion, it is not merely Sri K. Hanumanthaiya who has to be held responsible but all his erstwhile colleagues who were with him till the end. I know many Hon'ble Members were taking pride in looking at this Vidhana Soudha; but of late the same members have begun to condemn it. Under democratic principle, there is joint responsibility and collective responsibility. This responsibility cannot be thrust on a single person. After all he was your representative; he was working in a Cabinet which was under a joint responsibility. It is a matter to be investigated as to how far the Chief Minister and his colleagues are responsible for this huge expenditure.

Sometimes, Sir, I look at this building with a mixed feeling. Sometimes I feel that if these two crores of rupees had been spent on wells and other productive things, we would have conferred great amenities on the people. Year by year they have wasted crores of rupees without achieving anything tangible. When we left the administration, we handed over 36 crores of rupees to Sri T.Mariappa; all that reserve fund has disappeared. Every year crores and crores of rupees have been disappearing.

AN HON'BLE MEMBER.—It is an old story.

Sri J. MOHAMED IMAM.—This expenditure—has it produced anything tangible or concrete? No. Sometimes, I feel that atleast these 2 crores on Vidhana Soudha, however ill-spent, is locked up here and there is something substantial. Otherwise these two crores also would have disappeared along with the 36 crores.

Whatever it is, it is a lesson for the future. As I said before, democracy is not an end in itself, it is a means to an end and that end is sound administration, which would confer benefits on the people. This Vidhana Soudha is a sufficient example of the extravagance of Congress administration from the very beginning to the end and in spite of our repeated warnings, you have not heeded to us. Today, I may give you 50 crores; tomorrow, it will disappear. You do not know what a balanced budget is. You have landed this State into a hopeless deficit. Deficit financing has been resorted to which has brought about a rise in prices of commodities. In the course of a few years, there will be a revolution in the State. We know the plight of the common man. It is such an irresponsible expenditure, that Government did not care to look into the resources or revenue. It was only interested in spending, in increasing the expenditure, in increasing the cost of administration, but the Government never thought

(SRI J. MOHAMED IMAM.)

of a sound Administration. Myself and Sri Pattabhiraman have been urging times without number that the cost of administration must be brought down, that there must be economy, but, on the other hand, Government erred on the other side and went on increasing the staff and the establishment. So much so, a day will come when the last straw would break the camel's back. This is the problem which has to be tackled and which has to be tackled by a good Government. A good Government can be achieved only by national harmony, by understanding and by co-operation. I hope that such a Government would be accomplished in the next few years.

I would like to take this opportunity to thank the various Chief Ministers and the members of the Treasury Benches for the courtesy they have always shown me. In spite of serious differences the Chief Ministers, Sri K. Hanumanthaiya, Sri Kadidal Manjappa and Sri Nijalingappa have always been courteous and accommodative towards me. I believe that Sri Hanumanthaiya, in important measures and matters, used to take the Opposition into confidence, like the measures dealing with nationalisation of gold mines etc. Whatever it might be, the members of the Treasury Benches have never misunderstood me and I have never misunderstood them. Outside, they have been my very good friends.

A VOICE.—Why not inside ?

Sri J. MOHAMED IMAM.—Inside there may be passions and prejudices. All of us have been friends right from the beginning. For example, Sri Mariappa and I worked together.

Sri T. MARIAPPA.—Then, why go away ?

Sri J. MOHAMED IMAM.—I think I have to explain that point. I wanted to fill a place, where there will be greater activities. I must state that the Government of Mysore at present is becoming a glorified District Board, with no finances, no resources and always depending on the Centre. I have always been asked why the Mysore State has become a 'pensioner' State of the Central Government, dependent on it. I am therefore going to the Parliament to help the State of Mysore and the people of Mysore. I will, in my own humble way, fight with the Central Government and see that more and more assistance is given. Every important project, whether it be railway expansion or major irrigation or hydro-electric works, has to be undertaken through Central assistance. I do not know how I would fare there, but I feel that, being in the Parliament, I would be of more assistance to the State of Mysore and that I could fight for the State of Mysore there. Because, when I am there I will not be a party-man and I would think of Mysore and Mysore alone. Towards this task, I hope I will have your blessings.

In conclusion I would like to thank the members on this side. I know many of them would not be here soon. Their not being here is not a loss to them, but a loss to the country. The country will realise it soon. Their loss would be truly great.

I would also thank the Chair for the uniform courtesy and kindness shown to me. I once again promise that I will do my best to help the State of Mysore.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನ್ (ಕೋಲಾರ).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ನಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಣದ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಗೆಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಮಾತ ನಾಡಿದ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಇಮಾಮ್ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಎರಡು ಮಾತು ಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಇಮಾಮ್ ಅವರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಚುನಾವಣಾ ರಂಗದಿಂದ ದೂರ ಇರಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಇದೇ ನನ್ನ ಕಡೆಯ ಬಜೆಟ್ ಭಾಷಣವಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ಐದುವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಾನು ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ನಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆನು. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿ ನಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದವನೂ ಅಲ್ಲ, ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದೊಡನೆ ವಿಲೀನ ಹೊಂದಿದ್ದವನೂ ಅಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಒಂದುರೀತಿಯ ಸಂದಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆನು. ಏನಾದರೂ ಆಗಲಿ ಈ ಐದು ವರ್ಷಕಾಲದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದವರೂ, ಎಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರ, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎಲ್ಲರೂ ನನಗೆ ಔದಾರ್ಯ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಯಾಗಿ ನನಗೆ ಔದಾರ್ಯ ತೋರಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು

ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಶ್ರೀ ಇಮಾಮ್ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆಯೇ, ನಾನೂ ಸಹ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಮುಂದೆ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲು, ಭದ್ರಗೊಳಿಸಲು ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅಭದ್ರತೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಇರಕೂಡದೆಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಸುಭದ್ರವಾದ ತಳಹದಿಯಮೇಲೆ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿ ರಚಿತವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಧಾನ ಶಿರೋಮಣಿ ಮಾಧವರಾವ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು, ಕಂದಾಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡುವುದೂ ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಅನೇಕ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಕೆಲವು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸೂಚನೆಗಳೇನನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡುವ ಮನೋಭಾವವಾಗಲಿ, ದೊಡ್ಡತನವಾಗಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಒಂದುಕಡೆ ನನ್ನಮುಂದೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪಾದರಸದಂತೆ ಇರತಕ್ಕವರೂ, ಬಹಳ ಮೇಧಾವಿಗಳೂ ಆದ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಅವರು ತಯಾರಿಸಿದ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಥವಾ ಆದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರಾದವರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆ ರೀತಿ ಅವರ ಮೇಧಾಶಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಪಾದರಸದಂತಹ ಜಾಣ್ಮೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಐದುವರ್ಷ ಕಳೆದ ಮೇಲೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕಸ್ಥಿತಿ ಒಂದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಲ್ಲದೆ. ಈ ಸಾರಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹನ್ನೆರಡುಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖೋತಾ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟು ಬಂದಿದೆ. ಖೋತಾ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟು ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ನಮ್ಮಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ವರ್ಷ ವರ್ಷವೂ ಎರಡು, ಮೂರು, ನಾಲ್ಕುಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖೋತಾ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟು ಬರುತ್ತಿದ್ದುದು ಈ ಸಾರಿ ಹನ್ನೆರಡುಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟು ಆಗಿದೆ. ಈ ಭಯಾನಕ ದೃಶ್ಯ ನಮ್ಮಮುಂದಿದೆ. ಇದು ಮೇರೆಯನ್ನು ಮೀರಿಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೀಗೆ ವರ್ಷವರ್ಷವೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಖೋತಾ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟುಗಳು ಬರಬಾರದು. ಈ ರೀತಿ ಹನ್ನೆರಡುಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖೋತಾ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಯಾವರೀತಿಯ ಧೈರ್ಯ ಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ನನಗೇನೊ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಹನ್ನೆರಡುಕೋಟಿ ಖೋತಾ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಏನೊಂದೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷವೇನೋ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಹೊಸ ಕಂದಾಯವಾಗಲಿ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಹಾಕದಿರುವುದು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಯಾವರೀತಿ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ವರ್ಷವರ್ಷವೂ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಖೋತಾ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟು ಹೀಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಇದನ್ನು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವ ಹಣದಿಂದ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಳಿದಹಾಗೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯ ಮೇರೆ ಹೀಗೆ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಇವೊತ್ತಿನ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸದ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಗುರುತರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸುವುದು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ. ನಾವು ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳೊಡನೆ ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಒಂದು ಪರಿಣತರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ. ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಸೊಬಗು ಸೌಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ಸಹಾಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಖೋತಾ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ನಮ್ಮಮುಂದೆ ಇಡುವ ಸರಕಾರದ ಮನೋಭಾವ ಸರಿಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಪರಿಣತರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಆಗಿನ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯ ಅವರು ಆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ಇಂತಹ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತವಾದ ನೀತಿಯನ್ನು, ಕರ್ಣಾಟಕ ಒಕ್ಕೂಟವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲ, ನಿರ್ಧಾರಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ ವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು ನನಗೆ ಈಗಲೂ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಡ್ಜೆಟ್ಟು, ಕೇವಲ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ನೈಪುಣ್ಯತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸತಕ್ಕ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಾಗಿರಬಾರದು. ನಾವು ಒಂದು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಆ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ದೇಶದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಹೇಗಿವೆ ಎಂಬುದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವಂತಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಈಗಿರುವ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಆರೀತಿ ಏನೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಫೈನಾನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಕಳೆದ ಎರಡು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅವರು ಕೇವಲ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗಮನಿಸಿದಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಕಾಲಗತಿ ಬಹುವೇಗವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೆ ವೇಗದಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಏನೂ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಇಮಾಂ ಅವರು ಫೈನಾನ್ಸ್ ವಿಷಯದ ಚರ್ಚೆಗೆ ಕೈಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮೇ ಮಾಹೆಯಲ್ಲ ನಮಾವೇಶಗೊಳ್ಳುವ ಮುಂದಿನ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನ್)

ಈಗ ನಂತಾನಂ ಕಮಿಷನ್ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡೋಣ. ನಾವು ಈ ಕಮಿಷನ್ನಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಒಂದು ಮೆಮೋರ್ಯಾಂಡಮ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಸೇರಿದ್ದವು. ಈಗ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಒಕ್ಕೂಟವಾದನಂತರ, ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಅದರ ಮುಂದಿಡಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಧವರಾವ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ಈ ನಂತಾನಂ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಎರಡು ಕೋಟಿ, ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಗ್ರಾಂಟನ್ನೂ, ಸಾಲಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಅಸಿಸ್ಟೆನ್ಸನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಕೊಡುವಂತಹ ಕಾಮಧೇನು ಎಲ್ಲಿದೆಯೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅದರಂತೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಬಂದರೆ ನನಗೂ ಸಂತೋಷ. ಆದರೆ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಈ ರೀತಿಯ ಖೈತಾ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ತಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಧನ ಸಹಾಯದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾರೂ ಸಂತೋಷಪಡಲಾರರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಕಾಲ ಇನ್ನೂ ಮಿಂಚಿಹೋಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಯಾವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಬೇಕು. ಇವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಪೀಲೀನಮಾಡಿ ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ತಃಖ್ತೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ಆರೀತಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಹಣಕಾಸಿನ ಖರ್ಚು ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ, ಯಾವುದು ಮುಂದುಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ಯಾವುದು ಮತ್ತೆ ಉಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಮುಂಚೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಆರೀತಿ ಏನೂ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ items ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ, ಅವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕ ಹಣದ ಪೆಚ್ಚಿದ ಬಗ್ಗೆ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸುವ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರದವರು ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಮುಂದುವರಿಸತಕ್ಕ ಮನೋಭಾವ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ, ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಬಹಳವಾಗಿವೆ. ದಿನ ದಿನಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳೂ, ಜನರ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಗಳೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಯೂ ಈಗ ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ನಾವು ಕೆಲವರು ಮಾತ್ರ ನೋಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೂ, ಶಾಸನನಭೆಗಳ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಪ್ರಬಲವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವುಂಟು. ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೂ ಅವುಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕುಂಠಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಇಡಿಯ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು; ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೇವಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಅವನ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವನಮೇಲೆ ಹೊರೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡತಕ್ಕ ಯಾವ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನೂ ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಾನು ಹೇಗೆತಾನೇ ನನ್ನ ಪರಮ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮರಿಯಪ್ಪನವರನ್ನೂ ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದುಕಡೆ ಕಡೆಯ ಭಾಷಣವಾದ್ದರಿಂದ ಏರನವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದು ಎಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಇದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮುಂದೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಎನ್ನುವ ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ, ಈ ನಭೆಗೆ ಮತ್ತು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ನಾವು ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಿತವ್ಯಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಆಡಳಿತ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಯಾಗಬೇಕು. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವನ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು ಎಂದರೆ—ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪೊದಲನಿಂದಲೂ ಬಂದಿರುವಹಾಗೆ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದು, ಮತ್ತು ಅಂಥ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಆ ಕೆಲಸವಾಯಿತು ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದು, ಆ ದೃಷ್ಟಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂಬ ಮೂಲಭೂತವಾದ ತತ್ವವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಆಡಳಿತದ ಧೋರಣೆ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಮೂಲಭೂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಇವೊತ್ತು ಕೂಡ ನಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅದು ಆಗುವವರೆಗೂ ಸರಕಾರವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಭಾರವಿರುವಾಗ, ಈಗ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಎಷ್ಟು ದಿವನ ಆಡಳಿತ ಮಾಡಿದರೂ ಆ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಕಷ್ಟಪಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮೂಲ ಭೂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು, ಹೊರಳಿಸಿ ಅವುಗಳ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಆಡಳಿತ ಬಂದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಈಗಾಗಲೇ ಐದು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೇ ಸರಕಾರ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡ್‌ಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವನ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಾಗ ತಾವು ಗಮನಿಸಿದಿರಿ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಇಮಾಂ ಅವರು ಕೂಡ ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಹಾ ಭಾರತವೇ ಈ ನಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಕಡೆಯ ಭಾಷಣ ವಾದುದರಿಂದ ಆರೋಪಣೆಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಲು ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ನೀತಿ, ತಳೆದಿರತಕ್ಕ ಧೋರಣೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಯಾವ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಮಾನ ತರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಸಂತೋಷ ಪಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ

ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಗೆ, ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಪ್ರಜೆಗೆ, ನಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ತರಬೇತಾಗಲು, ಅನುಭವ ಪಡೆಯಲು ಯಂತ್ರ ಸಾಧನೆ ಎಂದರೆ, ಅದು ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳು. ಅದನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅವಕ್ಕೆ 1947 ರಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳಾದವು. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಇದುವರೆಗೂ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಕೈ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತಿನದಿವಸ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನಾಗನಗೌಡರು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನೇರವಾದ ಜವಾಬು ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೂ, ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಬೊರ್ಡುಗಳನ್ನೂ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೂತನ ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ ಎಂಬಂತೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ ಕೂಡಬೇಕು. ಅವುಗಳಿಗೆ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದರೂ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಕೂಡ ಸರಕಾರ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಬಿಹಾರ, ಬೊಂಬಾಯಿ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಒಂದಾನ್ನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ತಾವೇ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಗತಿಗಾಮಿಯಾದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಇರಲಿ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಸರಕಾರ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ಯಾವರೀತಿ ಸಂತೋಷ ಪಡಬೇಕೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯೋಚನೆಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಈ ಸರಕಾರ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ದಾರಿ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಟ್ರೆಜರಿ ಬೆಂಚಿನಲ್ಲಿ ದ್ದಾಗ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು ನನಗೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಸೂದೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ನಾನು ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದಾಗ ಆರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಅವರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಮಾಡಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳು ಮತ್ತೆ ನವಚೈತನ್ಯದಿಂದ ತಾಂಡವ ಪಾಡತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು ನನ್ನ ಹಿಂದುಗಡೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡುದರಿಂದ ತಡವಾಯಿತೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು ಒಂದು ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಜವಾಬನ್ನು ಕೇಳಿದುದರಿಂದ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಲಲ್ಲ; ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯಸನವಾಯಿತು. ಎಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ 'ಅಗತ್ಯವಾದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. May it be known to whom so ever it concerns" ಎಂದು ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಮಾತು ಹೇಳಿದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಈರೀತಿಯ ಧೋರಣೆಯ ಜವಾಬನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಿರತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳುಕೊಟ್ಟರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾದ ನಾವು ಇವರ ನಿಲುವನ್ನು ಏನೆಂದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವುದ ಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಇರುವ ಧೋರಣೆ, ಇವರು ಹೋಗಿರತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗ ಬಹಳ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿವೆ. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸಮನ್ವಯವಾಗಬೇಕು. ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳು ಬೇಡ, ಅವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲ, ಎಂದರೆ ತೆಗೆದುಹಾಕಿ. ಒಂದೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಮಾತ್ರ ಅಧಿಕಾರವಿರಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡುಗಳು ಬೇಡವೆಂದು ಅದನ್ನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂಲಭೂತವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡಿ, ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಈ ಸರಕಾರ ತೋರಿಸದೆ ಹೋದರೆ, ಉತ್ಸಾಹ ಭಂಗವಾಗಿ, ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದಷ್ಟು ದೇಶ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ನಮ್ಮಮುಂದೆ ಇವೆ. ಶ್ರೀ ಇಮಾಂ ಅವರು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪಟೇಲ, ಶ್ಯಾನುಭೋಗರ ವಿಚಾರವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಭೀಕರವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂಕೂಡ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಪಟೇಲ, ಶ್ಯಾನುಭೋಗರಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಅವರ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಅವರು ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆಯಲ್ಲಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ, ಅದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾದ ಅಡಿಪಾಯಗಳಾಗಿರತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನಲಂಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅಸಮಾಧಾನ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಂದ, ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಿಂದ ನೌಕರರಾಗಿ ಬಂದಿರುವವರ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಯವರ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗಿದೆಯೋ, ಅದೇರೀತಿ ಇವರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸರಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಇವರುಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ. ವರ್ಷ ಒಂದಕ್ಕೆ ಒಂದೂಕಾಲು ರೂಪಾಯಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ನೂರನಲವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಪೋಟಿಗಿ ಬರತಕ್ಕವನನ್ನು ಸರಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥನೆಂಬುದಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಎಂದರೆ ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪಟೇಲ, ಶ್ಯಾನುಭೋಗರ ಮತ್ತು ಸರಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಕೂಡ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬೇಗ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಭಯಕ್ಕ್ಯೋಸ್ಕರ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿ ಆ ವರ್ಗ, ಹೊಡ್ಡದಾದ ವರ್ಗ, ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾದ ದೇಶಸೇವಕರಾಗಿ, ಪ್ರಜಾನುರಾಗಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕ ಇವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಸ್ವಾಮಿ, ಮನಸ್ಸು ಬಿಚ್ಚಿ ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ನಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಈ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಬೇಕು, ಸಮಾಧಾನ ತರಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಕೇವಲ ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು. ಅವರು ಸಮಾಧಾನಚಿತ್ತರಾಗಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲ್ಮಾಡತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ಕೊಡಬೇಕು. ಅದೇ ನಮ್ಮ ಆದರ್ಶ. ಆ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನ್)

ಅದರ್ಶವನ್ನು ನಾವು ಮುಟ್ಟುವವರೆಗೂ ಕಂದಾಯ ಗಳನ್ನು ವಸೂಲ್ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇರಬೇಕಾದದ್ದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವವರೆಗೂ ಅವರು ಈ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಡೆಯಿತು. ಪಟೇಲ್ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು " ನರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ತರಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ನಾವೂಕೂಡ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತೇವೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ " ಎಂದು ಕೇಳಿದಂತೆ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಓದಿದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರಿರಬಹುದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರು, ಪಟೇಲ್ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು ಯಾರೂ ನರಕಾರದಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲವೊ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಮಾತ್ರ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಇದು ಏಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ಹೇಳಿದಂಥಾ ಜವಾಬು ಇರಲಾರದು ಅಥವಾ ಕಾನೂನು ದೃಷ್ಟಿ ಮುರೆತು ಅವರನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿರಬಹುದು. ಅದು ಹೋಗಲಿ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಅವರು ಉದ್ಯೋಗನ್ತರೇ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಅಂತೂ ಕೆಲವರು ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತು ಅವರ ಅರ್ಜಿ ವಜಾ ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಥೆ ಬೆಳೆಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಅವರು part-time Government servants. . . .

ಶ್ರೀ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನ್.—ಆದರೂ ಸಹ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಆಫ್ ಪೀಪಲ್ಸ್ ಆಕ್ಟಿನ ಯಾವ ನಿಬಂಧನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಅವರಿಂದ ಶಾಸನವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಲತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಆಫ್ ಪೀಪಲ್ಸ್ ಆಕ್ಟಿಗೂ ಇದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನ್.—ಹಾಗಾದರೆ ಇನ್ನೂ ವಿಚಿತ್ರ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಡದೇ ಪ್ಯೆನೂರು ವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಚುನಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವುಂಟು ಎಂದಾಯಿತು. ಅದುಹೇಗೆ!

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—Part-time Government servants ಆಗಿ ಅವರು ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನ್.—ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರು, ಇರಲಿ. ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟು ತಿರಸ್ಕಾರವಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ಬೇಡಿಕೆ ನಲ್ಲಸುವಾಗ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಧೋರಣೆ ಹೇಗೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಇದರಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪಾಪ! ಅವರು ನಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರು ನರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ತರು ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದ ಚುನಾವಣಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಟೇಲ್ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರ-ಪಾತ್ರ ಏನಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊನ್ನೆ ದಿವನ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವಾಗ ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು—ಅವರ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ—ಪಟೇಲ್ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು ಕೆಲವರು ಈ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಡು ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಏನೂ ಸೇಡು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದೆಲ್ಲಾ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಬೇಕು. ಪಟೇಲ್ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರ ಬೇಡಿಕೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು, ಬಹಳ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದೆ. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವನ ಇಮಾಂ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಮತ್ತೆ ಐದು ವರ್ಷಕಾಲ ನರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆನತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಈ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಹಳ ನಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಹೋಗತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗ ನುಮಾರ್ಗವಲ್ಲ ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋತು ಇರುವುದು ಇಂದು ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಮತ ನಿಮಗೆ ದೊರೆತು ನರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆನಲಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಐದು ವರ್ಷಕಾಲ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ದೈವದತ್ತವಾದ ಆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನದುಪಯೋಗಪಡಿನಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಇಮಾಂ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ನಿಮಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟು ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕಚ್ಚಾಟವಾಯಿತು ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಾಂಗದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಏನೋ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ; ದೊಡ್ಡವರು ಕೆಲವರು 'Irremoveable executive for a term ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೆ ಆಗ ಕಿತ್ತುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆತಂದಿದ್ದೇವೆಯೇ ಹೊರತು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮನೋಭಾವ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆನದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಅತಿರೇಕ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದಿರಲ, ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಮಹಾ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವವರೆಗೂ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆಗ ನಾವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಿತಕರವಾದ ವಾತಾವರಣ ನತತವಾಗಿ ಒದಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ನಲಹೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಏನಾದರೂ ಆಗಲಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಅರಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಜೆಟ್ಟನ್ನು ಮುಂದೆ ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ನದಸ್ಯರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನರ್ಕಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲನ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ 8-10 ದಿನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ನರ್ಕಾರ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ನರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು, ತಪ್ಪಲ್ಲ. ನುಭದ್ರವಾದ ಪಾರ್ಟಿ ಬರಲಿ. ಈಗ ಈ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ನರ್ಕಾರ ರಚಿನತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದೈವದತ್ತವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ, ಅನೇಕ ಕೆಲನ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿವೆ, ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಇಮಾಂ ಅವರ ಅನೇಕ ನಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಣಕಾಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿನಲಿಕ್ಕೆ, ನುಭದ್ರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅನೇಕ

ಸಲಹೆಗಳು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ. ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಸಂಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು · ಯಾವುದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಮನೋಭಾವ ತೋರಿಸಕೂಡದು ಎಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ಮನೋಭಾವ ಇರುವುದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ. ಅದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಡ ಕೂಡದೆಂದು ಮನಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ಈ ರೀತಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಔಚಿತ್ಯ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮೂಲೆಗೊತ್ತಿ, ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾಗಿ ಮಾಡಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕಾದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ಇದು ಅವರವರ ಮನಸ್ಸಿಗೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮರಿಯಪ್ಪನವರಿಗಿಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಬೇಕಾ ಗಿಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾದ ದೃಷ್ಟಿಬೇಡಿ. ಪ್ಲೆನೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ ಹಿರಿಯಸ್ಥಾನ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಬಹಳ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾದ ದೃಷ್ಟಿ ಪ್ರತಿ ಬಂಧಕವಾಗಬಾರದು.

ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂತು. ಅದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರಾಮಾಯಣ. ಆದ್ದ ರಿಂದ ಆ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ಹೇಳುವು ದಕ್ಕೆ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿತ ವಾಗಬೇಕು. ಆದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ದೇಶಕ್ಕೆ ಉಪಕಾರವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳು ತ್ತೇನೆ.

ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಂದ ಬಂದ ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರು —ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಕೂಡ—ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ತೋರಿಸಿರುವ ಉದಾರತೆ, ವಿಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ಗಮನಿ ಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ಉದಾರವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಬಹಳ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. (Interruption by Sri K. Hanumanthaiya) ಇಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಬಂದಿದೆ. ನಾನು ದರಖಾಸ್ತುದಾರನಂತೆ ವರ್ತಿ ಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಎಂದು ನಾನು ಇನ್ನೇನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದರೂ ದರಖಾಸ್ತುದಾರನಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಒಂದು ಪಾಪ ಕಾರ್ಯ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

Sri K. HANUMANTHAIYA (Ramanagaram).—I will make this suggestion in all seriousness as well as for the good of the Legislature. My Hon'ble friend Sri Pattabhiraman interprets applying for candidature to this House or to the other House as going to friends or to anybody with a begging bowl, but that is not democratic spirit.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ್.—ಏನಾದರೂ ಆಗಲೀ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಔದಾರ್ಯ ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಅನೇಕರು ಮೇಲಿನ ಮನೆಗೆ ಬರಬೇ ಕೆಂದಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಬೇರೆ ವಿಚಾರ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಉದಾರತೆಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡಿ ದ್ದಾರೆ. ದೇವರು ಅವರ ಸಹೃದಯತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆ ಸಲಿ, ಒಂದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ: ಈ ಐದು ವರ್ಷ ಗಳಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಗಳು ಬಂದಾಗೂ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಗಳನ್ನು ಒಂದು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ, ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅದೇ ಒಂದು ಹಿರಿಮೆ, ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ದೇವರು ಸಹಾಯಕನಾಗಲಿ, ಮುಂದಿನ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾ ನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲು ಜನರ ಸಹಕಾರ ದೊರೆಯಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Sri V. M. MASCARENHAS (St. John's Hill).—Mr. Speaker, I rise not so much to speak on the Budget, but to strike a personal note and to thank you for the opportunity you have given me in this connection. My Hon'ble friends who have been with me for the last five years will remember that the budget speech would generally begin with the speech of the Leader of the Opposition, followed by the independent candidate Sri K. Pattabhiraman and on the party side, by me. I am glad that on this last occasion also the same order has been followed. (Laughter).

Well, Sir, we have spent five good years in this period of democracy though I was in the Council three years earlier. As other Hon'ble Members have expressed, I would also like to recall not only with gratitude but with happiness, the nice days we have spent here, the good friendships we have made and the good work we have done. As the Governor's Address stated the other day, perhaps, we may take credit even in a small measure, to a job, shall I say, well done. Of course, the Members of the Opposition may not agree when I say that the job has been well done. But, as matters stand and as facts are there, it cannot be denied that the Government have achieved, during these five years, tangible measures not only of progress but also have sqread democratic goodwill and democratic processes all over the State, which was not a feature in the past.

(SRI V. M. MASCARENHAS)

Coming to the Budget, my Hon'ble friend Sri Pattabhiraman almost heckled the Finance Minister and gave him great credit for the cunning way in which he has presented the Budget and said that, perhaps, in the month of May some new features of the Budget were going to appear. I do not blame the Finance Minister for that. This is an interim Budget and this House has been asked only to pass the lumpsum amount so that the Government may carry on the day-to-day administrati for the next period of four months. The new House has to meet next month; but, Sri Pattabhiraman and I will not be here to see the Budget and offer remarks on that.

But speaking in general, it cannot be denied that year by year the budget deficits are gradually becoming bigger and bigger and unless and until we of the ruling party of this Legislature take it seriously and put a stop to it, I am afraid, things will gradually go from bad to worse and revolution will become the order of the day. Well, I do not presume that the Congress Party with all its strength and wisdom will allow such things to happen at all. My advice during this last speech of mine in this House is, for Government to take cognisance of the various suggestions made by members on both the sides of the House. The Congress party has given the Government a number of good suggestions which I regret to state have not had the attention they deserved. If this progressive State has to grow powerful in the Indian Union, let us not forget that it cannot be done by haphazard measures or by inefficient Governments or inefficient Ministers. A strong Cabinet with first rate men of the Congress Party with absolutely good intentions and good understandings can alone deliver the goods; and this is the motto that I would wish the new Government to bear in mind whatever its composition. If not, the evil day is not far off.

Coming to the Budget itself, my Hon'ble friends of the Opposition have said that Government is spending crores and crores of rupees on unproductive projects and expanding the Secretariat and the Government staff. I think there is some truth in what they have said. I have been for the last five years one of the bitterest critics of the Public Works Department. I have been always telling that this Public Works Department will be a curse in the days to come unless and until the Minister concerned takes his strong hand and sees that this department is not allowed to go on as it has been doing for the past several years. I will give you one single instance—of water supply for the City of Bangalore. I stated two years ago that water supply position in Bangalore was deplorable and did not bring credit to any Government. A metropolitan City like Bangalore which had 9 lakhs of subjects was denied a cup of water to drink in some areas. I must say that it is almost a crime. What is the position today? No progress has been made. In the month of December the Hon'ble the Minister who is here answering my interpellation informed me that two overhead tanks were under construction and would be ready. To my surprise this year for another interpellation by Sri M. Palaniyappan, the answer is, "three underground tanks are getting ready".

SRI H. K. VEERANNA GOUDH (Minister for Public Works).—He is misquoting, Sir. They are not under ground tanks, but they are storage tanks built on a higher level.

SRI V. M. MASCARENHAS.—Hon'ble the Minister concerned told me in December last that two over-head tanks with a capacity of two million gallons each were being constructed in the Civil Area. How is it that in the month of March to a question put by some other Hon'ble Member they suddenly become ground tanks? Either the Hon'ble Minister is not aware of what he said in December or he is not aware of what he is speaking now.

SRI H. K. VEERANNA GOUDH.—The question was only about the overhead tanks. The tanks are built on a higher level, as high as over-head tanks.

SRI V. M. MASCARENHAS.—Shall I presume, Sir, that tanks will not be overhead tanks?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—They are not overhead tanks.

Sri V. M. MASCARENHAS.—That is one instance, Sir. Another thing is, many citizens of Bangalere must have noticed that a pavilion is being built at the Sampangi Stadium for the last 30 months. I can assure you, Sir, a construction like that could be completed by any contractor worth his name within a period of six months. For thirty months this building is going on, and even to day, I can assure you, the Chief Engineer will not see to its completion till next budget year's time I remember the conversation which took place in my presence between the then Chief Minister and the Chief Engineer. "Will you have this pavilion ready for the Independence Day celebration of the year 1956? Was the question asked. The Chief Engineer replied, 'Please give me two more months' time Sir, it will be ready". According to him that building should have been ready in October 1956. By what standards can a Government call this efficiency on the part of a departmental head? When such people cannot keep up to their programmes, are they competent to be heads of the departments? Sir, I am also a member of the Stores Purchase Committee. I have noticed that the departmental heads will be sending indents but will not reply to the questions of the President of the committee for four to six months and thereby put the Government to loss to the extent of thousands of rupees. Stringent letters have been written to Government telling them that in future, when an officer by his misdeed or by his carelessness puts the Government to this expenditure, the officer must be held responsible and every pie lost should be debited to his account. Is this being done?

Sir, if this is the way the Govt. administration goes on, and, if this is the way our Government officers drawing fairly fat salaries are carrying on the administration, what is to be the future of the state? This Legislature votes crores of rupees for expenditure, but if these crores are not spent wisely and if they are not spent for the benefit of the country at large, why should we take the trouble of sanctioning these budgets? Does this Government realise that Government servants to day are not carrying on their work to the best of their ability? If they (Government Servants) are not, I shall be the first person to congratulate any Minister who has the courage to sack such officers. The Committee appointed to enquire into the breach of two tanks in Jagalur Taluk had recommended to take action against the persons responsible for the defective construction of the tanks; but the Government, instead of taking action against the Executive Engineer, have promoted him as Deputy Chief Engineer.

Sri H. K. VEERANNA GOUDH.—Once again he is misquoting, Sir. The Deputy Chief Engineer's place is equal to that of an Executive Engineer. Therefore it is interchangeable. It is not a promotion.

Sri V. M. MASCARENHAS.—My friend has gone to the Treasury bench. While he was with us and when I made such a remark, he had regard for my remarks. The person concerned has been promoted to the higher job and even to day he is acting as Chief Engineer—a person who should have been dismissed for his inefficiency.

Sri H. K. VEERANNA GOUDH.—My friend has confused this matter. The Executive Engineer can become a Superintending Engineer and posting of an Executive Engineer to the place of a Deputy Chief Engineer is not a promotion. The officer who has been found inefficient, his case is under examination by Government.

Sri V. M. MASCARENHAS.—I accept the amendment of the Hon'ble Minister, Sir.

What I want to point out is this: let the crores of rupees that this House passes finally on the 31st March be spent by the administration and the officers wisely. Let us make sure that that money is spent well; and that Government servant, to whatever category he may belong, bear in mind that the interests of the State should be his primary concern. The progress and future of this country is in his hands

(SRI V. M. MASCARENHAS)

and on spending wisely every rupee that we pass here. I feel that he should contribute his utmost to the progress of this land and thereby make its citizens happy and progressive. This is all I have to say. Thank you, Sir.

* SRI T. ANANTHA PAI (Udipi).—Mr. Speaker, Sir, after three beautiful speeches, one from Hon'ble the Leader of the Opposition, another from Sri K. Pattabhiraman, third from Sri V. M. Mascarenhas, I have been called upon to speak. Well, it has given me an opportunity to say a few words supporting this Budget. Of course nobody can expect the Hon'ble Finance Minister to be congratulated on a very difficult job. In fact, one sympathises with him, with the state of the finances of the State.

Sir, you may recall that on the last occasion, I have said that there is no room for complacency so far as the finances of the State are concerned. It is not as if the Finance Minister by some jugglery puts the figures both of revenues and expenditure and cuts down the items of expenditure. In fact, he could put them provided he has the full support of the House. On the one hand, the demand for more and more amenities to be provided to the people and more services to be provided by the State to the citizens of all the integrating units have put a strain on the finances of the State. The integrating units had an apprehension that the successor Government might curtail the amenities which they were enjoying in view of the limited financial resources of the State. The Finance Minister found it difficult to cope up with the situation. In the first instance there are certain items of expenditure in areas coming from the rest of the which are high compared with those State that are obtainable in other parts and on the other hand the demand for increasing the salaries of the Non-Gazetted Officers even now is not completely satisfied; even now many of the people including the elementary school teachers have got a grievance that their demands have not been met. The difficulty is that we have not got adequate revenues to meet their demands. With this deficit budget, I do not know to what extent this democracy can function. The whole difficulty has been that all of us have been working on a minus budget. All of us have been functioning with deficit finances. Take the case of Panchayats, the Municipalities, the District Boards, the State Governments and ultimately the Central Government-all of them are working with deficit budgets. Everybody has to share this deficit financing and try to improve the finances of the State. The Leader of the Opposition has pointed out that the Central Government is having a deficit of one crore of rupees per day but our State has got a deficit of one crore per month. Not a bad record. But unfortunately the issue has to be faced. In the first instance, if only the Hon'ble Members who spoke against the budget, had pointed out what items of expenditure they would like to curtail, how the revenues could be improved– because, there in only one way by which the budget could be balanced, either by increasing the revenues or cutting down the expenditure,—it would have facilitated matters. In the face of the growing demands for more amenities we cannot curtail the expenditure. The party in power has not been able to meet the demands of the country for these 9 years; it has not been able to solve the problem of poverty; it has not been able to provide education to every child; it has not been able to find employment and it has not been able to do so many things, whether it is possible or not. The money that is contemplated to be spent during the next Second Five-Year Plan for the several projects, has to be provided somehow or other and all of us have got to claim our own share just as some of the State Governments have done. I think that is a point which every Government has to appreciate. For the Second Five-Year Plan the Central Government proposes to spend 6,000 crores of rupees. This money has to be obtained through taxation. It has been proposed to collect Rs. 1,200 crores by way of additional taxation. If any party wants to implement the plan successfully, it has

to impose additional taxation. Every party has a responsibility to share the national plan and no one party can have any monopoly over it. The implication is that there would be additional taxation. It has been pointed out that we have reached maximum taxation levels and that the people are groaning under the burden of heavy taxation. But what is the alternative? The only method is resorting to deficit financing, by printing notes in the Nasik press. If we are to avoid the menace of deficit financing, there are two ways: either the people are called upon to bear additional taxes or they provide additional loans. Of course the people who pay money must be sure that every rupee is spent usefully. If the party in power is not doing this, then we must find ways and means of altering the situation. But nobody can complain that taxation is being increased. Every Government in power, be it of any party, has to face the issue, if they want to pull the country out of this bog.

It has been pointed out that debt charges, because of the heavy borrowing programme, is mounting. I am sure that when the next Finance Minister comes before this House, he will have his own suggestions to improve the revenues. The revenues, as I said, can be increased only by increasing taxation. I am sure he will not be so liberal the next time and he will probably have something in store for the House. There is every scope for it, particularly because some of the areas that have merged with Mysore are not taxed as much as the other areas. But the fact cannot be ignored that taxes will have to be increased, if capital expenditure on productive enterprises are to be increased. I am not speaking of any big expenditure, but if big hydro-electric and irrigation schemes are to be undertaken, and if capital expenditure has to be incurred which would yield more revenue to the State in course of time, I have every reason to believe that these debt charges would be passed. Of course it is true that this generation alone should not be called upon to make all the sacrifices. To execute an irrigation scheme, like the Lakhpal work, a number of stages have to be gone through, all of which require investment of funds and lapse of time. Therefore these debt charges increase. This expenditure is inevitable. We have all bargained for it. For the last 150 years much has been neglected and the problems are those that have been handed over to us since the last so many years. In the meanwhile more and more problems are coming up, which call for solution. Every party has to co-operate and see that these problems are solved as quickly as possible. The aim is not only to have good Government; after all good Government is only a means to an end. The improvement of the lot of the people and the progress of the nation is important. Towards this end, it is necessary that we all put our heads and hands together and call upon the people to do greater sacrifice. Of course, I realize that the people will respond to the call of sacrifice only when they know that their sacrifice is worth making, that the sacrifice they make by way of paying additional taxes, that the loans they subscribe to the Government, that all the burdens of life they have to bear because of deficit financing, would bear fruit ultimately and that the money would be spent wisely and well.

So far as going to the Central Government with a beggar's bowl is concerned, I had suggested last time that the Second Five-Year Plan of the State had to be re-cast; we should not merely take up the plans of the areas that have merged with Mysore State and prepare a grand total. We have to take into consideration the resources of the regions that have come to Mysore and also the additional problems they have created. In the light of what all has happened, it is no use merely piecing all the plans together and making a new plan for the State. The Mysore State has plenty of natural resources. They would not develop unless measures are taken. Everybody agrees that Malnad should be developed. It has good potentials and if properly tackled could become the garden of the land. Crores of rupees are being spent for various schemes and it should not be

(SRI T. ANANTHA PAI)

difficult for a scheme to be prepared for the development of Malnad, so that it can contribute to the growth of food production in the country. But there are quarters who feel that it would be enough if the National Extension Schemes, providing a small piece of road etc., in Malnad are implemented. If we want Central assistance, this House should press that Malnad be developed so that it can be the pride of the country, not of Mysore alone. A comprehensive development scheme should be prepared so that the waters of Malnad can be effectively used. We are entitled to ask this of the Central Government because it is spending so much on Bhakra Nangal, Damodar Valley, etc. This scheme would not only benefit the State, but the whole country. I hope our Government will not lag behind, will not feel shy to press on the Central Government the need for developing Malnad. We are feeling shy to put forward our demands before the Centre and to convince them that the problems created by integration of areas, are the problems of the entire country and therefore the Centre should offer help. If our region is well-developed, we need not go to the Central Government with a begging bowl. We must be able stand on our own legs. Additional grants and subsidies should be provided for improving Malnad, for the development of fisheries, harbours and developing our industries. Without a proper industrial and agricultural development, the taxable capacity of the people cannot be increased.

Whether we have reached a stage where the taxable capacity of the people has reached a breaking point, is a matter which has to be examined. But before the breaking point comes, we should see their incomes are increased. I hope this Government would bring pressure on the Central Government not only to re-cast the Second five year plan, but provide more useful schemes that may make us self-reliant. We must be made to stand on our own legs, and instead of being a liability to the Central Government we should be an asset, and make our contribution towards national development. After all this is not the only State that is crying for assistance. Every State in this country takes a pride in providing for deficit budgets. If we have balanced budgets, the Central Government may feel that we are happy and therefore we do not want assistance. I hope the Hon'ble Leader of the Opposition, who has undertaken to help the State in the Lok Sabha, will create an impression on the Central Government that it has almost reached a state of bankruptcy. There is nothing wrong in admitting it, provided he is able to get us sufficient funds. I hope that with all the figures before him, he will be able to bring sufficient pressure on the Centre and thus be helpful in redeeming us from the existing state of affairs.

MR. SPEAKER.—How long would the Hon'ble Member take to complete his speech?

SRI T. ANANTHA PAI.—Another half an hour or so.

MR. SPEAKER.—In that case the House would stand adjourned for recess.

The House adjourned for recess at Three of the Clock and reassembled at Half Past Three of the Clock.

[MR. SPEAKER IN THE CHAIR]

SRI T. ANANTHA PAI.—Sir, I have already stated that we can get a lot of assistance from the Central Government provided we make a proper study of the various schemes. I know the other State Governments have tried to get maximum advantage by trying to take the Central assistance. This State has possibilities of coastal development. Not only major ports but all ports require some improvement so that they may become useful for many years to come. We cannot be satisfied with the bulk of trade only. The ship building industry has not made much headway in this country. In the circumstances the improvement of the minor ports is necessary in order to see that they are able to handle this traffic very much better so that the cost of handling may

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜಪುರ Accession No. 4731

be less. The improvement of hinterland traffic should also be improved by providing all necessary amenities. For all this, the Central Government had provided money in the first Five Year Plan but very few Governments thought of utilising these grants. I request this Government to take up this question with the Central Government and see that adequate assistance is provided for improving the ports. It is no use having these ports under the control of the Chief Engineer who is not familiar with the ports. An expert Engineer who knows about these ports should be posted to be in charge of the ports. As I have already pointed out, if sufficient money is not provided for improvement of ports and for the development of major ports in the Second Five Year Plan, it may be open for the Central Government to argue in the Third Five Year Plan that, since we are having adequate harbour facilities in the country the question of development of another major port may not be taken up. I may suggest that investigations should be made in this regard and all schemes be taken up. If only all schemes had been taken up in hand, adequate progress could have been made and adequate provision could have been made by the Central Government and it would have been difficult for the Central Government to get out of the commitment. There are various schemes for the Central Government to provide money. Take, for example, Local Boards in Madras. Against the grant of 50 lakhs, we spent one crore. Having spent one crore we wanted more money. Because we spent one crore, we were able to put forward the plea with the Central Government that some more assistance was necessary. Because our performance was extremely good, the Central Government found itself in a peculiar position. Though funds are provided some States are not able to take advantage of it for lack of personnel with the result that some other States rightly urge that they are able to execute the schemes and come forward to ask for the assistance and press the Central Government for the diversion of those funds. We will not be satisfied with only 45 lakhs for the local development works. It is only by scraping here and there that a number of schemes can be taken up without any load and share by the State Government.

So also about the National Highways. Only construction of roads has been taken up by the Central Government but not the responsibility for their maintenance. If the Mangalore-Mercara road is converted as a National Highway, it will be considerably improved. They should also take up and expedite the construction of West Coast roads. The construction of these roads will not be completed in the first Five Year Plan or the Second Five Year Plan or even in the Third Five Year Plan. Therefore the State Government should see that we get maximum assistatnce from the Central Government for the improvement of these roads.

So far as the borrowings of the Government are concerned, immediately after the last war they floated loans for crores of rupees. Government securities have come down. Our whole idea should be that these loans must come from the common people. The people are prepared to make their contribution to the loans by trying to save and cutting down expenditure out of their income and hand them over for the National development. If the Government securities must be doubled, they have to be broadbased and the public must be assured that their investment does not suffer any capital depreciation. If the Government expects that it will come into the market for a borrowing programme, I would sound a note of caution that they should give assurance that capital depreciation will not take place as it has happened. The Centre has realised this and the Reserve Bank has come into the market to support such loans. But, all the same, the State Government must assume the responsibility in the marketing conditions because it is inviting a large number of people to pay their savings and they must not be made to feel that the assets of the Government are gilt-edged.

I am glad that the State is thinking of bringing in land reforms. Whatever

(SRI T. ANANTHA PAI)

be the land reforms, I would suggest that the problem should be treated purely as an economic problem, because, fundamentally it is an economic problem. For instance, though the Bombay State and the Mysore State and the Hyderabad State have evolved a number of legislative measures in this respect, we have not seen to what extent the object with which these laws have been applied has been actioned. If the idea is only to provide the security of tenure then it is a limited objective. Ultimately the objective should be that the land should be put to the best use because lands are like trusts so far as the people are concerned. Therefore, it is the main concern of the country to see that the lands are put to the best use and maximum production is got; whether it is the landlord or the tenant, he should produce as much as he possibly can. From that point of view, any legislation that is evolved in the matter of land reforms should primarily have the objective that production is maximised. One other object of land legislation is to provide security of tenure so that it may serve as an incentive to work harder on the land. That is why we say that a man who produces must have a rightful share. The bulk of our people live on lands and it is natural that their standard of living has to be improved and they must be assured of a greater share of the produce of the land.

But apart from that, the expression 'land reforms' is an expression which should not be used loosely only to restrict the scope of the Governmental activity so far as agriculture is concerned. Even in a capitalistic country like America, the question of Land Reforms assumes great importance. Not only the question as to whom the land should belong, should be settled, but Government must come forward with adequate assistance of credit, because agriculture also is an industry. So far as this assistance is concerned, all the red-tapism that we now face must be cut down, because after all, we must know that under the Second Five-Year Plan, what is necessary is the will to get things done within the minimum possible time, in order to achieve the maximum result. That should be the concern of the Government, because the country cannot wait for progress. The administrative machinery requireds a lot of pruning. It is no use having a complacent attitude. The machinery for a welfare State should be entirely different from the one that we have in a 'law and order State'. From that point of view, it is necessary that there should be a certain amount of elasticity in the administrative machinery and all the red-tapism under which we justify several things are cut down. We have not been able to cut it down during these seven years. If land reforms lacked progress under the First Five-Year Plan and under the Second Five-Year Plan, it is mainly attributable to it.

So far as the major schemes of electricity are concerned, I want to request the State Government to bring to the pointed attention of the Central Government the necessity to provide adequate finances to develop the present electricity schemes like the Honnemaradu and one or two others that they may have in view. The Karnataka State is blessed by nature with plenty of electricity potential. Even from the point of view of the Central Government, I feel that it is no use trying to develop electricity in every State. It would be better for the Centre to consider the question of regional development as it were, so that all that is best in a region might be developed not only to the advantage of that particular region, but also to the advantage of the other parts of the country. From that point of view there is no reason why the Central Government should not give full assistance to develop the electricity potential which is found to a great extent in this part of the country. It is not only a matter of importance to this State, but also to the entire country. If electricity could be produced in sufficient quantity in this State and the Central Government can give us the assistance needed to develop electricity, it would be possible for us even to sell that

electricity to the neighbouring areas so that they could have it much more economically than what it would cost them to produce in those areas. That will go a long way in adding to the resources of the State also. I would very much like the State Government to make the Central Government appreciate this aspect of the matter.

So far as fisheries are concerned, I am glad that the Government has taken adequate steps. But they are not enough. There is a lot to be done, particularly in the matter of giving salt. If the Government thinks that they are helping the fishermen by selling salt under a subsidised scheme at rates higher than those obtainable in the market, it is no service at all. It would even be better for the Government to dispense with such service, unless it means some actual help really useful to the fishermen. What they want is that loans should be provided for their nets and the fish they catch should be easily marketted.

So far as concessions to N.G.Os. are concerned, in our District, there are a number of elementary school teachers working in a number of aided institutions. It has not been made clear whether the aided institutions also can pay increased salaries to their teachers and this money will be reimbursed by the State Government under the Grant-in-aid code. When asked for clarification, I was told that they could pay it. I find that under the grant-in-aid rules in Madras pay scales are prescribed and the institutions will have to pay it from their funds and they will not get more than what is admissible under the grant-in-aid code. Sir, therefore it would not be possible for the aided school managements to increase the salaries of their teachers and consequently, the concessions and benefits granted by the Government to their employees will be denied to the teachers working in the aided institutions in our district. So far as district boards and local boards are concerned, they have been asked that they should raise the salaries provided their finances permit them to do so. But you know, Sir, a number of district boards are on the deficit side and this permission will mean nothing so far as district boards are concerned. The South Kanara District Board has framed its budget giving effect to these increased salaries and I would request the State Government, if the budget shows any deficit, to accept it, so that, these benefits could be extended to the teachers working in a large number of institutions under the District Board.

I would also request the Housing Board that is working here and which is sponsoring a number of housing schemes to extend its activities to the rest of the State as expeditiously as possible.

So far as Land Reforms are concerned, I want also to point out that credit is an important thing so far as agriculture is concerned Under the Second Five-Year Plan provision is made for giving cheap credit to the agriculturists. Of course a number of co-operative institutions are working in this direction, but ultimately when the credit reaches the borrower, the rate at which that credit is made available is fairly high. It is not cheap by any means. Even the primary borrowers have to borrow at 7 to 7½ per cent. It is very necessary that credit must be made cheaper. But in order to do that, smoother machinery has to be brought into existence. The Central Government has passed a Warehousing Act and under that they have thought of forming warehouses all over the country and they want the State Governments to take it up. It is proposed to construct 100 warehouses in different parts of the country under the Second Five-Year Plan. This costs a lot of money. I think we should consider what is being done in other countries so far as this aspect is concerned. Even in an advanced country like America, there is what is known as the Field Warehousing Scheme instead of what obtains in England, under which goods are taken to warehouses which are at a distance. And when goods are handed out to the warehouse, a warehouse receipt is issued and that becomes even negotiable so far as obtaining credit is

(SRI T. ANANTHA PAI)

concerned and even banks advance moneys on those receipts. But in America, instead of spending a huge capital on constructing warehouses, they have passed what is called "The Field Warehousing Act" under which instead of expecting the goods to be taken to warehouses, warehouse is taken to the goods. That means wherever goods are stored, whether it is an open area or whether it is a suitable building, the Act is made automatically applicable by a Board being hung outside the premises and this has saved a lot of money over capital expenditure.

So far as adequate supervising machinery is concerned, suitable machinery has to be provided. But honesty is a factor which is very important whether the goods is put in a Government building or in a private building. What we have got to see is that honesty forms a part of the national character; but all of us are responsible for maintaining it and not allowing it to deteriorate. All that I can say is that this has to be expedited and the question of investing a lot of money on constructing warehouses has to be considered carefully, particularly when the country is faced with shortage of cement, shortage of iron. Besides, that appears to be ambitious also. All that is necessary is, we should evolve a machinery suitable to the genius of the people and suitable to the conditions of our country and see that the primary needs of the people are met as economically and as efficiently as possible.

Thank you.

*ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ (ರಾಮನಗರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಇಮಾಂ ಅವರು ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಯಿತು. ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ಕಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದು, ಯಾವ ವಿಧಾನಸೌಧವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಭೂತ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೋ, ಇದೇ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನಾನು ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮೊರೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡತಕ್ಕ ಒಂದು ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ ನನಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ ಗೃಹಗತಿಯ ಫಲ ಎಂದು ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕರು ಪುರಾಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಾನಾದರೋ ಹಾಸ್ಯಮಾಡತಕ್ಕ ಮನೋವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳವನಲ್ಲ. ಗೃಹಗತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲದೆ ಇರುವಾಗ ಸ್ನೇಹಿತರು ಶತ್ರುಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಅನೇಕರಿಗೆ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ತಮಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಸ್ವಾಮಿ, ಹನ್ನೆರಡು ಮಂದಿ ಸದಸ್ಯರು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಆ ಹನ್ನೆರಡು ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ವರದಿಗೆ ರುಜುಮಾಡಿದಾಗ, ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಆ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ, ಆರುಮಂದಿ ಅದನ್ನು ಓದದೆಯೇ ರುಜು ಹಾಕಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಖಾಯಿಲೆ ಇದ್ದರು, ಕೆಲವರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷು ಬಾರದು. ಈ ರೀತಿ ಅದು ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗಲೇ ಯಾರು ನನ್ನ ನಿಜವಾದ ಸ್ನೇಹಿತರೋ ಅವರು ಗೃಹಗತಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಓದದೆ ರುಜುಮಾಡಿ ಈ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹುಣ್ಣು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಯಿತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ವಾಸ್ತವಾಂಶವೇನೇ ಇರಲಿ, ಅವರು ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ರುಜು ಹಾಕಿದರೆಂದು ತಾವು ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯ ಮೇಲಾಗಲಿ ವಿಧಾನಸೌಧ. ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯ ಮೇಲಾಗಲಿ ಯಾವ ವಿಚಾರದಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ತಮಗೆ ನಿಜವೆಂದು ತೋರುವುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೇ ಹೊರತು ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೆ ಈ ತರಹ ಅಲಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ.—ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಕೇಳಿದರೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿವನ ಎಕ್ಸ್ಪೈರಿ ಕಮಿಟಿ ವರದಿಯೇನಿದೆ ಅದರ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲು ಸಮಿತಿಯವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ಆರೋಪಣೆ ಏನೆಂದರೆ, ಮೊದಲು 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜಿತ್ತು, ಅನಂತರ 130 ಲಕ್ಷಕ್ಕೇರಿತು, ಈಗ 160 ಅಥವಾ 180 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು. ಅದು ವಾಸ್ತವ. ಈ ದಿವನ ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡತಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿದು. ಈಗ ಈ ಸಮಿತಿಯವರೇನು ವರದಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅದು ಏಕದೃಷ್ಟಿಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು; ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಬರೆದ ವರದಿಯಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಖರ್ಚಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಈ ದಿವನ ಅನೇಕವಾಗಿವೆ; ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೀಗಾಗಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು. ಇಲಾಖೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹುಟ್ಟಿತೋ ಅಂದಿನಿಂದಲೂ ಇಂತಹದು ನಡೆದು ಕೊಂಡುಬಂದಿದೆ; ಇದು ಒಂದು ಅಪರಾಧವೂ, ಒಂದು ನ್ಯಾಯವೂ ಆಗಿದೆ. ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ್ ಅವರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯವರು, ಶ್ರೀ ಮಾಧವರಾಯರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನೇಮಕವಾಗಿದ್ದ ಮೈಸೂರು ಫೈನಾನ್ಸ್ ಎಕ್ಸ್ಪೈರಿ ಕಮಿಟಿಯವರು, ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. 95ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:—

"The preparation of works estimates has become notoriously

perfunctory. When the relative scheme, after years of incubation, comes within the range of active consideration, the old estimates are dished up and sanction accorded in a hurry. Before work is started no serious attempt is made to verify the original data, to bring the rates to current levels or to compute realistically the cost of items for which provision had been made on a rough and ready basis when the schemes had been only a distant possibility. Subsidiary works, even those of an essential character are left out, to be included later in a separate estimate as for a new work. As a result of this, projects, large and small, have been undertaken without any idea at the outset of the commitments involved. In the case of the irrigation works, moreover, the investigations and formalities enjoined by statute are not attended to—a neglect which might lead to serious embarrassment in determining water rates, rates of acreage, contribution, etc.

Several works for which estimates were prepared long ago have had to be revised more than once with a doubling or even trebling of the originally estimated cost. This is due mainly to lack of care in preparing the original estimates partly also to delays in the execution of works as a result of which much avoidable expenditure has been incurred."

ಹೀಗೆ ಹಿಂದೆ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಕಾಂಗಾರಿಗಳ ವಿಷಯ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸೂಚಿಸಿ ಇತರ ಅಂಕಿಅಂಶ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟು ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಿತಿಯವರು ಒಂದುಕಡೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :—

"*The Bhadra Reservoir Project.*—Administrative sanction was accorded to this project in November 1946, the estimated cost being Rs. 888.48 lakhs. The cost of labour and materials also went up. Consequently, the estimate was revised to Rs. 17.75 crores."

ಮೊದಲು ಸುಮಾರು ಒಂಬತ್ತುಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಅಂದಾಜಾಗಿದ್ದು ಆಮೇಲೆ ಅದು 17 ಕೋಟಿಯವರೆಗೂ ಏರಿತು. ಇನ್ನೂ ಈ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಕೆಲಸದ ಅಂದಾಜು ಎರಡರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮೀರಿಹೋಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ತುಂಗಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್.

"*The Tunga Anicut Project.*—This project was sanctioned in the year 1946, the estimated cost being Rs. 70 lakhs. Subsequently, the estimate has been revised to Rs. 232.00 lakhs."

70 ಲಕ್ಷ ವಿದ್ದುದು 232 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ರಿವೈಜ್ ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನು ನುಗು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ನೋಡೋಣ.

"*Nugu Project.*—This was also sanctioned in the year 1946 at an estimated cost of Rs. 81 lakhs to irrigate an area of 20,000 acres . . . . Subsequently the design was revised. Mainly on account of the increased cost of labour and materials, the revised estimate went up to Rs. 224.25 lakhs."

ಈ ಮೂರು ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲದೆ, ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಂಬಾಡಿಕಟ್ಟೆ, ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸಾಗರ ರಿಜರ್ವಾಯರ್ ಎಂದೇನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ರಿಸರ್ವಾಯರ್ ಕಟ್ಟಿದಾಗಿನಿಂದ ಸುಮಾರು 50 ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ನಡೆದಿರುವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ಕೊನೆಗೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡರಷ್ಟಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೀರಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ಅಪರಾಧವೇನಾಗಿದೆಯೆಂದು ಕೆಲವರು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅದು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಕ್ರ-ನಂಗಲ್, ಹಿರಾಕುಡ್ ಇಂಥ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯಗಳಿಗಾಗಿ ಏನು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಆಗಿತ್ತೋ ಅದು ರಿವೈಜ್ ಆಗಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡರಷ್ಟಾಗಿ, ಅನೇಕವೇಳೆ ಮೂರರಷ್ಟೂ ಆಗಿ, ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಭಾಕ್ರ-ನಂಗಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ಅಂಕಿಅಂಶ ಈ ದಿವಸ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲು ಸುಮಾರು 100 ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಅಂದಾಜಾಗಿದ್ದುದು 200-250 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೇರಿದೆ. ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ ಇಲಾಖೆಯಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹೊಟ್ಟೆಹೊದಲು ಅಂದಾಜೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ಈ ರೀತಿ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕ ಏನೊಂದು ಅಪರಾಧವಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ವಿಧಾನಸೌಧದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಮಾಡಿ ಒಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವರದಿ ಕೊಡುವುದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ, ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ವಿಚಾರ ಇಷ್ಟು. ಈ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳು ಇದುವರೆಗೆ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿವೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ವಿಧಾನಸೌಧದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಒಂದು ಆರೋಪಣೆಯು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ;

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ).

4 P.M.

ಈ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣವೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ವಿಚಾರಣಾನಪಿತಿಯವರು ಈ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಏನೇನೋ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ: ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಅಕೌಂಟ್ಸುಗಳಲ್ಲೂ ಮೊದಲು ಇದ್ದಂಥ ಎಸ್ಟಿಮೇಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚು ಆಗಿದ್ದರೂ ಯಾವದೇ ಅಕೌಂಟು ಅಪ್‌ಟು ಡೇಟಾಗಿ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಲ್ಲೂ ಅದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವ ಮುಂಚೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ನಾನು ತರುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆನು. ಇಂತಹ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಎಸ್ಟಿಮೇಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಆಗಿದೆ, ಅಕೌಂಟ್ಸು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇವೆ ಎಂದು ಒಂದು ಕಂಪೆರಿಟಿವ್ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿರುವ ಒಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಅದು ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ ನತ್ಯ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ವಿಧಾನ ಸೌಧ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವಂಥ ಮಹಾ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವಂತಹ ಒಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿ ಎಲ್ಲರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು, ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಬಂದಾಗ ನಾನು ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸುವ ಸ್ಥಳ, ಅದರ ಪ್ರಮಾಣ, ಅದರ ಸೌಂದರ್ಯ ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯು ಪದೇ ಪದೇ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿಗೆ ತನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ಇಮಾಮ್ ಸಾಹೇಬರು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರ ದೃಷ್ಟಿ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ದೋಷಗಳನ್ನೇ ಎಣಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವಾಗ ನ್ಯಾಯವಾದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದ ದಿವನ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವದು ಏನೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಜನಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇದೆ. ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನಭೆಯು ಯಾವ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದನ್ನು ಟೀಕಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಲೆಕ್ಕದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳು ಆಗಬಹುದು. ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇವರುಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವ ಮನಸ್ಸು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇತ್ತು. ಅವರು ಕೇಳಿದ ಎಲ್ಲ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಹೆಚ್ಚು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಬರೆಯಲು ಕೇಳಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೂ ಸಹ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರವರ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ; ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್‌ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಆಗುವದೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ಲರು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಪಾಸು ಮಾಡಿ ನೋಡಿ, ಏನು ಹೆಚ್ಚು ವಿವರಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಸರ್ಕಾರವು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದೆ. ನನಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಎನಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ಲರು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕು ಎಂದು ನೂಚಿಸಿದಾಗ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರರು ಅಷ್ಟು ಬೇಕು ಎಂದು ಯಾವಾಗ ಕೇಳಿದರೋ ಆಗ ಅಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ನನ್ನ ಅಪರಾಧವೂ ಅಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರಾಧವೂ ಅಲ್ಲ. ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಏನೂ ಅನ್ಯಾಯ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಚಾತುರ್ಯವು ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಸ್ಟಾಫಿನಲ್ಲಿ ಟ್ರೇನ್ಡ್ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸ್‌ಪೀರಿಯನ್ಸ್ ಆದವರು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಕಾರಣ. ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಒಂದೇ ಸ್ಥನ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಲ್ಲ. ರಿಜಿಸ್ಟರುಗಳನ್ನು ಅಪ್-ಟು-ಡೇಟಾಗಿ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಹಣಕ್ಕೆ ಏನೇನು ವೌಚರ್ಸ್, ರಸೀತಿಗಳು ಇರಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲಾ ಇವೆ. ಅವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅಪ್-ಟು-ಡೇಟಾಗಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಈಗ ಲೆಕ್ಕ ಬರೆಯುವ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಲಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕಗಳೂ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಕಂಡುಬರಬಹುದೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಸಮಿತಿಯವರು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಕೌಂಟ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಆದದ್ದು ಸರಿಯಾಗಿ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅಥವಾ ಹಣವು ಏನಾದರೂ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗ ಆಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬಾರದೆ ಇದ್ದ ಮಿಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. It is outside the scope of the Committee. Any impartial member who reads the Report will find that they have done anything other than what was entrusted to them. ಏಳು ಎಂಟು ಪುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಎಂಟು ಹತ್ತು ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೇ ಪುನಃ ಸಮಿತಿಯವರು reproduce ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೆಲಸವು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದಲೂ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದಲೂ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದು ಇಡಿಯ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಲೆಕ್ಕದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಇದೆಯೇ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪೈಚೆಮ್ಮನ್ನೂ ನೋಡಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ನಮೂದು ಆಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಶ್ರಮವನ್ನೂ ವಹಿಸದೆ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ಲರು ಬರೆದದ್ದನ್ನು ಕಾಪೀ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಹಣದ ಥಪಾವಣೆಯು ಆಗಿದೆಯೇ 'mis-appropriation' ದುರ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿದೆಯೇ ನ್ಯೂನಾತಿರಿಕ್ತಗಳು ಇವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ರಿಟೈಯರ್ಡ್ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ರೊಬ್ಬರನ್ನು ಈ ಸಮಿತಿಯ ಚೇರ್‌ಮೆನ್ನರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕಂಡ

ಹಿಡಿಯುವುದೇ ಅವರ ಕನಬು. ಆ ಸಮಿತಿಯಮೇಲೆ ಫೈನಾನ್ಸಿಯರ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಆದವರು ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತು ಎಂಜಿನಿಯರಾದವರೂ ಒಬ್ಬರು ಹೀಗೆ ಮತ್ತೆ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸಮಿತಿಯು ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲೆ ಮೀರಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ.

ಈ ವಿಧಾನಸೌಧದ ಕಟ್ಟಡ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತ ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಬಿಲ್ಡಿಂಗು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿತ್ತೆ ಎಂದೂ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಏಕೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಇದು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಈಗ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ಯಾವ ಭಾಗದ ಕೆಟ್ಟಡವೂ ಉಪಯೋಗವಾಗದೆ ಖಾಲಿ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಆಫೀಸುಗಳು ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ನ್ಯಯಂ ವೇದ್ಯವಾಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡದೆ, ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಬಿಲ್ಡಿಂಗು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಕೂಡ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ನಮ್ಮ ಪ್ರೈಮ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಅವರು ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಅಸ್ತಿಭಾರ ಹಾಕಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿಯೇ, ಎರಡನೆಯದು ಮುಂದೆಯಿರುವ ಅಶೋಕ ಪಿಲ್ಲರಿಗೂ ಮತ್ತು ಈ ಬಿಲ್ಡಿಂಗಿಗೂ ಒಂದು ಸಿಮೆಟ್ರಿ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸವಿರುವಂತೆ ಕಟ್ಟಿ ಇದರ ಮಧ್ಯೆ ಓಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆಗಳು ಬಂದರೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು. ಮಾನ್ಯ ಸಭಿಕರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರೆ ಈಗಿರತಕ್ಕ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯನ್ನು ಒಡೆದುಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರ ಸುತ್ತಲೂ ಓಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಹಾಗೆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯನ್ನು ಒಡೆದುಹಾಕುವುದು ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕಟ್ಟಲಾಯಿತು. ಇಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿಯ ದೊಡ್ಡ ಆರೋಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಿತಿಯವರು ಯಾವುದನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರು ಒಂದು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಏನೋ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಆರೋಪಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆತುರತೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಬಿಲ್ಡಿಂಗಿಗೆ 160 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ದೊಡ್ಡ ಮೊಬಲಗನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಇದು ಬಹಳ ದುಂದುವೆಚ್ಚವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದುಂದು ವೆಚ್ಚವಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ, ಹಣ್ಣು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಅಡಿಗಲ್ಲನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಈ ತರಹದ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಚದರ ಅಡಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾವನಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರನ್ನನ್ನಾಗಲಿ, ಇಂಜನೀಯರನನ್ನಾಗಲಿ ಕೇಳಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಬಿಲ್ಡಿಂಗಿಗೆ ಖರ್ಚು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೋ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೋ ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ರೀತಿ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಬಿದ್ದಿರತಕ್ಕಂಥ ಖರ್ಚು ಒಂದು ಚದರ ಗಜಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಎಂದು ಕೆಲವೆಡೆ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ Architectural features ಇರುವಂತಹದು ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಸುಮಾರು 20 ರಿಂದ 25 ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತದೆಂದು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿಯ Touchstone ಅನ್ನು ಅನುಸರಿಸದೆ ಏಕಪಕ್ಷೀಯವಾಗಿ ಬಿಲ್ಡಿಂಗಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಬಹಳ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೆ. ಅದೇನು ದೈವಲೀಲೆಯೋ ಏನೋ, ನಾನು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಉಭಯಶಾಸನಸಭಾಭವನಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ನಾರ್ವೆ ಸ್ವೀಡನ್ನಿಗೂ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯಾದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಮುಖ ನಗರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ, ಎಂದರೆ, ಮುಂಬಯಿ, ಡೆಲ್ಲಿ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬಿಲ್ಡಿಂಗುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲ ತರಹದ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಒಂದು ಕಲ್ಪನಾ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದೆ ಅಷ್ಟೇ. ಒಂದು ಜೇನುಹುಳ ಅನೇಕ ಹೂವುಗಳಿಂದ ಸೌರಭವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಒಂದು ಜೇನುತುಪ್ಪದ ಕೊಡವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೊಡುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಸದ್ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದೆ. ಇಂತಹದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದು ಮಿಕ್ಸ್‌ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪುಷ್ಪದಿಂದ ತಂದ ಜೇನು ಸಿಹಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು, ಅದು ಅಭಿರುಚಿಯ ಮಾತು. ಅದು ಹಾಗಿರಲಿ.

ಹಿಂದೆ 1952 ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಸಿ. ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಒಂದು ಪ್ಲಾನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದರು. ಅದೂ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಖರ್ಚು ಕಡಮೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಸಿ, ಈ ಎರಡು ಪ್ಲಾನುಗಳೂ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದುವು ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

The building is said to have cost an enormous amount. Mr. K. C. Reddy Ministry's plan of the building had a floor area of 1,74,600 sq. ft. Its estimated cost was 33 lakhs of rupees. The Vidhana Soudha has nearly five lakhs of sq. ft. of floor area and has cost about 160 lakhs. The former was a brick building with no architectural decorations. The Vidhana Soudha is a dressed stone building with many architectural features. In April 1952, when the estimate for the former building was prepared, the prices and wages were not as high as they were during the time of the construction of Vidhana Soudha. When so compared

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ)

with the cost of the original plan of Mr. K. C. Reddy's Ministry, it will show to any impartial minid that the cost of the Vidhana Soudha is cheaper. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಈ ವಿಧಾನಸೌಧದಂತಹ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡ ಚಂಡಿಘರ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಚಂಡಿಘರ್ ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿದೆ. ಈ ವಿಧಾನಸೌಧದ ಅರ್ಧಮುಕ್ಕಾಲರಷ್ಟು ಕೆಲಸವಾಗಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಂಡುಬರಲು ನಾನೂ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ನನಗೆ ಆಮಂತ್ರಣವನ್ನಿತ್ತು ಟೀ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟರು. ಆಗ ಆ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಆಗಿದ್ದ ಖರ್ಚನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕಾನ್ಸ್ಟ್ರಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಪರ್ಸೆಂಟು ಫೀಸನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ನುಮಾರು ಎರಡು ಮೂರು ಕೋಟಿಗಳ ಮೇಲಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಚರಲ್ ಫೀಚರುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಭವ್ಯವಾದ ಭವನವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿಪೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪಂಜಾಬಿನ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರು ಇಲ್ಲಿಯ ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧವನ್ನು ನೋಡಿ ಇಂತಹ ಸುಂದರವಾದ ಕಟ್ಟಡ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಚಂಡಿಘರ್ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಶಂಸೆಮಾಡಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. "ನಮ್ಮ ಭಾರತದ ಇಂಜನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಪರಕೀಯ ಇಂಜನಿಯರುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮೇಲಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಖರ್ಚು ಕಟ್ಟಡಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದೆ". ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೊಂದು ಸಲ ಚಂಡಿಘರ್ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟಿಸ್‌ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ತೋರಿಸಿ "ಈ ಕಟ್ಟಡ ನಮಗೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಚಂಡಿಘರ್ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನಾಗಲಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಟೀಕಿನಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಧಾನಸೌಧ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಕಟ್ಟಡಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕಟ್ಟಡವು ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿದೆ ಎಂಬ ನಿರ್ವಿವಾದವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದ ಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಇಮಾಂ ಅವರು ದೆಹಲಯ ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ದೆಹಲಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಲಿ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ತಗುಲಿರುವ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚಗಳೇನು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡದ ನಕ್ಷೆವಗೈರೆಗಳನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಸಂಗಡ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ದೆಹಲಿಗೆ ಚಂಡಿಘರ್ ಸಮಾಸ ವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೂ ಹೋಗಿ, ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಖರ್ಚು ಏನು, ಅಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಖರ್ಚು ಏನು, ಎಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸ ತೃಪ್ತಿಕರ ವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಅಧಿವೇಶನ ಕೂಡುವಾಗ ಇರುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ 'ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಇಮಾಂ ಅವರು "ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದು ನನ್ನ ಧ್ಯೇಯ "ವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಏನೆಂದರೆ, ಅನೇಕ architectural features ಏನಿವೆ ಅವು ಬರಿಯ ನೋಟಕ್ಕೊಸ್ಕರ ಆಗಿವೆಯೇ ಹೊರತು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೊಸ್ಕರ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿದೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾದರೂ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಷ್ಟೆ: ಯಾವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಸ್ವತಃ ನಾನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಾಲ್ಕು ಗೋಪುರಗಳು ನಾಲ್ಕುಕಡೆ ಇವೆ. ಇವು ಅನಾವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಕಮಿಟಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗೋಪುರಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆ ನಾಲ್ಕು ದೊಡ್ಡ ಹಾಲುಗಳಿವೆ. ಮೊದಲು ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ ಇಂಜನಿಯರುಗಳು ಬರೆದಿದ್ದಾಗ ಈ ನಾಲ್ಕು ಗೋಪುರಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ foyer, ಹಿಂದೆ ಇರತಕ್ಕ foyer ಇವಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಅಂತಸ್ತಿಗೂ ಛಾವಣಿ ಇಲ್ಲದೆ ಮೇಲ್ಛಾವಣಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಹಾಗೆ ತೂತು ಬಿಟ್ಟಹಾಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ನಾನು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ, 'ನೀವು ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಮೇಲ್ಛಾವಣಿಮಾತ್ರ ಹಾಕಿ ಅಂತನ್ತುಗಳಿಗೆ ಛಾವಣಿ ಹಾಕದೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಲಂಕಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಆದುದರಿಂದ ಅವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಛಾವಣಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಅವು ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಒಂದೊಂದು waiting room ಆಗುತ್ತವೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ—ಬೊಂಬಾಯಿ ವಿಧಾನಸಭೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು waiting room ಇದೆ. ಅದೆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಯೂಕೂಡ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ waiting room ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಎಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟೆ. ತಾವು ಹೋಗಿ ಗೋಪುರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗೋಪುರದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಒಂದೊಂದು ರೂಮು ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಆಫೀನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಈಗಾಗಲೇ wireless station ಗೆ ಒಂದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದುಗಡೆ ಇರತಕ್ಕ ಮೂರು ಗೋಪುರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು lift room ಆಗಿದೆ, ಇನ್ನೊಂದು ರೂಮು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಗೋಪುರ ಅಲಂಕಾರ ಕ್ಕೋಸ್ಕರವಿದೆ. ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಜನರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ foyer ನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ನೋಡಿದ ಅನೇಕ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಆ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರರೂಪದಲ್ಲಿ paint ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಅವರ ಪ್ರಗತಿ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಈ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನಗಾದರೂ ಅದೇ ರೀತಿಯಾ ಒಂದು ಅಭಿಮಾನ ಬಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಚರಿತ್ರಾರ್ಹವಾದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಒಂದು ಚಿತ್ರರೂಪದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಕಾಣಿಸುವಂತೆ ಬರೆಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆಶೆಯಿಂದ ಮುಂದುಗಡೆ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಗಡೆ foyer ಅನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಮಾಡಿ painting ಗೋಸ್ಕರ ಬಟ್ಟೆ

ದ್ದೇನೆ. ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ—statues ಗೋಸ್ಕರ ಗೂಡನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ statues ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಭವನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯೂಕೂಡ ನಾಲ್ಕೈದು ಕಡೆ ಆ ರೀತಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಹಳವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಗಳ statues ಆದರೂ ಇಡಬೇಕು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ, ನೆಹರೂ, ಪಟೇಲ್ ಮುಂತಾದವರ statues ಇಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವಕಾಶಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಯಾವ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದೆಯೋ ಅದೇ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿಯೂಕೂಡ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಅವಹೇಳನ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು—ನಾನು ಕಠಿಣ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು—ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ಆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಈ ಇಡಿಯ ಮನೋವೃತ್ತಿ ಯಾವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ರಿಟೈರ್ಡ್ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಎಂ. ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರು ಕಮಿಟಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರು ಹಿಂದೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿದ್ದರು. ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳ ನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು Technical Advisory Committee ಎಂದು ನೇಮಿಸಿತ್ತು. ಇವರಿಗೆ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೋಯಿತು ಎಂದರೆ, ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಪ್ಲಾನನ್ನು ನನಗೆ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂಬ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಇವರನ್ನು ಕಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿತು. ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಮಿಟಿ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮಾತ್ರ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದವನಿಗೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ರಿಟೈರ್ಡ್ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರತಕ್ಕ ಒಂದು Technical Advisory ಸಮಿತಿಯು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯಗಳು, ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಇಂಥವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಥೆಡ್ರಲ್ ಹಾಲ್ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಡೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಹೈಸ್ಕೂಲು, ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಇತರ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳ ನಕ್ಷೆ ವಗೈರೆ ಈ ಸಮಿತಿಯವರ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದುದು . . . .

Sri L. SIDDAPPA (Chennagiri).—It is only for irrigation.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—I stand corrected, Sir. My friend Sri Siddappa who has been a Minister and a member of this Legislature for a number of years tells me that this Committee is constituted only in relation to irrigation projects. I am thankful to him for the clarification. ಈ ರೀತಿ ತಮ್ಮ ಸಮಿತಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡದಿದ್ದರೂಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸಮಿತಿಗೆ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂಬ ಒಂದು ಸ್ವಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಕೋಪವನ್ನು ನನ್ನಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿದಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

4-30 P. M.

ಈ ವಿಧಾನಸೌಧವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನನಗಾದರೂ ಪರಿಣತರು, ಅನುಭವಸ್ಥರ ಸಲಹೆಯನ್ನೂ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನಿಯಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದೆ. ಕಮಿಟಿಯವರು rough plan ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. Even today this building has all the appearances of the original plan. ಒಳಗಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ, ಕಂಬಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬದಲಾವಣೆ ಆಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ಲಾನ್ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದೀಪೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ರುಜುವಾತು ಅವರ ವರದಿಯಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಪ್ಲಾನು ಇತ್ತು, ಮುಂದೆ ಯಾವ ಪ್ಲಾನ್ ಆಯಿತು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಿತಿಯವರ ರಫ್ ಪ್ಲಾನು ಫೈನಲೈಸ್ ಆಯಿತು. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಲಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಗೋಪುರಗಳು ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿವೆ, ಅವನ್ನು ಕಟ್ಟಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ ಆಗ ಇದ್ದ ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ್ ಅವರು ಅದನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೂ ಕೂಡ ಈ ನಾಲ್ಕು ಗೋಪುರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲೇ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಪರಾಧವಾಯಿತು. ಈ ನಾಲ್ಕು ಗೋಪುರಗಳು ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿವೆ ಎಂಬುದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮಾತು ಎಂದೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಅವು ಚೆನ್ನಾಗಿರಬಹುದು, ಕೆಲವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲದೇ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ನಾಲ್ಕು ಗೋಪುರಗಳು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಒಳಪಡುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಆಗಲೇ ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಅದನ್ನು ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಪ್ಲಾನ್ ತಯಾರುಮಾಡಿ, ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿವರವನ್ನೂ ಕೂಡ ಬರದು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕವಾದ ವಾದವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. This is what is called red-tapism. ಈ ದಿವಸ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಆ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಈ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ. 8—10 ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಇದು ಮುಗಿಯುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಆಗಸ್ಟ್ 18ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟೆ. ಅಲ್ಲಿಂದೀಚೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸನಡೆದಿದೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಯಾವ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ನೋಡಬಹುದು. ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ನನಗೆ ಒಂದು ಅಭಿಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಭವನ, ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಯುವ ಮಂದಿರವಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇತರ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟರಿ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಕಲಾ ಭವನವೂ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ದುಡ್ಡು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳವರನ್ನು ಕೂಡ ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಸುಮಾರು 75 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಅನೇಕ ಕಂಪೆನಿಗಳವರು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಪೂಣಚ್ಚ ಅವರು ಆಗ ಕೂಡಗಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗ

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ)

ಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನೂ ಒಂದು ಕಾವೇರಿ ವಿಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಫರ್ನಿಚರ್‌ಅನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಜ್ಞಾಪಕಾರ್ಥವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರು. ಈ ದಿವಸ ಆ ವಿಗ್ರಹವೂ ಇಲ್ಲ, ಫರ್ನಿಚರ್‌ನೂ ಇಲ್ಲ. ತಾವಾಗಿಯೇ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ದುಡ್ಡಿನಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪೈಯಂಟಿಂಗ್ಸ್ ಬರಿಸಿದ್ದೆ. ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೊಟೇಲ್ ಸ್ಕ್ರೀನ್ ಆಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂತು. ಯಾವ ಒಂದು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಆ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಭರಿಸಲಾಯಿತೋ ಅದನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊಟೇಲಿನ ಸ್ಕ್ರೀನ್ ಆಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ನೋಡಬಹುದು. ಒಂದೊಂದು ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ 10—15—20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆಯೆನ್ನು! ಈ ಒಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಶ್ರೀ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ್ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರೋ ಆ ಒಳ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತ ಇದೆಯಲ್ಲಾ ಅದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಈ 7—8 ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ನನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಭಾಷಣವನ್ನೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸೌಂದರ್ಯ, ಒಂದು ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸೌಂದರ್ಯ ಎಷ್ಟು ಹಿತವೋ ಅದೇ ರೀತಿ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರುಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗ ತಕ್ಕ ಸ್ನೇಹ ಅದೂ ಮಹತ್ತಾದುದು. ಆ ಮಹತ್ತಾದ್ದನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಎಷ್ಟೇ ಸರಿಯಾಗಿರಲಿ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಸ್ವೈರಿನದೇ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲಸವಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿದ್ದರೂ ಸುಖವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವುದು ಯಾಚಿಸುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ದೋಷವಿದ್ದರೆ ಯಾವತ್ತೂ ಖಂಡಿಸಿ. ನಾನು ಏನಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಹೇಳದಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ; ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಮುಂದೆ ಒಂದು ನರ್ಮರ್ ಇದೆ. ಆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ, ಡಿಸ್ಪ್ಲಾಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅಷ್ಟುಮಟ್ಟಿನ ಕಲ್ಲುಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಪರೀತ ಧೂಳು ಏಳುತ್ತದೆ. ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಸರಿಪಡಿಸ ತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆ ರೀತಿ ಅಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ದೇವರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ; ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಕಾಲ ಬಂದಾಗ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ, ಸ್ನೇಹ ಪುಂಟಾದಮೇಲೆ ಇಂಥ ಕೆಲಸ ಇಂಥ ಕಡೆಮಾಡಿ ಎಂದು. ಆದಿವಸವಾದರೂ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳ್ಳತಕ್ಕ ಒಂದು ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಒಂದು ತರಹ ಕರುಣೆ ಉಂಟಾಗ ತಕ್ಕ ಕಾಲವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಪ್ಲಾನನ್ನು ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ, ಅವರ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಅವರ terms of referenceಗೆ ಇದು ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ. ಯಾರು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರೋ ಅವರೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಸ್ಪೀಕರ್ ಆಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ನಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಒಂದು ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟರಿ ಫಿಲ್ಮ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರ ಚಿತ್ರ ಈಗಲೂ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಅವರನ್ನು ಆ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಾದರೂ ಕಾಣಬಹುದಲ್ಲಾ ಎಂದು ಆ ಒಂದು ನೆನಪು ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಭಾಷ್ಯಂ ಅವರು ಚೇರ್ಮನ್ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ, ಒಂದು ದಿವಸವಾದರೂ ಕೂಡ, ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಕಟ್ಟಡ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಎಂದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟರೇ ಹೊರತು ನನ್ನನ್ನು consult ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸ್ಪೀಕರ್ ಶ್ರೀ ರುದ್ರಪ್ಪ ಅವರನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅವರು ಆ ಕಮಿಟಿ ಮುಂದೆ ಹೋದರು. ಹಿಂದಿನ ಸ್ಪೀಕರ್ ಆಗಲಿ ಚೇರ್‌ಮನ್ ಆಗಲಿ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಅದು ಒಂದು ಅಪರಾಧ ಎಂದು ಹೇಳದೇ ಇದ್ದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಾವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು, ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರನ್ನು consult ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು, ಈ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು ಎಂದು ಒಂದು ಊಹೆ, ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸುಸಂಸ್ಕೃತರಿಗೆ ಮರ್ಯಾದೆ ತರತಕ್ಕದ್ದೇ ಎಂದು ನನಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ? ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಕಟ್ಟಡ, ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರ್ ಎಲ್ಲ ಒಂದಾಗಿ ಕಟ್ಟುವಾಗ ಈ ಕಟ್ಟಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಬೇಕು, ಅನುಕೂಲವಾಗಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು, ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಸಂಕುಚಿತವಾದದ್ದು, ಯಾರೂ ಒಪ್ಪದೇ ಇರತಕ್ಕ ಯಾವ ರೂಲ್‌ನಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಆರೋಪಣೆ, ಸ್ಪೀಕರ್‌ನ್ನು consult ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವ ಆರೋಪಣೆಯನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರ್ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯವರನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ನಿಮ್ಮ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಹಾಲ್ ಹೇಗಿರಬೇಕು ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರ ಸ್ಥಾನ ಎಲ್ಲಿರಬೇಕು, ಯಾವ ಭಾಗ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಇದೊಂದು ನಿದರ್ಶನ.. ಒಂದು ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ಮಾಡಿತ್ತಿದ್ದರೆ ಅನ್ನವಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಅಗುಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೋಡಿದರೆ ಸಾಕು. ಹೀಗೆ ಅಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಆರೋಪಮಾಡುವ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಕೂಡಿ ಮಾಡಿರುವ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಸೋಜಿಗವಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿಮಗಿನ್ನೂ ಎಷ್ಟುಕಾಲ ಬೇಕು?

Because I have got to accommodate other Members.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—I leave it to your judgment, Sir, because I should not be accused of overspending

the time of the House, as I am already accused of overspending money.

Mr. SPEAKER.—The point is, I do not want to stifle the debate. I have got to accommodate other members. If the Hon'ble Member were to finish by 5 o'clock, it will be all right—somewhere by 5 o'clock—he may take five or ten minutes this way or that. It does not matter. But let him finish his speech today.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮೊದಲು ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಪ್ಲಾನ್ ತಯಾರಾದಾಗ ಮೂರು ಅಂತಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿತ್ತು. ನಾನು ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಸಿದಾಗ 1952ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣವಾಗುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಒಂದನೆಯ ಅಂತಸ್ತನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣವಾಗಬೇಕೆಂದು ಎರಡು ಕೋಟಿ ಜನರ ಆಸೆ ಏನಿತ್ತೋ ಅದು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುವ ಸನ್ನಿವೇಶ, ಸೂಚನೆ ಕಂಡು ಬಂತು. ಆಗ ನಾನು ಈಗ ಕಟ್ಟಿ ಬೇಕೆಂದಿರುವ ಕಟ್ಟಡ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಅಂತಸ್ತು ಕಟ್ಟಿ ಎಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟೆ, ಮೂರು ಅಂತಸ್ತುಗಳ ಸ್ಥಳ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ, ನಾಲ್ಕಾಗ ಬೇಕು ಎಂದು ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯಿಂದ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದೆ. ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಅದರಂತೆ ವರ್ಕೌಟ್ ಮಾಡಿದರು. ಅನಂತರ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಹೊಬಲಗನ್ನು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಹಿಂದಿದ್ದ ಅಶೋಕಾಕಥೇರಿಯ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಸ್ಥಳ, ಗ್ಯಾರೇಜುಗಳು, ವಗೈರೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಸಭಾಪತಿಗಳು, ಸಚಿವರುಗಳು ಇವರ ಕಾರುಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ, ಜಾಗ ವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಬಿಡಲಿ ಎಂಬ ಮನೋಭಾವವಿರಬಾರದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರುಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯಿರಬೇಕು, ಡ್ರೈವರುಗಳು ಬೆಳಗ್ಗೆಯಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೂ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಬೇಕು, ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ 50 ಗ್ಯಾರೇಜುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟೆ. ಅನಂತರ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ ಮಣ್ಣನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟುವಂತೆ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಬಡ ನಾಕರಿಗೆ ಗುಮಾಸ್ತರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸೈಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಮಂದಿ ಬೈಸಿಕಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಅಶೋಕಾಕಥೇರಿಯಲ್ಲಿದ್ದವರಾಂಡಾದಲ್ಲಿ ಬೈಸಿಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಹೋಗಿ ಬರುವವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸುಮಾರು 500 ಬೈಸಿಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಮೆಟ್ಟಿಲನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಮಣ್ಣು ತುಂಬುವುದು ಬೇಡ, ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಹಾಕಿ ಕಟ್ಟಿ ಬೈಸಿಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಬಿಡಲು ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ರಸ್ತೆಗಳಾಗ ಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ರಸ್ತೆಗಳೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಟ್ಟಡದ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಹೇಗೆ! ಈ ನಾಲ್ಕು ಬಾಬುಗಳಿಂದ ಮೊದಲೇನು ಅಂದಾಜಾಗಿತ್ತೋ ಅದು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಖರ್ಚಾಗಿರುವಾಗ ಈ ದಿವನ ಗ್ಯಾರೇಜ್ ಇರಬಾರದಾಗಿತ್ತು, ರಸ್ತೆ ಬೇಡ, ಸೈಕಲ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್ ಬೇಡ ಎಂದು ಯಾರು ತಾನೆ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯ? ಈ ಸೌಕರ್ಯವೇನು ಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿಯೂ ಕೂಡ ಟೀಕೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಟೀಕೆ ಎಷ್ಟು ಸಾಧುವಾದುದೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಎಷ್ಟೋ ಖರ್ಚಾಯಿತು. ಮೂರು ಮಂದಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಣ್ಣು ಏನಾಯಿತೆಂದೂ, ಅದರಿಂದೆಷ್ಟು ಆದಾಯ ಬಂದಿದೆಯೆಂದೂ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ, ದುಂದು ವೆಚ್ಚವೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಬುಲ್‌ಡೋಜರುಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಕ್ರ್ಯಾಪರ್ಸ್ ಇವುಗಳಿಂದ ತೆಗೆದ ಮಣ್ಣು ಎಷ್ಟು ಸದುಪಯೋಗವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಇಂಟರ್ ಕಾಲೇಜ್ ಮತ್ತು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಮುಂದೆ ದೊಡ್ಡ ಗುಂಡಿಯಿತ್ತು, ಸುಮಾರು 20-30 ಅಡಿ ಆಳವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಒಂದು ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಫೀಲ್ಡಿನಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿಯೂ ಗುಂಡಿಯಿತ್ತು. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಟ್ಟಡ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ದಿವನ ಅದು ಮಣ್ಣು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಆಟದ ಮೈದಾನವಾಗಿದೆ. ಕನ್ಸೂರಿಬಾಯಿ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಸಿಟಿ ಮತ್ತು ಕಂಟೋನ್ಮೆಂಟ್ ಲಿಂಕ್ ರಸ್ತೆ ಬಹಳ ಇಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿತ್ತು. ಈ ದಿವನ ಅದೆಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದವರು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗಾಂಧಿನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಯಾಣಿಯಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಂತು ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೋ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಈ ಮಣ್ಣನ್ನು ಒಂದು ಟನ್ನಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ಮಾರಿದ್ದರಿಂದ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯ ಬಂತು. ಅನೇಕ ಖಾಸಗಿ ಜನರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳವರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಮಣ್ಣನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಪಟ್ಟಣದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನೂ, ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ ಜೊತೆಗೆ ಹಣವೂ ಬಂತು. ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡದೆ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದಂಶವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಹ್ರೇಮ, ಎಷ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹ್ರೇಮ, ಎಚ್ಚರಿಕೆ ತೋರಿಸಿದರು. ಭಾನುವಾರದ ದಿವನವೂ ಸಹ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿದಿನವೂ 5 ಘಂಟೆಗೆ ನಾನು ಕಟ್ಟಡದ ಬಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಏಳು ಘಂಟೆಯವರೆಗೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳೂ ಸಹ ಅಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಮೈನೂರು ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆಯೊಳಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರು ಇಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಕಂಡುಹಿಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಟ್ಟಡದ ಮುಂದೆ "Government work is God's work" "ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ ದೇವರ ಕೆಲಸ." ಎಂದೇನು ನಾನು ಬರೆಸಿದ್ದೇನೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ, ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ)

ಎಲ್ಲರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೀನೆ. ಹೀಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರು "ಸ್ವಾಮಿ, ಭದ್ರಾನದಿ, ನುಗುನದಿ, ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ಹೈಡ್ರೋ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಓವರ್ ಟೈಂ ಅರೋಯನ್ಸ್ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ; ನಮಗೂ ಅದರಂತೆ ಕೊಡಬೇಕು." ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ನಾನು "ಕಟ್ಟಡ ಇಷ್ಟು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಓವರ್‌ಟೈಂ ಅರೋಯನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತೀನೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ" ಎಂದು ಕಂಡೀಷನ್ ಹಾಕಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಫೈಲು ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಈ ದಿವಸ ನೋಡಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೆ ತಲೆಗೆ 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಭಾವನೆ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ಮಂದಿ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರೂ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ನಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಭಾವನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಇಷ್ಟ ಬಂದಾಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ನೌಕರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಓವರ್‌ಟೈಂ ಅರೋಯನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದು, ಯಾವ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಭಾನುವಾರ ಸಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ರಾತ್ರಿ 8-10 ಘಂಟೆಯವರೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಸೂ ಇಲ್ಲ! ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ, ಆರೋಪಣೆ. ದೇವರಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಈ ಅನ್ಯಾಯಪಾದ ಆರೋಪವನ್ನು ಅವನು ಸಹಿಸಲಾರನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕ ಸಮಿತಿಗಳ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಯುತರುಗಳಾದ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ್, ಇಮಾಂ, ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ, ಹುಚ್ಚ ಮಾಸ್ತಿಗೌಡ ಮುಂತಾದವರು ಯಾರಿಗೂ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಲಂಪ್‌ಸಂ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

I ask in all fairness, where was the necessity to pay Rs. 5,000 to these two members for part-time work spread over one or two months. That too they have not tackled the problem that had been entrusted to them, namely, perusal of the accounts and finding out which item is correct and which item is not.

ಮತ್ತೊಂದು ದುಃಖದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿಧಾನಸೌಧ ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಬಂತು. ಏನೂ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸವು ನಿಷ್ಕಳಂಕವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಯಾವ ರೀತಿಯ ಅನ್ಯಾಯವೂ ಆಗಿಲ್ಲ, ಯಾರೂ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಮತ್ತು ಈ ಮಹಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಮಿತಿಯು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ "ಪ್ರಶಂಸಿಸಬೇಕಾಗುವುದೆಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದಾಗ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಎನಿಸಿತ್ತು. ನತ್ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆನು. ಪ್ರೈವೇಟಾಗಿ ಹೋಗಿ ವರದಿಯನ್ನು ಹಾಗೆ ಬರೆಯಿರಿ, ಹೀಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ಎಂದು ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಅನ್ಯಾಯ, ಅದು ಅನಸ್ಯ; ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಹೇಳುವದೂ ಅನ್ಯಾಯ. ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಒಂದು ಬಾರಿ ಮಾತ್ರ ಬಂದು ನೋಡಿದೆನೇ ಹೊರತು ಅನಂತರ ಪುನಃ ಅವರನ್ನು ನೋಡುವ ಗೋಜಿಗೆ ನಾನು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ವಾತಾವರಣವು ವಿಷಮಯವೂ ಮೋಸಮಯವೂ ಆಗಿತ್ತು. ನಾನು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಅವರ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಆದದ್ದು ಕಂಡು ಬಂತು. ಈ ಊರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮನಷ್ಯರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡವರೊಬ್ಬರ ನಂಗಡ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸ್ನೇಹಮಾಡಿದರು. ನಾಲ್ಕುವರ್ಷ ಈ ಮಹನೀಯರು ನಾನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲದ್ದಾಗ ಹಿಂಸೆ ಕೊಟ್ಟವರು. ಇವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಖಾಸಗೀ ರೀತಿಯಿಂದ ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ ಸ್ನೇಹವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೆಡಿಸಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Minister for Public Works].—May I know whether the clock is moving ?

Mr. SPEAKER.—It is not moving. I have got another watch here.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—Sir, I will take only 20 minutes more.

Mr. SPEAKER.—I would request the Hon'ble Member that, after all, I am personally very much embarrassed on account of the time-limit. I will give him some more time, if he can finish today.

Sri S. S. KOLKEBAIL (Bramhawar).—Let him have his say, because he is the main accused here, Sir.

Mr. SPEAKER.—There is no accused present here. The Hon'ble Member will remember that we are not discussing the Vidhana Soudha Enquiry Committee Report. We are only discussing the Demand Vote on Account, and since there is this item included therein the Hon'ble Member has been allowed to explain his position.

Sri S. S. KOLKEBAIL.—My point is about the discussion of the Budget on Account and to that extent so much money has been spent. Let him explain.

Mr. SPEAKER.—Let the Hon'ble Member please hear me. There is nobody here as an accused person.

Sri S. S. KOLKEBAIL.—That is an ironical term.

Mr. SPEAKER.—Ironical terms should not be used.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—I am in the hands of this House and whatever time Chair is pleased to give me, I will confine my remarks to that time-limit, Sir.

Mr. SPEAKER.—I am prepared to sit a little bit longer and if it is not

inconvenient to members. We will sit half-an-hour more.

5 P.M.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ.—ಅನಂತರ ಒಂದು ದಿವಸ ನಾನು ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಕಾಣಲು ಅವರ ಚೇಂಬರಿನೊಳಗೆ ಹೋದೆನು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಏನಯದಿಂದ ಮುಖ ಮೇಲೆ ಸಹ ಮಾಡಿ ನನ್ನಕಡೆಗೆ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮುಖಭಾವ ಭಯಂಕರವಾಗಿದ್ದದ್ದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. He did not receive me. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೆಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅನಂತರ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು "This is a vulgar type of building" ಎಂದು ಏನೇನೋ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಏಕೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಸಾಕ್ಷಿ ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಧೈರ್ಯವಿದೆ. ಏನಾದರೂ ಆಗಲಿ ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಈ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನ ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ, ಅಕ್ರಮವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ನಾನೇ ಅವರನ್ನು ತಮಗೇನು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸಾಕ್ಷಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು "I do not take it down" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ "ತೋಳ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಆಳಿಗೊಂದು ಕಲ್ಲು" ಎನ್ನುವ ಗಾದೆಯಂತೆ, ಯಾವುದೋ ಒಂದು ದುರುದ್ದೇಶವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ ತೋರಿತು.

ಮತ್ತೊಂದು ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯ, ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಅವರ ನೇಮಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ಅವರಿಗೇನು ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ಸ್ ಇತ್ತು ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ರಿಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆಯೋ ಅದರಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ನಾನು ಅದರ ಮೇಲೆ ಏನನ್ನು ಹೇಳಿದರೂ ಅದನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಈ ಇಂಜಿನಿಯರ ವಿಷಯ. ಇವರು ಶ್ರೀ ಮುನಿಯಪ್ಪ ಎಂಬುವರು. ಇವರನ್ನು 1952ನೆಯ ಮಾರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ರಿಟೈರು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಿ. ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಈ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರಾದ ಶ್ರೀ ಮುನಿಯಪ್ಪನವರು ಪೂನಾದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮವಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿ ಬಹಳ ಶ್ಲಾಘನೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ನಾನು ಅದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ನೇಮಿಸಿದೆ. ಮತ್ತು ಅವರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳೂ ಕೂಡ ಇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿ ಈ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದು. ಇದರಲ್ಲೇನೂ ರೋಪ ನನಗೆ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನೇಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರೂ ಕೂಡ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಹೃದಯದ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಎಂದರೆ ಅಪ್‌ಟುಡೇಟಾಗಿ ಇಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರೂ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟರು ನನಗೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ. "Accounts are in an unsatisfactory condition,; I want more staff" ಎಂದು ಕೂಡ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರೂ ಒಂದು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರು. ಇದನ್ನೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರಾಗಲಿ, ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರಾಗಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಪ್ಪುಗಳನ್ನೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರೇನೂ ಅಂತಹ ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ತಪ್ಪುಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ, ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವೆಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ವುಗಳು. ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೆರುವ ಭದ್ರ, ನುಗು, ಲಕ್ಕವಳ್ಳಿ ಮುಂತಾದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಿ, ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇದೇ ತರಹದ ಆರೋಪಣೆಗಳು, ತಪ್ಪುಗಳು ಕಂಡುಬರದೇ ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಸಭಿಕರು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ತಲೆಬಾಗಿ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೇನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳಲಾರೆ.

ಈ ಕಟ್ಟಡ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಏನು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಆಂಧ್ರ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರ್ನೂಲನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನುಮಾರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನೂ ರೆಸಿಡೆನ್ಷಿಯಲ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟಲು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದರು. ಈಗ ಹೈದರಾಬಾದು ರಾಜಧಾನಿಯಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಈಗೇನಾಗಿವೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಕೆಲವರು ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಇಷ್ಟು ದುಬಾರಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಅಂದಾಜಿಲ್ಲದೆ ಏಕೆಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ನಿವೃತ್ತ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಸಮಿತಿ ಒಪ್ಪಿದ ಮೂಲ ನಕ್ಷೆಯಂತೆಯೇ ವಿಧಾನಸೌಧವನ್ನೂ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ತಮಗೆ ಪ್ಲಾನನ್ನು ತೋರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಕೋಪವನ್ನು ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರು (ನಿವೃತ್ತ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಹಾಗೂ ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು) ನನ್ನ ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂದಾಜನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮಂಜೂರಾದ ಅನಂತರ ಕೆಲಸ ಆರಂಭಿಸುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರೆ ಈ ಕಟ್ಟಡ ಇನ್ನೂ 8-10 ವರುಷಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಮುಗಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಭವನದ ನಿರ್ಮಾಣದಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಲದ ಹಣಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಒಂದು ಆರೋಪಣೆ. ಇದು ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ: ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಇದ್ದರಂತೆ. ಆ ಗಂಡ ಒಂದು ದಿನ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಈ ವಾರ ನಾನು ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಿಗಿತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದನಂತೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಬಹುಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವಳ ಗಂಡ ನುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವಂತಹದು ಒಂದು ಚಿನ್ನದ ಒಡ್ಡಿಗೆ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ, 200 ರೂಪಾಯಿ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ).

ಗಳು ಬಾಳುವ ಸೀರೆಯನ್ನೂ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಒಡವೆಗಳು ಬೇಡವೆಂದದ್ದಕ್ಕಾಗಿ, ಈ ರೀತಿ ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿತಾಯವಾಯಿತು, ಎಂದು ಹೇಳಿದನಂತೆ. ಈ ಭವನ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗದಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬ ವಿಷಯ ಈ ಅರವತ್ತು ವರ್ಷದ ಅರುಳು ಮರುಳು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲವೇ? ಈ ವಿಧವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಒಂದು ಆರೋಪವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿಲ್ಲ. ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡದೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರಿಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಪಾಸುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ತಗಲಿದ ವೆಚ್ಚ ಸುಮಾರು 180 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಒದಗಿಸಿದರು ಎಂದು ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ "Where do you get this amount of 180 lakhs of rupees" ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಎಕ್ಸಾಮಿನ್ ಮಾಡದೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿರುವುದು ತಪ್ಪು. ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿದ್ದರೆ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಕೋಟಿ ನಿಗದಿಯಾಗಿತ್ತು. ಈಗ 5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ, ಭದ್ರ, ನುಗು, ತುಂಗಾ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಏನೇನು ಇತರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳಿದ್ದುವೋ ಅವು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದು ಅವಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಯಾದ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚ ವಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಅಡಚಣೆಗಳೂ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ಫಿಗರ್ಸ್‌ನ್ನೂ ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರೆ ಈ ವರ್ಕ್ಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿದೆ, ಹಣ ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಸತ್ಯ ವನ್ನು ಆಡಬೇಕು. ತಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಡೆವೆಲೆಪ್‌ಮೆಂಟು ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಾದ ದ್ದಲ್ಲ. ಆ ನಮಿತ ಇದನ್ನೇ ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಿ ಆರೋಪ ಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ.

Even today, if you examine the various projects under the First and the Second Five-Year Plans we will find that every project has proceeded according to Plan and the necessary funds are being furnished. ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಇದೇ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳದೆ ಈ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನೇ ಹೇಗೆ ದೊಡ್ಡದುಮಾಡಿ ಆರೋಪಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಅವಗಾಹನೆಗಾಗಿ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಮೇಲೆ ಆರೋಪಣೆಗಳಿರುವುದ ರಿಂದ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸದೆ ಇದ್ದ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಹೋಗಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದೆನು. ಶ್ರೀಮಾ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ ಅವರನ್ನು ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಚುನಾವಣೆ ಯಾಗಲು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಗುರಿಯಂತೆ ನನ್ನ ಅಳಿಲು ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನಾನೂ ಸಹಾಯಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ದಿವನದಿಂದ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಒಮ್ಮೆ ಫೋನಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಸಿದರೂ ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಏನು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು, ಈ ಆರೋಪಣೆಗಳ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಪಬ್ಲಿಷ್‌ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ; ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಅನಂತರ ಅವರು ಮಾಡಿರುವುದು ತಪ್ಪೋ ಸರಿಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆಯುಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ನಾನು ಯಾರನ್ನೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಹಗತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡಿದಂಥ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಣೆಗಳ ಸುರಿಮಳೆ ಮಾಡಿ ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸದೆ ಹೋದರೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಭಾವನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ವರ್ತನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

These members of the Committee have driven out many of these Engineers.

ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ತಾವು ಇಂಥಿಂಥವರು ಹೋಗಿದ್ದೆವು ಎಂದೂ, explanation ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ 'ಅದನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. Say, 'yes or no.' ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆಂದೂ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ.

They have behaved more like overlords than like impartial judges who are interested in ascertaining the truth.

ಈ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಭಯವುಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಮುಂದೆ C.I.D ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ನಾನು ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಮನೆಯ ಎದುರುಗಡೆ ಒಂದು compound wall ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು C.I.D. ಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಇದ್ದ ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತಿ ಇದೆ. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಎದ್ದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ನನಗಾದರೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಹೀಗಿವೆ. ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟೆ ನಾನು ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹೋದರೆ ನನ್ನ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರೇ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಯಾರ ಏರ್ಪಾಡೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜನರು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೇತರರು ಹೂವಿನಹಾರ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮವರೇ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೈಲಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು, ಸೆಂಟ್ರಲ್‌ಜೈಲಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅತಾರಾಕಚೇರಿಯವರೆಗೂ, ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಒಂದು ವಾತಾವರಣ.

ವೇನಿದೆಯೋ ಅದು ವಿಷಮಯ, ಪೋಸಮಯ ವಾತಾವರಣವಾಗಿದೆ. ಕೀಗಾಗಿರುವುದನ್ನು ಹಿಂದೆಂದೂ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ವಿಷಮಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಿಶು ಈ ವರದಿ. ಈ ವರದಿಯನ್ನು ನಂಬುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು, ಒಂದಂಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆಗ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ್ ಅವರೂ, ಶ್ರೀ ಅನಂತಾಚಾರ್ ಅವರೂ, ಇದ್ದರು. ಮತ್ತು ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಯಾರಿದ್ದರೋ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಯಾರಿದ್ದರೋ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಆರೋಪಣೆಗಳಿಗೆ ಏನು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಅದನ್ನು ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿ. ಈ ವರದಿಯಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಸಭೆಯ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ರಚಿತವಾದ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರ ವರದಿಯ ನಲಹೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯವರು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆ ಇರತಕ್ಕವರು. All the technical details I do not know. I am a layman. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಅದರ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ಒಂದು ಸಮಾಧಾನದ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ದಿವಸ ನನಗೆ ಆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಯಾವ ಯಾವುದನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ನರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಮುದ್ರಿಸಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಹಂಚಿ ಆಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕೊನೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ "Military trucks ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ; ಅದು ಅಕ್ರಮವಾದದ್ದು" ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ವಿವಾದದಲ್ಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಅನೇಕ ಮಹನೀಯರು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ "ಅನ್ಯಾಯಗಳಾಗಿವೆ" ಎಂದು ಬರೆದರು. ಇದಾಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದುದನ್ನೂ ಅವರು ಹೇಳಿದುದನ್ನೂ, ನರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದುದನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ, ಅವರು "ಈ transaction ನರ್ಕಾರದ ಹಣವನ್ನುಳಿಸಿದೆ, ದುರ್ವ್ಯಯ ಮಾಡಿಲ್ಲ"ವೆಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಾಗದವನ್ನು ಎಂದಾದರೂ ಒಂದು ದಿವಸ ಪ್ರೊಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಇಂಥ ಒಂದು transaction ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿ, ರಿಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಈ transaction ನರ್ಕಾರದ ದುಡ್ಡು ಉಳಿಸಿದೆ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮಟ್ಟ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಇಳಿದಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಸಮಯ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಉಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

The terms of reference to the Committee are :—

(i) to examine the state of accounts and to assess the present position ;

(ii) to scrutinise the expenditure on the building, having due regard to its nature, magnitude and purpose, and to examine the procedure adopted in fixing rates and executing works ; and

(iii) to examine the possibility of effecting economies in further expenditure on the work.

There everybody will see except two chapters of this Report, the rest of the Report goes outside the field of the terms of reference.

ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಕುರಿತು ಈ ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸ್ನೇಹಿತರುಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು 500 ಕಾಗದಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಮತ್ತು ಹಿಂದೆ 800 ಕಾಗದಗಳು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಶಂಸೆಮಾಡಿ ಬಂದಿವೆ. ಅಮೇರಿಕದಿಂದ ಒಬ್ಬ ಮಿತ್ರರು ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಕಾಗದ ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸೌಧ ಕಟ್ಟಿರುವ ಜಾಗವೇ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮೂರು ಮಂದಿ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು "ಇದು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಬಾರದಾಗಿತ್ತು" ಎಂದರೆ ನನಗಾದರೂ ಒಂದುನಲ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರು ಏಕೆ ಇಷ್ಟುಮಂದಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತೆಗಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬಿನಿಸುತ್ತದೆ. "ದೇವರೇ ಅನ್ಯಾಯವೋ ನುನ್ಯಾಯವೋ ನಿನ್ನಾಯವನು ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ" ಎಂದು ಕನಕದಾಸರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದನ್ನೇ ನಾನೂ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The House now rises and will meet tomorrow at 8-30 A.M.

The House adjourned at Twenty Minutes past Five of the Clock, to meet again at Thirty Minutes past Eight of the Clock on Saturday, the 23rd March, 1957.

WD 2286—GPB—900—24-5-57

Karnataka State Archives,
(Departmental Library)
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರ
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಪುಸ್ತಿ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No.....4731
ದಿನಾಂಕ Date.....

473 Karnataka State Archives
(Departmental Library)
ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರ
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No
ದಿನಾಂಕ Date

The House met in the Assembly Hall, Vidhana Soudha, Bangalore, at Twelve of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI S. R. KANTHI, B.A., LL.B.) in the Chair.

QUESTIONS AND ANSWERS

Population of Scheduled Tribes in the State and their Welfare.

Q.—229. **Sri G. SUBBAYA** (Srimangala Nad).—

Will the Government be pleased to state: —

(*a*) the total population of Scheduled Tribes in the State; (Districtwar figures to be furnished):

(*b*) the number of students belonging to Scheduled Tribes that are going to school in each district;

(*c*) whether there is any special committee to advise the Government on the welfare of Scheduled Tribes in the State;

(*d*) if so, the strength of the Committee and who are the members?

A.—**Sri R. CHENNIGARAMIAH** (Minister for Local Self-Government).—

(*a*) Total tribal population is 77,242. A statement giving the Districtwise population is appended.

(*b*) A statement giving the requisite information in respect of the old Mysore State area is appended. Information in respect of integrated areas is not readily available.

(*c*) There is no Special Committee for the Welfare of Scheduled Tribes alone. However, there was a Central Depressed Class Policy Committee at the State level for the old Mysore State which also attend to the amelioration work of Scheduled Tribes. Besides there are committees at the District and Taluk levels to review the work done in this behalf. There were similar committees in ex-Bombay, Coorg and Madras States but not in Hyderabad State which has no tribal population. The question of reconstituting the Depressed Class Policy Committee in view of the Reorganisation of Mysore State is under consideration.

(*d*) A list giving the requisite information is appended below:

Scheduled Tribes Population in the State.

	Old Mysore State			*Integrated Areas*		
1	Bangalore Corporation	...	121	Dharwar	...	237
2	Bangalore	...	2,361	North Kanara	...	1,920
3	K.G.F. City	...	6	Belgaum	...	33,165
4	Kolar	...	154	Bijapur	...	...
5	Tumkur	...	127	Raichur	...	...
6	Mysore City	...	249	Gulbarga	...	...
7	Mysore	...	4,718	Bidar	...	...
8	Mandya	...	90	Coorg	...	21,084
9	Chitaldrug	...	7	South Kanara	...	3,119
10	Hassan	...	519	Kollegal	...	1,996
11	Chikmagalur	...	3,949			
12	Shimoga	...	3,009	Total	...	61,521
13	Bellary	...	411			
	Total	...	15,721			

(SRI R. CHENNIGARAMIAH.)

Statement showing the number of Students belonging to Scheduled tribes that are going to Schools during 1955-56 (Ex-Mysore Area).

	High Schools	Middle Schools	Junior Basic Schools	Primary Schools	Training Institutions	Total
Bangalore Corporation	17	67	...	318	3	405
Bangalore District ...	25	72	12	327	...	436
Bellary ...	7	108	...	252	4	371
Chikmagalur ...	1	16	10	95	...	122
Chitaldurg ...	...	...	...	...	...	...
Hassan ...	...	1	...	28	...	29
Kolar ...	...	27	4	76	...	107
Mandya ...	5	7	...	20	...	32
Mysore ...	...	4	...	184	...	188
Shimoga ...	6	50	5	45	...	106
Tumkur ...	35	122	...	43	...	200
Grand Total ...	96	474	31	1,388	7	1,996

Central Depressed Class Policy Committee, Old Mysore State.

1. The Chief Minister (*Chairman*).
2. Minister for Public Health and Local Self-Government (*Deputy Chairman*).
3. Revenue Commissioner in Mysore.
4. Director of Public Instruction.
5. Commissioner for Local Self-Government.

Non-Officials.

Sriyuts:—

1. B. T. Kemparaj, Vayalikaval, Yeswantpur Post.
2. K. Prabhakar, Honnasandra, Nelamangala Taluk.
3. M. Madiah, Nerale, Nanjangud Taluk.
4. B. Rachiah, Alur, Chamarajanagar Taluk.
5. H. M. Gangadhariah, Gollahalli, Tumkur Taluk.
6. C. T. Hanumanthiah, Sarvadhikari, Kodihalli Mutt, Kodihalli, Hariyur Taluk.
7. D. Govindass, Dammanigala, Sravanabelagola Post, Channarayapatna Taluk.
8. M. Venkatesh, Malavalli.
9. G. Duggappa, Sirigere, Chitaldrug Taluk.
10. M. Chikkalingiah, A.K. No. 1 Street, Malavally.
11. D. Ganga Naik, Landlord, Kariganur Post, Channagiri Taluk.
12. L. H. Thimma Bovi, Lakkavally, Tarikere Taluk.
13. Priyavratha, Harijan Sevak Sangh, Gurukulasrama, Kengeri, Bangalore South Taluk.
14. President, Mysore State Harijan Sevak Sangh, Bangalore.

Tribes Advisory Council—Ex-Bombay State.

1. Minister-in-Charge of the Backward Class Department (Ex-Officio *Chairman*).
2. Deputy Minister of Backward Class Department (Ex-Officio *Vice-Chairman*).
3. Director of Backward Class Welfare (*Ex-Officio* Member and Secretary of Council).

Fifteen members to be elected by the Assembly from amongst the elected representatives of the Scheduled Tribes in the Assembly.

Two others to be nominated by the Governor.

Welfare Board of Scheduled Tribes—Coorg District.

Sriyuts.—

1. K. Mallappa, B.A., B.L., Ex-Minister (*Chairman*).
2. P. K. Channaiah, M.L.A., *Vice-Chairman.*
3. The Development Commissioner, Coorg, *Member.*
4. The Agricultural Officer, Coorg Do
5. The Deputy Registrar of Co-operative Societies, *Member.*
6. K. C. Karumbaiah, Ex-M.P. Do
7. P. Lakkaiah, M.L.A. Do
8. P. Y. Belli, M.L.A. Do
9. G. Subbiah M.L.A. Do
10. B. Kala, M.L.A. Do
11. H. Nanja, M.L.A, Do
12. The Assistant Development Commissioner, Coorg Do

Harijan Welfare Committee—South Kanara District.

1. Collector (President).
2. District Educational Officer, South Kanara, *Ex-Officio* Member.
3. District Health Officer, South Kanara Do do
4. Dy. Registrar of Co-operative Scoieties, Mangalore South, *Ex-Officio* Member.
5. Do do Mangalore North *Ex-Officio* Member.
6. The President, District Board, South Kanara, Member.
7. The Assistant Women's Welfare Officer, Do do
8. Assistant Director of Industries and Commerce, Mangalore *Ex-Officio* Member.
9. District Employment Officer, South Kanara Member.
10. District Superintendent of Police do
11. Project Executive Officer do
12. Revenue Divisional Officer, Puttur do
13. Revenue Divisional Officer, Kundapur do

1. Dr. U. P. Mallya, L.M. & S. *Non-Official* Member.
2. President, District Harijan Sevak Sangh, Mangalore Do do
3. Sri S. G. Salenna Do do
4. Sri U. Ramachandra, Udipi Do do
5. Sri K. Iswara, Mangalore Do do
6. Sri B. Subbanna Shetty, Byndoor Do do
7. Sri P. Kudupa, Puttur Village, Udipi Taluk. Do do

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನುಬ್ಬಯ್ಯ.—ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಯಾವ ವರ್ಷದ ಜನಮತ ಗಣತಿಯ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ?

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—The latest Census figures.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನುಬ್ಬಯ್ಯ.—'ಬ' ಭಾಗಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ "Information in respect of integrated areas is not readily available" ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕಾದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತೇವೆ.

Report of the Committee appointed to enquire into the Malnad Development Scheme.

Q.—272. S. S. KOLKEBAIL (Brahmavar).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether they had received any report of the committee constituted by the Central Government to enquire into the Malnad Development Scheme;

(*b*) if so, whether they will place a copy of the report on the Table of the House;

(*c*) whether and if so, the steps taken to implement the recommendations of the said committee either partially or fully;

(*d*) if not, why?

A.—Sri H. S. RUDRAPPA (Minister for Agriculture).—

(*a*) A copy of an interim report of the committee was received by Government.

(*b*) The report is confidential. It cannot therefore be placed on the Table of the House.

(*c*) The Government of India have not yet taken a decision on the recommendations made by the committee and no steps have yet been taken to implement the recommendations.

(*d*) *Vide* answer to (*c*).

Sri S. S. KOLKEBAIL.—In answer to (*b*), it is stated that the report is confidential. May I know whether at least the Minister has seen it?

Sri H. S. RUDRAPPA.—I have seen it, Sir.

Mr. SPEAKER.—It is confidential only to you and to me; not to the Treasury Benches.

Sri S. S. KOLKEBAIL.—At least can we get a paraphrase of that report?

Sri H. S. RUDRAPPA.—Sir, the main recommendation of that committee was to constitute a Malnad Development Board and a Malnad Development Fund. The total amount of expenditure that had to be incurred according to the interim report was four crores. The Government of India, Agriculture and Food Ministry made a recommendation to this effect and the other Ministries who had to share the expenditure, did not support this recommendation for paucity of funds. Therefore, the scheme was given up.

Sri B. N. BORANNA GOWDA.—Do Government mean implementing the Improvement Scheme in future?

Sri H. S. RUDRAPPA.—What happened formerly is this, Sir. The malnad area was distributed among so many States. All the States did not contribute or make a joint effort to pool their resources and have a joint scheme. Now, most of the area has come under the administration of the Mysore Government. We will try to have an all round development scheme for this area and take up the work.

Sri B. N. BORANNA GOWDA.—At least will the Mysore Government allot some money for the improvement of Malnad area?

Sri H. S. RUDRAPPA.—Mysore Government spent more than a crore of rupees for the improvement of malnad area, for improvement of communications, improvement of health and also for starting some industries and so on.

Sri B. N. BORANNA GOWDA.—Sir, is this amount not considered to be too meagre for the development of malnad?

Sri H. S. RUDRAPPA.—Apart from other developmental works that have been taken up by the Government, this is a special amount spent for these purposes.

Sri G. A. THIMMAPPA GOWDA.—Is that report not available for the public?

Sri H. S. RUDRAPPA.—No. It was an interim report and it could not be published. It was meant for the various States to furnish their opinion on the interim report published by that Committee.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ಈ ಇಂಟೆರಿಂ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದದ್ದು ಯಾವಾಗ?

Sri H. S. RUDRAPPA.—It was received in 1950.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—1950ರಲ್ಲಿ ಇಂಟೆರಿಂ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತಯಾರುಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ತಗಲಬಹುದಾದ ವೆಚ್ಚವನ್ನೂ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದಾರೆಯೇ ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಪ್ರಾಂತ ಸರಕಾರದವರು ಸದರಿ ಖರ್ಚನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲವೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವನ್ನು ಮೊತ್ತವೆಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತ ಸರಕಾರಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಬೇರೆ ಸರಕಾರಗಳವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ಆ ಖರ್ಚನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರೋ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. In fact, the Mysore Government themselves had constituted before 1948 a committee for the improvement of Malnad areas.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ಮಲೆನಾಡನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದು ಮಲೆನಾಡಿನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು exploit ಮಾಡುವುದು ಈಗಲಾದರೂ ತುರ್ತು ವಿಚಾರವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಮಲೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಮಿಟಿಯವರ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಈ ವಿಷಯ ಸರಕಾರದವರ ತೀವ್ರ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿದೆ.

Sri A. V. NARASIMHA REDDY.—Have they finally submitted the report regarding development of Malnad?

Sri H. S. RUDRAPPA.—I said, only an interim report was submitted. That report was sent to the various State Governments for their approval. Several Governments did not send their approval. Therefore, it was given up. Also, the other Ministries in the Central Government did not agree to give their quota of contribution.

Sri S. S. KOLKEBAIL.—May I know from the Hon'ble Minister whether this Government has bestowed any thought whatsoever on the interim report that the Government has received?

Sri H. S. RUDRAPPA.—Certainly. The former Mysore Government gave a careful consideration to that report and have implemented some of the schemes.

Sri S. S. KOLKEBAIL.—Had this Government received any money from the Central Government is respect of that report?

*Sri S. NIJALINGAPPA.—That interim report was not a satisfactory report because it contemplated very little help. Therefore we were not very serious in pressing the Central Government for money. We have been pressing for the entire Malnad to be considered in its entirety in view of the fact that practically the entire malnad area is under the new State. We have submitted to the Planning Commission what has to be done. Though no separate department has been considered for Malnad, but all the major works are included in the Second Five-Year Plan. Therefore my friends need not harp upon the interim report.

Sri A. V. NARASIMHA REDDY.—Are the Government satisfied with the schemes that are contemplated for the development of Malnad area under the new set up?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Development of a country is never a matter of satisfaction because we have always been dissatisfied with the developments. But so far as the present plans are concerned, we are satisfied with the pace of progress.

Sri A. V. NARASIMHA REDDY.—Was there at any time any committee constituted to draw up schemes for the development of malnad areas?

Sri S. NIJALINGAPPA.—There were several conferences held which I had the opportunity of attending not once but several times.

Sri A. V. NARASIMHA REDDY.—Are they of the opinion that no separate committee is required for that purpose?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is a matter of opinion, Sir. Anyway I may have to consider the planning for the entire area.

*Asterisk indicates that the remarks or speeches have not been revised by the Member concerned.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ನಾಗಪ್ಪಶೆಟ್ಟಿ.—ತಾವು ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿದ್ದೀವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಹೊನ್ನೆಮರಡು, ಲಕ್ಕವಳ್ಳಿ ಇವೆರಡು ಮಾತ್ರ ಸೇರಿವೆ. ಇನ್ನಾವುದೂ ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ವರ ಗಮನದಲ್ಲಿದೆಯೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದು.

Sri Kadidal MANJAPPA.—A sum of one crore of rupees was allotted in the First Five-Year Plan for the development of Malnad. We have spent nearly a crore of rupees for improving the communications in Malnad and for starting health units.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅದಕ್ಕೆ ತ್ರಿಗುಣವಾಗಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ತ್ರಿಗುಣವಾಗಿ ಅಲ್ಲ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಈ ವರದಿ ಕಾರ್ಫಿಡೆಷಿಯಲ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಫಿಡೆಷಿಯಲ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಮಲೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಎರಡನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. When compared to the work and the amount allotted to other maidan places, it is less ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is a matter of opinion, Sir.

Sri G. SIVAPPA.—As against malnad area, there are famine areas or scarcity areas, What have you thought of those areas ? (*No answer*).

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ—ಇಂಟರಿಮ್ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಸನ-ಮಂಗಳೂರು ರೈಲ್ವೆ ರಸ್ತೆ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಮಲೆನಾಡಿಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಶಿಫಾರಸುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲವೇ ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I am not aware of any such report.

Sri H. S. RUDRAPPA.—The interim report does not contain that recommendation. The report of the committee constituted by the Mysore Government made that recommendation, but not this Committee.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡ:—ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ ಮತ್ತು ಹೆಲ್ತ್ ಯೂನಿಟ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಈ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

Sri Kadidal MANJAPPA.—We want notice, Sir.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಚ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡ.—ಈ ಹಣ ಒದಗಿಸಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಎಂದರೆ 2½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೇಸಾರಿ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri K. MANJIAH SETTY.—May I know whether the Chief Minister will implement all the resolutions passed by the conferences for the development of Malnad area ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I will try to implement them as far as possible.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಮಲೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯೋಣವೇ ?

Sri H. S. RUDRAPPA.—It is not correct, Sir. We have taken more interest than the Hon'ble Member can expect.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಹಾಗಾದರೆ ಈಗ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ತರದೂದು ನಡೆಸಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಆಗಲೇ ತಿಳಿಸಿದ ಹಾಗೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ ಸಮಿತಿಯ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ತಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅನೇಕ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಇತರ ಇಲಾಖೆಯವರು ಅದರೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸದೇ ಹೋದುದರಿಂದ ಆ ವರದಿ ಪೂರ್ತಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಇದು ಅತಿ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಯಾವ ರೀತಿ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮಲೆನಾಡು ವಾಸಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ವಾಸಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿ ಅನೇಕ ಸೌಕರ್ಯವುಂಟಾಗಿ ಮಲೆನಾಡಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಜನ ಹೋಗಿ ಇರುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ.

Sri. K MALLAPPA.—Different areas of malnad have different plans; now they are brought into one administration, will there be an integrated and co-ordinated plan ?

Mr. SPEAKER.—It has been replied. The Chief Minister said that fortunately all the areas had come under one unit.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಆರ್. ನಾಯ್ಡು.—ಈಗ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಏನು ಕಷ್ಟ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಕಷ್ಟ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಕಷ್ಟವಿದೆ ಎಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಆರ್. ನಾಯ್ಡು.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವಂಥ ಜನಗಳಿಗೆ ಏನು ಕಷ್ಟ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಅವರ ಕಷ್ಟ ತಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಒಂದ ತಿಂಗಳು ತಾವು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು ಆಗ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ನಾಗಪ್ಪಶೆಟ್ಟಿ.—ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ರವಾನೆ ಆಗತಕ್ಕ ವಸ್ತುಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತಾ ಇವೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಮರ ಗಮನದಲ್ಲಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ನಾಗಪ್ಪಶೆಟ್ಟಿ.—ದೇಶದ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಗದ ಹಣ ಅಲ್ಲಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನದಲ್ಲಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ನೋಟೀಸ್.

Rural Industrial Co-operative Societies working in Malur Taluk.

Q.—303. Sri H. C. LINGA REDDY (Malur).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) the number and names of R. I. C. S. working in Malur Taluk under the Visvesvaraya Scheme of Rural Industrialisation ;

(*b*) the amounts made available in the form of loans to the applicants and the purposes for which the same are advanced ;

(*c*) the applications for loans pending as yet ?

A.—Sri JAGANNATH RAO CHANDRIKI (Minister for Excise, Rural Industries and Labour).—

(*a*) Four Societies in Malur Taluk—

(1) Malur Kasaba Hobli R.I.C.S.
(2) Lakkur Hobli R.I.C.S.
(3) Tekal Hobli R.I.C.S.
(4) Masthi Hobli R.I.C.S.

(*b*) A statement of loans issued Societywise and Industry-wise is appended below.

(*c*) (1) Kasaba Hobli R.I.C.S. 13 cases
(2) Lakkur Hobli R.I.C.S. 7 ,,
(3) Tekal Hobli R.I.C.S. 5 ,,
(4) Masthi Hobli R.I.C.S. 3 ,,

Total ... 28

Statement showing the loans issued from the Mysore Central Co-operative Rural Industrial Financing Bank, Limited, for several Rural Industries through the Hobli Rural Industrial Co-operative Societies in Malur Taluk, from inception to end of December 1956.

Sl. No.	Name of the Industry	Malur Kasaba		Lakkur		Tekal		Masthi		Total	
		No. of cases	Amount in Rs.	No. of cases	Amount in Rs.	No. of cases	Amount in Rs.	No. of cases	Amount in Rs.	No. of cases	Amount in Rs.
1	Vegetable and Fruit Cultivation (including installation of I.P. Sets) ...	20	21,500	13	10,300	5	3,000	3	1,600	41	36,400
2	Dairy Farming ...	11	5,070	5	3,900	...	...	...	...	16	8,970
3	Sheep Rearing ...	3	1,300	9	7,400	5	2,500	1	400	18	11,600
4	Sericulture ...	8	6,300	...	...	7	3,950	...	...	15	10,250
5	Jaggery Making ...	...	...	...	...	1	1,000	...	...	1	1,000
6	Tailoring ...	...	...	...	...	1	200	1	200	2	400
7	Poultry Farming ...	...	...	1	1,000	...	...	...	...	1	1,000
8	Carpentry and Smithy ...	3	700	...	...	1	300	1	300	5	1,300
9	Oil Ghana ...	...	...	1	100	...	...	...	...	1	100
10	Weaving ...	...	...	1	300	1	300	...	...	2	600
11	Printing Press ...	1	1,000	...	..	1	...	...	...	1	1,000
12	Beedi Factory ...	1	500	...	...	...	...	...	...	1	500
13	Sculptry Works ...	1	100	...	...	...	...	...	...	1	100
	Total ...	48	36,470	30	23,000	21	11,250	6	2,500	105	73,220

Sri H. C. LINGA REDDY.—Are the Government aware that of late for want of finance no loans are issued in the several R.I.C.S. Societies of the Taluk?

*Sri JAGANNATH RAO CHANDRIKI.—Yes, it has been brought to the notice of Government.

Sri H. C. LINGA REDDY.—May I know the remedy the Government is contemplating to issue the loans?

Sri JAGANNATH RAO CHANDRIKI.—The question was about lack of finance. There were some difficulties. We have approached the Reserve Bank of India for finance; it has promised to give Rs. 2,50,00,000. There was some hitch between the Co-operation Department and the Rural Industrialisation Department. That has been solved now. I believe in the near future, loans will be disposed of.

Construction of a Dam at Harobele.

Q.—313. Sri S. KARIAPPA (Virupakshipura).—

Will the Government be pleased to state:—

when the construction of a dam across the river Arkavathi at Harobele will be taken up?

A.—H. K. VEERANNA GOWDH (Minister for Public Works).—

Approval of the Planning Commission, Government of India, to the Project is awaited.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಈ ಹಾರೋಬೆಳೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಎಷ್ಟು ದಿವಸದಿಂದ ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ?

*ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಬಹಳ ದಿವಸದಿಂದ ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇರುವಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಎರಡನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಇಷ್ಟನ್ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬ ಸಮಾಚಾರ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ತರಿ ಆಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—5,118 ಎಕರೆ ತರಿ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಈಗ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಡಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಾಗುವ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಬೇಗ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ ನಮ್ಮ ಮತಿ ದೊರೆಯಬೇಕು, ದೊರೆತಕೂಡಲೆ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮತಿ ಪಡೆಯಲು ಕಳುಹಿಸಿ ಎಷ್ಟು ದಿವಸವಾಯಿತು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ದ್ವಿತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿತ್ತು. ಕಳುಹಿಸಿದ ತಾರೀಖು ತಿಳಿಯದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಇಷ್ಟು ತಿಂಗಳಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದಲ್ಲವೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಆ ಸಮಾಚಾರ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ ಅವರನ್ನು ತಗಾದೆಮಾಡಿ ಬೇಗ ಈ ಕಾರ್ಯ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಬೇಕಾದರೆ ಮಾಡೋಣ. ಅದು ತಾನಾಗಿಯೇ ಬರುವುದರಿಂದ ತಗಾದೆ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

Water Supply Scheme at Harohalli.

Q.—315. Sri S. KARIAPPA (Virupakshipura).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) whether there is any proposal to take up water supply scheme at Harohalli, Kanakapura Taluk;

(b) if so, the stage at which it stands at present?

A.—Sri R. CHENNIGARAMIAH (Minister for Local Self-Government).—

(a) Yes.

(b) The approval of the Government of India is awaited.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಈ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಾಗಿ ಎಷ್ಟು ದಿವಸವಾಯಿತು?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ತಾರೀಖು ತಿಳಿಯದು, ಬೇಕಾದರೆ ವಿಚಾರಿಸಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಇದು ನಮ್ಮಾರು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಇರಬಹುದು, ಎರಡನೆಯ ಬ್ಯಾಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ನಿಧಾನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರು ಯಾರೆಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎರಡನೆಯ ಬ್ಯಾಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿದೆ, ಬೇಗ ಬರುತ್ತದೆ.

Sri A. V. NARASIMHA REDDY.—What is the estimate of this scheme ?

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—Rs. 85,200.

Sri A. V. NARASIMHA REDDY.—When was it sent for the approval of the Government of India ?

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—On 23rd February 1956.

Sri A. V. NARASIMHA REDDY.—Will this Government remind the Government of India to expedite disposal of the scheme ?

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—I do not think it is necessary. It will be sanctioned in the usual course.

Sri A. V. NARASIMHA REDDY.—The proposal was referred to the Central Government in February 1956. It is now twelve months old. Does not this Government think that a long time has elapsed and the Central Government should be reminded of this ?

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—We will try.

Measures to be adopted to check the spreading of Leprosy in Kanakapura Taluk.

Q.—318. Sri S. KARIAPPA (Virupakshipura).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether they have collected statistics of lepers in Kanakapura Taluk ;

(*b*) if so, the places in which the disease is prevailing ;

(*c*) the steps taken to check its spread ?

A.—Sri A. B. SHETTY (Minister for Health).—

(*a*) Yes.

(*b*) Three places, *viz.*, (1) Sathnur—7 cases, (2) Honaganahalli—5 cases and (3) Boohalli—3 cases.

(*c*) Avlosulphone tablets are being distributed to the patients suffering from leprosy through the Assistant Medical Officer of Health, Sathnur.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಕುಷ್ಠರೋಗಿಗಳು ಸಾತನೂರು, ಹೊನಗನಹಳ್ಳಿ, ಬೂಹಳ್ಳಿ—ಈ ಮೂರು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮೂರು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ.—ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಈ ಮೂರು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಹಾಗಾದರೆ ಇತರ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ.—ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಈಗ ಇದೇ ಹೊನಗನಹಳ್ಳಿ ಪಕ್ಕದ ಹರಿಹರದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಜನ ರೋಗಿಗಳಿರುವುದನ್ನು ಏಕೆ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ.—ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಬೇಕಾದ ಔಷಧೋಪಚಾರ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಹಾಗೆಯೇ ಕೊಯಮತ್ತೂರು ಮತ್ತು ಸೇಲಂ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಈ ರೋಗ ಹರಡುತ್ತಾ ಇದೆಯೆಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿರಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ.—ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಕುಷ್ಠರೋಗ ಕೊಯಮತ್ತೂರು, ಸೇಲಂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ರೋಗಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇಕಡೆ ಸೆಗ್ರಿಗೇಟ್‌ಮಾಡಿ ನರಿಯಾದ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹಿಂದೆ ಕೇಳಿಲ್ಲವೆ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ.—ಹೆಲ್ತ್ ಯೂನಿಟ್ಟಿನವರು ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಪೆನ್ಸರಿ ಡಾಕ್ಟರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕೇಸುಗಳಿವೆಯೆಂದ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿದಕೂಡಲೆ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Sri M. PALANIYAPPAN.—Are the diseases mentioned, contagious or not?

Sri A. B. SHETTY.—Some are infectious, some are non-infectious.

Sri M. PALANIYAPPAN.—May I know the number of cases that were infectious according to the report received and the number that were noninfectious ?

Sri A. B. SHETTY.—All the cases are being given the treatment necessary.

Sri M. PALANIYAPPAN.—May I know if the officer who has given these statistics is from the Health Department ?

Sri A. B. SHETTY.—The officers in charge of health units as well as those in charge of dispensaries gave this statement.

Sri M. PALANIYAPPAN.—Is the Assistant Medical Officer a qualified man to find out whether it is infectious or not ?

Sri A. B. SHETTY.—It is possible for a trained person to find out whether the disease is infectious or non-infectious. Some of the people have been given training in this leprosy work.

Sri M. PALANIYAPPAN.—What is the action taken by Government to see that these infectious diseases do not spread ?

Sri A. B. SHETTY.—They are removed to the Leprosorium at Bangalore or advised to be kept in isolation at the patient's home.

Sri M. PALANIYAPPAN.—How many cases were removed to hospitals in Bangalore ?

Sri A. B. SHETTY.—One or two cases have been removed to Bangalore.

Sri H. S. METGUD.—What are the results derived from distributing the tablets ?

Sri A. B. SHETTY.—If Avlosulphone treatment is given regularly, it does have very good effect. The clinical signs disappear and in course of time the patient becomes negative.

Sri H. S. METGUD.—May I know whether the disease has ceased to spread in that area after the distribution of the tablets ?

Sri A. B. SHETTY.—They are having good effect.

Sri M. PALANIYAPPAN.—What is the arrangement made by Government to find out whether certain diseases are contagious or not ?

Sri A. B. SHETTY.—From bacterial investigation, they find out whether it is infectious or not.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಈ ಖಾಯಿಲೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದರಿಂದ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೆಗ್ರೆಗೇಟ್ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ.—ಈಗ ಅಂಥ ಪ್ರಪೋಸಲ್ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಹಾಗಾದರೆ ರೋಗಿಗಳಿರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೇ ಹೋಗಿ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೆ ?

Sri A. B. SHETTY.—Leprosy is not so very infectious as people think. It requires close and prolonged contact, and susceptibility is mostly in the case of children. There is an unnecessary fear among the people about the infectious nature of leprosy.

12-30 P.M.

Hardships and inconveniences to pupils as a result of long term varation.

Q.—335. Sri A. S. SIDDAPPA (Magadi).—

Will the Government be pleased to state :—

whether they are aware of the hardships and inconveniences caused to the students in respect of their education resulting from the present policy of Government of declaring long term vacation for girls and boys students and for the tutors ?

A.—Sri Kadidal MANJAPPA (Minister for Education).—

Government have not received any complaints of hardships and inconveniences caused to students in this behalf.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಇಷ್ಟು ದೀರ್ಘವಾದ ರಜೆಯನ್ನು ಎಂದಿನಿಂದ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಈ ವರ್ಷ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ರಜೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಇಷ್ಟು ದೀರ್ಘ ರಜೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಪುನರ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ರಜೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದವರಿಗೆ ಇಂಥ ಅನುಭವ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಆರ್. ನಾಯ್ಕ.—ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಕಲಸಿದಂತಹ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾನವು ಇಷ್ಟು ದೀರ್ಘ ರಜೆ ಇರುವದರಿಂದ ಮರೆತುಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ರಜೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಅವರ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಸಿಕ್ಕಿಯೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

Sri C. S. HULKOTI.—May I know the reason for this long vacation ?

Sri Kadidal MANJAPPA.—The reason is, after the formation of the new State we have to bring about uniformity in the matter of vacation and commencement of the schools.

Sri C. S. HULKOTI.—May I know the extent of vacation?

Sri Kadidal MANJAPPA.—Three and half months in the case of Primary Schools and 4½ months in the case of High Schools.

Sri M. PALANIYAPPAN.—Has it come to the notice of the Government that there are certain private institutions in Bangalore which are working even during this period?

Sri Kadidal MANJAPPA.—I am not aware.

Sri M. PALANIYAPPAN.—Are they not following the instructions of the Government in the matter of granting vacations?

Sri Kadidal MANJAPPA.—They are bound by certain instructions.

Sri M. PALANIYAPPAN.—What is the action the Government propose to take if certain institutions work during the vacations?

Sri Kadidal MANJAPPA.—If specific instances are brought to the notice of the authorities they will take suitable action.

Sri C. S. HULKOTI.—May I know the cause for such long vacation?

Sri Kadidal MANJAPPA.—Here in Mysore the term commences from the month of January. In other areas in the new State term commences from May. So to bring uniformity we had to grant long vacation.

Increasing the strength of the Mysore Public Service Commission.

Q.—339. **Sri S. SIDDAPPA** (Magadi):—

Will the Government be pleased to state:—

(*a*) whether they intend increasing the present strength of the Mysore Public Service Commission in view of the formation of New Mysore State;

(*b*) if so, the necessary steps already taken in this regard?

A.—**Sri S. NIJALINGAPPA** (Chief Minister).—

(*a*) No such proposal is under consideration.

(*b*) Does not arise.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ನಮ್ಮ ಒಬ್ಬರು ಈ ಕಮಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆ?

*ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ನರಿಯಾದ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ದೂರುಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಆದರೆ ಅವು ನ್ಯಾಯವಾದದ್ದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ನ್ಯಾಯವಾದದ್ದಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನ್ಯಾಯವಾದದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ.

Sri C. S. HULKOTI.—May I know the present strength of the Public Service Commission?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Three Members.

Sri M. PALANIYAPPAN.—Has it come to the notice of the Government that after the formation of Karnataka the work of the Public Service Commission has increased?

Sri S. NIJALINGAPPA.—It must necessariy increase.

Sri M. PALANIYAPPAN.—Has it come to the notice of the Government that there is a lot of delay on account of increased work in the Public Service Commission?

Sri S. NIJALINGAPPA.—No.

Sri M. PALANIYAPPAN.—Has it come to the notice of the Government that there is no proper representation for the backward and minor communities in the P.S.C. and they are being ignored?

Sri S. NIJALINGAPPA.—The complaint is not correct.

Sri M. PALANIYAPPAN.—Has it come to the notice of the Government that there is an ever increasing demand from the public that there should be a minor community representative in the P.S.C.?

Sri S. NIJALINGAPPA.—The minor community is very well and ably represented.

Sri P. H. GUNJAL.—May I know whether they are aware that there were only three members in the old Bombay State which had a population of three crores?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Yes, Sir.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಮೆಜಾರಿಟಿ ಪಕ್ಷವಾದ ಒಕ್ಕಲಿಗ ಲಿಂಗಾಯಿತರ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮೈನಾರಿಟಿ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈ ಅಪಾದನೆ ತಪ್ಪು.

Sri B. VAIKUNTA BALIGA.—May I know what is conveyed by 'minor community'?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I cannot answer that question. I have not understood what the Hon'ble Member means by 'minor community'.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಆರ್. ನಾಯ್ಡು.—ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಅವರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಬೇರೆ ರೀತಿಯದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ಸ್ಪೀಕರ್ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನೇಮಿಸುವಿರಾ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ತಮ್ಮ ಸೂಚನೆಯಾಗಿದೆ.

Grant of a Middle School to Arsikere Village, Pavagada Taluk.

Q.—442. Sri C. T. HANUMANTHAIYA (Pavagada—Scheduled Castes).—

Will the Government be pleased to state:—

(*a*) when the representation from the residents of Arsikere village, Nidagal Hobli, Pavagada Taluk, requesting for the sanction of a middle school to their village was received;

(*b*) the reason for not sanctioning the same so far?

A.—Sri Kadidal MANJAPPA (Minister for Education).—

(*a*) No representation has been received.

(*b*) Does not arise in view of the reply to (*a*) above.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಟಿ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ.—ಅರಸೀಕೆರೆಯ ನಾಗರಿಕರು 1950ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ!

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನೋಟೀಸ್ ಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಟಿ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ.—ಈಗಲಾದರೂ ಮನವಿಯೊಂದನ್ನು ಪುನಃ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಮನವಿ ಬಂದರೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Accounts of the assets and liabilities of the integrated areas.

Q.—259. Sri S. S. KOLKEBAIL (Brahmavar).—

Will the Government be pleased to state:—

(*a*) whether they have received the correct accounts of the Assets and Liabilities from the respective Governments of Madras, Bombay, Hyderabad and Coorg as on 31st October 1956, with reference to the integrated areas;

(*b*) whether any officer or representative of the old Mysore Government has been deputed to scrutinise the same;

(*c*) if so, whether a full report about these facts and the actions taken to obtain full dues both regarding movable and immovable properties will be placed on the Table of the House;

(*d*) if not, whether they pursue the question?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(*a*) No.

(*b*) No.

(*c*) Dose not arise.

(*d*) There is no question of any one State rendering accounts of assets and liabilities to any other State. Assets and liabilities are being apportioned in accordance with the provisions of Parts VII to IX of the States Reorganisation Act.

Sri S. S. KOLKEBAIL.—Arising out of answer to answers (*a*), (*b*) and (*c*), does the Government mean to say that they have accepted whatever has been given by the Madras, Bombay and Hyderabad States?

*Sri S. NIJALINGAPPA.—These matters are still under consideration and final figures have to be arrived at.

Sri S. S. KOLKEBAIL.—Will the Government send an officer of the State and scrutinise the accounts especially, because it is a question of partition and getting the assets and liabilities of a State? Will the Government depute an officer to scrutinise before figures are decided upon?

Sri S. NIJALINGAPPA.—No such officer can be sent, Sir. It is not possible, neither is it desirable.

Sri S. S. KOLKEBAIL.—What is the basis of dividing the assets and liabilities between the States ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—The representatives of the various Governments consider these matters and come to final decisions.

Sri M. PALANIYAPPAN.—Sir, is it a fact that the movable properties that should have legitimately come to this State from the integrating areas, have been purposely removed just before integration ?

Mr. SPEAKER.—Not all the movable property comes here. The question of movable properties attached to certain schemes does not come here. The Hon'ble Member may read the States Reorganisation Act. That Act is clear on this point. So far as movable assets are concerned, assets which have been properties attached to certain schemes, do not come here.

Sri M. PALANIYAPPAN.—There are certain properties which ought to have legitimately come to our Government, have not been given, Sir ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—I am not aware of any such thing, Sir. But I am aware some complaints are made.

Sri M. PALANIYAPPAN.—Have the Government taken action against these complaints ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—They are being examined.

Sri M. PALANIYAPPAN.—Do the Government propose to appoint a committee to find out the truth of these complaints, Sir ?

Sri S. NIJALINGAPPA.—There is no necessity for it, Sir.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ನಾಗಪ್ಪಶೆಟ್ಟಿ.—ಈ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಸೇರಿರತಕ್ಕ ಸಾಲದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವರು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ನಾಗಪ್ಪಶೆಟ್ಟಿ.—ಎಸ್. ಆರ್. ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಯಾ ದೇಶ ಗಳಿಗೆ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ವಿಲೇವಾರಿಯಲ್ಲ ಅಡ್ಜೆಸ್ಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದೆ.

Mr. SPEAKER.—The question time is over.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(But not taken up)

Taking over the Ajjampur Khadi Centre.

Q.—77 Sri T. C. SHANTAPPA (Tarikere).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) the reasons for delay in taking over the Ajjampur Khadi Centre under their control ;

(*b*) whether it is a fact that they had, during the last session, assured the take over of the Ajjampur Khadi Centre, soon after the passage of Khadi and Village Industries Bill ;

(*c*) whether they would consider to take over the Centre at least now ?

A.—Sri JAGANNATH RAO CHANDRIKI (Minister for Excise, Rural Industries and Labour).—

(*a*) Government do not propose to take over any Khadi Centres as this will be the function of the Khadi and Village Industries Board, Mysore.

(*b*) No.

(*c*) *Vide* reply to clause (*a*).

Maternity section of the Challakere L. F. Dispensary.

Q.—222. Sri V. MASIYAPPA (Hiriyur).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether the Maternity section of the Challakere L. F. Dispensary has been constructed by the Challakere Municipality ;

(*b*) how long since the work has been completed ;

(*c*) the action taken to open the Maternity section by sanctioning the Lady Doctor and other staff ?

A.—Sri A. B. SHETTY (Minister for Health).—

(*a*) Yes.

(*b*) Not yet completed in all respects.

(*c*) Orders of Government sanctioning the opening of the Combined Dispensary have been issued on 2nd February 1957, and a lady doctor posted.

N.E.S. Block to Chikmagalur Taluk.

Q.—371. Srimathi B. L. SUBBAMMA (Chikmagalur-Mudigere).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether they propose to sanction a N.E.S. Block for Chikmagalur Taluk this year;

(*b*) whether they can make an assurance to the above effect in public interest in view of the three hoblis of this taluk having the benefit of the above scheme ?

A.—Sri H. S. RUDRAPPA (Minister for Agriculture).—

(*a*) The question of delimitation of blocks to cover the entire area of the taluk where at present only parts of taluks are covered is under consideration of Government.

(*b*) Does not arise in view of answer to (*a*)

DEMANDS FOR GRANTS "ON ACCOUNT" FOR 1957-58.

(Debate continued.)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿಮಗೆ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಕಾಲ ಮಾತ್ರ ಸ್ಪೆಷಲ್ಲಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

*ಶ್ರೀಮತಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಸಿದ್ಧಮ್ಮ (ದಾವಣಗೆರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ತಾವು ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ಕಾಲವನ್ನು ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಈ ಬಜೆಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತನ್ನಾಡಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈ ಬಜೆಟ್ಟು ಡಿಮ್ಯಾಂಡನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಸಭೆಯು ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವಂಥ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ನಾವು ಹರಕೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹಾರೈಸಿದಂತಹ ನೂತನ ಕರ್ಣಾಟಕವಾದದ್ದು ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ. ಈ ಪ್ರಾಂತನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಬಾಪೂಜಿಯವರ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ಮತ್ತು ಭಗವಂತನ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂತು. ಈ ಮಹತ್ತರವಾದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ ನಿರ್ಮಾಣ ನಮಗೆ ದೊಡ್ಡ ಕನಸಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಈಗ ನನಸಾಯಿತು, ಅದನ್ನು ನಾವು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಸುದೈವವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇವೊತ್ತು ಈ ರೀತಿಯ ನನಸನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾ ಇರುವುದು ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ನಾನು ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದೆ ನಾವು ಏನು ಒಂದು ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆವೋ ಅಂತಹ ಒಂದು ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂದು ಅಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಯಾರುಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಿದೆ. ಭೂಗರ್ಭ ಸಂಪತ್ತು, ಖನಿಜಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಸಂಪದ್ಭರಿತವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಕರ್ನಾಡನಾಡನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮತ್ತು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಆಸೆಯಿಂದ ನಾನು ಇವೊತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಜನರಿದ್ದೆವು, ಈಗ ನಾವೆಲ್ಲ ಸುಮಾರು ಒಟ್ಟು ಎರಡು ಕೋಟಿ ಜನರಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ವಲ್ಪವೇನಲ್ಲ. ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಚನವಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಿಡದ ಮೂಲಕೆಯಿದ್ದಹಾಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಈ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಜನತೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತರಲು ಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಏನೊಂದೂ ಆಲಸ್ಯ ಮಾಡದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಸಾಹಸದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ದೇಶದ ಅಡಳಿತವನ್ನು ಸುಭದ್ರವಾದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ, ಸರಿಯಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮಗೆ ಈಗ ಏನು ತೋರುತ್ತದೆಂದರೆ, ನಾವೆಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ, ಅಭಾವ ದಿನೇದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಅನ್ನದ ಅಭಾವ, ಮನೆಯ ಅಭಾವ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬಡವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಯೋಗ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯವಸಾಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಇವೊತ್ತು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಿರುವ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಬರಿ ಗಂಡಸರಿಗೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ದ್ವಿತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಗೃಹಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಎಂದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡುವಂತಹ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿ ಈ ರೀತಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿಂದ ಹೊಸದಾಗಿ ಪದವೀಧರರಾಗಿ ಬಂದ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಈ ರೀತಿಯಾದ ಎಷ್ಟೋ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು

(ಶ್ರೀಮತಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಸಿದ್ದಮ್ಮ)

ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ಲಾನುಗಳು ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕಾದ ವಿಷಯ. ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳಾಗಿವೆ. ನಮಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಾಗಿದೆ, ಸೂಳೆಕೆರೆ ಮುಂತಾದ ಕಟ್ಟೆಗಳಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳು ಕಟ್ಟಿ ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳಾದರೂ ಅವು ಬೀಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಂತಹ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಕಟ್ಟುವ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಪ್ಲಾನುಗಳು ಲೋಪದೋಷಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದರಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೋ ದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಬಾಳಿ ಬೇಕಾದಂತಹ ಕೆರೆಕಟ್ಟಡಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲದೆ, ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಕಟ್ಟಿ ಒಡೆದು ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜನತೆಗೂ ದೇಶಕ್ಕೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಈ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳೇನೋ ದೂರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸುಮಾಡಿಬಂದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದರೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ತಪ್ಪುಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ದುಡ್ಡು ಪೋಲಾಗಬಾರದು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯೋಗ್ಯರಾದವರನ್ನು ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಕೆರೆಗಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ನೇಮಿಸಿದರೆ, ಆಗ ಇದೆಲ್ಲಾ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಈಗಿರುವ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತರಹದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡದೆ ಹೋದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಚಿತ್ರದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೆಲವು ಕೆರೆಗಳು ಎಂದರೆ ನುಂಕೇನಹಳ್ಳಿ, ತುಪ್ಪದಕೆರೆ, ಇವು ಒಡೆದುಹೋದುದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಲು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಇದರ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯ. ಈಗ ಮಲೇರಿಯಾ ನಿವಾರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆ ಎಂದು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನಾನೇನೋ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗ ನಿವಾರಣೆಗೋಸ್ಕರ ಈಗ ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಯನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಈಗ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಡಿ.ಡಿ.ಟಿ. ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೆ ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಯನ್ನು ಕೊಡದೆಹೋದರೆ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮಲೇರಿಯಾ ಹಾವಳಿ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಈ ಮಲೇರಿಯಾ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಬೇಕೋ ಆ ತರಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಗೌಡರ ಮತ್ತು ಶ್ಯಾನುಭೋಗರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. "ಮುಂದೆ ನಾವು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ; ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು ಮತ್ತು ಗೌಡರು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದ್ದರೆ ನಾವು ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳ ಸದಸ್ಯಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ನಿಂತು ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಸಂಭಾವನೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮನ್ನು ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಹೂಡಿ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬರಬಹುದು" ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕೂಗು ಬಹಳ ಜೋರಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡದೆ ಗೌಡರು ಮತ್ತು ಶ್ಯಾನುಭೋಗರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಐದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವರೀತಿ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹಿಂದೆ ಶಾಲೆಗಳು ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋದಯದ ದಿನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿ ಆ ರೀತಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಈ ಸಲ ಪುನಃ ಮಾಮೂಲನಂತೆ ತರಗತಿಗಳು ಮೇ-ಜೂ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ನಾಲ್ಕೈದು ತಿಂಗಳು ರಜ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಬಹಳಕಾಲ ರಜ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಹೇಗಾಗಬೇಕು? ವಿದ್ಯೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ನಾನು ಈಗ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ. ಆದರೂ ಭಾವಿ ಬೇಕು, ರಸ್ತೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೂ ಬೇರೆ ವಿಷಯ ಕೇಳಲು ನನಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆ. ನನ್ನ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ರೂಲ್ಸ್‌ಪ್ರಕಾರ ನಯವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಶಕ್ತಿ ನನಗೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನಂತೂ, ನನ್ನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇವರು ಕೇಳಲಿಲ್ಲವೇನೋ, ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ. ಇವೊತ್ತೂ ಸಹ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಆಗ್ತಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮುಂದಾದರೂ ಕೂಡ ಯಾವ್ಯಾವುದಿನಲ್ಲಾಯೇ ಆಗಲಿ, ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಯೇ ಆಗಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಭಾವಿ, ರಸ್ತೆ, ಸ್ಕೂಲು, ಆಸ್ಪತ್ರೆ ವಗೈರೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾದದ್ದು ನ್ಯಾಯ. ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ತಾವು ಹೋಗಬೇಕು. ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಭಾವಿ, ರಸ್ತೆ, ಸ್ಕೂಲು, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಇರುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಹೆಂಗಸರಿಗೂ ಸಹ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ನರ್ಸ್ ಕೆಲಸ, ಟೀಚರ್ ಕೆಲಸ, ಮುಂತಾದುವು ಯೋಗ್ಯವಾದುವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಡಾಕ್ಟರ್ರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಬೇರೆ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಶಕ್ತಿಸಾಲದೆ ಇದ್ದಂಥ

ಹೆಂಗನರಿಗೋಸ್ಕರ, ಸಂಸಾರದಿಂದ ದೂರವಾಗಿರುವ ಹೆಂಗನರಿಗೋಸ್ಕರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ಕೆಲಸ, ನರ್ಸ್ ಕೆಲಸ ಟೀಚರ್ ಕೆಲಸ ಮುಂತಾದುವಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಗಂಡನರಿಗಿಂತ ಹೆಂಗನರನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ಹುಡುಗರು ಮಾಡುವ ಗಲಾಟೆಯನ್ನು ಸಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಗಂಡನರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಂಗನರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನಮಾಡಿ ಅವರುಗಳು ಗಲಾಟೆಮಾಡದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಂಗನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡ ಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನಿರೂಪಣೆ ಇದ್ದರೆ ಹೆಂಗನ ರಿಗೆ ಆ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗು ತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿಯೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೆಂಗನರಿಗಿರುವಷ್ಟು ಗಂಡನರಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ತಮಗೆ ಏನಾದರೂ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ; ತಂದೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದ ರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾ ಗಿರುತ್ತದೆ : ಹೆಂಗನರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಹೊರಗಡೆ ಬಂದು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ರೆಯೇ ಏನಾ ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ. ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲದವರು ನೀವು ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಕರೆದರೂ ಯಾರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಾನಕೊಟ್ಟರೂ ಅವರು ಬರುವು ದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಆರ್. ನಾಯ್ಡು (ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ).—ಒಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್, ಸ್ವಾಮಿ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಹೆಂಗನರಿಗೆ ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ ಎಂದರು. ಅವರ ಮಾತು ಗಂಡನರಿಗೆ ನೋವ ನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಸಿದ್ದಮ್ಮ.—ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಂಗನರೂ ಮತ್ತು ಗಂಡನರೂ ಸರಿಸಮಾನ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಗಂಡನರು, ಇಬ್ಬರೂ ಸರಿಸಮಾನ ಎಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ಅಕ್ಷರಶಃ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ; ಆದರೆ ತತ್ವಶಃ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಗಂಡನರಿಗೆ ನೋವಾದರೆ ಏನೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಮುಂದೆ ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಸಿದ್ದಮ್ಮ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಮಕ್ಕಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರೇ ಸಂಸಾರ ದಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೆಂಗ ನರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವರಿಗೆ ಟೀಚರ್ ಕೆಲಸ, ಸಂಗೀತದ ಟೀಚರ್ ಕೆಲಸ, ಮಿಡ್ ವೈಫ್ ಕೆಲಸ ಹೀಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕೆಲಸ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. "ಹೆಂಗನು ತಿರುಗಿ ಕೆಟ್ಟಳು, ಗಂಡನು ಕುಳಿತು ಕೆಟ್ಟನು" ಎಂದು ಹೇಳುವು ದುಂಟು. ಹೆಂಗನು ತಿರುಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡ ಬಾರದು ; ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕು. ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸಕೊಟ್ಟರೆ ಒಂದುರೀತಿ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಮನೆ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ ; ಅದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಏನೂ ಆಗುವು ದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು, ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬಾರದು. ಈ ರೀತಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದೆ ದ್ವಿತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೇ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಇಂಥ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧವು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೇ ಇರಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕಾದದ್ದು ಆಯಿತು. ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂತೋಷ ವಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸು ತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅವಕಾಶ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಉನ್ನತವಾದ ದೇಶವಾಗಬೇಕು, ಕರ್ನಾಟಕ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮೆರೆಯ ಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಕನಸು ನನಸಾಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸಿ, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲುಬೇಕಾದ ಶಕ್ತಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೊರೆಯಲಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಧೈರ್ಯ ದೊರೆಯಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸಿ, ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

(Several Members rose.)

1 P.M.

Mr. SPEAKER.—Hon'ble Members may please resume their seats. I had announced yesterday and I say it once again, that other members would not be allowed to speak today. It was an exception that I made in the case of Srimathi Bellary Siddamma because she expressed her strong desire to speak. But, I would not like to make an exception in the case of other members. I would request them that they would be kind enough to refrain from speaking today because two hours would be required by the Government to reply. By 3 P.M. the Vote on Account should be finished. So, I once again request Hon'ble Members to refrain from speaking on this occasion so that the Government Benches may have their full say in the matter.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ (ಹಣಕಾಸಿನ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಂಡಿಸಿದ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯಮೇಲೆ ವಿಶಾಲವಾದಂಥ ಚರ್ಚೆನಡೆದಿದೆ. 1957-58ನೇ ಸಾಲಿನ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಾಗ ಇಷ್ಟು ವಿಪುಲವಾಗಿ ಚರ್ಚೆನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಎನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಾನು ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದಂಥ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟು, ಸಾಧಾರಣವಾದಂಥ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊಸ ನೀತಿಯನ್ನೇನೂ ಇಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ವೈಟ್ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೊ ಆ ಬಾಬುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಂಥ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ಬರಬಹುದು ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಯಶಃ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚರ್ಚೆಯಾಗಲಾರದು ಎಂದಿದ್ದೆ. ನೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸತಕ್ಕ ಹೊಸ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರ ತಯಾರುಮಾಡಿ ಹೊಸ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಾಗ ವಿಪುಲವಾದಂಥ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕಾದದ್ದು ಧರ್ಮ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಚರ್ಚೆ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಸಭಾಪತಿಗಳ ಅನುಮತಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಮಹನೀಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದಂಥ ಒಂದು ಟೀಕೆ ಏನೆಂದರೆ:—ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಖೋತಾ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾ ಇದೆ, ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆಗೆ ಇದು ಅಪಾಯಕರ, ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವರಮಾನ ಬರಬೇಕೋ ಆಯಾ ಬಾಬುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಪಡೆಯಬೇಕು, ಯಾವಯಾವ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಖೋತಾ ಮಾಡಬೇಕೋ, ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಆಯಾ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಖರ್ಚನ್ನು ಖೋತಾ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಮಹನೀಯರು ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲೊಂದು ಕಡೆ, ಇಲ್ಲೊಂದು ಕಡೆ ಬಾಕಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈ ಹಾಕಿದರು ಎಂತಲೂ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಉತ್ತರವೂ ಬಂದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಹನೀಯರೊಬ್ಬರು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಅಪಜಯ ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ನಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ನೌಕರರ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆ ಬಹಳ ದಿವಸದಿಂದ ನಡೆದಿಲ್ಲ, ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಗಾಧವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬೇಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿ ಆದಾಯ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದೂ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಸ್ಕೂಲುಗಳು, ಸೊಸೈಟಿಗಳು, ರಿಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು; ನಿಮ್ನವರ್ಗದವರು ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ ಹೊಸ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಹೊಸ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಾದದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಈ ಆಯವ್ಯಯಕ್ಕೆ ಏನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಖೋತಾ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಶಂಕೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಅವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶಂಕೆ ಪಡಬೇಕಾದ ಕಾರಣವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಣಕಾಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇವೊತ್ತು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಹಣದಲ್ಲಿ ಬಹು ಭಾಗ ದೇಶದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ನಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಆಸ್ತಿಯಿಂದ ಆದಾಯ ಬಾರದೇ ಇರಬಹುದು, ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಕಳೆದ ನಂತರ ಆದಾಯ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ದೇಶವನ್ನು ಪುನರ್‌ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ಕೈ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಸಾಲವಾದರೂ ಮಾಡಿ ದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈಗಿನ ಜನ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿರಬೇಕು. ತ್ಯಾಗದಿಂದಲೇ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಗದೇ ಇರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನಾವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನೀರಾವರೀ ಜಲಾಶಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಂದರುಗಳು ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಬಂದರುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೇರಳವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕ ಸಮುದ್ರದ ಮೀನನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಮಾರಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ, ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ದೊರೆಯಬೇಕು, ಬಡತನ ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕು, ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪನ್ನ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವೇ, ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕನಸಿನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗಬಹುದೇ ವಿನಾ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಯಾವುದು ಅಗತ್ಯವೋ ಅದರ

ಪ್ರಯಾರಿಟಿ ನೋಡಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗಬೇಕೋ ಅದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸ ಬೇಕೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೊದಲೇ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಮೊದಲನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ತಮಗೆಲ್ಲಾ ನೆನಪಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಎರಡನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ವ್ಯವಸಾಯದ ಉತ್ಪನ್ನದ ಜೊತೆಗೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಜನಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪನೆ ಯಾಗಬೇಕು, ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹಣ ಒದಗಿಸಿರುವುದು ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಈಗ ಬಂದಿದೆ. ಅದೂ ಈ ದೇಶವನ್ನು ಪುನರ್‌ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಒದಗಬೇಕಾದರೆ, ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ, ಕಂದಾಯ, ಸುಂಕ, ಸಾರಿಗೆ, ಪೋಸ್ಟಿಯಾಗಿ ಆ ಮಾರ್ಗ ದಿಂದ ಬರಬೇಕು; ಕೇಂದ್ರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡ ಬೇಕು; ನಾವು ಹಣವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆಯಬೇಕು—ಈ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗ ಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಒಪ್ಪಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಹಣ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವಿಧಾನ ವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿ ದ್ದಾರೆ. ಸಾಲ ತೆಗೆದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಬಡ್ಡಿ ಪೋಸ್ಟಿಯಾಯಿತು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ನಲಹೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಪ್ರತಿಫಲ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಬಹಳ ಕಾಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡದೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅವರಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಂದ ತರುತ್ತಾರೆ? Open market ನಲ್ಲಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರೂ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಅವರು ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಡ್ಡಿ ಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಅಂಶ ವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ದ್ದೇವೆ, ಇನ್ನೂ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಖೋತಾ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಆದರೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡ ಬಹುದಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟೂ ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ಶಾಸನ ಸಭೆಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಿರುತ್ತದೆಯೋ, ಅವರು ಯಾವ ಯಾವ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡ ಬೇಕು ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬುಗಳಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಜ್ಜಿ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನನುಸರಿಸಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅನಾ ವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಖೋತಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿ ನಮಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಆಗಲೇ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಬಡವರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊರೆ ಬೀಳದೆ ಹಣವನ್ನು ಅಥವಾ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಆಗಲೇ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ನಾನು ಕಳೆದ ಬಜೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಫೈನಾನ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಿಸರ್ಚ್ ಸೆಕ್ಷನ್ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡು ತ್ತಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ತಜ್ಞರು ಬಹುವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈಗಾಗಲೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ದ್ದಾರೆ. ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಅವರ ಕೆಲಸ ನುಗಮವಾಗುವಂತೆ ಈಗಾಗಲೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಐದು ಭಾಗ ಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿಧವಿಧವಾದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ತೆರಿಗೆ ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸಮ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇ ಕಾದ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂದಿನವರ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಸುಲಭ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳು ತ್ತೇನೆ: ಐದು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧವಿಧವಾದ ತೆರಿಗೆಯ ಕಾನ ನುಗಳಿವೆ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಬರುವ ಅನೇಕ ಮೂಲ ಗಳಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಯಾರೂ ನಂಬಬಾರದು. ನಾವಿದ್ದ ಅಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಸಂಬಳ ಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಕಷ್ಟವೆಂದು ತಾವೇ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆಷ್ಟು ಕಾಲ ಹಿಡಿಯಿತೆಂಬುದು ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು, ಸಾಕ್ಷಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಕಾಲಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಅಹರ್ನಿಶಿ ದುಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ; ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಲು ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಆದಾ ಗಲೇ ನಿಜವಾದ ವಿಲಿನೀಕರಣವಾಗಬಹುದು. ಇದ ನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಖೋತಾ ಬಜೆಟ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಶಂಕೆಯಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನೆಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾವೀಗ ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಸಭೆಯವರು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಒಂದು ರಿಟ್ರೆಂಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿ ಅಥವಾ ಆಫೀಸರುಗಳ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಬೇಗ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಮಾಡಬಹುದು, ಅದು ಸಾಧ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಖೋತಾ ಬಜೆಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇದು ಇಂಟರಿಂ ಬಜೆಟ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದೇ ನಾರ್ಮಲ್ ಫೀಚರ್ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಾರದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ಖೋತಾ ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದು ತಾವೇ ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಿ. ಈಗ ನಾವು ಹಣ ಒದಗಿಸಿರುವುದನ್ನು ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.)

ನೋಡಿದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು, ರೆಸಿಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಸ್ಟೇಡ್ ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ವರಮಾನ 35·31 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ, ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ಗೆ 25.48 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಗೆ $11\frac{1}{4}$ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ; ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ 32 ಭಾಗ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮೆಡಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಕ್‌ಹೆಲ್ತ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಶೇಕಡ 11; ಪ್ರಾಯಶಃ ಯಾವ ಸ್ಟೇಟಿನಲ್ಲೂ ಇಷ್ಟು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಂತೋಷಪಡಬಹುದು. ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ರೆವೆನ್ಯೂ ಅಕೌಂಟಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 14 ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದೆ, ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಶೇಕಡ 15 ಭಾಗ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಹಮದ್ ಇಮಾಂರವರು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಪೋಲೀಸು, ಜೈಲುಗಳು, ಜಸ್ಟಿಸ್, ಈ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಶೇಕಡ 13, ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ನಿಗೆ ಶೇಕಡ 6 ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದೆ. ಹೀಗೆ ದೇಶದ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ದೇಶೋದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿದೆ. ಹೊಸ ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಇದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಖೋತಾ ಮಾಡಿ ಪೆಟ್ಟು ಉಳಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೇನುಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಶಂಕೆ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಗಾಬರಿಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕೊಡುವ ಬಡ್ಡಿಯ ಮೊತ್ತ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ, ನಿಜ. ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ತೆರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದಷ್ಟು ಇನ್ನೂ ಕಡಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಹಣ ಸಾಲವಾಗಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾದದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಯಾವ ಬಾಬಿನಿಂದಲೂ ತಕ್ಷಣ ಆದಾಯ ಬಾರದಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಡೆಫರ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಂದ್ರದವರಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಷ್ಟು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಸಂಬಳದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; ಶ್ರೀ ವಿ. ಆರ್. ನಾಯ್ಡುರವರು ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾದರು ಮಾಡಿರುವ ಸಂಬಳದ ಸ್ಕೇಲುಗಳೇನಿವೆಯೋ, ಅವು ಎಲ್ಲ ವಿಧದಲ್ಲೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಬಹು ಮಂದಿಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿವೆ. ನೌಕರರ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳವರು ತಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಅನಾಮಲಿಗಳು ಇವೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯವರು ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ತಿದ್ದುಪಾಟು ಮಾಡಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ; ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾದಿದರು. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಬಹಳ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ವಗ್ಯೆರೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಅದು ತಪ್ಪು; ಆ ರೀತಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಗತ್ಯ ಕಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ತಪ್ಪು. ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಘದವರು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಯಾರೂ ಭಾವಿಸಬಾರದೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಗ್ರಾಮ ನೌಕರರ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ. ಈಗಿರ ತಕ್ಕ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಪೀರಾಪೆ ನರಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕೂಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಲ್ಲೇನು ಮಾಡಬೇಕು, ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಬಲ್ಲರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೂಡ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು.

ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾ ಚುನಾವಣೆ ಬಂತೆಂಬುದನ್ನೂ ಮರೆತು ಪುನಃ ಪುನಃ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಿಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ಇಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾಪೆಂಟಿನಂತೆ ಈ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ''ಸ್ಟಿಚ್ ಬ್ಯಾಕ್'' ಮಾಡಿದರೆ ಪುನರಾವರ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಿಧಾನ ಮಾಡದೆ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಈಗ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ, ಮಹಾಚುನಾವಣೆ ಈಗ ತಾನೆ ಆಗಿದೆ, ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸ ಡಿಸ್‌ಲೊಕೇಟ್ ಆಗಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಸರಿಹೋಗಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಐದು ಭಾಗಗಳಲ್ಲರುವ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಬೇಕು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆ ಖಂಡಿತ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಇಮಾಂರವರು ಖರ್ಚು ಖೋತಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಯಾವ ಯಾವವು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬರುವುದೋ ಅಂಥವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಡೆಹಿಡಿದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಶಾಲೆಗಳ ಕಟ್ಟಡಗಳ ರಚನೆ, ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಾರ್ಯ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಅಗತ್ಯದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಇಮಾಂ ಅವರು ವಿಧಾನ ಸೌಧ ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯ ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ, ಈ ಕಟ್ಟಡದ ರಚನೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನುರ್ವವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಆ ವಿಷಯವೇ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭೂತಾಕಾರ ತಾಳಿತು. ಶ್ರೀ ಇಮಾಂ ಅವರು ಈ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ವಿಷಯವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದರೋ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಮತ್ತು ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ಅವರು ಆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಇರದೇ ಇದ್ದ ಮತ್ತಿತರ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಹಾಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿ

ಸಿದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ವಿಧಿಯಲ್ಲದೆ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ. ಕರ್ತವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಮಿತಿಯವರು ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡುವಾಗ ಅವರ ಮುಂದೆ ಸರಿಯಾದ ಆಧಾರವಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ಕರ್ತವ್ಯ ಲೋಪ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

Sri J. MOHAMED IMAM.—Can I seek some information, Sir? Are the Government in full concurrence with the Report? Have they adopted it?

Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Minister for Public Works).—That will come later on.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ನಾನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವವರೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರೂ ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. "Rectified Spirit King" ಎಂದು ಶ್ರೀ ಪಳನಿಯಪ್ಪ ಅವರ ಹೆಸರು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಬರೆಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನಲ್ಲದೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ. ಆತ್ಮಗೌರವವಿರುವವರು ಯಾರೂ ಅಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಪಿ. ಆರ್. ರಾಮಯ್ಯನವರು ಏಳೆಂಟು ತಿಂಗಳಿಂದ ಸರಕಾರ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸರಕಾರವು ಒಂದು ಮೇಳಮಾಡಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಯ್ಯನವರನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲಲ್ಲ ಎಂದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಯಾರು ರಚನೆ ಮಾಡಿದರು? ಯಾಕೆ ರಚನೆ ಮಾಡಿದರು? ಯಾವಾಗ ಇಂಥ ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆಯಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗುವುದೇ? ವಿಶೇಷವಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತ್ರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದವರು ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು. ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಲು ಅವರೇ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂತು; ಪ್ರಾಯಶಃ ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಒದಗಿಲ್ಲ.

Sri B. NARAYANASWAMY (Mysore South).—Irony of fate!

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಹೆಸರನ್ನು ತಂದರು. ದೇವರ ಹೆಸರನ್ನು ತರದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ದೇವರಡಿಂದರ, ಗ್ರಹಗತಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕನಿಕರ ಪಡೆಯೋಣ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರೋ ಏನೋ! ಈಗ ಇರುವ ವಿಷಯ ಏನು? ವಿಧಾನ ಸೌಧ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಣ ಏನಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಪೋಲು ಆಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಇಷ್ಟು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ನಮ್ಮವರೇ? ಅವರನ್ನು ನಾವು ಆರಿಸಿದ್ದೇವೆಯೇ? ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಆರಿಸಿದವರು ಯಾರು? ಅವರೇ ಆರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿಧಾನ ಸೌಧ ಕಟ್ಟಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಈಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಹಣದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟ, ದುಂದುಗಾರಿಕೆ, ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಧಾನ ಸೌಧ ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆಯನ್ನು ಯಾಕೆ ಮಾಡಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಕಟುವಾದ ಟೀಕೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ, ಈ ವಿಷಯವು ನಮ್ಮ ಕೈಮೀರಿದ್ದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಈ ವಿಷಯದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಶೀಲನೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರು. ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಎನ್. ಮಾಧವರಾವ್ ಸಮಿತಿಯ ಏರ್ಪಾಡು ಆಯಿತು. ಅವರೂ ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ವಿಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಹೈಕಮಾಂಡಿನವರೆಗೂ ಹೋಯಿತು. ಹೀಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಜನರ ಒತ್ತಾಯದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ತಾವೇ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರು. ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನಾವು ಆರಿಸಿದ್ದೇವೆಯೆ? ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರೇ ಆರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಾಗಪುರ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು; ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ರಾಯರೂ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಶಬ್ದಗಳು ಅವರ ಬಾಯಿಂದ ಬರಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಅರುವತ್ತು ವರ್ಷ ಮೀರಿದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅರಳುಮರಳು ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ತುಂಬ ಅನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ತುಂಬ ವಿಷಾದಕರ. ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸುವಾಗ ಅವರ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಅವರೇನು 20 ವರ್ಷದ ಹುಡುಗರಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೋ? ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಸಮಿತಿಗೆ ನೇಮಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ತಮಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಆದಾಕ್ಷಣಕ್ಕೇ, ಅವರ ಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ, ಅವರ ಗೌರವದ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟು ಲಘುವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದೂ ಅವಹೇಳನಮಾಡುವುದೂ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಹಾಗೆ ಹೇಳದೆ ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಬಹಳ ವ್ಯಸನದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಲಘುವಾಗಿ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲುಷಿತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೇಳಿರುವುದು ವಿಷಾದಕರ, ವ್ಯಸನಕರ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬಾರದಿತ್ತು. ಏನಾದರೂ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಮರ್ಥಿಸಿದರೇ? ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಟೀಕಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಬಹಳ ಕಾಲ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿದರು. ಆ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು.

1-30 P.M.

ಹೀಗೆ ದೇಶದ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ರೀತಿಯ ಯಾವ ಲೋಪದೋಷಗಳೂ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.)

ಇರಬಾರದು. ಲೆಕ್ಕ ಸರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಅಕೌಂಟ್ ಸರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಅಕೌಂಟ್ ಸರಿಯಾಗಿರಬೇಕು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ರಿಜಿಸ್ಟರುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬರೆದಿಡಬೇಕು. ಅವರು ದಿನದ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕುಗಂಟೆ ಕಾಲವೂಕೂಡ ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲೇ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟುಕಾಲ ಇಲ್ಲೇ ಏಕಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ಅಂತಹ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ರೀತಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್‌ಗಳು ಏತಕ್ಕೆ, ಸ್ವಾಮಿ? ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್ನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಇವರೇಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಟ್ಟಡದ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ತಯಿಖೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವನ್ನು ಮೊದಲು ಸರಿಯಾಗಿ ಚೆಕ್ಕು ಮಾಡಲು ಇಂಜಿನೀಯರುಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಓವರ್‌ಸೀರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಸರಿಯಾದ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಅವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದನಂತರ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಯಾವಲೆಕ್ಕಗಳೂ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಇವರೊಬ್ಬರೇ ಏಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರ ಕೈಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತ ಬಂದು ಕೊನೆಗೆ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಮೀರಿ ಅಂದಾಜಿಲ್ಲದೆಯೇ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಈ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಇಲಾಖೆಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು. ಅನಂತರ ಇವರೇ ಆ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ನಾನು ಕೂಡ ಶ್ರೀ ರೆಡ್ಡಿಯವರ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ಲಿ 4½ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ 50ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣಬೇಕಾದರೆ, ಅದು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಬೇಕು. ಇದು ಸೆಕ್ರೆಟೀರಿಯಟ್ಟಿನ ವರಿಗೇ ಅಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದವಿಚಾರ. ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿರುವಂತೆ 50 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಮೀರಿ ಇಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದೂಕೂಡ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ನಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸದೆ ಇರುವಂತಹ ಕಾರಣವಾದರೂ ಏನಿತ್ತು? ಅದು ಅವರ ಇಚ್ಛೆಗೇ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದಕಾರಣ ವಿಷಯಗಳೊಂದನ್ನೂ ಅವರ ನಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗಾದರೂ ತಿಳಿಸದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಏನೋ ಕಾರಣವಿರಬೇಕು. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಶಾಸನ ನಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಆಗ ಈ ನಭೆಯ ನದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣಗೌಡರೇ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. "ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಉದಾಹರಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದಕ್ಕೆ 50 ಲಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ್ದರು, ಆಮೇಲೆ 60 ಲಕ್ಷ ವಾಯಿತು, ಈ ದಿವಸ 130 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾತಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಬೆಲೆ ಇದೆಯೇ? ಪೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದುದಕ್ಕೂ ಈಗ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ನಂಬಂಧವಿಲ್ಲ."

ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಅಂದಾಜು ಮೊದಲು 50 ಲಕ್ಷವಿದ್ದುದು, 60 ಲಕ್ಷಕ್ಕೇರಿತು. ಅನಂತರ 130 ಲಕ್ಷಕ್ಕೇರಿತು. ಹೀಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಏರಿತು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನು ಫಲವಿಕ್ಕೋ ನನಗೇನೂ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಏರುತ್ತಾ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಟೀಕೆಗಳು ಬರಲು ಆರಂಭಿಸಿದವು. ಆಗ ಇವರ ದುರದೃಷ್ಟವೋ, ದುರ್ದೈವವೋ ಏನೋ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ನಾಗಯ್ಯರೆಡ್ಡಿಯವರೇ ಆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಸಮಿತಿಯ ಚೇರ್ಮನ್ನಾದರು. ಅವರಿಂದ ಬಂದ ವರದಿಯನ್ನೇ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ, ಅವರಿಗೂ ಈ ಸಮಿತಿಯವರಿಗೂ ಹೇಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೀಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ:

VIDHANA SOUDHA

"While the interpellation on Vidnana Soudha was being answered in the Legislative Assembly, the Chief Minister stated that the Estimates Committee may inspect the Building and examine the accounts. At the very outset we have to point out that apart from the general appraisal of the work, it was not practicable to examine the accounts, as this would involve considerable time and the assistance of financial and technical experts.

In our comments on this work we have therefore relied much on the audit reports as the accounts of this work are subject to audit by the Accountant General. In the initial stages, the Chief Minister stated that the cost of the work would not go beyond Rs. 50 lakhs. Even at that time no detailed estimates had been prepared and sent to audit. Subsequently the estimate has been prepared for Rs. 130 lakhs. It is important to note that this estimate has been prepared after the work had reached stages of completion in many respects. It is stated in reply to the questionnaire that the staff of audit office have inspected the accounts four times and a special inspection has been conducted in March 1955. A copy of the report of this inspection has been made available to us. The following are

the important observations made in the audit report:—

1. Execution of the work without sanction to detailed designs and estimates;
2. Non-maintenance of materials accounts of works including that relating to wood manufacture in proper form and efailure to ffect reconciliation between the Divisional Registers and Sub-Divisional materials returns from month to month;
3. Non-obtaining the statement of unused balance of materials at site of works in the prescribed forms;
4. Non-maintenance of work accounts in the forms prescribed;
5. Payment of part rates in bills;
6. Non-allocation of the cost of maintenance and running of lorries to the works concerned;

It may be seen therefrom that estimate of Rs. 130 lakhs prepared 2 or 2½ years after the commencement of the work cannot be in any sense called an estimate. It can at best be an estimate as per actual execution. This would mean that in a departmental work like this where large public funds are involved, care has not been taken to ensure economy as the work has been executed without a duly sanctioned estimate. In this connection the following remarks of the members of the Public Accounts Committee on the Appropriation Accounts, 1950-51, is worth noticing;

> "The absence of sanctioned estimates gives room for suspicion that they are deliberately kept back to vary the rates and quantities arbitrarily and this is likely to result in corruption and malpractice."

Most of the items come under non-scheduled items. While the Special Engineer has stated that the work has been executed economically, there are no comparative rates to prove the contrary. The audit reports disclose that stores accounts have not been reconciled and agreements have not been secured between the balances in the Divisional registers and those accounted for in the Sub-Divisional returns. The materials accounts kept in the division are imperfect in many respects and work registers have not been maintained in the manner required. The Special Engineer has admitted that the unsatisfactory state of accounts is due to want of qualified staff. It was the responsibility of the highest authority who has taken up this work to have provided suitable safeguards for checking expenditure and maintaining the accounts to satisfy audit and the public. Now that the work has reached final stages, it would be impracticable to build up the accounts to satisfaction. Even from the point of view of a citizen, it is evident that considering the utility of the building, it was unnecessary to have invested public money for architecture, decorations and other excessive comforts. In our opinion, the same utility could have been secured for half the cost with all the modren appurtenances. We also learn in addition to Rs. 130 lakhs heavy expenditure has to be incurred by other departments for formation of roads, gardens, etc. We suggest that the expenditure incurred on this building has to be thoroughly scrutinised by a small Committee of Engineering and Financial experts so that the wastage which could have been avoided and reasons therefor could be brought out and this may be a guidance for the future administrators to regulate public expenditure with due regard to necessity, financial propriety, resources and economy."

ಈ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಸದಸ್ಯರ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ, ಈ ಸಭೆಯ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಸಮಿ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ).

ಯವರು ಬರೆದಿಟ್ಟಿರುವ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಆಗಿದ್ದ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮತ್ತು ರೇಟ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಬರೆದಿರುವುದು ತಪ್ಪೇ? ಅದನ್ನೇಕೆ ಸರಿಪಡಿಸಿ ಬಾರದಾಗಿತ್ತು? ಇಂತಹ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಹನ್ನೆರಡು ಜನ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಆರು ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಕಾಯಿಲೆ ನಿಮಿತ್ತವೋ ಏನೋ ರುಜು ಹಾಕಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಿದರು. ಅಂತೂ ಅವರೆಲ್ಲರೂ 1956 ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಏಪ್ರಿಲ್ ನಾಲ್ಕರೊಳಗೆ ರುಜು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಈಗ ಮಾರ್ಚಿ 1957—ಎಂದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷವಾದಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಕಾಯಿಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ಆಗ ರುಜು ಹಾಕದೆ ಇದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಆ ರೀತಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದು ಬಹಳ ವ್ಯಸನಕರವಾದ ಸಂಗತಿ.

ಫೈನಾನ್ಷಿಯಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರ್ಟಿ ಕಮಿಟಿಯವರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡೋಣ. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಮಿತಿಯವರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದರು. ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ರಿವೈಸ್ಡ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು, ಮತ್ತು check ಇರಬೇಕೆಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ವಿಧಾನಸೌಧದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ. ಫೈನಾನ್ಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರ್ಟಿ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟಿನ 97ನೆ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರು financial aspect ಗೆ ಮಾತ್ರ confine ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಮಾಧವರಾಯರು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರು, ಚತುರರು, ಗೆರೆತಪ್ಪಿ ಹೋಗುವವರಲ್ಲ. ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

"8-36-A. Some of the defects mentioned above in the method of estimating for and carrying out public works are markedly noticeable in the construction of the Vidhana Soudha—the largest and most expensive public building in the Mysore State, if not in the whole of South India. Designed initially as a building meant to accommodate the Houses of Legislature at a cost of Rs. 24 lakhs, it was redesigned to house the Government Secretariat and other offices as well. A fresh estimate was accordingly prepared for Rs. 50 lakhs and subsequently revised to Rs. 67½ lakhs exclusive of roads, furniture, electrical fittings, decorations, etc." (*page 97*)

ಇದೂ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ. ಎಸ್ಟಿಮೇಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಮಾಡಿದರು, ಗಾರ್ಡನ್‌ಗಳನ್ನು, ತೋಟಗಳ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ವಹಿಸಿದರು, ರಾರಿಗಳನ್ನೂ ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್‌ಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಖರ್ಚನ್ನ ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಯಾರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣೆರಚುವುದಕ್ಕೆ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಯಾರಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಸರಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು. ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚುಹಾಕಿ, ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಖರ್ಚು ಕಡಮೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಏನು? ಇದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ವಿಚಾರ. ಇವೊತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಇರಬಹುದು, ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಇರಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ನಡೆಯತಕ್ಕ ರೀತಿ, ನಡೆಸತಕ್ಕ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಯಾವ ತತ್ವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ಸರ್ವಿಸ್ಸಿಗೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಸಂಬಂಧ ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನಿದ್ದರೂ ಕೂಡ broad outlines of policy ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು ದಿನಚರಿಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಧಾನ ಬಹಳ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ಸಾಗರ-ಹೊಸನಗರ).—ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. (ನಗು).

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ತಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಗೋರ್‌ವಾಲ್ ಅವರು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಂಚರಿಸಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ಸರ್ವಿಸ್ಸಿಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧವಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನ ಗಾಳಿಗೆ ತೂರಿ ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ನಾವೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಇದು ಹೀಗೆ ಆಗಬೇಕು, ಅದು ಹಾಗೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದರೆ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ?

"...Including these items the present estimate amounts to Rs. 130 lakhs, of which about a crore has already been spent. Confining ourselves to the financial aspect of this scheme we note that outlay of this magnitude could only be met from borrowed funds and will require a recurring provision under debt service charges of Rs. 6½ lakhs per year in the revenue budget, set off, it is said, by about Rs. 50,000 likely to be saved on rent paid for certain offices now housed in hired buildings."

ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯ Accession No. 4

ಸ್ವಾಮಿ, ಒಂದು ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾನಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗಿರುವವರು. ಅವರೂ ಏಟು ತಿಂದರು. ನಾವು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ಕಚೇರಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಬಾಡಿಗೆ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಟ್ಟಡವಾದರೆ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಆಫೀಸುಗಳನ್ನೂ ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಿದರೆ ಬಾಡಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಉಳಿದು ಹೋಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಸುಳ್ಳು ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಶ್ರೀ ಮಾಧವರಾಯರು ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು check up ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಾಡಿಗೆ ರೂಪವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ. ನಮಗೂ ವಿಷ್ಯಾಟಿಕ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬಾಡಿಗೆ ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆರೂವರೆ ಲಕ್ಷ, ಏಳು ಲಕ್ಷ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ.

ಅವರು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು, 'ನಾವು borrowed market loan ತಂದಿದ್ದೇವೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ದುಡ್ಡು ತಂದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ತೋರಿಸಲಿ' ಎಂದು. ಆ ಹಣವನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸ್ವಾಮಿ, ಇದು ಏನು ಚಮತ್ಕಾರವೋ ಏನೋ ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. Borrowed market loan, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಹಣ ಉಪಯೋಗಿಸಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇಷ್ಟೂರೆನ್ಸ್ ಹಣ short term deposits ಮುಂತಾದುವು ಇರಲಿಲ್ಲವೋ? ಅವೆಲ್ಲ ಸಾಲವಲ್ಲವೋ? ಇವರು ಮೊನ್ನೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ನಾನು ಎಲ್ಲ ಹುಡುಕಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ವ್ ಯಾವುದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥದರಲ್ಲಿ ಇವರು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಏನು ಧೈರ್ಯವಿರಬೇಕು! Courage in excess becomes foolhardiness. ಇವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವಿದೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ (ತುರುವೇಕೆರೆ).—ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನವರಿಗೇ ಹಾಗೆ ಧೈರ್ಯ.—(ನಗು)

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ನೋಡಿ, ಸ್ವಾಮಿ ಇವರು ಹೇಳುವುದು. ಶಿವಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಕರಡಿ ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಬಂದರು. (ನಗು) ಅವರು ಹಾಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

> "If, as we have recommended elsewhere, capital expenditure on unproductive works is amortised at higher rates than productive loans, enhanced annual contribution to the sinking fund and the relative interest charges may be as much as Rs. 10 lakhs a year, for a period of 15 years."

ಏನು ಅನ್ಯಾಯ, ಎಷ್ಟು burden! ಯಾರನ್ನು ಈ Legislatureನಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೊ ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹೊರೆ!

> "The scheme has been the subject of criticism in the State Legislature. From the financial angle, the criticism has, for the most part, taken the form of retrospective doubts as to whether there was any need at all for a new building or, at any rate, such a large and expensive one to accommodate the Houses of Legislature and the Secretariat."

ಈಗ ಆ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರು ಶ್ರೀವಾ೯ ಶ್ರೀನಿವಾನಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು, ನಾವು temporary structures ಹಾಕಬೇಕಾಗಿತ್ತಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಟ್ಟಡಬೇಕೇ ಬೇಕು ಎಂದು. ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಯಾರು ಬೇಡವೆನ್ನುವವರು? 1948ನೆ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡ ಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಚಾರ್ಜಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ 'ಕಟ್ಟಡ ಬೇಕು, ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ plans and estimates ತಯಾರುಮಾಡಿ' ಎಂದು directions ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಓದುತ್ತೇನೆ.

> "A new building to house the Legislature was an absolute necessity."

I had said this in the year 1950.

> "In view of the pressing necessity for a building for the Houses of Legislature, Government directed the Chief Engineer in March 1948 that a spacious building should be put up for holding the sessions of the Representative Assembly and the Legislative Council and also for the office of the Houses of Legislature. Such a building was considered necessary...

1948ನೆ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪುನಃ 1950ನೆ ಇಸವಿಯಲ್ಲೂ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

Plans for the Houses of Legislature were ready in 1951. The foundation-stone for the building was laid on 13th July 1951.

ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು, ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಉತ್ತರ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು. ಎಷ್ಟು ದೂರ flight of imagination ಹೋಯಿತು! ಗೋಪುರ ಕಟ್ಟಿದ್ದರ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತೆತ್ತೋ ಏನೋ? ಗೋಪುರದ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಮೇಲೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಬಹಳ ವಿಶಾಲವಾದ ದೇಶ. ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದು. ಅದಕ್ಕೆ ಭೂಪಾಲ್ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆ? ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ)

ಅಲ್ಲ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲಲ್ಲವೆ ? ಆದುದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೂ ವಿಧಾನಸೌಧವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಆದರೆ ಕಟ್ಟಡದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. 1948ನೆ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು ಆಗಬೇಕೆಂದು ಆಗಿ 1951ನೆ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಅಂದಾಜು ತಯಾರಾಯಿತು, ಈ ವಿಧಾನಸೌಧಕ್ಕೆ. ಇದನ್ನು ಆ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಈಗ ವಿಧಾನಸೌಧ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇದು ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಮತ್ತು ವಿಧಾನಮಂಡಲಗಳ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಕಟ್ಟಡವಾಗಿದೆ. ಯಾವುದು ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಹೆಸರೋ, ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಿಧಾನಸೌಧ ಎಂದು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರ sanctity ಕೂಡ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ವಿಧಾನಸೌಧವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ? ವಿಶಾಲವಾದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿಸ್ಥಳಬೇಕು, ನಿಜ, ಆದರೆ ಸ್ಥಳ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಈ ಭವನ ಈ ಆಕೃತಿ ತಾಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೂ ಹೇಗೋ ಕಟ್ಟಡ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಕಾಣುವುದು ಎಂದು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 42·2% ಪ್ರದೇಶ ಬಳಕೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಕಾಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ 57% ಪ್ರದೇಶ ಆಫೀಸುಗಳ ಬಳಕೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು, ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ನೌಕರರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ವನತಿ ಓದಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ವರಾಂಡಾಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಜಾಗ ಹೋಗಿದೆ, ಕುಳಿತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ, ಕಟ್ಟಡದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಮೊದಲು ನಮಗೆ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ, ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತು. ಇದು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಚೆಂಪೊರೆರಿ ಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಮೊದಲೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಇದೇ ರೀತಿ ಇರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗಕರವಾದ, ಯೋಗ್ಯವಾದ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡ ಇರುತ್ತಾ ಇತ್ತು ಎಂದು ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು ಸ್ಪೀಕರ್, ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಸ್ಪೀಕರ್, ನಾನು ಧರ್ಮವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ವರದಿ ಸರಕಾರದ ಕೈಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ, ನಾವು ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಇದನ್ನು ಯಾವ ತಡೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರಕಟಮಾಡಬಹುದೋ ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ಕಾಲ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಸರಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲ ವಿಳಂಬವಾಯಿತು ಅಷ್ಟೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೇ ಆಗಲಿ ಕೆಡಕು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಸರಕಾರ ನೇಮಿಸಿದ ಅನೇಕ ಸಮಿತಿಗಳು, ಅವು ಕೊಟ್ಟ ವರದಿಗಳು ಅಪುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಆಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಇದು ಆ ರೀತಿ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರಕಾರ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರಿಗೆ ಆಗದೇ ಇರತಕ್ಕ ಮಹನೀಯರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಿಕೂರಿ ಮಾಡಿ ಬರೆದ ಹಾಗಿದೆ ಇದ ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಆಧಾರವೋ ನನಗಂತೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಮಹಮ್ಮದ್ ಇಮಾಂ (ಜಗಳೂರು).— ಅವರು ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ !

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಈಗ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕಮಿಟಿಯ ಮುಂದೆ ವಿಚಾರಣೆ ಆಗುವಾಗ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ಆ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರತಕ್ಕ ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಲಘುವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರು ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ರಿಟೈರ್ ಆದಮೇಲೆ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲು ನೇಮಿಸಿರತಕ್ಕ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಸರು ಇದೆ. ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಒಂದು ಲಘುವಾದ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಾದರೆ ನಿಮಗೆ ಸಂತೋಷವೇ ? ಒಂದುವೇಳೆ ಛೇರ್ಮನ್‌ರು ಈ ಸಂಸ್ಥಾನದವರೇ ಆಗಿದ್ದರೆ, ವಿಷಯಗಳು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರೂ, ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಹುದು, ಅವರ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೂಡದೇ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಸಂಸ್ಥಾನದವರಲ್ಲದ ಹೊರಗಡೆಯ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಜಡ್ಜರನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಅವರೇ ಅವರನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಹೀಗೆ ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಲಘುವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಸ್ವಾಮಿ.

ಇನ್ನು ಅವರು ಏನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೋ ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಓದಿ ಓದಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಮಾಡಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಾದ ಪಾಠವಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ತಾವು ಒಂದು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಯಾರಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು. ಇದು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಯಾಲ್ಯುಟೆರಿ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಒಂದು

ವಿಷಯವನ್ನು ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿ, ಸಮಿತಿಯವರಿಗಾಗಲಿ, ಸಮಿತಿಯ ಚೇರ್ಮನ್‌ರಿಗಾಗಲಿ ಅವಮಾನಪುಂಟುಮಾಡಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಅದು ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವಾಗ ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಯಿತೋ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾದಂಥ ಅಕೌಂಟಿಂಗ್ ಇಶ್ತು, ಚೆಕ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅದು ಸರಿಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಯಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಪಾದನೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಂದಿರುವುದು, ಇಷ್ಟು ಹೇರಳವಾದ ಹಣ, ಇಷ್ಟು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಲಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ ಇದು ಸರಿಯೇ, ಇಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿದೆಯೇ, ಇಲ್ಲ ದುರ್‌ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಟೀಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡದೆ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಸಮಜಾಯಿಷಿಕೊಡದೆ ಇಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಒಂದೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸ್ವಾಮಿ, ವರದಿಯನ್ನು ಓದಿದರೆ ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲೂ ಬರೆದು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು Rules and Procedure ಸರಿಯಾಗಿ follow ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಹೋಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಬಿ. ವಿ. ನಾರಾಯಣ ರೆಡ್ಡಿ, ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ವಿ. ಟಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಸಾಕ್ಷಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತುಲನ ಮಾಡಿ ಬರೆದಿರತಕ್ಕ ವರದಿ ಇದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ನಾಗರಾಜವ ಶರ್ತಿ (ಮಳವಳ್ಳಿ):— ಡಿಪೋಸಿಷ್ಟ್ ಕಾಪಿ ಏಕೆ ಪ್ರಿಂಟ್‌ಮಾಡಿಸಲಿಲ್ಲ, ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು, ಅದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳದೇ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ಚೇರ್ಮನ್‌ರು ಯಾರದಾದರೂ ಪಿತೂರಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಏನಾದರೂ ಬರೆದು ಬಿಡಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನಗೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ಲಾಯರಾಗಿದ್ದವರು; ಲಾಯರು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸನ್ನು ವಾದವಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಮಾರನೇದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಜಡ್ಜ್‌ರನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಏನು ಅರ್ಥ? ಎಲ್ಲಾದರೂ ಉಂಟೇ ಸ್ವಾಮಿ? ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಮುಂದೆಹೋಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ಹೇಳಿದರು, ನನ್ನನ್ನು ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ರಿಸೀವ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ಇದು? ಕಮಿಟಿ ಚೇರ್ಮನ್‌ರು—high handed action, illegal action ಏನಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜಡ್ಜರು. ಅವರ ಮನೆಗೆ ಅವರನ್ನು influence ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೋ, ಸಮಿಮಾತನಾಡಲು ಹೋದರೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು? ಈಚಲ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಕುಡಿದರೆ ಜನ ಏನೆನ್ನುತ್ತಾರೆ? ಇದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಮಾಡಬಾರದ ಕೆಲಸ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿ ಅವರ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಂತಾಯಿತೇ ಹೊರತು ಜಡ್ಜರ ಪೇಲೆ ಹೇಳಿದರೆ ಯಾರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ? ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಈ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಧರ್ಮದ ತಳಹದಿಯಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗ ಅದು ಅಧರ್ಮದ ತಳಹದಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಮಹತ್‌ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯದೇಯಿರುವಂತೆ ಇನ್ಯಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಅಗದವರು ಪಿತೂರಿ ಮಾಡಿದರಂತೆ! ಅದು ಹೋಗಲಿ ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಮಾಡಿರುವುದಾದರೂ ಏನು? ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಮತ್ತು ಎಕ್ಸ್. ಮಾಧವರಾವ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿರುವುದು ಯಾವುದೂಹೊಸದಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಓದಿ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಆಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು ಸ್ವಾಮಿ. ಈ ದೇಶದ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದವರಿಗೆ ಅದು ಸಲ್ಲದು, ಒಪ್ಪುವುದಲ್ಲ, ಯೋಗ್ಯವಾದುದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರ 5,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಜೋಬಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರಲ್ಲಾ ಅದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಸ್ವಾಮಿ. ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದರು, ಈ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ ಗೋಡೆಗಳು ಕಿವಿಯಿಂದ ಆಲಿಸಿದುವಂತೆ; ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿದುವಂತೆ; ಬರ್ಡ್‌ರಾಡ್ಸ್ ಇಷ್ಯುಮಾಡುವಾಗ, ಪೋಲ್ಸ್ ಇಷ್ಯುಮಾಡುವಾಗ, ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವಾಗ, ಸಿಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಗ್ಸ್ ಇಷ್ಯು ಮಾಡುವಾಗ, ಲಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಏನೇನು ನಡೆಯಿತು ಎಂದು ಸೊಗಸಾಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೇ ಬರೆಯಬಹುದು.

2 P.M.

ಬಹಳ ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಕವಿಕೊಟ್ಟು ಕೇಳಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಬಹುದು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ಯುಗವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯವರ ಕಡೆಯೂ ಹತ್ತು ಜನ, ಕೆಟ್ಟವರ ಕಡೆಯೂ ಹತ್ತು ಜನ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಲಘುವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಎಷ್ಟು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು? ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಆಗಸ್ಟಿನಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್ ವರೆಗೆ 5 ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಸಿಪ್ಪೂರದ ಕೆಲಸ. ಇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸ. ನಮ್ಮ ಹಾಗೆಅವರು ಜೈಲಿಗೆಹೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರೆ? ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 500—600 ರೂಪಾಯಿ ಪೆಷ್ಟ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಗೌರವಸ್ಥರಿಗೆ 5 ತಿಂಗಳಿಗೆ 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯೆ? ಒಂದು ಪ್ಯಾಂಫ್ಲೆಟ್ ಪಬ್ಲಿಷ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಅಂಥಾದರಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಲೈಟ್ ಹಾರ್ಟೆಡ್‌ಆಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ? ಅವರು ಆರು ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿರುವುದು ನನಗಂತೂ ಬಹಳ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಪೈಕಿ ಇಬ್ಬರು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ 25-30 ವರ್ಷಗಳ ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ರಾಘವೇಂದ್ರರಾಯರು ಇಲ್ಲಿ ರಿಟೈರ್ ಆದಮೇಲೆ ಸಹ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಫೈನಾನ್ಷಿಯರ್ ಅಡ್ವೈಜರಾಗಿ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.)

ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇಂಥವರು most unpleasant duty ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಓವರ್‌ಟೈಂ ಅಲೋಯನ್ಸ್ ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದರು. Let them account for every pie of the expenditure incurred. ನಮ್ಮನ್ನೆ ಏನೇನೋ ಹೇಳಿದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಕಂಡಹಾಗೆ ಕಾಣದಹಾಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಹೋಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ಪತ್ತೆಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದದ್ದು. ಅದನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿರುವವರನ್ನು ದೂರುವುದು ಬಹಳ ಅಧರ್ಮ.

ಇನ್ನೊಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸಮಿತಿಯವರು ಸಾಕ್ಷಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಹೆದರಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ದಿವಸವೇ ನಾನು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿರುವುದು. ಅಡ್ವಜ್ಟೈಸ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸೀಮರಾಗಿರುವವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಹುದೆ? ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಸಿ. ಐ. ಡಿ. ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರು, ಅವರೆಲ್ಲಾ ಭಕ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳ ಪುದು ಸರಿಯೆ? ಖಂಡಿತ ನಾವು ಸಿ. ಐ. ಡಿ. ಗಳನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈಗ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. He wanted to raise a cloud of dust. ನಿಜವಾದ ತಿರುಳನ್ನು ಜನರು ನೋಡದೇ ಹೋಗಲಿ, ರೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಡಲಿ ಎಂದು ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರು. ಕೆಲವು ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾದದ್ದು ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ. ಟರ್ಮ್ಸ್ ಆಫ್ ರೆಫರನ್ಸ್ ಆಚೆಹೋಗಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನಾನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹಾಗೆಯೇ ಹುಡುಕಿದೆ. ಸಮಿತಿಯ ಛೇರ್ಮನ್‌ಆದ ಜಡ್ಜಿಗಳು, ನಿವೃತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ರಾಯರು ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆ ಎಂದು ಎರಡು ಮೂರುಸಲ terms of reference ಓದಿದೆ. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು terms of reference draft ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಓದುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿಯಿದೆ :—

"The Terms of Reference to the Committee are :—

(i) to examine the state of accounts and to assess the present position ;

(ii) to scrutinise the expenditure on the building, having due regard to its nature, magnitude and purpose, and to examine the procedure adopted in fixing rates and executing works ; and

(iii) to examine the possibility of effecting economies in further expenditure on the work."

ಸಮಿತಿಯವರು ತಮಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಸೆಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. Terms of reference ನಲ್ಲಿರುವ ಎರಡನೆಯ ಐಟಂ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಎಕಾನಮಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲ. 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಉಳಿಯುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರು. ಎರಡನೆಯದು terms of reference ಗಿಂತ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಆಚೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂಬ ಅಲಗೇಷನ್ ವಿಚಾರವನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಐಯ್ಯಂಗಾರ್‌ರವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ 'ಹಾಗಿರಲಾರದು, ಸಮಿತಿಯ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಸಮಿತಿ ನೂಚಿಸಿರಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರೇಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. With a view to save money, from the point of view of economy,—it is not beyond the terms of reference. ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇಡೀ ಜನತೆಯೆಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಯವರಿಗೆ ಚಿರಋಣಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾವು trustees of this vast responsibility. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರದಿಯು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ; ಮೈಮರೆತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರೇ ನೇನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದೆಲ್ಲಾ it is not beyond the terms of reference ಎಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರೂ ಸಹ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಐದು ವರ್ಷದಿಂದ ಅವರ ಸಹವಾನದಲ್ಲಲ್ಲಿದ್ದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವರದಿ ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವೇನು ವಿಧಾಯಕವಾಗಿತ್ತೋ ಅದರ ಎಲ್ಲೆ ಮೀರಿಲ್ಲ, ಆ ಎಲ್ಲೆಯೊಳಗೇ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲಸವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ ಸಮಿತಿಯವರು ಎಲ್ಲರ ಕೃತಜ್ಞತೆಗೂ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮನನೊಂದಿದ್ದರೆ ತುಂಬ ವಿಷಾದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಹಾಗೆ ನೊಂದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಿತಿಯವರಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಎಲ್ಲಂದರೆಲ್ಲೇ ಒತ್ತಾಯ ಬಂದರೂ ಏನು ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅವರು blameworthy ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, blameless ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಸಮಿತಿಯವರು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ತಮಗುಂಟಾದ ಅಸಹಕಾರವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ನೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.—

"The Committee regrets to note that it has not received unstinted co-operation from the officers concerned. In the early stages, it looked as if even the Government was unwilling to place the Secretariat files relating to the Vidhana Soudha at the disposal of the Committee."

ಇದರ ಅರ್ಥವೇನು? ಅನುಮಾನವಿರುವುದಕ್ಕೆ ತಾನೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಕಾಗದಪತ್ರ ಮುಂದಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು ಧಾರ್ಜುತೆಗೆದುಕೊಂಡ

ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ಫೈಲುಗಳು, ಆರ್ಡರ್ರುಗಳು ಈಚೆಗೆ ಬಂದುವು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ವರದಿಯ ಮೂರನೆಯ ಪುಟ ನೋಡಬೇಕು. ಮುನಿಯಪ್ಪನವರನ್ನು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಚೆಂಗಲರಾಯ ರೆಡ್ಡಿಯವರ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ನಿಂದ ಅವರನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಚೆಂಗಲರಾಯರೆಡ್ಡಿಯವರು ಅವರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರೆಂದು ಹೇಳಿದರೇ ವಿನಾ ವಿಧಾನಸೌಧದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಮುನಿಯಪ್ಪನವರು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಡ್ರೈವ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದರು, ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಕೆಲಸ ಅವರಿಗೆ ಪಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಮಿತಿಯು ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮೀರಿ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಶ್ರೀ ಮುನಿಯಪ್ಪನವರು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು ಎಂದು ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಿ. ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಹೇಳಿದರು ಅದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ ನೇಮಿಸಿತು ಎಂದರು. ದಕ್ಷರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ವಿಧಾನಸೌಧ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸು ಎಂದು ಶ್ರೀ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಭಾರಿ ನೀರಾವರಿ ಅಥವಾ ಕಟ್ಟಡ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಎಂದೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋಸಾರಿ ಕಣ್ಣು ಮಿಂಚುವುದರೊಳಗೆ ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ.—

Para 3, para 12.

"The records maintained in the office of the Special Engineer made available to the Committee were not paged and were not even properly arranged. Without the aid of the Secretariat files and the files of the Chief Engineer's Office, it was difficult to get a consistent account of any important subject. Considerable time of the Committee was taken up in compiling facts."

ಸ್ವಾಮಿ, ಇದು ಏನು? ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಲೆಕ್ಕ ಇಟ್ಟರೇ? ಎಗ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆದವರಿಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಇಡುವದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಖರ್ಚು ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ನುಲಭ. ಪ್ರಾರಂಭ ದಲ್ಲಯೇ ಹೀಗೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಲೆಕ್ಕ ಇಡುವದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಲೆಕ್ಕ ಇಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವಾಗ-ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ಸತ್ಯ ವನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಭೆಯು ಗಮನ ಕೊಡ ಬೇಕು. ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಅದೆ.—

Page 3, para 13.

"Recording of evidence has also taken a long time as a number of Officer- witnesses were not quite willing to "tell the truth and the whole truth."

This will not redound to the credit of anybody. ಈಗಲೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು ತ್ತೇನೆ. ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿಬಿಡಬೇಕು. ಸತ್ಯ ಇದ್ದುದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ರಕ್ಷಣೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ತಪ್ಪು ಆಗಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಸಮಿತಿಯು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಾರದು. ಗಾಬರಿ ಪಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಮಾಡಿ ನಿಜವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳದೇ ಇದ್ದ ಮೂಲಕ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಮಿತಿಯವರು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ಉದಹರಿಸಿ ದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳದೆ ಇರಲಾರೆನು. ಮೊದಲು ಏನು ಪ್ಲಾನ್ ತಯಾರು ಆಗಿತ್ತೋ ಅದು ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಮಾತು ನಿಜಾಂಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದೂರವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ ಪ್ಲಾನ್ ಬಹಳ modest ಪ್ಲಾನ್ ಆಗಿತ್ತು. ಇದು ಕಮಿಟಿಯ ರಿಪೋರ್ಟು ಚಾಪ್ಟರ್ 2, ಪುಟ 5ರಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ.—

Chapter II page 5.

"In view of the acute financial condition of the State however, the Government was unwilling to incur even this expenditure and desired that the plans and estimates might be recast to reduce the cost, keeping in view the modifications suggested by the Speaker."

ವಿಧಾನಸೌಧ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಸ್ಪೀಕರರು ಕೌಂಟರ್ ಸೈನ್ ಮಾಡಬೇಡವೇ? P.W.D. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೌಂಟರ್ ಸೈನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದು ನ್ಯಾಯವಾದ ಮಾತೇ? ಸ್ಪೀಕರ್ ರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು, P.W.D. ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದ ವರೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ತಾವೇ, ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಯೂ ತಾವೇ, P.W.D. ಇಲಾಖೆಯೂ, ಅವರದೇ ವಿಧಾನಸೌಧಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಯೂ ಅವರೊಬ್ಬರೇ. All the three combined in one. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಹೀಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ಅದೃಷ್ಟಶಾಲಿ ಗಳು. ಖರ್ಚು 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮೀರಿದಮೇಲೆ ಅವರು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು. ಶ್ರೀಪ್ರಾ ಹನುಮಂತಯ್ಯ ನವರೇ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. P.W.D., ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಹೀಗೆ ಮೂರೂ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರದೇ ಆಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಯಾವ ರಿಕಾರ್ಡೂ ಇತರ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಖರ್ಚು 50 ಲಕ್ಷ ಮೀರಿದನಂತ ರವೂ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ಟಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನವೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ವಿಷಯ ವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬಡವರ ದುಡ್ಡು ಹೋಗು ತ್ತದಲ್ಲಾ ಎಂದೆನಿಸಿ ನಾವು ಪಕ್ಷದ ಶಿಸ್ತು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಟೀಕಿಸಿದ್ದೇವೆ. ದೇವರೇ, ಬಡವರ ಹಣವು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲಾ ಎಂದು ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾ ಯಿತು. ನಾವು ಮಾಡಿದ ಟೀಕೆಗಳ ಪೇಪರ್ ಕಟಿಂಗ್ ಗಳನ್ನು ಹೈಕಮ್ಯಾಂಡಿನವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ನಾವು helpless ಆಗಿದ್ದೆವು ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಪಾರ್ಟಿ ವೀಟೆಂಗಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಶಾಸನ ಸಭೆ ಯಲ್ಲಿ ಓಟು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಓಟು ಮಾಡಿದ್ದು

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.)

ಶಿಸ್ತಿಗೋಸ್ಕರ, lump sum ಮಾತ್ರ ಓಟು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರೆ expenditure ರಿಗೆ ಅಲ್ಲ. Working of the party system was responsible for that.

ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಆಗಲೂ ಸಹ ವಿರೋಧಿಸಿ ಟೀಕಿಸಿದ್ದೇವೆ. It may be limited to ten lakhs of rupees in view of the financial stringency ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆ ರೀತಿಮಾಡಿ ಆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎರಡನೇ ವರ್ಷವಾದರೂ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದಿದ್ದೆವು ಹೀಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದರೂ ಅಧಿಕಾರ ಇದ್ದವ್ರಿಂದ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಲೇ ಬದಲು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ವಿಧಾನಸೌಧ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಸಹ ಇರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ಟನ್ನು ಸಹ ಸೇರಿಸಿದರು? ಯಾವುದಾದರೂ Procedure ಅನ್ನು ಅನುಸರಿಸ ಬೇಡವೆ? ಇದು ಏನು ಸ್ವಂತ ಮನೆಯ ಕೆಲಸವೇ? ಅಧಿಕಾರ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇನೆ ಎಂದು ಅದನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಬಹುದೆ? ಒಂದು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಆ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಏನೆನು ಹೇಳಿತೋ ಅದರಂತೆ ಮಾಡಿದರೇ? ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಂಗಾಧರ ಅವರು ತಕರಾರು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. 'Ornamentation for a building of this nature is unnecessary' ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಏನು ಹೇಳಿದರೋ ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೋ ಅದು ನಡೆದೇ ಹೋಗಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ:

> "The Chief Minister should have left the Committee to its deliberations and awaited their plans and report. On their accepting the plans, Government should have adhered to them."

It is a salutary principle.

ಸಮಿತಿಯವರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಡೋಮ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

> ". . . . It is to be remembered that 7 out of the 10 members were employees of the State, who could not afford to express any views opposed to those of the Chief Minister. The Chief Minister called these members to his Chamber and gave them directions. Not only that, he finalized the plans and got such plans presented to the Committee. The unanimous suggestion of the Committee to omit the end domes was flouted by the Chief Engineer. These domes have been built at a cost of Rs. 3.84 lakhs without consulting the Committee. Several major deviations in designs and architecture involving a huge additional expenditure of about 35 lakhs have also been effected without reference to the Committee. The Technical Committee formed to decide details that may arise day-to-day-relating to design, construction, art, etc., was also ignored.
>
> The Standing Technical Advisory Commiteee was reconstituted by Government with effect from the 1st December 1953."

Even that was not consulted.

ಹಿಂದೆ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಖಾತೆಯ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಎಲ್ ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಚೆಕ್ನಿಕಲ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿ ಎಂಬುದನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಇರಿಗೇಷನ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತೆ ನೇಮಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಹಾಗೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಮಿನಿಸ್ಟರಾಗಿದ್ದೆ. ಇಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕಮಿಟಿಯವರ ಸಲಹೆ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಮಿಟಿಯ ಕಾರ್ಯಗಳು ಹೀಗಿದ್ದುವು.

> "To tender technical advice and opinion on outstanding matters in the Public Works and Electrical Departments in relation to projects and works of large magnitude and in particular of those estimated to cost over Rs. 10 lakhs."

ಹತ್ತು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಬೀಳಬಹುದಾದ ಇರಿಗೇಷನ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳ ವಿಷಯ ಈ ಸಮಿತಿಯು ಮುಂದೆ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದು 180 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೀರಿ ಹೋಗಿದೆ. ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೇಳುವ ಅಗತ್ಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಿತಿ ವರದಿಯ ಪ್ಯಾರಾ 13ರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

> "The Chief Minister constituted himself the final authority in the matter of architectural features including finalizing designs, working drawings, changes and additions to the structure, as will be clear from the extracts of his Inspection notes. The Government Architect, the Chief Engineer and the Special Engineer had to carry out his orders. The statement of the Chief Minister that these changes were being put

up to Government for sanction through the usual channels is not borne out either by the records in the Secretariat all of which, as informed by the Secretary, Public Works Department, were made available to us, or by the records of the Chief Engineer or the Special Engineer. The evidence of these officers is also the other way. His statement that the final word in these matters was of the Government cannot be accepted."

ಸ್ವಾಮೀ, ವಿಷಯ ಹೀಗಿರುವಾಗ ತಾವೇ ನಿರ್ಣಯ ವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಈ ರೀತಿ ಸಮಿತಿಯವರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದು ಸರ್ವಥಾ ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆದರೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಒಬ್ಬರು ಸಾಕ್ಷಿಕೊಡುವಾಗ ಸಮಿತಿ ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದಾರೆ :—

"The head of the State or the Minister of the Department concerned should not interfere with the day to day execution of the work. Such interference is subversive of discipline and is likely to engender a sense of irresponsibility in the officers concerned."

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಇವರು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್ನಿಗೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲ ಇವರಿಗೆ ತ್ರಾಹಿ, ತ್ರಾಹಿ, ಎಂದು ಹೆದರಿ ಕೊಂಡು ಇವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಯಾವುದಕ್ಕಾದರೂ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ. ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಚೆಕ್ಕು ಮಾಡುವವರಿಲ್ಲ, ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಚೆಕ್ಕು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಕೊನೆಗೆ ಎಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ, ನಿಯಮಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ, ಮನಸ್ಸು ಬಂದಂತೆ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜನೀಯರ ತನಕವು ಹೋಗದೆ ಎಷ್ಟೋ ಹಣವನ್ನು ಇವರೇ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

"As will be shown hereafter, there has been a sense of irresponsibility and a failure on the part of these officers to discharge their respective duties."

ಸ್ವಾಮೀ, ಆಮೇಲೆ ಬಿಲ್ಡಿಂಗು ಮತ್ತು ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಚರ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿದರು "ಭವ್ಯವಾದ ಭವನ" ಎಂದು. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಸುಂದರವಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಬಂದೆ. ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಂಡೀಘರ್ ವಗ್ಗೈರೆ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಬಂದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನೂ ಕೂಡ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅನೇಕ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಅದೃಷ್ಟ ನನಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮೀ, ಈಗಾಗಲೇ ಶ್ರೀವಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು ಆದರೆ ನಾನು ಅಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಹಾಗಲ್ಲ. ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ರಾಜ ಕೀಯವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ನಾವು ಟೆಕ್ನಿ ಕಲ್ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಂಜಿನೀಯರುಗಳು ಮಾಡುವ ಡಿಸೈನ್ಸ್ ಮುಂತಾದ ವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗು ತ್ತದೆ. ನಾವು ಲೇಮ್ಯಾನ್ ತರಹ ಇರುವಾಗ ಈ ರೀತಿಯಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ಸ್‌ಪ್ರಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವು ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

"The instruction of the Chief Minister issued from time to time direct the executive to imitate the architectural features found in different buildings in the State."

ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಚಿಕ್ಕದು ಎಂದು ತಿಳಿಸುವುದು, ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಆಗಿ ಈ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಚ್ ರಲ್ ಫೀಚರ್ಸ್ ಖರ್ಚು ಒಂದು ಲಕ್ಷವಿದ್ದುದ್ದು ಎರಡು ಲಕ್ಷವಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಖರ್ಚು ನುಮಾರು 44 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದುದ್ದನ್ನು ಬೇರೆ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಉಪ ಯೋಗಿಸಿದ್ದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ತರಿ ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಬಿಲ್ಡಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಸಿಮೆಂಟಿನ ಗೋಡೆ ಮೇಲೆ ಒಂದು ನವಿಲನ್ನು ಕೆತ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಈ ಕಟ್ಟಡವಾಗಿ ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ದಿನವಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿಸಿರುವ ನವಿಲು ಹಾಳಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಇಂತಹ ಭಾರಿ ಬಿಲ್ಡಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಚರಲ್ ಫೀಚರ್ಸ್ ಮಾಡಿ ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ವರೇ ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಬಾಬಿನ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಅರಿಯರ್ಸು ನುಮಾರು 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಾಕಿ ಇದೆ ಎಂದು. ಆದ್ದ ರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು ಉಚಿತವೇ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಬೇಕು.

ಅನಂತರ ಈ ಭಾರಿ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸ್ಪೇಸ್ ಇತ್ತು ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಸಮಿತಿಯವರು ನುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ಜನಗಳು ಕೂಡಲು ಅವ ಕಾಶವುಳ್ಳ ಈ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 42 ರಷ್ಟು ಭಾಗ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದ ಕ್ಕಿಂತ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ಆಫೀಸು ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 57ರಷ್ಟು ಜಾಗ ಉಪಯೋಗವಾ ಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಯೂ ಇರುವ ಜಾಗವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಇವರು ಇನ್ಸ್‌ಪ್ರಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿ ರುವ ರೀತಿ ನೋಡಿ :—Para 16 page 12

"The window lintels adopted for 'Kumara Krupa' may be adopted for the South quadrangle on the ground floor and the window balcony treatment at

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ).

'Kumara Krupa' with side pillars treatment may be adopted for the second and third floors with modifications. The Kotethene on the south side being too plain, carving may be done in the sama manner as is done at Snbramanya Swamy Temple. . . . . "

'ಇಂಡಿಯನ್ ಬಿಲ್ಡರ್' ಎಂಬ ಒಂದು ಇಂಜಿನೀಯರಿಂಗ್ ಮ್ಯಾಗಜೀನ್ ಈ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸ್ಟೈಲುಗಳು ಬೇಡ, ಇಂಡಿಯನ್ ಸ್ಟೈಲ್‌ನಲ್ಲಿರುವಂತಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಮಿಟಿಯ ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಟ್ ಹೇಳಿದ್ದು ಹೀಗಿದೆ:

" I then considered ornamentation unnecessary for a building of this nature. At that time, my view was that the architecture should be suitable to the function of the Houses of Legislature and should not look like a temple."

ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಸಾಕ್ಷಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

" For Secretariat and other offices, I would prefer a plain building without any ornamentation. This heavy expenditure on ornamentation of the building is a criminal waste of money..."

ಅವರು ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ, ಊರಿಂದೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಈ ರೀತಿ ಅವರೇ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧುವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವೇ ಯೋಚಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಟ್ಟಡಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದರೋ ಅದು ಸಾಧುವಾಗಿತ್ತು, ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಹಣ ಕೂಡ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣ ಉಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು, space ಜೆನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ornamentation and embellishments ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನೂ Legislature buildingಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಟ್ಟಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಟ್‌ರವರು ಪ್ಲಾನುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವಾಗ ಮದರಾಸಿನಿಂದ ಪ್ಲಾನು ಮತ್ತು ಎಸ್ಟಿಮೇಟುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಅದು ಫೈಲಿನಲ್ಲಿದೆ.

Page 16 Para 7

" 7. It is seen from a perusal of the drawings made available to the Committee that the Assembly House at Madras is of a practical or utilitarian type, without extravagant architecture, and unnecessary embellishments. The Assembly Hall therein provides for greater accommodation than in the Vidhana Soudha."

ನಾನು ಅದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ utilitarian type ಇರಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿ ಅದರಂತೆ ತರಿಸಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೆ. ನಾನಾಗಲೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, location of buildingನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂತ ಮನ್ನು ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಗಮನಿಸಬೇಕು ಎಂದು. ಒಂದು ದಿನ ಡಾಕ್ಟರ್ ಕ್ರುಂಬಿಗಲ್ ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ನಾನು, ಮಾಣಿಕ್ಯಂ ಮತ್ತು ಡಾಕ್ಟರ್ ಕ್ರುಂಬಿಗಲ್ ಮೂವರೂ ಸಹ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದೆವು. ಮುಂದಿನ ಲೇಔಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಬದಲಾವಣೆ ಯಾಗದೆ ಇರುವಹಾಗೆ, ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡು ವಿನಾಕಾರಣ ಖರ್ಚಾಗದೆ ಇರುವಹಾಗೆ, ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಡಾಕ್ಟರ್ ಕ್ರುಂಬಿಗಲ್ ಅವರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ:

Para 18 Page 3

" 3. Dr. Krumbiegel, a renowned architect of this State and a member of the Committee appointed to evolve a suitable design, had suggested the location of the building further North and opposite the vacant area between the Old Secretariat and the Insurance Office. By such a location, the entire building would have commanded a good view from the Cubbon Park on the East. This location would have also resulted in more spacious area round the building, affording suitable approaches without affecting the importance of the Residency building which has its main approach on the South. The structure would also have been at a higher and imposing level, and would not have involved heavy earthwork clearance and formation."

ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನುಮಾರು ಆರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಣ್ಣು ತೆಗೆದಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಗುಂಡಿ ಮುಚ್ಚಿದ್ದೇವೆ, ರಸ್ತೆ ಸರಿಮಾಡಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸಕಾರಣವಲ್ಲ. ಯಾರ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಯಾರಿಗೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರು? ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿಗೆ ಮಣ್ಣಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬರೆದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು 'ನಾವು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ; ನಿಮ್ಮ ಇಷ್ಟಬಂದ ಕಡೆ ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಿ' ಎಂದು ಜವಾಬು ಕೊಟ್ಟರು.

ಗುಂಡಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ತೆಗೆಯ ಬೇಕಾದಂಥ ಮಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಾಕಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ credit ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ತೆಗೆಯಲು ಖರ್ಚಾದ ಹಣ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಿಲ್ಲದೆ ಮಣ್ಣನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಅಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಾದ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಕಮಿಟಿಯವರು, ಇಷ್ಟೊಂದು heavy earthwork ಮಾಡದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಥವಿದೆ.

ಎಸ್ಟಿಮೇಟುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಮಿಟಿಯವರು ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಮಿಟಿಯವರ ವರದಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಓದಿದರೆ ಉತ್ತಮ. ಅವರು ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಸರಿಯಾದ plans and estimates ಮತ್ತು detailed estimates ಇಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಅಸಾಧು; ಅದರಿಂದ ಹಣ ಪೋಲಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ; misappropriation ಮತ್ತು corruption ಎರಡೂ ಬಂದರೂ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು. ಲಕ್ಕವಳ್ಳಿ, ತುಂಗ, ಮುಂತಾದ ಭಾರಿ ಕೆಲಸಗಳಾಗಿರುವ ಕಡೆಯೆಲ್ಲ ಹೀಗೆಯೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ, ಅವರನ್ನೂ ಬಲಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುವರಮೇಲೆ ತಾವು justify ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು ಅಸಾಧು. ಲಕ್ಕವಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ತುಂಗ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಹ ಆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಅಚಾತುರ್ಯ ನಡೆದಿರುವ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಬೇಲ ಎದ್ದು ಹೊಲ ಮೇದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾರು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಇನ್ನೊಂದು ಮಹಾಪರಾಧ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಮುನಿಯಪ್ಪನವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲ, ಅವರು ಬರೀ Mechanical Engineer, ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಅನುಭವವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದಮೇಲೆ, ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷರಾದವರು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೆ? ಅವರಿಗೆ favourite ಆಗಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಲಿ. ಆದರೆ ಅವರಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಈ ಕೆಲಸ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ? ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್‌ರವರು audit objections ಕೊಟ್ಟಮೇಲಾದರೂ ಇವರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ! ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುನಿಯಪ್ಪನವರನ್ನು ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ಆಫೀಸಿನ ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸದ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ ಏಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ಆಫೀಸಿನ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಾದ Kempiah & Son ರವರಿಗೆ ವಿಧಾನ ಸೌಧಕ್ಕೂ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರು? ಇದರಲ್ಲಿ ಮುನಿಯಪ್ಪನವರನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಡೆದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ಆಫೀಸಿಗೂ ಇವರೇ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ವಿಧಾನ ಸೌಧಕ್ಕೂ ಇವರೇ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿದ್ದರು. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರೂ ಸಹ ಒಬ್ಬರೇ. ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಅಡ್ವಾನ್ಸುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, which is against the rules. ಈ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಸಾಲಕೊಡುವುದು, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರು ಬೇಡವೆಂದರೂ ಲಾರಿಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಡುವುದು, ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕ್ ಸಹ ಇವರಿಗೇ ಕೊಡುವುದು ಹೀಗೆಲ್ಲ ಮಾಡುವುದು, ಇದೆಲ್ಲ ಏನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಸ್ವಾಮಿ?

ಸ್ವಾಮಿ, ಇದನ್ನು departmental ಆಗಿ construction ಮಾಡಿಸುವುದು ಬೇಡ, ಇದನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಇಲಾಖೆಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಅಕೌಂಟ್ ಕೋಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಒಪ್ಪಲೇ ಇಲ್ಲ. Departmental ಆಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ economical ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನೇ ಪುಷ್ಟಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಅನೇಕಸಾರಿ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದಂಶವನ್ನು ಅವರು ಕಮಿಟಿಯ ಮುಂದೆ ವಿಚಾರಣೆಯಾದಾಗ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

Page 24 Para 17.

"Shri K. Hanumanthaiya, who is evidently responsible for this Project stated that he had no idea of the probable cost of the building. He did not discuss with the Engineers the question of cost at any time. He did not care to examine the question of cost either when he ordered construction of the building or the addition of the third floor or any of the major deviations. In answer to a question whether he had any idea of the cost of the Project, say, in the middle of 1954, he stated:

> "Either on that date or subsequently or previously, I had not in my mind a fixed figure. The fourstoreyed building plan was there and whatever was required to complete that building had to be provided was my idea."

In fact Shri Hanumanthaiya never bothered himself about the question of cost at any stage. He got the plans of the building prepared, ordered execution of work departmentally, made various deviations as and when it struck him, and got a building of his choice constructed. The cost was to take care of itself. Estimates,

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.)

administrative sanction and technical sanction were naturally an *anathema*. Execution of work under these conditions was evidently not possible by contactors. The inconsistency between his stand taken as Chairman of the Public Accounts Committee and his stand as the architect of the Vidhana Soudha cannot otherwise be explained."

ಇನ್ನೂ ಒಂದು extreme view ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು :

Para 18.

"Shri Hanumanthaiya has thus taken the strange view that no estimate is necessary if the work is to be executed departmentally, evidently, to justify his otherwise unjustifiable action."

25 ವರ್ಷ Government Serviceನಲ್ಲಿದ್ದು re-appoint ಆಗಿರುವ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇನ್ನೂ ಒಂದು peculiar view ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

Para 30.

"In deciding on departmental execution, *saving of money is a secondary consideration*. The main consideration is avoidance of trouble with the contractors in settling their claims".

ಹೀಗೆ ಇದು ಒಂದು strange combination. It was a strange combination of one gentleman disregarding cost and another gentleman saying that saving is of secondary importance. The main consideration was avoidance of trouble with the contractors in settling their claims.

The whole thing has been mismanaged and the State has today to bear this heavy loss.

Para 21.

"Shri Hanumanthaiya had to admit that for economical execution of work by departmental agency, it is necessary that it should be done by expert competent engineers who had experience of execution of such work and that they must act honestly and diligently. There must also be a proper organization for execution and for maintaining proper accounts. Last, but not of the least importance, is the preparation of the detailed estimates duly scrutinized and sanctioned by competent authority. This statement is inconsistent with the stand he has taken in the execution of the Vidhana Soudha."

ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, 26ನೇ ಪೇಜಿನಲ್ಲಿ :

Page 26.

"Para 24. Under these circumstances, it would be permissible to come to the conclusion that all this was designedly made, to force the hands of Government to find whatever funds may be required for this huge scheme, conceived and designed to cost two crores or more"

ಆಮೇಲೆ Methods of executionನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ನ್ಯೂನಾತಿರಿಕ್ತಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲೆ ರೇಟ್ಸ್ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ರೇಟ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿ ಈ ನಭೆಯಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಬೇಜಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. Most peculiar thing, ಅವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಮುನಿಯಪ್ಪನವರಿಗೂ ಇದ್ದಂಥ ಸಂಬಂಧ 31ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡುತ್ತದೆ. ಮೆಕ್ಯಾನಿಕರ್ ಇಂಜಿನಿಯರು, ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅನುಭವವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿಯೂ ಅವರನ್ನು ಇಟ್ಟರು. ಮುನಿಯಪ್ಪನವರು ಡೈರೆಕ್ಟಾಗಿ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ರವರಿಂದ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು.

"The evidence on record indicates that Sri Muniappa was not prepared to be guided by his superior officers and was not amenable to their control." (*Para 22—page 31*).

"23. As his evidence shows, Sri Muniappa had very little knowledge of accounts either before or after he became Special Engineer."

He stated :

'After I took charge I did not study the Accounts Code and the requirements of the proper maintenance of the accounts in the Division. I relied solely on my accounts Superintendent.' (*Page 31*)."

ಆದ್ದರಿಂದ ಹೀಗಿರುವಾಗ accounts ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೆಹಣ ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಖರ್ಚಾಗಿದೆಯೋ ದೇವರೊಬ್ಬನಿಗೇ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಬಹಳ

ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ನೋಡಿದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವಾಗ ಶ್ರೀ ಮುನಿಯಪ್ಪನವರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ಭದ್ರವಾದ ಆನರೆ ಸಿಕ್ಕಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅವರು ಅವರ ಸುಪೀರಿಯರ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವಿಧೇಯರಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ವಿಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ಬಾಕಿ ಆಫೀಸರುಗಳ ಕೆಲಸ ಮುಂದೆ ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕಮಿಟಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

"19. The Committee notes with very great regret that the Superintending Engineer and the Chief Engineer did not function at all. It is very likely that this omission to perform the essential duties of office was due to the assumption of over-all direction of the works by the Chief Minister and his dealings directly with the Special Engineer. That officer did not consequently hesitate to ignore his superior officers. He submitted to the Superintending Engineer the estimate of Rs. 50 lakhs which was designedly an under-estimate, and told that officer that if he sent up that estimate, he would get it sanctioned. The Superintending Engineer did not listen to this and returned the estimate to him with certain directions. But it was again submitted after about three months, as it was, without complying with those directions. The Superintending Engineer thereafter submitted it to the Chief Engineer for the approval of the Government though he knew that it was a gross under—estimate and unworkable. He did not scrutinise the estimate. The Special Engineer executed several works without submitting designs to the Superintending Engineer for approval. Though the latter noticed in practically all his inspections that more reinforcement than was required was being used, he did not take any steps to prevent it beyond orally telling the Special Engineer not to do it. He did not make any inspection of the Office of the Special Engineer."

"21. Sri K. S. Gangadhara, the then Chief Engineer, stated that the Special Engineer did not implement his instructions on several occasions and when the situation was getting out of control, he made a report to the Government. The situation, however, did not improve thereafter." (*Page 36, para 19*).

ಹೀಗೆಯೇ, ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿದೆ, ಸ್ವಾಮಿ. ಡೆಲಿಬರೇಟ್ ಆಗಿ ಅಂಡರ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಈ ಕಮಿಟಿಯವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. This is in page 38, Chapter 10, para (2). ಎಂಬತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟನ್ನು ಯಾವಾಗ ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರು 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಲಿಮಿಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಿಗಿಯಾದ ಆರ್ಡರ್ ಹೊರಡಿಸಿದರೋ ಆಗ ಮುನಿಯಪ್ಪನವರು ಆಗಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಆಶ್ಚರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ:

"This was not enough to reduce the estimate to Rs. 50 lakhs. The Special Engineer therefore reduced the rates arbitrarily. He stated:

'Because the estimate had to be reduced to Rs. 50 lakhs, we must find out some means to reduce it and the only means that I found was by reducing rates. We did not resort to other method of reducing portions of the building.' (*Page 38, para 2*).

ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕ್ಯಾಮಾಫ್ಲ್ಯಾಜ್ ಇದೆ; ಫ್ರಾಡ್ ಇದೆ ನೋಡಿ, ಸ್ವಾಮಿ.

"He further stated:

'Apart from the direction, there was no reason for reducing the Rs. 80-lakh estimate.'" (*Page 38*).

ಹೀಗೆಯೇ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟು, 120 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟು, ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಅನೇಕ ಎಸ್ಟಿಮೇಟುಗಳಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಬಟ್ಟ ಬಟ್ಟ ನಾಮ್ಕವಾಸ್ತೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವು ಐಟಂಗಳಲ್ಲಿ ಕರಪ್ಶನ್ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

"It was impossible to reduce the estimate to Rs. 50 lakhs without reducing the height of the supers ructure and altering the elevation to an austere and simple type. This should have been done by referring the plans back to the Government Architect; but he was not consulted." (*Page 38—39*)."

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ).

"There were several discrepancies in these estimates. The totals were not correct. It was therefore returned to the Special Engineer. He corrected the total of Rs. 102 lakhs to Rs. 107·5 lakhs and deleted the provision of Rs. 4 lakhs for 'providing art treatment to the Assembly and Council Halls and Rs. 1·50 lakhs for veneering for the Central Dome and gold plating at the top', and maintained the total of Rs. 130 lakhs. Instead of submitting the file through the Chief Engineer, he submitted it directly to Government." (*Pages 40-41*).

ಹೀಗೆ ಆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟು ಕೂಡ ಇಷ್ಟೊಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿ ಪದೇ ಪದೇ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ರೇಟ್ಸ್‌ನ್ನು ಆರ್ಬಿಟ್ರರಿ ಆಗಿ ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದು, ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡುವುದು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಎಸ್ಟಿಮೇಟಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರೇಟ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು, ಇದೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗೂಢವಾದ ಅರ್ಥ ಏನೋ ಇರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತರಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಏಕೆ ಈ ರೀತಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರೋ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಕಮಿಟಿಯವರು ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಒಳಹೊಕ್ಕು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ 50 ಲಕ್ಷದ ಎಸ್ಟಿಮೇಟಿಗೂ, 130 ಲಕ್ಷದ ಎಸ್ಟಿಮೇಟಿಗೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಏನೋ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮೋಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿರಬಹುದೋ ಏನೋ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಐಟಂಗಳಲ್ಲಿ ರೇಟ್ಸ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಬಂದಾಗ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರನ್ನು ಕನ್‌ಸಲ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಒಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

"15. The Committee is constrained to observe that in Vidhana Soudha works, the estimates were not being prepared according to requirements. They were not scrutinized by the authorities concerned and Government sanctions were accorded as a matter of form just to silence the Accountant-General. The estimates were also not adhered to. Changes were made from time to time, it is said, according to the instructions of the Chief Minister." (*Page 46.*)

ಇಷ್ಟು, ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ತಿರುಳು. ಬಾಕಿಯದು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ Vidhana Soudha Gardens, masonry tanks, water supply and sanitary fittings ವಿಚಾರ. ಇದೂ ಕೂಡ ಯಾವ ರೀತಿ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಅದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಎಂದರೆ, ವಿಧಾನ ವೀಧಿಯನ್ನು ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರಿಟ್ ರೋಡ್ ಆಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲ ಓದಬೇಕು. ಇದೂ ಕೂಡ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಂಶ. ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನ ಸೌಧ ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್‌ನವರು ಬಹಳ ಅದ್ವಿತೀಯವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. Page 58ರಲ್ಲಿ Tools and Plants ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

Page 58, para 91.

"The expenditure of Rs. 1,73,676·9·0 for the purchase of 12 second-hand Dodge vehicles is not included in this figure. The expenditure is debited to the different Divisions to whom the lorries have been transferred. This amount should also have been debited to Vidhana Soudha estimate because these vehicles were purchased for the Division and were palmed off to the other Divisions because, they were unserviceable."

ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದೆ:

"One new T.D. 24 Tractor, one new H.D. 16 Tractor and two new big scrapers at a cost of Rs. 5,34,129 were obtained for the Vidhana Soudha Division through the Central Stores, Public Works Department. This amount should also have been debited to Vidhana Soudha under the Tools and Plant."

"Two scrapers and two tractors from Bangalore Division and two bulldozers from the Agricultural Department at a cost of Rs. 3,80,000 were obtained for Vidhana Soudha works."

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಪತ್ತೆಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರು, ಇದರ ಉದ್ದೇಶವೇನು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೇಗೆ ಮಾಡಿ

ದರೂ ಕೂಡ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಹೋಗಲಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಏನೂ ತಿಳಿಯದವರಂತೆ ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಈ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸಿದೆ, ಯಾರೂ ನನ್ನನ್ನು ಹೊಗಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಯಾರು ತಾನೆ ಹೊಗಳುವರು? ಇದು ಯಾರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ? ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ರಾಜಮಹಾರಾಜರುಗಳೇ ಹೇಗೋ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ನಿನ್ನೆಮೊನ್ನೆ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವುದು ಸರಿಯೆ? ಇದರಿಂದ ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥೆಗೇ ಕೆಟ್ಟಹೆಸರು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು.

ಇನ್ನೊಂದು ಹೇಳಿದರು; ಕಾರುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಗ್ಯಾರೇಜ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇದು ಸರಿಯೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಮೊದಲು ಎಲ್ಲಿ ಮಾಡಿತ್ತು, ಆಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಈ ಖರ್ಚು ಅಷ್ಟು ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ.—

Page 60, para 105.

"Other instances of extravagance: A few instances which are typical of the manner in which the works have been carried out in disregard of all rules of procedure and cost leading to extravagant expenditure are given below. It seems clear that the persons responsible did not bother about the financial or other implications of the various deviations made"

They are: Central Dome, Corner and Secondary Domes, Trusses and Ceiling for Assembly and Council Halls, Cutstone Pillars, etc.

ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಹಣ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ; ಉಳಿತಾಯವೂ ಇಲ್ಲ, ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹಣ ಪೋಲಾಗಿದೆ, ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಡೋಮ್ ಹಾಕುವಾಗ ತಳಹದಿ ಎಷ್ಟು ಹೊರಬಲ್ಲದೋ ಅಂಥ ಟವರ್ ಹಾಕಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಭಾವನಾಪರವಶರೆಂದು ಹೇಳಿದುದು ನಿಜ. ಆದರೆ 192 ಅಡಿ ಟವರ್ ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಅದರ ಭಾರ ಹೊರುವ ಶಕ್ತಿಯಿರಬೇಕಲ್ಲ. ಇಂಜನಿಯರುಗಳೇನಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಟವರ್ ಭಾರ ಹೊರಬೇಕಾದರೆ ಅಸ್ತಿಭಾರ ಬಲಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಟವರ್ ಕೆಲಸ ಆಗುವವೇಳೆಗೆ ಸಮಿತಿಯು ನೇಮಕವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಸಮಿತಿಯವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಟವರ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಡೋಮ್ಸ್ ರೂಮು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅಪದ್ಧಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಅಂದರೆ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದದ್ದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ? ಈಗ ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು ಲಿಫ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳಿಗೊಂದು ಸಲ ಲಿಫ್ಟ್ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಮಂಜೂರಾಗದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಕಿ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ವಿಚಾರ, ಮಿನಲೇನಿಯಸ್ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ವಿಚಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಕೌಂಟ್ ಅಂತೂ chaotic, ಜೊತೆಗೆ ಹೊನದಾಗಿ ಬರೆದು ಅಂಟಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಇದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಮಾಡಬಾರದ್ದೇನು ನಡೆದಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. "It is no wonder that the state of accounts is chaotic." ಎಂದು ವಿಶದವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಅಕೌಂಟ್ ಬಹಳ irreconcilable ಎಂದು ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ರವರು ಮುಂತಾದವರು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. Iron and steel rods ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾನುಗಳು ಜನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದು ದುರ್ಲಭ. ಅಲ್ಲದೆ ಕಟ್‌ಪೀಸಸ್ ವಾಪಸು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ವರ್ಕ್ ಸ್ಲಿಪ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಚೆಕ್ ಮೆಷರ್‌ಮೆಂಟ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 85ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಬ್ಸರ್‌ವೇಷನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

Para 54.

"Some measurement books show that payments were made on nominal rolls without entering even the previous measurements in the book. The position today is that there is no verification of the work paid for. The totals of the measurement books will have therefore to be made and verified with the actual work executed."

"We found that a few Nominal Rolls had been paid without being passed either by the Divisional Officer or by the Accountant. The Special Engineer admitted this in his evidence that: 'I see that a few Nominal Rolls have been passed, some without my signature and that of the Accountant'."

ಆಮೇಲೆ ಮಂಜೂರಾತಿಯಿಲ್ಲದೆಯೇ ಬಹಳ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.—

Para 89.

"In many instances, there have been no sanctions and in a few, there was also no provision in the sanctioned estimate for the purchases. In spite of these, orders have been placed and commitments entered into and sanctions sought for thereafter. Perhaps the Superintending Engineer, when the Special Engineer was only an Executive

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ).

Engineer, and the Chief Engineer felt helpless as the Special Engineer was in direct contact with the Chief Minister."

ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಚಾರ *ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೆಂಪಯ್ಯ ಅಂಡ್ ಸನ್ಸ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಸೆಕೆಂಡ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ ಸಾಮಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ವರೆಗೂ ದೂರುಹೋಗಿದೆ. ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಾವೂ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಸುಲಭವಾಗಿ ನೀರು ಕುಡಿದಹಾಗೆ ಸುಳ್ಳುಹೇಳಿದರೂ ನಿಜದ ತರೆ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಬಂದಿದೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಎಷ್ಟೇ ಅನುಭವಸ್ಥರುಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ಬೇಳೆ ಬೇಯಲಿಲ್ಲ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡರು ಡೆಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ದೂರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಸಮಿತಿಯವರು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ, ಮೋಸ, ನಷ್ಟ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆಂಬುದು ವಿಶದವಾಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ಸಾಬೀತು ಮಾಡಿದರೋ ತಿಳಿಯದು. ಟ್ರಕ್ಸ್ ಯಾರ ಹತ್ತಿರ ಕೊಂಡಿರುವುದೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಮೋಟಾರ್ ಡೀಲರ್ಸ್ ಅಲ್ಲದಿರುವವರಿಂದ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಉಭಯಕರ್ ಬ್ರದರ್ಸ್ ಮೋಟಾರ್ ಡೀಲರ್ಸ್ ಅಲ್ಲ, ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಸೆಕೆಂಡ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ರಕ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅವರು ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಮಿತ್ರರು, ಆಪ್ತ ಸ್ನೇಹಿತರು. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸ್ನೇಹಿತರಿದ್ದರೆ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಬಹಳ ಹುಷಾರಾಗಿರಬೇಕು. ಸ್ನೇಹಿತರ ಹತ್ತಿರ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿರಬೇಕು. Cæsor's wife must be above suspicion, ಎನುವ ಹಾಗೆ ಸೆಕೆಂಡ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಅವನ್ನು ವಹಿಸುವಾಗ ಬೇಡವೆಂದು ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

"It is also stated that the Assistant Secretary, P.W.D. and the Special Engineer, Vidhana Soudha had phoned for immediate action. They did not allow any grass to grow under their feet till these items were purchased."

ಆದರೆ ವಾಸ್ತವಾಂಶ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು? ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮೂಲಕ ಹೋದಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ರಿಜೈಡ್ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಚೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಪಾರ್ಟ್ಸ್ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಆ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಈ ಪದ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹುಷಾರಾಗಿ ನೋಡಿ, ಸರ್ವಿಸ್‌ಗೆ ಬರುವುದಾಗಿದ್ದರೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ಯಾರಾ ಓದಬೇಕು, ಅದು ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಓದುತ್ತಿದ್ದೆ.

3 P.M.

ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದಂಥ ಸೆಕೆಂಡ್‌ಹ್ಯಾಂಡ್ ವೆಹಿಕಲ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ನೇಹಿತರಾದವರಿಂದ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅನ್ನುವರೋ ತಿಳಿಯದು. ಈ ಟ್ರಕ್ಕುಗಳು ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳವರೆಗೆ ಸಹ ಉಪಯೋಗವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಮೊದಲು ಏನಾದರೂ ಜಾಹೀರಾತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೇ? ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಏನಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಈ ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ನಾಗಯ್ಯರೆಡ್ಡಿಯವರು ಒಬ್ಬರು ಬಹಳ ನಿಷ್ಠುರವಾಗಿ interpellation ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಜೇನುತುಪ್ಪವನ್ನು ನೆಕ್ಕಿ ಬಿಟ್ಟಹಾಗೆ ಇದು ಆಗಿದೆ. ಇರುವ ವೆಹಿಕಲ್‌ಗಳು ಸಾಕಾಗಿದ್ದಿವು. ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇದೆ :

Page 98. "Purchase of these secondhand vehicles from Sri Devarao Shivaram Ubhayakar is a criminal waste of public funds."

ಬಹುಶಃ ಇದು ಶಿವರಾಂ ದೇವರಾವ್ ಉಭಯಕರ್ ಎಂದಿರಬೇಕೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ (ನೆಲಮಂಗಲ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಹಾಗಲ್ಲ. ದೇವರಾವ್ ಶಿವರಾಂ ಉಭಯಕರ್ ಎಂಬುದು ಸರಿ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಶ್ರೀ ಪ್ರಭಾಕರ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಯಾಕೆ? Still poor Muniappa was made to place orders. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದು criminal waste of money ಅಲ್ಲವೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಸಮರ್ಥನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ? ಮತ್ತೆ ಮುಂದೆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಇದೆ :

Chapter XV, para 1.

"The sole idea that obsessed everyone connected with this transaction seems to be to purchase them regardless of their need, their cost, their condition, or their performance. Though they were not fit to be purchased, these unfit vehicles were knowingly accepted by the Special Engineer and the Chief Engineer, and 90 per cent of the price was paid. Although the seller had committed breaches of the terms of the sale, and the Division had to receive damages and the sums spent by the Division on repairs, the balance of 10 per cent was paid without deducting any of these sums."

ಇದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಥೆ. ಸಮಿತಿಯವರು ಏಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದು ಹೇಗೆ ಅಂದರೆ, ಎಂಜಿನಿಯರು ಒಂದು

ಟ್ರಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ನಡೆಸಿ ನೋಡಿದರೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಪೆಹಿಕಲ್ಸ್ ನರಿಯಾಗಿ ಇವೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಕೂಡಲೆ ಟಯರ್ಸ್ ಟ್ಯೂಬ್ಸ್ ಕೊಂಡುಕೊಂಡರು. ಟ್ಯೂಬ್ಸ್ ಟಯರ್ಸ್ ಹೊಸದಾಗಿ ಹಾಕಬೇಕಾಗುವಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವು ಇದ್ದವು. ಇದನ್ನು ಉದ್ದಕ್ಕೂ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವನ್ನೂ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರರು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ :

"As the military trucks with Sri Devarao Shivaram Ubhayakar have been tested and found good, as they are ready for use with steel cabins and steel reinforced wooden bodies and as they cost only Rs. 13,825 each as against the cost of Rs. 14,038-8-0 per mere chassis to be supplied by Messrs The Premier Automobiles, I request that sanction of Government to purchase 12 trucks directly without reference to Stores Purchase Committee, may kindly be communicated early, as they are urgently required for Vidhana Soudha Works."

ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಚನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ :

"As already pointed out, the Vidhana Soudha Division had 29 vehicles and there was no demand for any additional vehicle."

ಜೊತೆಗೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜನಿಯರು D. O. ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

"The Special Engineer wrote a D.O. to the Chief Engineer requesting him to address the Government for expeditious sanction to the purchase of 12 vehicles from Ubhayakar."

ಮತ್ತೆ ಮುಂದೆ ಹೀಗೆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ :—

"The description of the trucks to be purchased given in the schedule is almost identical with the description given by Ubhayakar in his letter dated 2nd February 1954", Advertise ಮಾಡಿದರೇ ? Stores Purchase Committee ಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದರೇ ?

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—That is the trick of the trade.

Sri T. MARIAPPA.—That is the trick of the trade ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ತಮಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

"This amendment was designedly made with a view to purchase the second-hand vehicles of Ubhayakar."

The second thing is: "this amendment was made by the Stores Purchase Committee with the approval of the Secretary, Public Works Department. The dates of publication of the notification and the amendment in the Official Gazette are not on record."

Mr. SPEAKER.—How much more time does the Hon'ble Minister require?

Sri T. MARIAPPA.—About half an hour more, Sir.

Mr. SPEAKER.—The House now rises and will meet half an hour afterwards.

The House adjourned for Lunch at Eight Minutes past Three of the Clock and reassembled at Thirty-eight Minutes past Three of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair.]

Sri J. MOHAMED IMAM.—Sir, may I know the future programme ?

Mr. SPEAKER.—As all Hon'ble Members know, we are discussing the Budget. It has to be finished to-day. Tomorrow at 8-30 A.M. we are meeting and finish the Appropriation Bill and then take up the Non-official Business. We are meeting in the afternoon and again take up the Non-official Business.

Sri J. MOHAMED IMAM.—I submitted in the beginning alone, Mr. Speaker, that it is desirable to extend the session by two days, *i.e.*, till 29th evening. Appropriation Bill has assumed certain amount of importance. I request one full day may be set apart for Appropriation Bill and one day for Non-official Business. Instead of meeting at 8-30 tomorrow, we may meet from 12 to 5 and deal with the Appropriation Bill because we do need a little more time.

Mr. SPEAKER.—Usually, very short speeches are being made on the Appropriation Bill. It simply reproduces the Budget and nothing more and when once

(MR. SPEAKER.)

the Budget has been discussed threadbare and so much time is taken, we should not take more time on the Appropria tion Bill. As things stand, we should not take more than half an hour or an hour on Appropriation Bill, because Appropriation Bill is a Bill which is not controversial. As the Budget has been discussed threadbare, the Appropriation Bill should not take more than an hour at the most. After that, we shall take up Non-Official Business in the morning and again in the evening. I will give five hours time for Non-Official Business. If we finish the Appropriation Bill in the morning taking one hour after question hour and sit till 12-30 we could have two hours. Again, we can meet at 3 P.M. and sit till 6 if Hon'ble Members are pleased. So, we will have five hours for Non-Official Business. Moreover, Appropriation Bill should not be controversial at all.

Sri J. MOHAMED IMAM.—It is a controversial Bill; we are definitely going to oppose that Bill.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble the Leader of the Opposition can oppose the Bill tooth and nail, but the thing is, long speeches repeating the whole argument on the Budget would not be proper. Let me understand from the Leader of the Opposition how much time he would require on the Appropriation Bill.

Sri J. MOHAMED IMAM.—I would like to take 45 minutes for the Appropriation Bill if the Chair kindly allows me.

Mr. SPEAKER.—I would not allow 45 minutes because there is not much to speak on the Appropriation Bill. I would not allow any Hon'ble Member to take so much of time. There is nothing new there.

Sri J. MOHAMED IMAM.—Every thing that will come out will be new, Sir.

Mr. SPEAKER.—After all in every Assembly they will take not more than 15 minutes for the Appropriation Bill. In Andhra Assembly they will not take more than 15 minutes. In Madras also, I am told, they do not take more than 25 minutes,

Sri J. MOHAMED IMAM.—In Mysore, we have taken one day, Sir.

Mr. SPEAKER.—The old Assembly is not existing now. Last time I did not allow much time on the Appropriation Bill.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಬಜೆಟ್ಟಿನ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ವಿಷಯದೇ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹಾಗಲ್ಲ. ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆಗಾಗಿ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ವರದಿಯನ್ನಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಐಟಂಗಳೂ ಇವೆ. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಲಿಂಗಯ್ಯನವರಿಗೆ ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷಗಳು ಮಾತನಾಡಲು ನಾನು ಅವಕಾಶಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಸಪ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಡಿವ್ಯಾಂಡ್ಸ್ 1957-58, 1956-57 ಕೂಡ ಚರ್ಚೆಗಿತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ.

Sri K. PRABHAKAR.—With your kind permission, I would like to ask the Finance Minister as to why he said that 'if Prabhakar says that it is Deva Rao Shivaram Ubhaykar, I shall accept it.' I would like to ask his personal explanation in the matter, Sir.

Sri T. MARIAPPA.—Because I heard him Saying, very clearly and distinctly, that what was stated in the report was correct, I said so, Sir.

Sri K. PRABHAKAR.—I would like to ask him to repeat the answer.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಅವರು "ದೇವರಾವ್ ಶಿವರಾಮ್ ಉಭಯಕರ್" ಎಂದಿರುವುದು ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರ ಮೇರೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಆ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಡಿವಿಷನ್ಸಿಗೆ ಟ್ರಕ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ಆದರಲ್ಲಿ 12 ಸೆಕೆಂಡ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ ಮಿಲಿಟರಿ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಆ ಕಮಿಟಿಯವರೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಇವೆಲ್ಲ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ವೇಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಮನಿ ಎಂದು ಹೇಳದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಲಾರಿಗಳಿದ್ದವು ಅವುಗಳೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಲಾರಿಗಳಿಗೇ ಕೆಲಸವಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿ ಟ್ರಕ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನೀಯರು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನೀಯರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಂಜೂರುಮಾಡಬೇಕೆಂದು 1954ನೇಇಸವಿ ಫೆಬ್ರವರಿ 4ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದರು. ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮುಖಾಂತರ 12 ವೆಹಿಕಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದರೆಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಲಾರಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ

ಎಂದು ಕಮಿಟಿಯ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವುದು ವಾಸ್ತವಾಂಶ. ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಆಮೇಲೆ ಜೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಕರೆದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ "Brand New Military" ಎಂದು ಅಡ್ವೆರ್ಟೈಸ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ರಿಕಾರ್ಡಿನಿಂದ ತೆಗೆದದ್ದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಈ ರೀತಿ ಅಮೆಂಡ್ ಮಾಡಿರುವುದು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಎಂದು ಕಮಿಟಿಯವರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ನೋಟಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ಯಾರಾ 16—ಪೇಜು 101 ರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

"..... In this note, it is stated that these vehicles may be purchased provided the department is satisfied that these vehicles are as good as new and capable of giving satisfactory service without any trouble for a normal period expected of such vehicles and that these vehicles though manufactured several years ago are suitable and in sound condition with all parts intact and they can serve for the normal period of life prescribed for new vehicles and there would be no difficulty whatsoever in obtaining spare parts."

ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ತರಹ ಇಲ್ಲಪೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ತೋರಿಸಲು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಸಾಕು. (ನಗು)

ಉಭಯಕರಾರವರು ಮೋಟಾರ್ ಡೀಲರ್ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ ನ್ಯೂ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಇರಲಿಲ್ಲವೆ? ಅಂತಹುದರಲ್ಲಿ ಈರೀತಿ ಸೆಕೆಂಡ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ Committee ಯವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ

"..... They were not examined as to their soundness. Even from this report it is manifest that the vehicles should not have been accepted, or at least should not have been accepted in the condition they have been accepted."

ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆಯೆಂತು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಬೇರೆ ಇದೆ ಎಂದು ಈ ರೀತಿ 13 ಸಾವಿರ ಮತ್ತು 14 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಷ್ಟ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡಬಹುದೆ! ಆಮೇಲೆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಈ ರೀತಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ:

"18. The order for supply by the Stores Purchase Committee, required inspection and approval of the Chief Engineer. On 14th April 1954, he saw the vehicle and passed the following order:

'I have seen the vehicles. Sufficient amount for replacing damaged parts should be withheld and the bills passed for payment.'"

ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು damaged parts replace ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು withhold ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

"..... This was not done. The Special Engineer spent Rs. 1,680 for effecting certain repairs. This was not deducted even from the final payment made on 8th July 1955."

"In making this purchase costing Rs. 1,74,000 the ordinary care to get these vehicles examined by an Automobile Engineer was not taken."

ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರರೂಪಾಯಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವೇ? ಸರಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು: ಹೀಗೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ, ಇರತಕ್ಕ ಈ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡದ್ದು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು. They were not even road-worthy.

"On 20th May 1954, the Special Engineer placed an order for purchase of 8 sets of tyres, tubes and flaps, at a cost of Rs. 5,295-6-0 for these vehicles on the ground that no tyres were provided for stepneys. The order was only for 8 sets, because 4 vehicles were already transferred to other Divisions. On 9th July 1955, Government sanctioned Rs. 33,000 for purchase of 50 sets of tyres, tubes and flaps for these military vehicles."

"On 8th June 1954, the Special Engineer informed Ubhayakar about the bad condition of the eight vehicles excluding those sent to Tumkur and Hassan Divisions....."

ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಕೆಲಸ ಬೇಗ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಈ ವಾಹನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತುಮಕೂರು ಮತ್ತು ಹಾಸನದ ಡಿವಿಷನ್‌ಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು.

"..... stating that it was noticed that milo-meters of all these 8 vehicles were not working, that they were consuming large quantities of engine oil, gear oil and differential oil, that four fan

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ)

belts had snapped, that one dynamo and one petrol tank sent to the firm for repairs were not returned, that the damaged tyres and tubes were not replaced though promised and that one more tyre had burst and was not replaced. In his letter dated 10th June 1954 he sent a further list of defects which remained unrectified. That list is not on record. *The subsequent correspondence with this firm shows that the vehicles purchased by the Division were unserviceable second-hand vehicles and required constant heavy repairs.*

New Desoto Vehicles ತರಿಸಿದ್ದು ನೆಪಮಾತ್ರಕ್ಕೆ.

"It is also clear that the tyres were unserviceable from the very beginning. It was reported that the vehicles gave a mileage of 6 on load and 7 on no-load, per gallon. This is lower than the test got made by the Special Engineer. It is obvious that the vehicle tested was not included in the purchase or at least a perfunctory test was conducted."

"22. These vehicles were neither necessary nor useful and were not on the road in April 1954. The Special Engineer was therefore anxious to get rid of them as early as possible."

ನೋಡಿದರು, ಇನ್ನು ಎಲ್ಲ ತಲೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಎಂದು.

"He transferred two vehicles to Tumkur Division on 29th April 1954 and two to Hassan Division on 30th April 1954. The Executive Engineer, Tumkur Division complained that they were not giving good service though they were repaired often in the Division Workshop and at the suppliers' garage. By 26th August 1954, four tyres had already burst and the vehicles were stopped for want of tyres."

"23. The Special Engineer transferred six vehicles in August 1954, and the remaining two on 6th November 1954 to other Divisions. These vehicles had not done any haulage work for the Vidhada Soudha Division".

ಸ್ವಾಮಿ, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? Ubhayakars—(I am using plural advisedly)—ಇವರಿಗೆ ಪರಮ ಮಿತ್ರರು. ಮಿತ್ರರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕು. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಹಾಗೆ "Ceaser's wife must be above suspicion" ಹಾಗಿರುವ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಇರುವ vehicles ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟ ಮಾಡಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಯಾವ ಕಟುವಾದ ಶಬ್ದದಿಂದ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರೂ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟರು. ಮೊದಲು ಆಗಲೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅನಂತರ

"I wonder why the Special Engineer was so eager to secure the equipment."

ಎಂದು remarks ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

"25. On the letter of the Executive Engineer, Chitaldrug Division to Special Engineer for giving delivery of 2 of these vehicles copies to him, the Chief Engineer remarked on 27th September 1954:

'This Executive Engineer seems to be fond of these heavy trucks which are giving trouble and consume a lot of petrol.'

ಎಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಿದೆ.

"26. Having given the certificate as he did on 14th April 1954, these remarks are pointless. It is apparent that the Chief Engineer was atleast as eager to secure these vehicles as the Special Engineer. Both are equally responsible for this heavy loss to the State".

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ, ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲು ಇದೇ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಅದೇ ಉಭಯಕರ್ ಅವರು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಆಗ ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಹುಷಾರಾಗಿದ್ದರು. Soundness ನೋಡಿ test ಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ test ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು drop ಮಾಡಿದರು. ಈ ಅನುಭವವಿದ್ದರೂ ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿ ಅದೇ ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು, ಅದಕ್ಕೆ ನಡೆಸಿರತಕ್ಕ ತರದೂದು, ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಅವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ವಿಧಾನ, ಇವೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಖಂಡನೀಯವಾದುವು.

"29. It appears that the Stores Purchase Committee also shared the anxiety of others to purchase the vehicles of Ubhayakar regardless of consequences. It must be noted that the orders for Vidhana Soudha Division and Bhadra Reservoir Works were placed on the same day, *i.e.*, 11th March 1954".

ಈ ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ದಂಥ ಲಾರಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಕೆಂಪಯ್ಯ ಅಂಡ್ ಸನ್ಸ್ ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇದು ಎಲ್ಲ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೂ ವಿರೋಧವಾದದ್ದು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

"33. Under these circumstances, it is difficult to accept the correctness of the representations of the Special Engineer to the Chief Minister and the Chief Engineer about his need for 12 Dodge vehicles. His anxiety to purchase these vehicles cannot be reasonably explained on the ground of need. The Chief Engineer should not have moved the Government for sanction, merely because the Special Engineer and the Assistant Secretary, Public Works Department, were pressing him to do so. He should have scrutinised the need before sending the proposal. The facts, however, lead to the irresistible inference that he was as anxious as the others, if not more, to acquire these vehicles".

ಆಮೇಲೆ ಪ್ಯಾರ 35ರಲ್ಲಿ

"... We have made this analysis for these nine months to demonstrate that the demands of the Special Engineer for more and more vehicles was not in the least justified; and that the Dodge vehicles should not have been purchased. This analysis further shows that apart from hiring of lorries to contractors, which should not have been done, the Department did not make adequate use of the vehicles used by it".

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅಗಿರತಕ್ಕ ಅಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಅಕ್ರೋಪಣೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಮಿಟಿಯವರು ಸಾಕ್ಷಿ, ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪೇಲೆ ಲಾರಿಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಆರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಲಾರಿಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಮೈಲೇಜ್ ಓಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ನಷ್ಟವೇ ಹೊರತು ಆದಾಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು

"38. Instead of carrying out these orders, the Special Engineer pointed out that hiring of lorries was very necessary for the Vidhana Soudha Division and requested approval to continue hiring out of lorries. The Chief Engineer refused to convey approval for hiring of departmental lorries (letter No. 5417 dated 5th July 1954)".

"39. In spite of these prohibitory orders, the Special Engineer persisted in hiring out of lorries to contractors. The contractors have put the lorries to maximum use regardless of damage to the vehicles with the result that considerable sums had to be spent for repairs of these lorries".

"40. These vehicles were hired not only to the contractors supplying material for Vidhana Soudha Work but also to Messrs. Kempaih Sons and Co., who were the tendered contractors for the Accountant General's Office building."

ಅಲ್ಲೇ ಸ್ಯಾಮಿ, significant, ಆಗಿ ಇರುವುದು. ಆವೇಲೆ ಎರಡನೆಯದು, ಬೋರಯ್ಯ ಬನವಯ್ಯ ಅಂಡ್ ಕಂಪೆನಿಯವರಿಗೆ flooring contract ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು. ಇದೂ ಅಷ್ಟೇ ಬಹಳ ತಪ್ಪು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನರು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಂದವಾಗಿ ಕಂಡುಬಿಟ್ಟರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು. ಯಾರಾದರೂ ಪರಿಣತರು, experts, ನೋಡಿ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಬಣ್ಣ ಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಎಂದು ಇತರರು ಹೇಳಿದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೋರಯ್ಯ, ಬನವಯ್ಯ ಅಂಡ್, ಕಂಪನಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ತಪ್ಪು. ಇವರು lowest tenders approve ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಸರಿ ಎಂದು ತೋರಬಹುದು, ಈ flooring ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ಯಾರೆಂದರೆ, ಯಾರು ನಿಜವಾಗಿ tiles ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ, ಅವರು, ಬೋರಯ್ಯ ಬನವಯ್ಯ ಅಂಡ್ ಕಂಪನಿಯವರು ಬರೀ nominees. ಇವರ ಮೂಲಕ ಬೇರೆಯವರು sub-contractor ಆಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಟೆಂಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಈಗ ಬೋರಯ್ಯ ಬನವಯ್ಯ ಅಂಡ್ ಕಂಪೆನಿಯವರಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ)

ಗಳೆಲಸ ವಹಿಸಿರುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ, ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸೂಚನೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆದು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ 55, 56, 58, 59, ಪ್ಯಾರಾಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶದವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. 61ನೇ ಪ್ಯಾರಾದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

1 4 P.M.

"61. Evidently banking on the support of the Chief Minister, he had decided to give this work on contract to this firm. Therefore, instead of carrying out the direction, he complained to the Chief Minister that the tenders for flooring had not been approved. Thereupon, the Chief Minister asked the Chief Engineer to dispose of the matter early".

ಎಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ನೋಡಿ.

"Thereafter the Special Engineer returned the tenders and the comparative statement to the Chief Engineer on 1st December 1954 stating that 'the tender portion need not be discussed by the Committee'. He also stated that no portion of the flooring was proposed to be done departmentally as the department did not propose to instal machinery and manufacture tiles."

ಆಮೇಲೆ ಪ್ಯಾರಾ 62ರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಬಹಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಇದೆ.—

"He, however, justified his action in not complying with the direction of the Chief Engineer to place the subject before the Technical Committee on the stock excuse of 'avoidance of delay'. He took 14 days to submit the tenders to the Chief Engineer. If avoidance of delay was the object, he should have promptly convened a meeting of the Technical Committee and after obtaining their decision, he should have submitted the tenders for approval."

ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿದ ಮೇಲೆ 14 ದಿವಸ ನಿಧಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಫ್ಲೋರಿಂಗ್ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರ ಅಭಾವ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತೂ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಲೋಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

"At the meeting held on 2nd December 1954, the Technical Committee merely elaborated on the details of the types of flooring work to be done. It should have asserted its rights and should have examined all these questions and should have required Special Engineer to submit the data statements to enable it to finally dispose of the matter satisfactorily. It failed! The Chief Engineer, who presided over the meeting, did not invite the Committee to decide these questions. The reason is obvious. He had already taken a decision at the behest of others."

ಇದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ, ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಲುಕ್ಸಾನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರೇಟ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲು 3 ಲಕ್ಷ 21 ಸಾವಿರ ಇದ್ದದ್ದು 5,33,942 ಆಗಿದೆ. page 113 para 79ನಲ್ಲಿ

"The Committee has ascertained the rates at which flooring has been done for institutions, offices and industrial concerns in Bangalore and also at the power house control room of Jog. On a comparison of those rates with the rates paid or payable to the contractor, it will be noticed that the cost of this flooring work is Rs. 77,277 more than what it should be. If the Department had carefully prepared the data rates and the quantities of flooring to be done, had given wide publicity to the tender notification and entered into correspondence with the leading manufacturers of tiles and had not insisted on manufacture at site, the Committee feels that this amount could have been easily saved. As usual there was bad planning and the matter was unnecessarily rushed through. The facts and circumstances of the case warrant an inference that all this was done to favour the contractor."

ಪ್ಯಾರಾ 83 ರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸೌಧ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ purchase of junglewood planks,

scantlings, and reepers ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿದೆ. ಕಡಿಮೆ ಟೆಂಡರ್ ಕೊಟ್ಟವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಹೈಯರ್ ರೇಟ್ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಕಮಿಟಿಯವರು ವಿಶದವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ತಪ್ಪನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎತ್ತಿತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂದ ಸಮಾಧಾನಕರವಾದ ಉತ್ತರವೇ ಇಲ್ಲ.

ಆ ಮೇಲೆ ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಒಳಗೆ ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಮರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟನವರನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅವರಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸೆಂಟರಿಂಗ್ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್, ಪೋಲ್ಸ್ ಮುಂತಾದುವಕ್ಕೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರ ತಂಟೆಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ಸಿಂಧು ಎಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ಬಿಡುವುದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 117ನೇ ಪೇಜು 104ನೇ ಪ್ಯಾರಾದಲ್ಲಿ.

"As already pointed out, there is no correspondence with the Forest Department on this subject. No attempt was made to see if supplies could be obtained from the Forest Deparment on more favourable terms. The Special Engineer evaded to reply the question whether the material purchased from Kempiah Sons & Co. was secondhand. It is also not correct to state that all the formalities were observed before resorting to local purchase."

ನಾನು ಮೊದಲೇ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ, ಮೆಸರ್ಸ್ ಉಭಯಕರ್, ಬ್ಯೋರಯ್ಯ ಬನವಯ್ಯ ಅಂಡ್ ಸನ್ಸ್, ಕೆಂಪಯ್ಯ ಅಂಡ್ ಸನ್ಸ್ ಇವರೆಲ್ಲಾ, they have played a prominent role in the construction of this Vidhana Soudha.

ಅವರಿಗೆ ಫೇವರ್ಡ್ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಪ್ಪೈ ಆಲ್ಲ, ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡಿನ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಕೇಳಿದಂಥ ರೇಟ್ಸು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಸಮಿತಿಯವರು ರುಜುವಾತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

Air conditioning plant ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ, ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಲೋಪದೋಷ ಇದೆ.

"Their quotation was definitely lower than that of Blue Star Engineering Company."

ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು, higher rates ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಏರ್ ಕಂಡಿಷನಿಂಗ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಬೇಕೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೂಡ ಇದೆ. ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾನ್ಸ್ ಕೂಡ ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಅದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಹಣ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಆಮೇಲೆ ಲಫ್ಟ್ಸ್ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಗೂ, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟನವರಿಗೂ tug of war. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟನ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಸರಿಯೇ, ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರಿಂದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ಸ್ ಮಾಡಿಸಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರೇ, ಸರ್ವಜ್ಞ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿಯೂ ಇದೆ.

Purhase of casuarina poles. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕ್ಯೂಕೆಡ್‌ವೇ ಏಕೋ, ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. Purchase of steel racks, ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

"The whole procedure was highly objectionable. Without arriving at definite specifications, tenders were invited. After specifications were changed and finalized, fresh tenders should have been called, giving sufficient time for the submission of tenders. This leads to the impression that this extraordinary procedure was followed to favour particular firms and to exclude large-scale manufacturers."

ಹೀನಾಗಿ, ಒಳ್ಳೆಯ well-known firms ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು.

"In the aforesaid letter dated 28th May 1955, the Special Engineer has stated that he was entering into a contract with Messrs. Sri Rama Metal Works as instructed by the Chief Engineer in person. This appears to be incorrect. In his letter dated 28th June 1955, the Chief Engineer asked the Special Engineer to examine whether the higher rate was justified by the extra metal required. It was stated that it was better to do the work according to the orginally quoted rate or Rs. 1-8-0 adding that the increase of rate might at the most be 0-2-0 per cubic foot... In the meanwhile Sri Rama Metal Works had done the work to the extent of 10943 C. ft. The Special Engineer requested approval for payment at Rs. 2-2-0, for this work....."

ಈ ರೀತಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಕೂಡ ಸಮಿತಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ)

ಸಿಮೆಂಟ್ ರಿಜಿನ್ವರ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಕೂಡ

"The Committee is of the view that the account of cement requires a detailed investigation. It will be necessary to determine the excess of cement issued to work over the actual requirement according to specifications. It will also be necessary to determine whether the whole or any part of the 3850 bags of cement was received back from M/S. Kempiah Sons and Company. The question of the loan of cement has been examined in detail."

ಇದೇರೀತಿ ಇನ್ನೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಇರ್ರೆಗ್ಯುಲ್ಯಾರಿಟೀಸ್‌ನ್ನ 16 ನೇ ಚಾಪ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಿಶದವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಆಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಕ್ರಮವಾದ ರೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು Employment of convict labour. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಾಗ convict labourನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಬಹಳ ಹಣ ಉಳಿಯಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸಮಿತಿಯವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿನೋಡಿ ಅವರನ್ನು ಸೂಪರ್‌ವೈಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರಿಸರ್ವ್ ಪೋಲೀಸ್ ಹಾಕಿದ್ದರಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಆ ಮೇಲೆ Interior Decorations ವಿಷಯ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ನೀತಿ, ನಿಯಮ, ನಿಬಂಧನೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸದೇ ಮಾಡಿದ್ದೂ ಮಾಡಿದ್ದೇ. ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. It is also a poor show ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಚಾಪ್ಟರ್ 17ರಲ್ಲಿ Transactions with Messrs. Kempiah and Sons ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಧಾನ ಸೌಧಕ್ಕೂ ಅವರಿಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ? ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್‌ರವರ ಆಫೀಸಿನ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿದಾಗ ಅವರು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ 1,86,500 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಡ್ವಾನ್ಸನ್ನು ಯಾರ ಅನುಮತಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಹೇಗೆ ಕೊಟ್ಟರು? ಅವರೇನು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಮಗನೇ? ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ಸ್ವಂತ ಹಣದ ಹಾಗೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಒಂದು ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಬಂದು ವಿವೇಚನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರು. This advance cannot be secured as advance under the P.W.D. Code, they were against the P.W.D. Code ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಆಮೇಲೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಅಕ್ಕೌಂಟ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಬಂದು ಎಲ್ಲೋ ಬಂಕು ಹಾಕಿದರೆ ಕಾಯುವವರು, ನೋಡುವವರು ಯಾರು? ಲಾರಿ ಬಂದು ಸಾಮಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ ಯಾವುದಾದರೂ, ಸಾಮಾನು ಹೋದರೆ ಗತಿಯೇನು? ಅಕೌಂಟ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಅಕೌಂಟ್ ಇಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ, ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಹಾಗೆ ಅವಕಾಶಕೊಡಲು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದೇ ಮೂಲಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಆಮೇಲೆ ಉಳಿತಾಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸಮಿತಿಯವರು ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಶಿಫಾರ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಲೇ ಕೆಲವನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಂದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಿರುವ ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ಬಹಳ ಕಡಮೆ, ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಯಾರದ್ದೋ ಹಣವನ್ನು ಯಾರೋ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಹೆಸರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಅಂದಾಜಿಗೆ ಮೀರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವುದು ಸರಿಯೆ? ಸಮಿತಿಯವರು ಶಿಫಾರ್ಸು ಮಾಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಉಳಿತಾಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿರಬೇಕು, ಹೊಸ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಬೇಕು.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಮೈಸೂರ್ ಮೇಯೋ ಬರೆದ ಮದರ್ ಇಂಡಿಯಾ ವರದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ಬಹುದೆ? ಅವರು ಡ್ರೈವ್ನ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ರಿಜ್ಯೆರ್ಡ್ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ most unpleasant duty ಮಾಡಿರುವಾಗ ಈ ರೀತಿ ಹೋಲಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ಕೊಟ್ಟು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಬಹಳ ಹಳೆಯ ಪದ್ಧತಿ. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡ್ರೆಸ್ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಹೇಳಬಹುದು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಗಿದೆಯೆ ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಪಡದಿರುವವರು, ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದಿರುವವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನೋಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಬಾಂಬೆ ಇಂಡಿಯರ್ ಬಿಲ್ಡರ್ ಮತ್ತು ಸ್ಪೆಕ್ಟೇಟ್ಸ್‌ಮನ್ ಎಡಿಟೋರಿಯಲ್ ಓದಬೇಕು. 21-3-1957ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ಸ್ಪೆಕ್ಟೇಟ್ಸ್‌ಮನ್ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಎಡಿಟೋರಿಯಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ.

"An Expensive Folly. People who know and like Bangalore are unlikely to forgive Mysore's former Chief Minister, Mr. Hanumanthaiya, for one thing—foisting on that beautiful and well planned city a leviathan, in the shape of a fulsomely ornamental Vidhana Soudha completely out of character with the rest of Bangalore. Now it seems that building can be criticized on many other scores. The Report of the Inquiry Committee on the Soudha is startling

because it shows how financial checks and balances can be by-passed and the bureaucracy completely overruled by Ministerial high-handedness. The first estimate for the building considered by the Government was Rs. 23 lakhs. This was felt to be too much in relation to the resources of the State and Rs. 10 lakhs was thought a more appropriate figure. The total outlay on the Vidhana Soudha undertaken will be more than Rs. 180 lakhs and that after a saving of Rs. 20 lakhs effected through recommendations of the Committee.

How this was possible at a time when the State had to borrow to meet its normal expenditure makes a remarkable story. Unrealistic, 'unworkable abstract' estimates were prepared; major deviations from even those, the Committee says, were made by the Chief Minister, without any sanction and regardless of cost'. Since it is not at all comforting to think that such reckless squandering of public money can go on despite post-audits and financial scrutiny, the recommendations of the Committee deserve consideration by all Governments, State and Central. Projects of such magnitude, it is advised, should never be undertaken departmentally but given on contract; stringent methods of financial control, supervision and keeping of accounts should be observed; and the arbitrary orders of individual Minister should never be taken to be the orders of a Government.

No democracy can function if the bureaucracy is not sufficiently strong and honest to stand up to Ministers and insist on correct practice and procedure. It is in some ways unfortunate that officers, weak though they were, will now have to answer for things they did at least in the partial belief that they were carrying out Governmental orders. Mr. Hanumanthaiya's preliminary reply is unconvincing and his accusation that the motive of publication of the Report now is political seems ill-considered, if only because publication before the election would have been much more damaging to the party and also to himself."

ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯಮಿತ್ರರು "ನಕಾಳ" ಎಂಬ ಮರಾಠಿ ಪತ್ರಿಕೆಯು ನಮ್ಮತಿಯು ಎತ್ತಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ ಲೇಖನ ಬರೆದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ವಿಧಾನಸೌಧ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಾಡಿಗೆ ಉಳಿಯುತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಉಳಿಯುತ್ತೆಂದು ನಾನೂ ಹೇಳಿದೆ. ಇದೇನೂ ಅಂಥ ದೊಡ್ಡವಾದವಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ಇದು ನಾನ್-ಪ್ಲಾನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್, ಮೊದಲನೆಯ ಅಥವಾ ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬಾರೋಡ್ ಫಂಡ್ಸ್‌ನಿಂದ ಈ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವೇನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಯಾದಾಗ ನೋಡಿದ್ದೆ. ಆ ಸಾಲ, ಈ ಸಾಲ ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಇರಿಗೇಷನ್ಸ್ ಫಂಡ್‌ನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಡಿಪಾಜಿಟ್ಸ್, ಷಾರ್ಟ್‌ಟರ್ಮ್ ಡಿಪಾಜಿಟ್ಸ್ ಈ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಇದು ಬಾರೋಡ್ಸ್ ಫಂಡ್ಸ್ ಎಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವೆ.

Sri H. S. METGUD.—(Bail-Hongal) On a point of information, Sir. The whole discussion is going on about the Vidhana Soudha. The construction work of the Vidhana Soudha was going on for the last three or four years. May I know how the House then sitting accorded its sanction for the expenditure of this amount?

Sri T. MARIAPPA.—I have already answered that part of the question. Perhaps, the Hon'ble Member was not present in the House then.

Sri H. S. METGUD.—If the Hon'ble Finance Minister enlightens the House on that point, the House can follow the discussion more intelligibly.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ನಭೆಯಲ್ಲಿ ಆ ದಿವ್ಯಾಂಡ ಓಟಿಗೆ ಬಂದಾಗ ವಿರೋಧಿಸಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಆದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಶಿನ್ನು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಟೀಕೆಮಾಡಿಯೂ ಸಹ ಆ ಪ್ರೋಕನ್ ಗ್ರಾಂಟುಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಈ ನಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

Sri H. S. METGUD.—If that is so, can this House again discuss the same thing which has already been voted upon once?

Sri T. MARIAPPA.—My Hon'ble Friend is entirely wrong in the assumption that he makes. We are not going to vote this amount again, but the question is how that money was spent, whether it was spent properly, whether there was any misappropriation or misapplication of the money, etc. All these points are relevant to the discussion now, because the Government is answerable to this House for this expenditure.

Sri H. S. METGUD.—When once the House voted the amount and accepted the expenditure, the whole question came to an end and so unless the House agrees to the reopening of the question, the question cannot come up before the House again.

Mr. SPEAKER.—I point out what exactly is the position. Certain amounts had been sanctioned by this House for building the Vidhana Soudha. So, how the money was spent, what was the nature of the expenditure, what was the nature of the appropriation or re-appropriation, etc., are all relevant to the discussion and they can be discussed here.

Sri H. S. METGUD.—The whole Vidhana Soudha Enquiry Gommittee Report is not before the House for discussion.

Mr. SPEAKER.—As I told the House earlier, the whole Report is not officially before the Assembly, but it has somehow crept in by the backdoor and it is before the House.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಬರಿದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ, ಹೇಳುವವರ ಮೊದಲು, ಇಷ್ಟು ದೀರ್ಘವಾದ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯ ಅನೇಕ ಸಭಾಭವನದ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಚಿತ್ರದಂತೆ ವಿಧಾನಸೌಧವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿರುವುದು ದುಂಬಿಯು ಪುಷ್ಪದಿಂದ ಪುಷ್ಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಜೇನು ತುಪ್ಪವನ್ನು ಶೇಖರಿಸುವಂತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈಚೆಗೆ ನಡೆವದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ, ದುಂಬಿ ಎಲ್ಲಾ ಹೂವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದುದು ಕಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಜೇನುತುಪ್ಪವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವರೇ ಕುಡಿದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಬರೀ ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬರುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ (ಮರಾಮತ್ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು):—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ವರ್ಷದ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬಜೆಟ್ಟಿಗೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಚರ್ಚೆಯು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ, ವಿಚಾರ ಕುರಿತು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇನ್ನಿತರ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಏನೇನು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಿಂದ ಬಂದ ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉದಾಸೀನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಹಾಗೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ನಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಓವರ್‌ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ಮಾಸ್ಕರ್‌ನಾಸ್‌ರವರು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುವದು.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದವರು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಸದಸ್ಯರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಸೇತುವೆಗಳ ರಚನೆ, ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು, ಮಲಪ್ರಭಾ ಮತ್ತು ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಸಂಶಯಪಡಕೂಡದೆಂದು ಅವರಿಗೆ ನಾನು ತಿಳಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ವಿಧಾನ ಸೌಧ ವಿಷಯದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶಕ್ಕೂ ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಈಗಾಗಲೇ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ವಿಧಾನ ಸೌಧವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ವರದಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವ ಕಾರಣವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವಿಧಾನ ಸೌಧ ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯು ಹಿತ್ತಲ ಬಾಗಿಲಿನ ಮೂಲಕ ಬಜೆಟ್ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದುದು ವ್ಯಸನಕರ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎದುರುಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ಇಮಾಮ್ ಅವರು ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹತೋಟಿ ಇರಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿ ಏನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರೋ ಆ ಒಂದು ಅಂಶಕ್ಕೆ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಉದ್ದೇಶ ಏನು ಇಡೆಯೇ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವರದಿಯು ಪ್ರಕಟವಾದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ವಿವರವಾದ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು, ನಾನು ಮಹಾಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇನೆ ಸಮಿತಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಹೊಗಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಆದರೆ ಬೈದಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅದು ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ವರದಿಯು ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು, ಭಾಷಣ ಮಾಡುವ ಮುಂಚೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯದಿಂದ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು

ಕರೆಸಿ ಕೂಡಿಸಿ ಭಾಷಣ ಮುಕ್ತಾಯವಾದ ನಂತರ ಚಪ್ಪಾಳೆ ಕುಟ್ಟಿಸಿ ಧೂಳೆ ಬ್ಬಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಟೀಕೆಮಾಡಿ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು.

4-30 P. M.

Sri B. P. KADAM (Ankola-Karwar).—On a point of order. Is making allegations and insinuations of this personal nature warranted, Sir?

Mr. SPEAKER.—It is no point of order. At the most, it is a point of information.

Sri B. P. KADAM.—Insinuations?

Mr. SPEAKER.—Sometimes insinuations are made; it is unfortunate.

Sri K. HANUMANTHAIYA (Ramanagaram).—All that I can say is, he has the right to make allegations. This is not the first time; I am accustomed to that. The debate is concluding. I may kindly be permitted to reply to these on the Appropriation Bill. I will not indulge myself in any allegations, but I will only meet some points.

Sri N. C. NAGAIAH REDDY (Gauribidanur).—As Chairman of the Estimates Committee, I may also be permitted to speak after Sri Hanumanthaiya speaks because he has made some personal allegations against the Committee.

Mr. SPEAKER.—Hon'ble Member may kindly resume his seat. I understand what he means. I am going to deal with the matter after the Budget is finished. I will deal about the scope of the debate on Appropriation Bill. Unless a new point is made out or it is a new argument, I cannot, under the rules, allow members to discuss the same points and advance the same arguments on the Appropriation Bill. I have just now received the necessary authorities and I am going to read before the House and inform it about the scope of the debate on the Appropriation Bill.

Sri N. C. NAGAIAH REDDY.—Anyhow, I may be permitted to speak after he (Sri K. Hanumanthaiya) speaks tomorrow.

(Laughter)

Sri J. MOHAMED IMAM.—In view of the importance that the debate has assumed, I wanted a day to be set apart to discuss about charges and counter-charges. If you permit me, I want to move a motion, 'that the Report may be taken into consideration.'

Mr. SPEAKER.—I am not free, as the Leader of the Opposition knows, in this respect. I am not free unless the Report is placed on the Table of the House and the Leader of the House allocates some time for discussion. Unless that is done, I am helpless. So, I cannot have any debate on the Report. I can only say that it has been sufficiently discussed and it will serve no useful purpose by discussing it over again.

*ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ನಾನು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಈ ಅಂದಾಜುಗಳು ಏಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾದವು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದೇ ನನ್ನ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾಮಗಾರಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸರಿಯಾದ ಅಂದಾಜು ಇಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆದ ಮೇಲೆ ಅನಂತರ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅಂದಾಜನ್ನು ಮೂರು ಅಡಿಯಿಂದ ಆರು ಅಡಿಗೋ, ನಾಲ್ಕು ಅಡಿಯಿಂದ ಆರು ಅಡಿಗೋ ಅಥವಾ ಹತ್ತು ಅಡಿಗೋ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟು ರಿವೈಸು ಆಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇಪ್ಪತ್ತು ಯಾವುದಾದರೂ 50 ಅಡಿ ಎತ್ತರವನ್ನು 40 ಅಡಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಅಡಿಯಾದರೂ ಕೂಡ ಆಗಲೂ ಹಿಂದಿನ ಎಸ್ಟಿಮೇಟು ಯಾವಾಗ ಆಯಿತು ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿ ರಿವೈಸು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ, ಇಲ್ಲಿ ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸರಿಯಾದ ಅಂದಾಜೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಮೊದಲು ಈ ಕಟ್ಟಡ 23 ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೆಂದಿತ್ತು. ಆಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಆರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ 50 ಲಕ್ಷ, 60 ಲಕ್ಷ, 70 ಲಕ್ಷ, 130 ಲಕ್ಷ ಹೀಗಾಗಿ ಈಗ 180 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಕೆಲಸಗಳು ಆದಾದ ಹಾಗೆಲ್ಲ ಈ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದರೆ ಇವನ್ನು ಏನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕೋ ನನಗೇನೂ ತೋಚುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದಾದರೂ ದೊಡ್ಡ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಕೆಲಸ ಆರಂಭ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಹತ್ತು ಅಡಿ ಪಾಯ ತೆಗೆದು ಸರಿಯಾದ ನೆಲ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇದ್ದರೆ ತಳಹದಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಎಂಟು ಅಡಿ ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರುಜುವಾತು ತೋರಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಪಡೆದು ಅನಂತರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅಂದಾಜುಗಳೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಯ ಆರಂಭವಾದ ಒಂದು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ 50 ಲಕ್ಷದಿಂದ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.)

150 ಲಕ್ಷ ಈ ರೀತಿ ಊಹೆಯಾದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಅಂದಾಜನ್ನು ಬಡಾಯಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮುಂದುವರಿದಹಾಗೆಲ್ಲ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆಗೂ ಸಕಾರಣ ಗಳನ್ನಿತ್ತು ಅಂದಾಜುಗಳ ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿ ದೊರಕಿದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವು ದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಈ ರೀತಿ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಎಂಜನೀಯರುಗಳಿಗೆ ಬೆನ್ನುತಟ್ಟಿ, ಸಮಿತಿಯವರು ತಮ್ಮ ಶತ್ರುಗಳೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ "I smell the rat" ಎನ್ನುವಹಾಗೆ—ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಹೇಳುವಂತೆ "ವಜೇಪಾನನೆ" ಎಂದು ಇದರಲ್ಲೇನೋ ಅನುಮಾನವಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಏಕೆ ಇಪ್ಪು ಆತುರ ವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಬಂದ ತತ್‌ಕ್ಷಣವೇ ಈ ರೀತಿ ನಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ "ಎತ್ತು ಹಾರುವ ಮುನ್ನ ಗೋಣಿ ಹಾರಿತು" ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಈ ವಿವರಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಯ ಆ ಇಂಜನೀಯರುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇವರ್ಕೇ 24 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲವೂ ಇಲ್ಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಯದ್ವಾತದ್ವಾ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನುಮಾಡಿ ಈ ರೀತಿ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರೆಂಬ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದರೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಕಮಿಟಿಯವರು ಏನೋ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಬರೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ವರದಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಮಜಾಯಿಷಿ ಕೇಳಿರುವುದಾಗಿಯೂ, ತಪ್ಪು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ ಈ ವರದಿಯವರು ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಡಲಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಟಮ್ಸ್ ಆಫ್ ರೆಫರೆನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೊಗಳಿಕೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯದೆ ಈ ರೀತಿ ಆರೋಪಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದು ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಸಮಿತಿಯವರು ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಅವರೂ ಒಳ್ಳೆಯವರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ಬರೆಯಲು ಹೋಗಲಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ.—ಹಾಗೆಹೇಳಲಲ್ಲವೆಂದ ಸಭೆಯವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಅಲಂಕಾರದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ, ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣ ಬಂದಿದೆ, ಹಿಂದೆ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದ ಕ್ರಮಗಳು ಪೂರ್ತಿ ಗೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ತಿಳಿಸಿದರು. ಹಾಗಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಆಗಬೇಕಾದ ವೆಚ್ಚಗಳು ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಾಯಕರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಸಲು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜೀ, ನೆಹರು, ಪಟೇಲ್, ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಮತ್ತು ಇತರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾರ ಯಾರ ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನು ತಯಾರ್ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವ ಚಿತ್ರಕಲಾಕೋವಿದರಿಂದ ಬರೆಸಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿತ್ತು. ಗಾಂಧಿ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಇಂಥವರು ಬರೆಯಬೇಕು, ಸರದಾರ್ ವಲ್ಲಭಾಯಿ ಪಟೇಲರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಇಂಥವರು ಬರೆಯಬೇಕು, ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಇಂಥವರು ಬರೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿತ್ತು. ಯಾರ ಯಾರ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು, ಯಾರು ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದ ಪಟ್ಟಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಯಾರು ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿಲ್ಲ. ಸಮಿತಿಯವರು ಇವೆಲ್ಲ ಅನಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದೂ ತಪ್ಪಿಹೋಯಿತು, ಇದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಸಮಿತಿಯವರು ಹೇಳುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಮತ್ತು ಸರದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್‌ರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದುವು. ಈ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಯಾರೂ curtain ಆಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಲ್ಲ. ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆಸಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಅಕ್ಷೇಪಣೆ, ಏಳೆಂಟು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಮಣ್ಣು ವಗ್ಗೆರೆ ಎಲ್ಲ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮುದುವೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಇಡುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ಮನಸ್ಸೀ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ 'ಭೇಷ್ ಭೇಷ್' ಎಂದು ಚಪ್ಪಾಳೆ ಕುಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆಸೆ ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಅಥಾರ ಕಟ್ಟೇರಿಯಂದ ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನುಗಳೆಲ್ಲ ಬರಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾದವು. ಈಗ ಬಹುಭಾಗ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನೂ ಕಡಮೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಚಿಲ್ಲರೆ ಪಲ್ಲರೆ ಕೆಲಸಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು, ಸಾಮಾನು ದಾಸ್ತಾನು ಲೆಕ್ಕಗಳು, ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ಹೋಯಿತು, ಎಷ್ಟು ಉಳಿಯಿತು ಎಂದು ಸಮಜಾಯಿಷಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ. Normal ಆಗಿ ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಟ್ಟಡದ ಮುಂದುಗಡೆ ಇರುವ ಮಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆ (debris) ತೆಗೆಯಲಿಲ್ಲ, ಸುತ್ತಲೂ ರಸ್ತೆಗಳು ಆಗಿಲ್ಲ, ಇತ್ಯಾದಿ ಹೇಳಿದರು. ಇವುಗಳ ಖರ್ಚನ್ನು ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಘನ ಅಡಿಗೆ 18-20 ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಮರವನ್ನು ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಜೋಡ್ರಿನವರಿಗೆ ಹಾಕುವುದು ಅಥವಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿಗೆ ಹಾಕುವುದು ಹೀಗೆಲ್ಲ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ

ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 130 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಅಂದಾಜುಗಳು ತಯಾರಾಗಿ ಅವು ಮಂಜೂರಾಗುವವರೆಗೂ ನಿಧಾನ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಇತ್ತು. ಅಂದಾಜುಗಳು ಮಂಜೂರು ಆಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಯಿತು. ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರಿಂದ ಪ್ರಪಂಚ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆರೆಗಳು ಒಡೆದು ಹೋಗಿ, ರೈತರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆಗೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುವಂಥ ಸಂದರ್ಭವಲ್ಲ ಇದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಿ. ಆರ್. ರಾಮಯ್ಯನವರು ಸರ್ಕಾರ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ರಸ್ತೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲವೆಂದರು. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಥೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಪ್ಪೆ ಭಾವಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡ ಕಪ್ಪೆಗೆ ಕೇಳಿತಂತೆ ನಮ್ಮುದ್ರೆ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದು ಎಂದು. ಅದು ಇಲ್ಲಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾರಿ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದು ಎಂದು ಹೇಳಿತಂತೆ ಎಂದು ಒಂದು ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಯ್ಯನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ವಾತಾವರಣ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. (ನಗು) ಬಹುಶಃ ಅವರ ವಯಸ್ಸಿನ ಕಾರಣ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದರೋ ಆ ರೀತಿ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲು ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರಲ್ಲ, ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಸಂದೇಹಪಡಿದ್ದೇ ಇದೆ.

ಇನ್ನೂ ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ 150 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ಶೇಕಡ ಸಾಲಯಾನ ಮೂರರಂತೆ ಬಡ್ಡಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೂ ಸಹ 4 ಲಕ್ಷದ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 180 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ಆಗ 5 ಲಕ್ಷ 40 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಬಾಡಿಗೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿರುವುದು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಎಂದರೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಅಂದರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 24 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಠಾರ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆಫೀಸುಗಳನ್ನು ವಿಧಾನ ಸೌಧಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಿ, ನಗರದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಆಫೀಸುಗಳನ್ನೂ ಅಠಾರ ಕಚೇರಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಆಗಿರತಕ್ಕ ನಿವ್ವಳ ಉಳಿತಾಯ 24 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ನಾವು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಬಡ್ಡಿ 4 ಲಕ್ಷ 50 ಸಾವಿರವೇ ಅಥವಾ 5 ಲಕ್ಷ 40 ಸಾವಿರವೇ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ತಗುಲುವ ಖರ್ಚನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಖರ್ಚು 150 ಲಕ್ಷವಲ್ಲ, 180 ಲಕ್ಷವಲ್ಲ, 200 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಆಗುವುದರಿಂದ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ತೆರಬೇಕಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯವರು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಭಾವನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ರಿಟೈರ್ ಆದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿದರೆ ರಿಟೈರ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಂಬಳ ಬರುತ್ತಿತ್ತೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಪೆನ್ಷನ್ ಕಳೆದು ಉಳಿದುದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಭಾವನೆಯಾದರೂ ಅಷ್ಟೆ. ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವ Lumpsum grant ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಅವರು ರಿಟೈರ್ ಆದ ದಿನ ಎಷ್ಟು ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಪೆನ್ಷನ್ ಕಳೆದು ಐದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಆಯಿತು ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರುಗಳು ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋದರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಘನತೆಗೂ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸರ್ಕಾರದ ಘನತೆಗೂ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಮಾತಲ್ಲವೆಂದು ಅಷ್ಟುಮಾತ್ರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೊಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಚದರ ಅಡಿಗೆ 24 ರೂಪಾಯಿಗಳೊಳಗೆ ಆಯಿತು, ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ 20 ರಿಂದ 25 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಆಗಿರುವ ಖರ್ಚನ್ನೆಲ್ಲ ಇದರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ, ತೋಟಗಳ ಇಲಾಖೆ, ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೂ ಸಹ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಚದರ ಅಡಿಗೆ 24 ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚಲ್ಲವೆಂದರೆ, 20 ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಅಲಂಕಾರಗಳು ಎಷ್ಟು ಅಗತ್ಯವೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿದ್ದರೆ 45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಹಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡವೇ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲಂಕಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು, ದುಂಬಿ ಜೇನು ನಾನಾ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಮಧುವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಶೇಖರಿಸಿರುವಂತೆ, ತಾವೂ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಭಾಷಣ ಬಹಳ ಭಾವನಾಮಯವಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದರೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿರುವಂಥ ಕಟ್ಟಡದ ಒಂದು ಬಾಗಿಲು, ಇನ್ನೊಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟಡದ ಒಂದು ಕಿಟಿಕಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರು. ಇದು ಹಾಗಿದೆಯೆ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ತೆನಾಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣನು ಒಂದು ಚಿತ್ರ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟ, ಅದರಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಅಂಗಗಳೂ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿರಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಇದೇನು ಧರ್ಮಛತ್ರವೇ, ಮಠವೇ, ದೇವಸ್ಥಾನವೇ, ಕಚೇರಿಯೇ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿನಾಯಕನನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅವರ ಅಪ್ಪನನ್ನು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ (ನಗು) ಎಂದು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯವರು ಹೊಗಳಲಲ್ಲ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ)

ವೆಂದು ಗೊಲ್ಲಾಜೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೆ ಯಾರು ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ? ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದಾಗ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರು. ಕಟ್ಟಡದ ಒಳಗಡೆ ನಾವು ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕಾಯಿತು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕದು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು, ಚಿಕ್ಕ ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಬಾತ್ ರೂಂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಮಾಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಕೆಲಸ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಮಗೆ ಮನಸ್ಸು ಬಂದಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ " ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಹೊಗಳುವುದಿಲ್ಲ, ಇವರಿಗೆ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ; ನನಗೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಹಿಂಬಾಲಕರಿಗೆ ಯಾರಿಗೂ ತಲೆ ಇಲ್ಲವೆ " ಎಂದು ಹೇಳಿ ಗಲಭೆ ಮಾಡಿದರೆ ಏನುತಾನೇ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ?

ಇನ್ನು ಟ್ರಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡದ್ದು ದೊಡ್ಡ ಕಥೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಹೈ ಕಮ್ಯಾಂಡ್ ಕೂಡ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಕೊಟ್ಟಿದೆ; ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು 14 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಟ್ರಕ್ಕುಗಳು 13 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಬರೆದಿರುವುದು ನನಗೂ ಸಹ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಹೈ ಕಮ್ಯಾಂಡಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದು ಅದರಲ್ಲಿ, ಅವರ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಈ ಟ್ರಕ್ಕುಗಳ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ: ಅದಕ್ಕೆ " ನೀವು ಬಹಳ ನಿಷ್ಠುರವಾಗಿ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಖುದ್ದಾಗಿ ಫೈಲುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಇರತಕ್ಕ ಟ್ರಕ್ಕುಗಳು ಹದಿಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಗೆ ದೊರೆತಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಟ್ರಕ್ಕಿಗೂ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿದೆ " ಎಂದು ಉತ್ತರ ಬಂತು. ಈ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ತೋರಿಸಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ತೋರಿಸಿ, ಅವರಿಂದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಬೆಕ್ಕು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹಾಲು ಕುಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಏನು ವಿವರಗಳು ಇವೆಯೋ ಅವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡುನೋಡಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು, ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಈ ವರದಿ ಪ್ರಕಟನೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದೂ ತಾವು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು, ತಪ್ಪು ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೆ ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೋ, ಅದು ಸರ್ವಥಾ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಹೊಸಮಾತೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮಹಮದ್‌ಬಿನ್ ತೊಗಲಕ್ ಮಾಡಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂತಲೂ ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಓದಿದರೆ, ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯ ಮಹಮದ್‌ಬಿನ್ ತೊಗಲಕ್‌ಗಿಂತಲೂ ಯದ್ವಾತದ್ವಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಾಕಿಯವರು ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಎಂದರೆ ಅದು ಕಠಿಣವಾದ ಮಾತು ಆಗಲಾರದು. ಇಷ್ಟು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ನಾವು ಗಮನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಆಡಳಿತ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರದ ಒಬ್ಬ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ದುಡ್ಡನ್ನು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಇಲ್ಲದೆ, ಮಂಜೂರಾತಿ ಇಲ್ಲದೆ, ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯ ಅನುಮತಿ ಕೇಳಿಸದೆ, ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ನೀನು ಮಾಡು ಎನ್ನುವಂತೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರ ಹಿಡಿದಿರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿ, ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಹಂನಿಂದ ತನ್ನ ಕೀರ್ತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಅನ್ನುವರು ಅಂದು ಕೊಳ್ಳಲಿ, ಅವರು ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ನನ್ನ ಹೆಸರು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿತೇನೋ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರವಾದ ಉದ್ದೇಶವಿರಬೇಕು. ಗುರಿ ಮುಟ್ಟಬೇಕಾದ ದಾರಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ ಪವಿತ್ರವಾಗಿರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹಿಂದಿನ ಇದೇ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಗಾಂಧಿಯವರು ಕೊಲೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ 20 ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ, ಕಡೆಯದಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿದಾಗ ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಂದೇಶ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು "ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಬರುತ್ತದೆ, ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತೀರಿ, ಒಂದೊಂದು ಕಾಸನ್ನೂ ಒಂದೊಂದು ರೂಪಾಯಿನ ಹಾಗೆ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿಕೊಂಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ನೆರವೇರಿತು; ಇದೇ ನ್ಯೂಸೂರಿಗೆ ನನ್ನ ಸಂದೇಶ" ಎಂದು ನನ್ನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಇವೊತ್ತು ನೋಡಿದರೆ ಒಂದೊಂದು ರೂಪಾಯಿ ಒಂದೊಂದು ಕಾಸಿನಹಾಗೆ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೇ ಇದು ಬಹಳ ವ್ಯಸನಕರವಾದದ್ದು. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಶಾಶ್ವತವಾಯಿತು, ಯಾರು ಏನಾದರೂ ಅಂದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನಾದರೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಿದ ಮಾರ್ಗ, ಹೋಗಿರತಕ್ಕ ದಾರಿ, ನೀತಿ ನಿಯಮವೇ, ನ್ಯಾಯವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನೀವು ಧರ್ಮಾಧಿಕ್ಕ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದರೆ, ನೀವು ಬಾಕಿಯವರಹಾಗೆ ಬಾಳಿದ್ದರೆ, ಬಾಕಿಯವರು ಸತ್ತು ಹೋದರೂ ಅವರ ಹೆಸರು ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿರುವ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರೂ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಧರ್ಮಾಧಿಕ್ಕ ಕಟ್ಟುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆಯೇ?. ಗಾಂಧಿಯವರ ಹೆಸರಿನ ಜೊತೆಗೆ ಗೋಡ್ಸೆಯ ಹೆಸರೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ರಾಮನ ಹೆಸರಿನ ಹಿಂದೆ ರಾವಣನ ಹೆಸರೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಹೆಸರು ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಹಿಂದೆ ನಾವು ಹೊಗಳಿದರೂ ಇರುತ್ತದೆ, ಹೊಗಳದೇ ಇದ್ದರೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೆಸರು ನಮಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದೇ, ಮಾರ್ಗವು ಮುಖ್ಯವೇ ಎನ್ನುವುದು ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಷಾದ ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರ ಸ್ವಭಾವವೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಅವರು ಬಡ ಬೋರೇಗೌಡನ ದುಡ್ಡನ್ನು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ದುಡ್ಡನ್ನು ತಂದುಹಾಕಿ ಯದ್ವಾತದ್ವಾ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ, ರೂಲ್ಸ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಯಾವುದನ್ನೂ ನೋಡದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ಪೋಲುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥಾನದಲ್ಲದ್ದ

ವರೇ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಅರ್ಥ! ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟಲೆ ಒಂದೂಬೇಡ, ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳಿದಿದ್ದರೆ ಬಲು ಹಾಕುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತ ಇದ್ದುದನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಸ್ಥರಾಗಿ ಎಷ್ಟೊ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಾನೆ ಏನುಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೋ ಏನೋ ಎಂದು ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಅವರು ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ನೀವೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ನನ್ನ ಕಾರ್ಯಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿ ನಾನು ಯಾವರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು. ನಾನು ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಓಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಅಪಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಲಲ್ಲ. ಆ ಮಾತು ನನಗೆ ಹೇಳುವುದಲ್ಲ. ನಾನು ಎಷ್ಟು ನಿಯತ್ತಿನಿಂದ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲ ಅಲ್ಲ, ನನ್ನ ಕಾನಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯೆನ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ.

ಅವರ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಸಿ.ಐ.ಡಿ. ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೋಂ ಮಿನಿಸ್ಟರು, ಪೋಲೀಸ್ ಐ.ಜಿ.ಪಿ., ಯವರು ಆ ರೀತಿ ಹಾಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಪೋಲೀಸ್ ನವರು ಈ ರೀತಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಒಂದು ಭಕ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ, ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡರೂ ಭಕ್ತಿ ಇದೆ. ಈ ಒಂದು ತರಹ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆ ವಿಧವಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮರುಳಾಗತಕ್ಕ ಜನ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರಿಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅರ್ಧ ಘಂಟೆಯೊಳಗೆ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿದ್ದೆ. ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ತುಲನ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸ್ತಾಪತ್ಯೇನ ಬಂದ ನಾಲ್ಕುಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರವಹಿಸಿದವರಿಗೆ ಇದು ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಎಷ್ಟು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿದರೂ ಸಾಲದು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ, ತಾವು ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ನನಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಜವಾಬು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಒಂದು ಮಾತು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, 'ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರನ್ನು ಲೀಡರ್ ಆಗಿ ಚುನಾಯಿಸಿದಾಗ ಒಮ್ಮತ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆ' ಎಂದು. ಆ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಅವರು ಮೊನ್ನೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಅದೇ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಅವರಲ್ಲ ಹೋಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂದು- ಹೇಳಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇಕೆ ನಾನು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೊ, ಎಲ್ಲಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೊ! ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿದ ಈ ಸಭೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲೂ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಂದೊದಗಲಲ್ಲ, ಅಂಥ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಾಣಲಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರಲ್ಲ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರೇ ನನ್ನನ್ನು ಎರಡು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ವಿಧಾನ ಸೌಧವಲ್ಲ, ಅತ್ಯಂತ ವಿಷಾದದ ಕಟ್ಟಡ. ಪ್ರಾರಂಭದ ರಾಗಾಯ್ತು, ಎರಡರೆ ಅಸ್ತಿಭಾರ ಹಾಕಿದ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ಕಟ್ಟಡ ಯಾವತ್ತು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೋ ಅಲ್ಲಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲವೂ ವಿಷಾದಕರವಾಗಿ ನಡೆದಿವೆ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು "ಇದೇನು ವಿಧಾನ ಸೌಧವೋ, ವಿಷಾದ ಸೌಧವೋ" ಎಂದು ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ ಈ ಕಟ್ಟಡದ ವಿಚಾರ. ಅದು ಏನೇ ಇರಲಿ. ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಮಾತ್ರ ಎರಡು ಸಲ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಫೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಸಲ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಫೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಕೇಳಿದರು "ನೀವು ಒಂದು ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿ (Judicial Enquiry Committee)- ಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿದ್ದೀರಂತೆ, ಹೌದೇನು?" ಎಂದು. ನಾನು ಹೇಳಿದೆ, "ನಾನಿನ್ನೂ ವರದಿಯನ್ನು ಓದಿಲ್ಲ, ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಅದಿನ್ನೂ ಅಚ್ಚಾಗಿಯೂ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಬಂದಮೇಲೆ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅವರೇನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು, ಹಾಗೇನಾದರೂ ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದರೆ, ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದರೆ ನೇಮಕಮಾಡುತ್ತೇವೆ" ಎಂದು. "ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೀವು"— ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ—"ಅವರನ್ನು ಆ ಜುಡೀಷಿಯರ್ ಎಕ್ಸ್ಕ್ವೈರಿ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. "ಅಂಥ ವಿಚಾರವೇ ತಿಳಿಯದು, ಆ ರೀತಿ ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸೂಚನೆಯು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನದಲ್ಲಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ವಿಚಾರವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಅಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ನಿಮಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ವೈಪರೀತ್ಯ ಭಾವನೆಗಳು ಇವೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಅದರಿಂದ ಏನಾಯಿತು? ನೀವೂ ಸ್ನೇಹಿತರೇ. ನಿಮಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಇದ್ದೀತು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಅನುಮಾನ ನಿಮಗೆ ಬಂದರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದು ಒಂದನೆಯ ಸಲ ನಡೆದ

5 P.M.

ಮಾತು. ಎರಡನೆಯ ಸಲ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಬಂದನಂತರ "ನೀವು ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೀರಾ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. "ಆ ವಿಚಾರ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. "ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ)

ಗಳೇನಿದ್ದಾರೋ ಅವರ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್, ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಪಬ್ಲಿಷ್ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ'' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು 'ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಗಮನದಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ ಅವರ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಿದೆ, ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಿರುವಾಗ ಪುನಃ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಇದರಿಂದ ನಿಧಾನವಾಗಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ, ಈಗಾಗಲೆ ತಡವಾಗಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಪುನಃ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಲ್ಲಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಏನಾ ಈಗ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ'' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ''ನೀವು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ; ದೇವರಿದ್ದಾನೆ, ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ'' ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ''ದೇವರ ಹೆಸರನ್ನು ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತರಬಾರದು, ದೇವರು ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರುವೇಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ'' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ದೇವರನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಎಳೆಯುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ದೇವರನ್ನು ತರಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡುವಾಗ ಸಮಿತಿಯವರು ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಮಾತನಾಡಿ ಹೆದರಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನ್ನಹತ್ತಿರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಬಂದು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಿತಿಯವರು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದರು ಅಥವಾ ಅವ್ಯವಹಾರಿಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿತು ಎಂದು ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ನನಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ತನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಸಮಿತಿ ತನ್ನ ರುಜು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿರುವುದು ನಿಜ. ಅದು ಬಹಳ ತಪ್ಪುಭಾವನೆ, ಆ ಮನುಷ್ಯ ಬಹಳ ನಿಕೃಷ್ಟ ಮನುಷ್ಯನೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ನೇಮಕಮಾಡಿರುವ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜಿಗಳು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿಯೂ ಇಬ್ಬರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಸದಸ್ಯರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿಯೂ ಇರುವಾಗ ಅಂಥ ಸಮಿತಿಯು ರುಜು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ನೀನು ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಆತನಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಆದ್ದರಿಂದ ''ನನ್ನಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಕಾಲ ಕಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ'' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಹೀಗೆ ಎರಡು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು ಮತ್ತೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರು ಇಂದಿನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವರೋ ಎಂದಿನವರೆಗೆ ಅವರು ಜನತೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಈ ಸಭೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವರೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಹೋಗಿ ಮಾತನಾಡಿಸುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ, ಮಾತನಾಡುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದರೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ದೊಡ್ಡವನುಷ್ಯರನ್ನು ನಾನಾಕಡೆಗಳಿಂದ ಕರೆಸಿ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವೇ ನೇಮಿಸಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿ, ಅವರು ಯೋಗ್ಯರು, ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿಯಿದೆ, ಶಕ್ತಿಯಿದೆ, ಅರ್ಹತೆಯಿದೆ, ದಕ್ಷತೆಯಿದೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಅವರು ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದನಂತರ, ಅದು ತಪ್ಪು, ಅವರು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಯಾರಿಗೂ ಗೌರವ ತರುವ ಮಾತಲ್ಲ, ಹೀಗಾಗಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಮಹನೀಯರು ಇಲ್ಲಲ್ಲ, ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿರುವ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ವಿದ್ದರೆ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಅವರ ಮೇಲೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಟೀಕೆಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಅತ್ಯಂತ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ವಾನ್ತ್ವಾಂಶ.

ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನನ್ನಮೇಲೆ ಒಂದು ಆರೋಪಣೆ ಮೂಡಿ ನಾನು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಂದ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಬರೆಸಿದುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಹೇಯವಾದ ವಿಚಾರ, ಅಷ್ಟಟ ಸುಳ್ಳು, ಯೋಗ್ಯರು ಯಾರೂ ಆಡುವ ಮಾತಲ್ಲ. ವರದಿ ನನಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಾನು ಆ ಮೂರು ಜನ ದೊಡ್ಡಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನೂ ನೋಡಿರಲಲ್ಲ, ಅವರ ಮುಖವೇ ಕಾಣೆ. ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರನ್ನಾಗಲ, ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ರಾಯರನ್ನಾಗಲ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಾನು ನೋಡಿಲ್ಲ. ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ದೇವ್ ಅವರು ಬಹುಶಃ ಜನವರಿ ಎಂಟು ಅಥವಾ ಹತ್ತನೇ ತಾರೀಖು ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ವರದಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು; ಇದು ವಾನ್ತ್ವಾಂಶ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ನಾವು ಏನೋ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ತಪ್ಪು ವರದಿ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟೆವೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಸುಳ್ಳು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನನ್ನಲ್ಲಿದೆ; ಸಾಹಿತ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಇಷ್ಟುಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಮತ್ತು ಗೌರವಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಂಥ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ ಎಂದು ನಾನು ವಿಷಾದ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

Sri B. P. KADAM.—Government's work is God's Work!

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is not very well worded. I do not want to comment upon it.

Sri B. P. KADAM.—He is a Congressman.

Sri S. NIJALINGAPPA.—I do not claim that all Congressmen are angels nor all the members on the opposition side.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರೆಲ್ಲಾ ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು ಎಂದು ಒಂದು ರೀತಿ ಹೇಳಿದರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರೆಲ್ಲಾ ಅಂಥವರಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಪಬ್ಲಿಷ್ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಅವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸತ್ಯ ತಾನೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಮಹಮ್ಮದ್ ಇಮಾಂ.—ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮುನ್ನ ವರದಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು! (ನಗು).

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮುನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಅರ್ಧ ಜನರೂ ಸಹ ಗೆಲ್ಲುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಇದ್ದಹಾಗೆಯೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಸತ್ಯವಂತರು ಎಂದು ಜನರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೇ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಟೀಕೆ ನರಿ

ಯಲ್ಲ, ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಯಿತು. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಟೀಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ವರದಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜನವರಿ ಏಳರಲ್ಲಿ ತಲಪಿತು. ಅದು ಅಚ್ಚಾಗ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು; ಫೆಬ್ರವರಿ ಎಂಟರ ವೇಳೆಗೆ ಮುದ್ರಣವಾಯಿತು. ಬಹುಶಃ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಎಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇದರಲ್ಲೇನಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಾಯಿತು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ; ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿದ್ದಾರೋ ಅವರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಕೂಡ ಚುನಾಯಿತರಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಚ್ಚು ಮರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಜನರು ಮನಗಂಡು ನಮಗೇ ಹೆಚ್ಚು ಓಟು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು; ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅಪಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಜನಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಆ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ, ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಕೆಲವು ಕಾಲ ತಡವಾಯಿತು. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಚುನಾವಣೆ ಮುಗಿದಮೇಲೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಿಧಾನಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಮರೆತೆ. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ನನ್ನನ್ನು ನಾಯಕನನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸುವಾಗ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ಕಷ್ಟಕಾಲ ಬಂದಾಗ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪೂಣಚ್ಚರವರು "ಕಷ್ಟವೇಕೆ ಬರಬೇಕು? ಅಂಥ ಕಷ್ಟಕಾಲವೇ ಬಾರದಿರಲಿ, ಯಾರೂ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದ ಪ್ರಮೇಯ ಬರುವುದೇ ಬೇಡ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಸಹಕಾರ ಮಾಡಿ ಈ ವರೆಗೆ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯು ಆಗಿದೆ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಇಮಾಂ ಅವರು, ಇನ್ನೊಂದು ದಿವಸ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಆದ ದೀರ್ಘ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣು ಕಿವಿ ಮನಸ್ಸು ಆನಂದಪಟ್ಟುಕೊಂಡಿವೆ ಎಂದು ನನಗೂ ಗೊತ್ತು.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳ ನೌಕರರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಪುನಃ ಆಶ್ವಾಸನ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಪೋಟಗೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದು ಸಂಸಾರದ ಖರ್ಚಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾಫಿ ಮಾಡಿ ಕುಡಿಯಲು ಸಕ್ಕರೆ ತರುವುದಕ್ಕೂ ಬರುವ ಹಣ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಚಳವಳಿ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದೆ. ಅನಹಕಾರ ಚಳವಳಿ ಆರಂಭಿಸುವುದು ಸಾಧು ಅಲ್ಲ. ಸರಕಾರದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತಗಲದಂತೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಐದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಂದರೆ ಶಾನಭೋಗರು, ತೋಟಿ, ತಳವಾರರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಯೋಚನೆ ಸರಕಾರದ ತೀವ್ರ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವು ಶೀಘ್ರ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಕೊಳ್ಳುವದು ಎಂಬ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತತ್ಕಾಲ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರಕಾರ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅನಹಕಾರ ಮಾಡದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರುವದು ಸಾಧು. ಕೂಡಲೇ ಎಲ್ಲರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅತ್ಯಂತ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಅವರ ಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಾಗುವುದೆಂದು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲವಾಯಿತು. ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು 15 ನಿಮಿಷಗಳು ಅವಧಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನಾನು ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I will now put the Demands to the vote of the House. The question is:

"That the respective sums not exceeding the amounts shown in the List of Demands circulated to the members be granted to Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July in respect of Demands Nos. 1 to 8, 10, 13 to 29, 32 to 49, 51 to 57, 57 and 58."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The Demands included in the schedule are granted.

(As directed by the Speaker, the motions for Demands for grants which were adopted by the House, are reproduced below).

DEMAND NO. 1—TAXES ON INCOME OTHER THAN CORPORATION TAX AND ESTATE DUTY.

4. *Taxes on Income other than Corporation Tax and Estate Duty.*

"That a sum not exceeding Rs. 9,000 be granted "on account", to the Government to defray the the charges which will come in

(MR. SPEAKER.)

course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Taxes on Income other than Corporation Tax and Estate Duty'."

DEMAND No. 2.—LAND REVENUE.

7. Land Revenue.

"That a sum not exceeding Rs. 49,50,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Land Revenue'."

DEMAND No. 3—STATE EXCISE.

8. State Excise Duties

"That a sum not exceeding Rs. 10,36,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'State Excise'.".

DEMAND No. 4—STAMPS.

9. Stamps.

"That a sum not exceeding Rs. 95,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Stamps'."

DEMAND No. 5.—FOREST.

10. Forest.

"That a sum not exceeding Rs. 57,69,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Forest'."

DEMAND No. 6—REGISTRATION.

11. Registration.

"That a sum not exceeding Rs. 4,33,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect 'Registration'."

DEMAND No. 7—TAXES ON VEHICLES.

12. Taxes on Vehicles.

"That a sum not exceeding Rs. 5,69,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Taxes on Vehicles'."

DEMAND No. 8.—OTHER TAXES AND DUTIES.

13. Other Taxes and Duties.

"That a sum not exceeding Rs. 10,74,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Other Taxes and Duties'."

DEMAND No. 10.—IRRIGATION

18. Other Revenue Expenditure financed from Ordinary Revenues.

"That a sum not exceeding Rs. 28,72,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957 in respect of 'Other Revenue Expenditure financed from Ordinary Revenues'.

DEMAND No. 13.—GENERAL ADMINISTRATION

25. General Administration (Except the sub-major heads B and C.)

"That a sum not exceeding Rs. 72,29,000 be granted "on

account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957 in respect of 'General Administration (Except the sub-major heads B and C)'."

DEMAND No. 14.—GENERAL ADMINISTRATION (STATE LEGISLATURE AND ELECTION CHARGES).

25. *General Administration (B Parliament and the State Legislature and C. Elections).*

"That a sum not exceeding Rs. 13,25,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'General Administration—(State Legislature and Election Charges)'."

DEMAND No. 15—ADMINISTRATION OF JUSTICE.

27. *Administration of Justice.*

"That a sum not exceeding Rs. 23,13,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Administration of Justice'."

DEMAND No. 16.—JAILS AND CONVICT SETTLEMENTS.

28. *Jails and Convict Settlements.*

"That a sum not exceeding Rs. 15,78,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Jails and Convict Settlements'."

DEMAND No. 17.—POLICE.

29. *Police.*

"That a sum not exceeding Rs. 1,11,88,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Police'."

DEMAND No. 18.—PORTS AND PILOTAGE.

30 *Ports and Pilotage.*

"That a sum not exceeding Rs. 1,00,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Ports and Pilotage'."

DEMAND No. 19.—SCIENTIFIC DEPARTMENTS.

36. *Scientific Departments.*

"That a sum not exceeding Rs. 3,43,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Scientific Departments'."

DEMAND No. 20.—EDUCATION.

37. *Education.*

"That a sum not exceeding Rs. 3,60,22,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Education'."

DEMAND No. 21.—MEDICAL.

38. *Medical.*

"That a sum not exceeding Rs. 88,28,000 be granted "on account" to the Government to

(MR. SPEAKER.)

defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of Medical'."

DEMAND No. 22.—PUBLIC HEALTH.

39. Public Health.

"That a sum not exceeding Rs. 46,65,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Public Health'."

DEMAND No. 23.—AGRICULTURE, HORTICULTURE AND FISHERIES.

40. Agriculture

"That a sum not exceeding Rs. 64,50,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Agriculture'."

DEMAND No. 24.—RURAL DEVELOPMENT.

40-A. Rural Development.

"That a sum not exceeding Rs. 39,39,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Rural Development'."

DEMAND No. 25.—VETERINARY.

41. Veterinary.

"That a sum not exceeding Rs. 25,59,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Veterinary'."

DEMAND No. 26.—CO-OPERATION.

42. Co-operation.

"That a sum not exceeding Rs. 21,93,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Co-operation'."

DEMAND No. 27.—INDUSTRIES AND SUPPLIES.

43. Industries and Supplies.

"That a sum not exceeding Rs. 5,40,21,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Industries and Supplies'."

DEMAND No. 28.—MISCELLANEOUS DEPARTMENTS.

47. Miscellaneous Departments.

"That a sum not exceeding Rs. 12,09,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Miscellaneous Departments'."

DEMAND No. 29.—CIVIL WORKS

50. Civil Works.

"That a sum not exceeding Rs. 2,74,79,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Civil Works'."

DEMAND No. 32—FAMINE RELIEF.

54. Famine.

"That a sum not exceeding Rs. 8,21,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the

period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Famine Relief'."

DEMAND No. 33.—POLITICAL PENSIONS.

54-A. Territorial and Political Pensions.

"That a sum not exceeding Rs. 90,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of "Territorial and Political Pensions'."

DEMAND No. 34.—PRIVY PURSES AND ALLOWANCES OF INDIAN RULERS.

54-B. Privy Purses and Allowances of Indian Rulers.

"That a sum not exceeding Rs. 13,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st of July 1957, in respect of 'Privy Purses and Allowances of Indian Rulers'."

DEMAND No. 35.—SUPERANNUATION ALLOWANCES AND PENSIONS.

55. Superannuation Allowances and Pensions.

"That a sum not exceeding Rs. 52,41,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Superannuation Allowances and Pensions."

DEMAND No. 36.—COMMUTATION OF PENSIONS.

55-A. Commutation of Pensions financed from Ordinary Revenues.

"That a sum not exceeding Rs. 1,57,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Commutation of pensions'."

DEMAND No. 37.—STATIONERY AND PRINTING.

56. Stationary and Printing.

"That a sum not exceeding Rs. 17,43,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Stationary and Printing."

DEMAND No. 38.—MISCELLANEOUS.

57. Miscellaneons.

"That a sum not exceeding Rs. 69,91,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Miscellaneous'."

DEMAND No. 39.—EXTRAORDINARY CHARGES.

63. Extraordinary Charges.

"That a sum not exceeding Rs. 3,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Extraodinary Charges'."

DEMAND No. 40.—COMMUNITY DEVELOPMENT.

63-B. Community Development Projects National Extension Service and Local Development Works.

"That a sum not exceeding Rs. 63,15,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Community Development Projects, National Extension

(MR. SPEAKER.)

Service and Local Development Works."

DEMAND NO. 41.—WORKING EXPENSES (FOREST).

X. Forest—d. (1) *Wood Perservation Plant—Working expenses and Seigniorage.*

"That a sum not exceeding Rs. 1,67,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'X. Forest—*d.* (1) Wood Preservation Plant—Working Expenses and Seigniorage.'

DEMAND NO. 42.—WORKING EXPENSES —IRRIGATION WORKS—COMMERCIAL.

XVII. I.N.E. & D. Works (Commercial)—Working Expenses.

"That a sum not exceeding Rs. 19,34,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'I.N.E.& D. Works (Commercial)—Working Expenses'."

DEMAND NO. 43.—WORKING EXPENSES (ELECTRICITY SCHEMES).

XLI. Receipts from Electricity Schemes.

"That a sum not exceeding Rs. 91,67,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Receipts from Electricity Schemes—Working Expenses'."

DEMAND NO. 44.—ROAD AND WATER TRANSPORT SCHEMES.

XLVI-A. Receipts from Road and Water Transport Schemes—Working Expenses.

"That a sum not exceeding Rs. 1,20,46,000 be granted "no account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Receipts from Road Transport Schemes—Working Expenses'."

DEMAND NO. 45.—COMPENSATION TO LANDHOLDERS ON THE ABOLITION OF ZAMINDARI SYSTEM.

65. Payment of Compensation to landholders, etc., on the abolition of Zamindari System.

"That a sum not exceeding Rs. 10,00,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of, 'Payment of Compensation to landholders, etc., on the abolition of Zamindari System'."

DEMAND NO. 46.—IRRIGATION (COMMERCIAL.)

68. Construction of Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works (Commercial).

"That a sum not exceeding Rs. 3,00,33,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Construction of Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works (Commercial)'."

DEMAND NO. 47.—IRRIGATION— (NON-COMMERCIAL).

68-A. Construction of I.N.E. and D. Works (Non-Commercial).

"That a sum not exceeding Rs. 26,02,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957 in respect of 'Construction of I.N.E. and D. Works-Non-Commercial'."

DEMAND NO. 48.—IMPROVEMENT OF PUBLIC HEALTH.

70.—Capital Outlay on Improvement of Public Health.

"That a sum not exceeding Rs. 9,81,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to the end of 31st July 1957, in respect of 'Capital Outlay on Improvement of Public Health'."

DEMAND NO. 49.—INDUSTRIAL DEVELOPMENT.

72. Capital Outlay on Industrial Development.

"That a sum not exceeding Rs. 1,19,96,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Capital Outlay on Industrial Development'."

DEMAND NO. 51.—CAPITAL OUTLAY ON CIVIL WORKS.

81. Capital Account of Civil Works outside the Revenue Account.

"That a sum not exceeding Rs. 98,00,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Capital Account of Civil Works outside the Revenue Account'."

DEMAND NO. 52.—ELECTRICITY SCHEMES.

81-A. Capital Outlay on Electricity Schemes.

"That a sum not exceeding Rs. 4,95,12,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Capital Outlay on Electricity Schemes'."

DEMAND NO. 53.—CAPITAL ACCOUNT OF OTHER STATE WORKS OUTSIDE THE REVENUE ACCOUNT.

82. Capital Account of other State Works outside the Revenue Account.

"That a sum not exceeding Rs. 16,50,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Capital account of other State Works outside the Revenue Account'."

DEMAND NO. 54.—MISCELLANEOUS CAPITAL ACCOUNT.

82-B. Capital Outlay on Road Transport Schemes.

"That a sum not exceeding Rs. 29,93,000 be granted "on account" to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Capital Outlay on Road Transport Schemes'."

DEMAND NO. 55.—COMMUTATION VALUE OF PENSIONS.

83. Payments of Commuted Value of Pensions.

"That a sum not exceeding Rs. 1,72,000 be granted 'on account', to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Commutation of Pensions'."

DEMAND NO. 56.—PAYMENT TO RETRENCHED PERSONNEL.

85. Payments to Retrenched Personnel.

"That a sum not exceeding Rs. 10,000 be granted 'on

(MR. SPEAKER.)

account' to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Payments to Retrenched Personnel'."

DEMAND NO. 57.—SCHEMES CONNECTED WITH STATE SCHEMES OF GOVERNMENT TRADING.

85-A. Capital Outlay on State Schemes of Government Trading.

"That a sum not exceeding Rs. 18,20,000 be granted 'on account' to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Capital Outlay on Schemes of State Trading'."

DEMAND NO. 57 A.—APPROPRIATION TO THE CONTINGENCY FUND.

85-B. Appropriation to the Contingency Fund.

"That a sum not exceeding Rs. 1,00,00,000 be granted 'on account' to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to the end of 31st day of July 1957, in respect of 'Appropriation to the Contingency Fund'."

DEMAND NO. 58—LOANS AND ADVANCES.

P. Loans and Advances by the State Government.

"That a sum not exceeding Rs. 1,69,84,000 be granted 'on account' to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the period from 1st April 1957 to end of 31st day of July 1957, in respect of 'Loans and Advances by the State Government'."

DEMANDS FOR SUPPLEMENTARY GRANTS FOR 1956-57.

MR. SPEAKER.—I will now put the Demands in respect of the Supplementary grants. The question is:

"That the further sums not exceeding the amounts shown in the List of Demands and Additional and Supplementary Grants for the year 1956-57, circulated to the members be granted to Government to defray the charges which will come in course of payment during the five-month period ending 31st March 1957 in respect of Demands Nos. 14, 24, 27, 38, 44, 45, 48, 49, 54 and 58."

The Motion was adopted.

MR. SPEAKER.—The Demands are granted.

(As directed by the Speaker, the motion for Demands for Additional and Supplementary Grants which were adopted by the House, are reproduced below):

DEMAND NO. 14.—GENERAL ADMINISTRATION.

25. *General Administration (Sub-major heads B and C.)*

"That a further sum not exceeding Rs. 6,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the five-month period ending 31st day of March 1957, in respect of 'General Administration (Sub-major heads B and C)'."

DEMAND NO. 24.—RURAL DEVELOPMENT.

40-A. *Rural Development.*

"That a further sum not exceeding Rs. 11,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the five-month period ending 31st day of March 1957, in respect of Rural Development'."

DEMAND No. 27.—INDUSTRIES AND SUPPLIES.

43. *Industries and Supplies.*

"That a further sum not exceeding Rs. 37,95,800 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the five-month period ending 31st day of March 1957, in respect of 'Industries and Supplies'."

DEMAND No. 38.—MISCELLANEOUS.

57. *Miscellaneous.*

"That a further sum not exceeding Rs. 1,44,800 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the five-month period ending 31st day of March 1957, in respect of 'Miscellaneous'."

DEMAND No. 44.—ROAD AND WATER TRANSPORT SCHEMES.

XLVI A. Receipts from Road and Water Transport Schemes—Working Expenses.

"That a further sum not exceeding Rs. 57,30,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the five-month period ending 31st day of March 1957, in respect of 'Receipts from Road and Water Transport Schemes—Working Expenses.'."

DEMAND No. 45.—COMPENSATION TO LAND-HOLDERS ON THE ABOLITION OF ZAMINDARI SYSTEM.

65. *Payment of Compensation to land-holders, etc., on the abolition of Zamindari System.*

"That a further sum not exceeding Rs. 1,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the five-month period ending 31st day of March 1957, in respect of Payment of Compensation to land-holders, etc., on the abolition of Zamindari System'."

DEMAND No. 48.—IMPROVEMENT OF PUBLIC HEALTH.

70. *Capital Outlay on Improvement of Public Health.*

"That a further sum not exceeding Rs. 5,50,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the five-month period ending 31st day of March 1957, in respect of Improvement of Public Health'."

DEMAND No. 49.—INDUSTRIAL DEVELOPMENT.

72. *Capital Outlay on Industrial Development.*

"That a further sum not exceeding Rs. 20,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the five-month period ending 31st day of March 1957, in respect of 'Industrial Development'."

DEMAND No. 54.—ROAD TRANSPORT SCHEMES.

82*B*. *Capital Outlay on Road Transport Schemes.*

"That a further sum not exceeding Rs. 8,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the five-month period ending 31st day of March 1957, in respect of 'Capital Outlay on Road Transport Schemes'."

DEMAND— No. 58—LOANS AND ADVANCES.

P. Loans and Advances by State Government.

"That a further sum not exceeding Rs. 10,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the five month period ending 31st day of March 1957, in respect of 'Loans and Advances".

Business of the House.

Mr. SPEAKER.—The House will now rise. But before the House rises, I will announce the business for tomorrow. The Appropriation Bill will be taken up tomorrow and if it is finished, we will go to the non-official business.

Hon'ble Members wanted to know the scope of the Appropriation Bill. I will give it tomorrow. In the meanwhile, I will read a portion of the Rules of the Lok Sabha for the information of the Members:

> "237 (4): The debate on an Appropriation Bill shall be restricted to matters of public importance or administrative policy implied in the grants covered by the Bill which have not already been raised while the relevant demands for grants were under consideration.
>
> (5) The Speaker may, in order to avoid repetition of debate, require members desiring to take part in discussion on an Appropriation Bill to give advance intimation of the specific points they intend to raise, and he may withhold permission for raising such of the points as in his opinion appear to be repetitions of the matters discussed on a demand for grant or as may not be of sufficient public importance".

That is the Rule in the Lok Sabha. The general rule is that the debate on the Appropriation Bill is very much limited. Hon'ble Members will please see that they are very brief in their remarks.

Sri J. MOHAMED IMAM (Jagalur).—May I submit our own Rules, Sir?

> "130 (1): Subject to the provisions of the Constitution, the procedure in regard to an Appropriation Bill shall be the same as for Bills generally with such modifications as the Speaker may consider necessary.
>
> (2) At any time after the introduction in the Assembly of an Appropriation Bill, the Speaker may allot a day or days jointly or severally for the completion of all or any of the stages involved in the passage of the Bill by the Assembly, and when such allotment has been made the Speaker shall at five o'clock on the allotted day or, as the case may be, the last of the allotted days, forthwith put every question necessary to dispose of all the outstanding matters in connection with the stage or stages for which the day or days have been allotted".

That is the procedure to be adopted under our Rules. The previous practice in this House was also to allot one day for the Appropriation Bill. It is also permissible for the Speaker to allot more than one day. I submit that we are not concerned with the Lok Sabha Rules. We are concerned with our own Rules of Procedure and Conduct of Business. Under these Rules, at least one day has to be allotted for the consideration of the Appropriation Bill and that has been done till now. No other business was being transacted on the day allotted to the Appropriation Bill. So, I submit humbly that for the Appropriation Bill, one full day may be set apart as contemplated by the Rules relating to this Assembly. For non-official business, I think one full day has to be set apart because that is a matter on which individual members have to place their views before the Government. I submit that the privileges should not be curtailed for non-official resolutions. The practice all along has been to set apart one full day. I therefore request that one full day may be set apart. I am sure the new Leader of the House is always accommodative and I therefore appeal to him and to you, Sir, that the usual privilege of this House should not be curtailed. I submit that the practice should prevail and one full day should be allotted for the Appropriation Bill and one full day for non-official business.

I have just now given notice of a motion seeking the permission of the

Chair to move a motion to discuss the Vidhana Soudha Enquiry Committee Report which has evoked so much of criticism in this House and outside. I want to submit that till now the discussion on the Report was confined to the Government and the ex-Chief Minister. Several members of the present House who were members of the former Mysore State Assembly are also intimately connected with this question. In my opinion, all those who voted for that demand were responsible for the construction of the building. Now that they are members of the present Assembly also, after the completion of this building, I think it is but fair that we should give an opportunity to those members to express their opinion on this Vidhana Soudha which has been agitating the minds of the people. That is why I have tabled this motion. Under rule 115, the condition laid down for admission of such a motion is that it must cover a subject matter of public importance. The special permission of the Chair is required for moving such a motion. As this is a matter of very great public importance, I would request you, Sir, to give your permission for moving the same.

Mr. SPEAKER.—What about the consent of the Leader of the House?

Sri J. MOHAMED IMAM.—His consent is not required under the rules. Only the Speaker's consent is required. I shall read the relevant rule 115:

> "Save in so far as is otherwise provided by the Constitution or by these rules, no discussion of a matter of general public interest shall take place otherwise than on a resolution moved in accordance with the rules governing the moving of resolutions, except on a motion made with the consent of the Speaker, who, if he admits the motion will allot a day or days for its discussion in consultation with the Leader of the House".

So, Sir, the consent of the Leader of the House is not required. Government is an interested party in all such matters.

Mr. SPEAKER.—Do you mean to say that I can allot a day in spite of the Leader of the House saying 'no' to it?

Sri J. MOHAMED IMAM.—As Government is always an interested party, we always look to the Chair which is disinterested in such things. This is a very important matter with which the present House has been dealing for the last 4 years. We are also equally responsible for this huge expenditure which is called extravagant. So it is only fair that this matter should be discussed by this House so that those Members who had voted for the various items of expenditure and who were responsible for this building, may express their views. Secondly, Sir, this is a matter of general public interest and so it is but right that this House should be given an opportunity to discuss this matter. Otherwise we would be failing in our duty and the people would misunderstand us and think that we have evaded our responsibility. So, on these grounds, I appeal to the Chair to admit this motion and allot time for its disscussion. In this case, time is not a matter for consideration; it is the importance of the subject that is paramount.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Minister for Public works).—Sir, with reference to the observation made by the Leader of the Opposition about the responsibility of the old Assembly in voting the demands for the Vidhana Soudha, I may submit a few figures for the consideration of the House:

ಈ ಪ್ರೋಟ್ ಅಕೌಂಟಿನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಓದಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

STATEMENT SHOWING THE DETAILS OF EXPENDITURE ON VIDHANA SOUDHA BUILDINGS.

Year	Budget Provision	Amount spent
1952–53*...	4,00,000	4,00,389
1953–54 ...	10,00,000	12,09,523
1954–55 ...	25,00,000	31,69,524
1955–56 ...	55,00,000	52,83,992

* Provision under "50 Civil Works" Vol. I was surrendered and additional grant obtained under "81 Capital Account of Civil Works outside the Revenue Account".

*Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—As regards the contention of my Hon'ble friend that this House should have one full day for discussion of the Report, I do not think it is necessary. Certain points contained in the Report have already been discussed by the House. Further, I may submit to the Chair that Government have ordered further departmental enquiries to be instituted in this case. Government will have to decide upon the evidence that may be forthcoming. So it is not proper for this House at this stage to go into the merits of the Report. It is, therefore, not necessary to allot a day for it. A detailed discussion on this indirectly went on for the last three or four days in this House. Further, I submit that there is no time available for discussion tomorrow.

As regards tomorrow's business, I do not think the Appropriation Bill will take much time. Usually, it does not take more than 15 to 20 minutes. So, after the Appropriation Bill is disposed of, the rest of the day may be devoted for non-official business.

Sri J. MOHAMED IMAM.—My submission is that till now the discussion on the Report was confined to the ex-Chief Minister and some members connected with Government and the other members did not have a chance to express their opinion on it.

Sri S. NIJALINGAPPA.—In fact, Sir, it is on the Hon'ble Member's mention of it in his speech that the whole matter arose.

Sri J. MOHAMED IMAM.—If the Chief Minister says that the matter is *sub judice*, I think the Government has done the worst damage to the whole case. The whole matter was discussed threadbare by the ex-Chief Minister and the Government Members in the House. Now if the Chief Minister comes with the plea that the matter is *sub judice* and the House should not discuss it at this stage, then I think it is very unfair to the House.

Sri S. NIJALINGAPPA.—I do not say it is *sub judice*; I only said that there were certain departmental enquiries which were going to be held and there were certain other matters also which were outside the scope of the enquiry that was conducted by the Committee.

Mr. SPEAKER.—So far as the question of allotting one more day for discussion of the Report of the Vidhana Soudha Enquiry Committee is concerned, I am told by the Leader of the Opposition that he has sent notice of a motion for the purpose. I will deal with the matter as I think best. Since notice of a motion has been given to me, I will have to decide about it and inform the House about allotting one day for discussion.

So far as the Appropriation Bill is concerned, as I have already told the House, the scope of discussion is very much limited. The Leader of the Opposition tells me that usually a day used to be allotted for this purpose in the old Mysore Assembly, but I may say that I have the power to curtail the time because this is not an Appropriation Bill on the whole Budget for the full year, but it is only an Appropriation Bill on account for four months. So the scope of discussion is still more limited. Therefore I do not want to give more time for discussiond because these amounts are sanctione, only as an advance. As this House would be sitting for the last time, I thought it better to give the House some more time so that most of the outgoing members would have an opportunity of speaking on financial matters. That is why I gave more time for discussion of the demands for grants. That being so, I do not see any reason why Hon'ble Members should now want more time to discuss matters pertaining to the Appropriation Bill. Even then, I do not desire to curtail the debate on the Appropriation Bill, but I may have to stop members from offering remarks on matters which have been fully discussed by the House during the last four days. We spent about 18 hours on discussion of the

financial matters here. That, I think, should suffice. If, however, new matters are raised on the Appropriation Bill, certainly time would be given for that.

So far as non-official business is concerned, I would like to give a full day, that is, 4½ hours or 5 hours. I think that, if we can finish the Appropriation Bill tomorrow within one hour and also sit in the evening, then we would be able to give full time, that is, 5 hours, for non official business.

I do not think that we can sit for one day more so far as Non-official Business is concerned. So far as the notice of the motion of the Leader of the Opposition is concerned, I will give my ruling tomorrow.

The House now rises and will meet tomorrow at 8-30 A.M.

The House adjourned at Thirty-two Minutes past Five of the Clock to meet at Thirty Minutes past Eight of the Clock on Wednesday, 27th March 1957.

WD 2373—GPB—900—1-6-57

Karnataka State Archives,
(Departmental Library)
ಕರ್ನಾ. ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರ
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಸ್ವಾಮ್ಯ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No 4735
ದಿನಾಂಕ Date

Karnataka State Archives,
(Departmental Library)
ಕರ್ನಾ. ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರ
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಸ್ವಾಮ್ಯ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No
ದಿನಾಂಕ Date

KSA LIBRARY, B'lore
B004731
328.32402 548 LAD,1957
JJ32